

H R V A T S K I S A B O R
Odbor za europske poslove

KLASA: 022-03/22-01/25
URBROJ: 6521-31-22-01
Zagreb, 15. veljače 2022.

D.E.U. br. 21/029

**ODBOR ZA USTAV, POSLOVNIK I
POLITIČKI SUSTAV**
Predsjednik Dražen Bošnjaković

**ODBOR ZA FINACIJE I DRŽAVNI
PRORAČUN**
Predsjednica Grozdana Perić

**ODBOR ZA LOKALNU I PODRUČNU
(REGIONALNU) SAMOUPRAVU**
Predsjednik Ivan Penava

Poštovani predsjednici odbora,

Odbor za europske poslove na temelju članka 154. stavka 1. Poslovnika Hrvatskoga sabora prosljeđuje Odboru za Ustav, Poslovnik i politički sustav, Odboru za financije i državni proračun i Odboru za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu stajalište o dokumentu Europske unije iz Radnog programa za razmatranje stajališta Republike Hrvatske za 2021. godinu:

**Stajalište Republike Hrvatske o
paketu mjera za jačanje demokracije i zaštitu integriteta izbora Europske komisije**

koje je Koordinacija za unutarnju i vanjsku politiku Vlade Republike Hrvatske usvojila Zaključkom KLASA: 022-03/22-07/43, URBROJ: 50301-21/22-22-4 na sjednici održanoj 7. veljače 2022.

Predmetni paket mjera, koji sadrži dva prijedloga uredbi i dva prijedloga direktiva, Europska komisija objavila je 25. studenoga 2021., u sklopu inicijativa sadržanih u cilju politike „Paket za transparentnost i demokraciju“, iz Programa rada Europske komisije za 2021. godinu, te je u tijeku njihovo donošenje u Europskom parlamentu i Vijeću Europske unije.

U skladu s člankom 154. stavkom 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora, molim vas da Odboru za europske poslove dostavite mišljenje o Stajalištu Republike Hrvatske najkasnije do 18. ožujka 2022. godine.

S poštovanjem,

PREDSJEDNIK ODBORA
Domagoj Hajduković

U prilogu: - Stajalište Republike Hrvatske o COM (2021) 731, COM (2021) 732, COM (2021) 733 i COM (2021) 734
- COM (2021) 731, COM (2021) 732, COM (2021) 733 i COM (2021) 734

Na znanje: INFODOK služba

PRIJEDLOG OKVIRNOG STAJALIŠTA RH

Naziv dokumenta (na hrvatskom i engleskom):

1. Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o transparentnosti i ciljanju u političkom oglašavanju

Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council on the transparency and targeting of political advertising

2. Prijedlog izmjene Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o statutu i financiranju europskih političkih stranaka i europskih političkih zaklada

Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council on the statute and funding of European political parties and European political foundations (recast)

3. Prijedlog izmjene Direktive o utvrđivanju detaljnih aranžmana za ostvarivanje aktivnog i pasivnog biračkog prava na lokalnim izborima za građane Unije koji borave u državi članici čiji nisu državljani

Proposal for a Council Directive laying down detailed arrangements for the exercise of the right to vote and to stand as a candidate in municipal elections by Union citizens residing in a Member State of which they are not nationals (recast)

4. Prijedlog izmjene Direktive o utvrđivanju detaljnih aranžmana za ostvarivanje aktivnog i pasivnog biračkog prava na izborima za Europski parlament za građane Unije koji borave u državi članici čiji nisu državljani

Proposal for a Council Directive laying down detailed arrangements for the exercise of the right to vote and stand as a candidate in elections to the European Parliament for Union citizens residing in a Member State of which they are not nationals (recast)

Brojčane oznake dokumenata:

1. 14374/21 (2021/0381 (COD))

2. 14386/21 (2021/0375 (COD))

3. 14379/21 (2021/0373(CNS))

4. 14376/21 (2021/0372(CNS))

Nadležno TDU za izradu prijedloga stajališta i ustrojstvena jedinica:

Nadležno tijelo državne uprave: Ministarstvo pravosuđa i uprave

Ustrojstvena jedinica: Uprava za politički sustav i opću upravu

Nadležna služba u MVEP (Sektor za COREPER II):

Službe za institucionalna pitanja EU

Nadležna radna skupina Vijeća EU:

Radna skupina za opće poslove

Osnovne sadržajne odredbe prijedloga EU:

I. Opći ciljevi

a) Uredbe

- čuvanje i jačanje integriteta izbornih sustava – spriječiti mogućnosti miješanja i utjecanja na izborne procese kroz manipulaciju tehnološkim rješenjima za „ciljano političko oglašavanje“;
- jačanje otpornosti europskih demokracija i jačanje političkog identiteta EU-a.

Konkretni ciljevi uredbi:

- transparentnost političkog oglašavanja – informiranje o pozadini i prirodi političkih oglasa;
- suzbijanje dezinformacija;
- poticanje prekograničnog političkog djelovanja unutar EU-a i političke suradnje s akterima i izvan EU-a vezano uz vrijednosti EU-a;
- jasnija pravila o financiranju europskih političkih stranaka;
- sprječavanje financijskog utjecaja izvan EU-a na političke odnose u samoj EU – čvršća i transparentnija regulacija donacija za europske političke stranke i zaklade.

b) Direktive

- potaknuti veću izlaznost mobilnih građana na lokalnim izborima;
- mobilnim građanima EU-a omogućiti dobivanje jasnijih i jednostavnijih informacija o izborima, uključujući i mogućnost da ih dobivaju i na drugom službenom jeziku EU-a.

Konkretni ciljevi izmjena direktiva:

- mobilnim građanima EU-a omogućiti pružanje konkretnih informacija o njihovim biračkim pravima;
- lakši postupci registracije mobilnih građana uvođenjem standardiziranih predložaka za registraciju birača ili kandidata dostupnih na svim jezicima EU-a kako bi se mobilni građani EU-a lako mogli registrirati u državi članici u kojoj imaju boravište. Države članice morat će mobilnim građanima EU-a pružiti informacije na jasnom i jednostavnom jeziku, barem na službenom jeziku ili jezicima države članice boravišta i na drugom službenom jeziku Unije koji općenito razumije velika većina građana EU-a koji borave na njezinu državnom području.
- spriječiti slučajeve brisanja mobilnih građana EU-a iz popisa birača (za druge vrste izbora) u državi čije imaju državljanstvo samo na temelju činjenice da su, zbog lokalnih izbora, bili predmetom razmjene podataka između nacionalnih tijela za registar birača;
- predloženim mjerama poboljšati prikupljanje podataka za lokalne izbore;
- EK će uspostaviti i kontaktnu točku za biračka prava kako bi se dodatno ojačale veze kontaktnog centra *Europe Direct* i službe *Vaša Europa – Savjeti*.

II. Konkretna obilježja zakonodavnih prijedloga i izmjena

a) Uredba o transparentnosti i ciljanju u političkom oglašavanju

Predmet i područje primjene: Uredba se primjenjuje na političko oglašavanje koje se priprema, plasira, promiče, objavljuje ili diseminira u Uniji ili je usmjereno na pojedince u jednoj ili više država članica, bez obzira na poslovni nastan pružatelja usluga oglašavanja i bez obzira na korištena sredstva.

Ciljevi: doprinijeti pravilnom funkcioniranju unutarnjeg tržišta za političko oglašavanje i povezane usluge; zaštititi pojedince u pogledu obrade osobnih podataka utvrđivanjem pravila o primjeni tehnika ciljanja i isticanja u kontekstu političkog oglašavanja. Ta će se pravila primjenjivati na sve voditelje obrade, tj. šire od pružatelja usluga političkog oglašavanja, koji se koriste takvim tehnikama ciljanja i isticanja.

Ovaj zakonodavni prijedlog sadržava zajednički skup pravila kojima se neće raditi razlika između vrste oglašavanja (standardni mediji i internet) i teži osigurati da se zahtjevi za visoku transparentnost primjenjuju na izvanmrežna i internetska sredstva za objavljivanje političkih sadržaja na isti način.

EK u obrazloženju prijedloga navodi kako se političko oglašavanje može distribuirati i objavljivati u tradicionalnim neinternetskim medijima kao što su novine, televizija i radio, a sve više i putem internetskih platformi, internetskih stranica, mobilnih aplikacija, računalnih igara i drugih digitalnih sučelja. Potonje, prema EK, ne samo da je posebno pogodno za ponudu preko granica, nego i otvara nova i ozbiljna regulatorna i provedbena pitanja.

Ova uredba će regulirati političko oglašavanje u cjelini, ali imajući u vidu tehnološke dosege i apsolutnu dominaciju interneta u odnosu na sve druge medije, u praksi će ova uredba najveći utjecaj imati na internetske platforme za oglašavanje (npr. Google Ads, Facebook Ads, Twitter Ads...). Zbog toga je npr. Google 23. veljače 2021. službeno predstavio svoje stajalište i očekivanja od budućeg zakonodavnog prijedloga tijekom Komisijinog informiranja zainteresirane javnosti i savjetovanja u fazi početne procjene učinka („inception impact assessments“) za budući zakonodavni prijedlog.

Jedan od ciljeva EK kod ovog prijedloga je da se usklađenom transparentnošću i posebnim ograničenjima smanji opseg problematičnih taktika ciljanja, kao što je neautentično isticanje određenih oglasa ili onih otkrivenih u skandalu Cambridge Analytica. Tim bi se mjerama trebalo povećati povjerenje u upotrebu političkih oglasa i općenito u političku raspravu i integritet izbornog postupka.

Uvode se nove odredbe o obvezama transparentnosti koje se primjenjuju na plaćeno političko oglašavanje – njima se utvrđuju mjere koje se primjenjuju na sve pružatelje usluga političkog oglašavanja koji sudjeluju u pripremi, plasmanu, promidžbi, objavljivanju ili širenju političkog oglašavanja, pa se tako posebno predviđa transparentnost političkog oglašavanja, obveza identifikacije političkih oglasa te obveza vođenja evidencije i prijenosa informacija izdavačima oglasa.

Izdavači oglasa će u svakom oglasu morati uključiti jasnu izjavu da je on političke prirode, navesti ime sponzora i staviti na raspolaganje informacije koje omogućuju razumijevanje šireg konteksta političkog oglasa i njegovih ciljeva. Također, izdavači oglasa godišnje će objavljivati informacije o iznosima ili vrijednosti drugih koristi primljenih djelomično ili u cijelosti za usluge koje su pružili povezane s političkim oglasima. Uspostavit će se mehanizmi prilagođeni korisnicima koji građanima omogućuju da ih obavijeste o oglasima koji nisu u skladu s obvezama utvrđenima u ovoj uredbi.

Poglavljem III. uređuje se upotreba tehnika ciljanja ili isticanja koje uključuju obradu osobnih podataka u svrhu političkog oglašavanja. Kada su osjetljivi podaci ugroženi, primjenjuje se zabrana popraćena posebnim izuzećima. Nadalje, voditelji obrade koji se koriste tim tehnikama za potrebe političkog oglašavanja donose i provode internu politiku, vode evidenciju i pružaju informacije kako bi pojedinci mogli razumjeti logiku i glavne parametre primijenjenog ciljanja te uključiti podatke trećih strana i dodatne analitičke tehnike. Člankom 12. utvrđuju se dodatni zahtjevi za izdavače oglasa.

Voditelji obrade u okviru područja primjene članka 13. poduzimaju odgovarajuće mjere kako bi mogli prenositi informacije zainteresiranim subjektima.

U poglavlju IV. utvrđuju se odredbe o nadzoru i provedbi ove uredbe. Njome se utvrđuje obveza pružatelja usluga političkog oglašavanja koji nemaju poslovni nastan u Uniji da imenuju pravnog zastupnika u jednoj od država članica u kojoj pružaju svoje usluge (članak 14.). Utvrđuje se koja su tijela zadužena za nadzor i provedbu posebnih mjera utvrđenih u ovoj uredbi. Traži od DČ da osiguraju suradnju među relevantnim nadležnim tijelima i da se

odrede kontaktne točke za potrebe ove uredbe i ovlašćuje DČ da poduzmu odgovarajuće mjere kako bi se osigurala razmjena informacija među njima (članak 15.). DČ trebaju utvrditi pravila o sankcijama koje se primjenjuju na kršenje obveza utvrđenih u ovoj uredbi (članak 16.). Utvrđuje se i obveza DČ da objavljuju datume nacionalnih izbornih razdoblja na lako dostupnom mjestu (članak 17.).

2) Prema uvodnim napomenama „Uredba ne bi trebala utjecati na sadržaj političkog oglašavanja ni na pravila kojima se uređuje prikazivanje političkog oglašavanja, uključujući takozvana razdoblja šutnje prije izbora ili referenduma“ (točka br. 13) te „definicija političkog oglašavanja ne bi trebala utjecati na nacionalne definicije političkih stranaka, političkih ciljeva ili razdoblja kampanje na nacionalnoj razini“ (točka br. 25).

Također, „za potrebe ove Uredbe izbori bi se trebali tumačiti kao izbori za Europski parlament, kao i svi izbori ili referendumi organizirani na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini u državama članicama i izbori za određivanje vodstva političkih stranaka“ (točka br. 20) – što znači da ona obuhvaća i sve vrste izbora i referenduma u RH.

Uredba će se, prema trenutnom prijedlogu, primjenjivati od 1. travnja 2023. – u cijelosti je obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Prijedlog uredbe vođen je prije svega ciljem da se doprinese pravilnom funkcioniranju unutarnjeg tržišta za političko oglašavanje utvrđivanjem usklađenih pravila za visoku razinu transparentnosti političkog oglašavanja i povezanih usluga te će se u tome dijelu pravila primjenjivati na pružatelje usluga političkog oglašavanja.

Predloženom uredbom obuhvatit će se rizici koji proizlaze iz upotrebe određenih tehnika ciljanja, isticanja i optimizacije kako bi se očuvao demokratski proces i istodobno osigurala visoka razina zaštite podataka. Nadalje, uredbom će se spriječiti nova rascjepkanost usklađenog tržišta za političko oglašavanje zbog mogućih budućih pravila. Stoga se predloženom uredbom neće dopustiti upotreba takvih tehnika ciljanja i isticanja ako se na njih ne primjenjuju strogi zahtjevi u pogledu transparentnosti. Njome će se ujedno ograničiti i regulirati upotreba određenih vrsta osjetljivih osobnih podataka, uključujući slučajeve u kojima obrada uključuje grupiranje ljudi prema zaštićenim kategorijama interesa, kao što su vjera ili seksualna orijentacija ili prema pretpostavljenim interesima.

Pojedinci će moći sami prosuditi jesu li ciljani političkim oglašavanjem i na koji način, te odlučiti žele li to. Nadalje, pojedinci će moći dobiti bitne informacije o razlogu i vrsti korištene tehnike ciljanja, o tome tko je ciljan i u koju svrhu (primjerice zato što živi u određenom mjestu u kojem se približavaju lokalni izbori), o izvorima korištenih podataka te veličini ciljane publike. Također će biti moguće pristupiti opisu koraka poduzetih radi usklađivanja sa zahtjevima iz prijedloga u pogledu ciljanja.

b) Prijedlog izmjena Uredbe o statutu i financiranju europskih političkih stranaka i europskih političkih zaklada

Fokus predloženih izmjena Uredbe je u uvođenju strožih pravila o transparentnosti političkog oglašavanja i izvorima financiranja (međuzavisnosti ove Uredbe s Uredbom o transparentnosti i ciljanju u političkom oglašavanju), posebno u vezi s donacijama, te jačem naglašavanju općih vrijednosti iz članaka 2. i 10. Ugovora o EU.

Prijedlogom izmjena Uredbe želi se omogućiti Europskim političkim strankama (EPS) da vode prekogranične kampanje unutar EU-a. Želi se potaknuti i uravnoteženija spolna zastupljenost u političkim strankama s ciljem veće uključivosti i raznolikosti u demokratskoj

raspravi. Prijedlogom izmjena? Uredbe se povećava financijska održivost EPS-a povećanjem doprinosa Unije za njihovo financiranje, posebice u izbornoj godini za Europski parlament.

Ovim prijedlogom se uvodi treća kategorija dohotka za EPS (povrh primitaka iz Općeg proračuna EU-a i donacija), a to su primitci koji nastaju vlastitim djelovanjem tih pravnih entiteta, primjerice prodajom ulaznica za konferencije, prihodima od tiskovina koje izdaju i sl.

Uvodi se obveza promicanja ravnopravnosti spolova, zbog čega će EPS morati uključiti u svoje statute interna pravila o ravnopravnosti spolova; od EPS-a će se zahtijevati dokazi o zastupljenosti spolova prilikom podnošenja zahtjeva za financiranje od strane EU-a. Također, EPS će se poticati da pruže informacije u vezi sa svojim strankama članicama o uključenosti i zastupljenosti manjina. Statuti EPS-ova morat će sadržavati interna pravila za korištenje političkog oglašavanja. Nadalje, ako se koriste tehnike ciljanja koje uključuju obradu osobnih podataka za političko oglašavanje, morat će se osigurati usklađenost s Uredbom o političkom oglašavanju. Utvrđuje se obveza država članica da imenuju nacionalna regulatorna tijela nadležna za nadzor usklađenosti sa zahtjevima iz ove Uredbe te ovlašćivanje nadzornih tijela iz GDPR Uredbe da nadziru korištenje tehnika ciljanja koje uključuju obradu osobnih podataka od strane EPS-ova.

Članak 3. („*Conditions for registration*“) mijenja se kako bi se, kod podnošenja zahtjeva za registraciju političkog savezništva, naznačila i obveza poštovanja vrijednosti na kojima je Unija utemeljena (iz čl. 2. Ugovora o EU) i ne odnosi se samo na EPS i zaklade, već bi one trebale osigurati da njihove stranke članice i organizacije poštuju takve vrijednosti. Prema čl. 4., statuti EPS-a trebali bi sadržavati i logo EPS-a, interna pravila za korištenje političkog oglašavanja te uključiti i interna pravila o ravnopravnosti spolova u svoje statute. Članak 30. bit će izmijenjen kako bi uključio sankcije ako EPS ne dostavi takve dokaze.

Umetnut je novi članak 5. koji uspostavlja „*Transparency requirements for political advertising*“; ovaj članak detaljno prati i reflektira ciljeve buduće uredbe o transparentnosti i ciljanju u političkom oglašavanju.

Registar uspostavljen člankom 8. uključivat će „repozitorij“ za podatke koje EPS dostavljaju nadležnom tijelu u skladu s člankom 5.

Umetnut je novi članak 13. kojim se utvrđuje obveza tijela da godišnje sastavlja i objavi izvješća o aktivnostima EPS-a u vezi političkog oglašavanja i odlukama koje su tijekom prethodne godine donijela nacionalna regulatorna tijela koja su utvrdila da je EPS prekršila članak 5. Uredbe (političko oglašavanje).

Člankom 20. („*Funding conditions*“, bivši čl. 17.) povećava se stopa financijskog doprinosa Unije za EPS-ove iz proračuna Unije (financijski doprinosi ili bespovratna sredstva iz općeg proračuna EU-a). Prema trenutno važećem rješenju „financijski doprinosi ili bespovratna sredstva iz općeg proračuna EU-a ne smiju premašiti 90% godišnjih nadoknadivih rashoda navedenih u proračunu europske političke stranke i 95% godišnjih nadoknadivih rashoda navedenih u proračunu europske političke zaklade“. Predlaže se, budući da su neke EPS, posebno one manje, suočene s poteškoćama u prikupljanju potrebnih sredstava, izmjena stavka 4. kako bi se povećao doprinos Unije za njihovo financiranje. Stopa za EPS bit će sada 95%, u skladu s istom takvom stopom za zaklade, a dodaje se i nova odredba kojom se sada omogućuje stopa financiranja od 100% za EPS u godini izbora za Europski parlament.

Članak 21. izmijenit će se kako bi se razjasnili zahtjevi za isticanje loga EPS-a koje je stranka članica kako bi se povećala vidljivost EPS-a i na nacionalnoj razini. S tim je povezana i

izmjena čl. 30. kako bi uključio sankcije u slučaju da EPS u svom zahtjevu za financiranje prema EU ne dostavi dokaz da njen logo ističu njezine stranke članice. Članak 21. također će sadržavati obvezu EPS-a da u zahtjev za financiranje iz proračuna EU-a uključi dokaze da je u skladu s člankom 5. Uredbe (političko oglašavanje).

Kako bi se popunile uočene pravne praznine vezane uz transparentnost donacija uvodi se mehanizam obvezne „dubinske analize“ („*due diligence*“) za sve donacije iznad 3°000°EUR. Osim toga, Tijelu nadležnom za europske političke stranke i zaklade daje se ovlast da može zatražiti dodatne informacije izravno od donatora ako ima razloga vjerovati da je donacija dodijeljena protivno ovoj Uredbi. Člankom 23. („*Donations, contributions and own resources*“) uvodi se novi st. 5. i obveza za EPS da, kod donacija koje prelaze 3000°EUR, zatraže od donatora sve potrebne informacije za njegovu identifikaciju kao donatora. Također, Tijelo nadležno? za europske političke stranke i zaklade je sada ovlašteno zatražiti i dobiti dodatne informacije i od Europske političke stranke, kao i izravno od donatora ako ima razloga vjerovati da je donacija dodijeljena kršenjem Uredbe. Novi je i st. 13. kojim se određuje da iznos „vlastitih izvora“ EPS-a ili zaklade ne smije premašiti 5% njihova godišnjeg proračuna.

Izmjena članka 36. odnosi se na transparentnost zahtijevajući od Europskog parlamenta da, preko njegovog dužnosnika za ovjeravanje ili Tijela nadležnog? za EPS i zaklade, objavljuju informacije „*in an open, machine readable format*“ o bitnim financijskim aspektima djelovanja EPS-ova i zaklada. U razdoblju od 6 mjeseci uoči izbora za EP, EP će objavljivati tjedna izvješća o donacijama za EPS-ove i troškovima pokrivenima iz tih donacija, o čemu su ih EPS dužne izvijestiti.

Važeća Uredba 1141/2014 ne dopušta EPS-ovima i zakladama prikupljanje priloga od članova čije je sjedište izvan EU-a, što je potvrđeno i presudom Općeg suda od 25. studenog 2020. u predmetu T-107/19 (predmet „*ACRE/Parlament*“). Ova zabrana, prema viđenju EK, sprječava EPS i zaklade da razviju čvršće veze s istomišljenicima izvan EU-a i stoga se predlaže izmjena čl. 23. st. 9.-10. u dijelu kako bi se omogućilo EPS-ovima i zakladama prikupljanje priloga i od članica koje se nalaze u zemljama Vijeća Europe. Kako bi se ublažio rizik od stranog uplitanja i osigurala proporcionalnost, doprinosi članica izvan EU-a bili bi ograničeni na 10% od ukupnih doprinosa (doprinosi su ograničeni do 40% godišnjeg proračuna stranke ili zaklade). Ovo ograničenje, zajedno sa zahtjevom da EPS osiguraju da njihove stranke izvan Unije poštuju vrijednosti koje su ekvivalentne onima iz članka 2. UEU-a, trebalo bi osigurati potrebne zaštitne mjere u pogledu inozemnog financiranja.

Kako bi se EPS-ovima omogućilo da potaknu rasprave na nacionalnoj razini o europskim pitanjima, bit će im dopušteno korištenje sredstava iz proračuna EU-a u nacionalnim referenduskim kampanjama o pitanjima vezanim uz provedbu temeljnih ugovora EU-a prema izmijenjenom članku 24.

Članak 30. („*Sanctions*“) izmijenit će se u dijelu u kojem Tijelo izriče financijske sankcije vezano uz „nemjerljiva kršenja“ Uredbe („*non-quantifiable infringements*“) te sankcije vezano uz kršenje Uredbe u odnosu na nove obveze (korištenje loga EPS-a, izdavanje političkih programa te nedostavljanje dokaza o rodnoj zastupljenosti).

Članak 32. („*Cooperation between the Authority, the Authorising Officer of the European Parliament and the Member States*“) je izmijenjen kako bi se ojačala suradnja između Tijela i dužnosnika za ovjeravanje EP-a u provedbi i tumačenju Uredbe s ciljem poboljšanja pravne sigurnosti za EPS i zaklade.

Članak 33. („*Corrective measures and principles of good administration*“) je izmijenjen kako bi dodatno potvrdio prava EPS-ova i zaklada da, prije izricanja sankcija, imaju mogućnost da uvedu mjere potrebne za popravljjanje situacije u razumnom roku.

c) Ključna obilježja dviju direktiva

Napomena: dvije direktive su u pojedinim dijelovima (pružanje informacija, predlošci) mijenjane na isti način, ali ima i bitnih razlika u drugim člancima koje su odraz različitih područja koja reguliraju.

1) Lokalni izbori i mobilni građani EU-a

Prijedlog izmjena Direktive o utvrđivanju detaljnih aranžmana za ostvarivanje aktivnog i pasivnog biračkog prava na lokalnim izborima za građane Unije koji borave u državi članici čiji nisu državljani

Jedno od ključnih obilježja izmjena direktive uređeno je novim člankom 12. („*Provision of information*“) – cilj je mobilnim građanima EU-a olakšati pristup izbornim informacijama. Prijedlog zahtijeva od država članica (DČ) da imenuju tijela koja će pravodobno informirati mobilne građane EU-a koji borave na njenom teritoriju o uvjetima i detaljnim pravilima za registraciju kao birača ili kandidata na lokalnim izborima, prije i nakon njihove registracije, bilo u izborne svrhe ili u svrhu utvrđeno Direktivom 2004/38/EZ.

S ciljem povećanja svijesti mobilnih građana EU-a i razumijevanja postupaka i praksi za registraciju i sudjelovanje na lokalnim izborima, direktive predviđaju obvezu tijela koja su imenovale DČ da komunicira s mobilnim građanima EU-a koji su registrirani kao birači ili kao kandidati, specifične i prilagođene informacije o sljedećem:

- (a) statusu njihove registracije;
- (b) datumu izbora te kako i gdje glasati (kada bude dostupno);
- (c) relevantnim pravilima o pravima i obvezama birača i kandidata, uključujući zabrane i nespojivosti, te primjenjive sankcije u slučaju kršenja izbornih pravila;
- (d) načinima dobivanja dodatnih informacija o organizaciji izbora, uključujući listu kandidata.

S ciljem smanjenja administrativnih prepreka s kojima se susreću mobilni građani EU-a, izmjena u člancima 8. i 9. („*Entry and removal from the electoral roll*“ i „*Registration as a candidate*“) određuje standardizirane predloške („*templates*“) za formalne izjave koje moraju izraditi mobilni građani EU-a kako bi se registrirali kao birači ili kandidati. Prilozi direktive bit će objavljeni u Službenom listu EU-a i dostupni građanima i nacionalnim tijelima na svim službenim jezicima EU-a.

Izmjena čl. 9. st. 2. točka (b) predviđa u odnosu na pravo kandidiranja mobilnih građana EU-a (u situaciji kada DČ boravišta može zahtijevati od osobe s pasivnim biračkim pravom da prije ili nakon izbora podnese potvrdu nadležnih administrativnih tijela u njezinoj matičnoj DČ da joj nije oduzeto pasivno biračko pravo u toj državi ili potvrdu da tim tijelima takvo oduzimanje nije poznato) ukidanje dosadašnje mogućnosti da se i zbog nacionalnog zakonodavstva traži takva potvrda (uklanja se dosadašnja odredba „ili kada to zahtijevaju propisi države članice“).

Prema izmjeni čl. 8. st. 3. briše se riječ „automatski“ vezano uz brisanje iz popisa birača, sukladno odredbama Opće uredbe o zaštiti podataka o ograničenjima automatskog donošenja odluka. Dodana je i nova rečenica kojom se omogućava mobilnim građanima EU-a pristup informacijama pod jednakim uvjetima kao i državljanima zemlje u kojoj imaju boravište – vezano za dužnost DČ da ih obavijesti o njihovom brisanju iz popisa birača, ako postoji takva obveza u odnosu na vlastite državljane.

Novi članak 10. ("*Specific means of voting*") potvrđuje pravo na jednake mogućnosti za mobilne građane EU-a koji u DČ boravišta imaju biračko pravo na lokalnim izborima da, pod istim uvjetima kao i državljani te države, mogu imati pristup glasovanju unaprijed, glasovanju putem pošte, elektroničkom glasovanju i internetskom glasovanju, a koji su dostupni i njihovim državljanima. Ne nameće se obveza za DČ da uvedu takve oblike glasovanja, već samo da ne diskriminiraju mobilne građane EU-a – ako takva mogućnost već stoji na raspolaganju u određenoj DČ za njene državljane.

Izmjena članka 11. ("*Decision on registration and legal remedies*") u stavku 1. poduzeta je s ciljem povećanja svijesti i informiranosti mobilnih građana EU-a. Prijedlog precizira postojeću obvezu DČ da obavješćuju pravodobno "*and in clear and plain language*" mobilne građane EU-a o svojoj "odluci" ("*decision*", umjesto dosadašnje "*action*") u pogledu njihovog zahtjeva za upis u popis birača. Novi stavak 3. predviđa pravo mobilnih građana EU-a (i birača i kandidata) na ispravak pogrešaka u podacima sadržanim u biračkim popisima ili listama kandidata "*on similar terms*" kao i za državljane DČ boravišta koji su birači ili kandidati na lokalnim izborima.

Novim člankom 14. st. 1. uvodi se obveza za DČ da redovito izvješćuju EK o primjeni propisa kojima su u svom nacionalnom zakonodavstvu odredile kako samo njihovi vlastiti državljani mogu obnašati određene lokalne dužnosti (za one DČ koje imaju takav pristup). Napomena: mobilni građani EU-a na lokalnim izborima u RH imaju aktivno i pasivno biračko pravo na izborima za predstavnička tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (općinsko vijeće, gradsko vijeće, županijska skupština), ali ne i na izborima za općinskog načelnika, gradonačelnika i župana te njihove zamjenike.

Članak 17. predviđa prijenos izmjena Direktive u nacionalno zakonodavstvo do 31. prosinca 2023. članka: čl. 8. (st.2, 3, 5), čl. 9. (st.1-2), čl. 10., čl. 11. (st. 1 i 3), čl. 12., čl. 14. i priloga I., II. i III.

2) Izbori za EP i mobilni građani EU-a

Prijedlog izmjena Direktive o utvrđivanju detaljnih aranžmana za ostvarivanje aktivnog i pasivnog biračkog prava na izborima za Europski parlament za građane Unije koji borave u državi članici čiji nisu državljani

Novi članak 12. ("*Provision of information*") i izmjene u člancima 8. i 9. ("*Entry and removal from the electoral roll*" i "*Registration as a candidate*") istovjetni su prijedlozima u Prijedlogu izmjena Direktive o utvrđivanju detaljnih aranžmana za ostvarivanje aktivnog i pasivnog biračkog prava na lokalnim izborima za građane Unije koji borave u državi članici čiji nisu državljani

Izmjenama članka 13. cilj je pojednostaviti postojeći sustav razmjene informacija o izbornim pravima mobilnih građana EU-a. Mjere poduzete u tu svrhu uključuju uspostavljanje jedinstvenog skupa podataka, navedenog u prilogu III., koji će, osim podataka koji se trenutno razmjenjuju, uključivati osobni identifikacijski broj koji je izdala matična DČ (ako je primjenjivo) ili vrstu osobne isprave ili putne isprave i datum registracije. Osim toga, izmjene izričito upućuju na elektronička sredstva koja će Komisija osigurati za DČ za podršku sigurnosti razmjene podataka. Isti članak ograničava opseg upisa mobilnih građana EU-a u biračke popise i na popis kandidata DČ boravišta samo na izbore za EP, čime se sprječava odjava s drugih izbora.

Novi članak 14. (*“Specific means of voting”*) potvrđuje, sukladno načelu nediskriminacije, pravo na jednake mogućnosti za mobilne građane EU-a koji u DČ boravišta imaju biračko pravo na izborima za EP da, pod istim uvjetima kao i državljani te države, mogu imati pristup glasovanju unaprijed, glasovanju putem pošte, elektroničkom glasovanju i internetskom glasovanju, a koji su dostupni i njihovim državljanima. Ne nameće se obveza za DČ da uvedu takve oblike glasovanja, već samo da ne diskriminiraju mobilne građane EU-a – ako takva mogućnost već stoji na raspolaganju u određenoj DČ za njene državljane.

Članak 17. (*„Reporting“*) uvodi redovito praćenje i izvješćivanje o provedbi od strane DČ. Izvješća trebaju sadržavati relevantne statističke podatke o sudjelovanju mobilnih građana EU-a na izborima za EP, bilo kao glasači ili kao kandidati. Kako bi se bolje procijenila provedba mjera predviđenih Direktivom, od DČ će se očekivati da poboljšaju svoje prikupljanje podataka o broju mobilnih građana EU-a koji su registrirani kao birači i kandidati, gdje je to primjenjivo, te o broju mobilnih građana EU-a koji su glasovali. Članak 18. predviđa ocjenu primjene Direktive u roku od dvije godine nakon izbora za EP 2029. godine.

Prijedlogom se briše izraz "automatski" iz članka 9. stavka 4. u skladu s odredbama Opće uredbe o zaštiti podataka o ograničenjima za automatsko donošenje odluka. Osim toga, kako bi osigurale pristup informacijama pod jednakim uvjetima kao i svojim državljanima, DČ dužne su obavijestiti mobilne građane EU-a o njihovom uklanjanju iz biračkog popisa, ako postoji takva obveza u odnosu na vlastite državljane.

Izmjena članka 11. (*“Decision on registration and legal remedies”*) u stavku 1. poduzeta je s ciljem povećanja svijesti i informiranosti mobilnih građana EU-a. Prijedlog precizira postojeću obvezu DČ da obavješćuju pravodobno *“and in clear and plain language”* mobilne građane EU-a o svojoj “odluci” (*“decision”*, umjesto dosadašnje *“action”*) u pogledu njihovog zahtjeva za upis u popis birača. Novi stavak 3. predviđa pravo mobilnih građana EU-a (i birača i kandidata) na ispravak pogrešaka u podacima sadržanim u biračkim popisima ili listama kandidata *“on similar terms”* kao i za državljane DČ boravišta koji su birači ili kandidati na izborima za EP.

Razlozi za donošenje i pozadina dokumenta:

Paket mjera za jačanje demokracije i zaštitu integriteta izbora Europska komisija je predstavila 25. studenoga 2021. i on, uz Komunikaciju, sadrži četiri zakonodavna prijedloga: Uredba o transparentnosti i ciljanju političkog oglašavanja; izmjena Uredbe 1141/2014 o statutu i financiranju europskih političkih stranaka i europskih političkih zaklada; dva prijedloga izmjene postojećih direktiva o pravu glasa i kandidiranja za „mobilne građane EU-a“ na izborima za Europski parlament (EP) i lokalnim izborima.

Ovaj paket je zakonodavna komponenta Akcijskog plana za europsku demokraciju Europske komisije iz prosinca 2020. u kojem su utvrđeni koraci koje Komisija namjerava poduzeti radi jačanja demokracije na temelju iskustva stečenog na izborima za Europski parlament 2019. i nadovezujući se na rad Europske mreže za suradnju u području izbora („Mreža EU-a za izbore”), kao i na Izvješće o građanstvu EU-a 2020.

Transparentnost političkog oglašavanja i komunikacije – kontekst Uredbe

Pridržavanje tradicionalnih pravila u pogledu političkih kampanja može biti posebno zahtjevno u internetskom okruženju. Pravila je često teško provoditi ili su nedjelotvorna u internetskom okruženju ili nadležna tijela možda nemaju ovlasti ili sredstva za suočavanje s aktivnošću na internetu. Prekogranični potencijal internetskih aktivnosti otvara mogućnosti, ali isto tako stvara dodatne poteškoće jer su pitanja povezana s izborima u velikoj mjeri uređena pravilima koja se primjenjuju samo u određenoj nadležnosti ili koja nisu osmišljena na način da se uzima u obzir internetski prostor u kojem ne postoje granice.

Postoji očita potreba za većom transparentnošću u političkom oglašavanju i komunikaciji te s time povezanim komercijalnim aktivnostima. Od iznimne su važnosti bolja provedba i usklađenost s pravilima Opće uredbe o zaštiti podataka (GDPR).

Građani, civilno društvo i odgovorna tijela moraju moći jasno vidjeti izvor i svrhu takvog oglašavanja. U internetskom okruženju često je teško prepoznati plaćeni politički materijal i razlikovati ga od drugih političkih sadržaja, među ostalim i zato što se često može činiti da je riječ o „organskom”, tj. neplaćenom sadržaju koji dijele ili stvaraju drugi korisnici. Time se stvara pravna nesigurnost za pružatelje usluga i druge subjekte, posebno internetske posrednike, politička konzultantska društva i povezana društva, ali i za političke stranke, organizacije koje sudjeluju u kampanjama, kandidate i za širu javnost, te se utječe na odgovornost i nadzor.

Nove tehnike kojima se posrednici/pružatelji usluga koriste za ciljano oglašavanje na temelju osobnih informacija korisnika omogućuju da se političkim oglasima pojača učinak i da se prilagode određenim profilima pojedinca ili skupine, često bez njihova znanja. Mikrociljanje i tehnike bihevioralnog profiliranja mogu se temeljiti na nepropisno dobivenim podacima i mogu se zloupotrijebiti za širenje diskursa kojim se unosi razdor i stvara polarizacija. Taj proces znatno otežava pozivanje političara na odgovornost za poruke koje šalju i stvara nove mogućnosti za pokušaje manipuliranja biračkim tijelom. Ostala su pitanja koja uzrokuju zabrinutost: prikriivanje i/ili pogrešno prikazivanje ključnih informacija kao što su podrijetlo, namjera, izvori i financiranje političkih poruka.

U svrhu rješavanja navedenih pitanja, Komisija je predstavila zakonodavni prijedlog o transparentnosti sponzoriranog političkog sadržaja. Prijedlogom se žele dopuniti pravila o internetskom oglašavanju u okviru budućeg Akta o digitalnim uslugama kako bi se, dovoljno vremena prije izbora za Europski parlament u svibnju 2024., utvrdila posebna pravila. Bit će usmjeren na sponzore plaćenih sadržaja i proizvodne/distribucijske kanale, uključujući internetske platforme, oglašivače i politička konzultantska društva, jasnije će definirati njihove odgovornosti i osigurati pravnu sigurnost. Njime će se osigurati da se relevantna temeljna prava i standardi jednako učinkovito poštuju na internetu kao i izvan njega. Komisija će dodatno procijeniti je li potreban ciljani pristup tijekom predizbornih razdoblja.

Inicijativom će se utvrditi na koje će se aktere i koju vrstu sponzoriranog sadržaja primjenjivati zahtjevi za veću transparentnost. Njome će se pozivati na odgovornost i omogućiti praćenje i provedba relevantnih pravila, revizija i pristup neosobnim podacima te olakšati postupanje s dužnom pažnjom. EK će razmotriti i daljnje ograničavanje mikrociljanja i psihološkog profiliranja u političkom kontekstu. Određene posebne obveze mogle bi se proporcionalno nametnuti internetskim posrednicima, pružateljima usluga oglašavanja i drugim akterima, ovisno o njihovoj veličini i utjecaju (na primjer za označivanje, vođenje evidencije, zahtjeve u pogledu objavljivanja, transparentnost plaćene cijene te kriterije za ciljanje i isticanje). Dodatnim odredbama mogla bi se predvidjeti posebna suradnja s nadzornim tijelima te omogućiti kodeksi koregulacije i profesionalni standardi.

Na temelju interdisciplinarnih razmjena među državama članicama u okviru europske mreže za suradnju u području izbora, uspostavljene 2019. uoči izbora za EP kako bi se omogućila konkretna i praktična razmjena o nizu tema relevantnih za osiguravanje slobodnih i poštenih izbora, predloženo zakonodavstvo bit će dopunjeno mjerama potpore i smjernicama za države članice i druge aktere, kao što su nacionalne političke stranke i nadležna tijela, uzimajući u obzir ograničenu nadležnost EU-a u tom području.

Transparentnost političkog oglašavanja tradicionalno se regulira na razini država članica kako bi se osigurali pravedni i slobodni demokratski procesi i spriječilo uplitanje. Međutim, nacionalna pravila o transparentnosti koja se primjenjuju na pružatelje usluga razlikuju se među državama članicama i među različitim medijima te su uglavnom usmjerena na tradicionalne medije. Pravna rascjepkanost i poteškoće u prekograničnoj provedbi nacionalnih pravila o transparentnosti vjerojatno će porasti u budućnosti. Tradicionalna pravila često nisu prilagođena tehnološkom razvoju i izbornim kampanjama.

Predložena uredba temelji se na relevantnom pravu EU-a i dopunjuje ga, uključujući Opću uredbu o zaštiti podataka („GDPR”) i predloženi Akt o digitalnim uslugama, u kojem će se utvrditi sveobuhvatna pravila o transparentnosti, odgovornosti i oblikovanju sustava za oglašavanje na internetskim platformama, među ostalim i ona koja se odnose na političko oglašavanje.

Uredba o europskim političkim strankama – kontekst izmjene Uredbe i uvođenja jasnijih pravila o financiranju europskih političkih stranaka

Financiranje europskih političkih stranaka uređeno je pravom EU-a. U Izvješću o izborima za Europski parlament 2019. istaknuta je potreba za jačanjem određenih pravila kako bi se spriječilo vanjsko uplitanje, posebno s pomoću veće transparentnosti u pogledu izvora financiranja europskih političkih stranaka kako bi se riješilo pitanje neizravnog financiranja koje interesne strane iz inozemstva usmjeravaju kroz nacionalna sredstva ili privatne donacije. Komisija je predložila preispitivanje zakonodavstva o financiranju europskih političkih stranaka u cilju rješavanja pitanja financiranja europskih političkih stranaka iz izvora izvan EU-a, preispitivanja zahtjeva u pogledu revizije, jačanja veza između europskog financiranja i nacionalnih kampanja te olakšavanja transparentnosti i revizije. Cilj je uspostaviti nova pravila dovoljno vremena prije izbora za Europski parlament u svibnju 2024.

Kontekst prijedloga izmjena dviju direktiva o „mobilnim građanima EU-a“

Sve veći broj građana s aktivnim i pasivnim biračkim pravom na izborima za Europski parlament pripada skupini „mobilnih građana EU-a”, to jest građana koji su se preselili kako bi živjeli, radili ili studirali u drugoj državi članici. Procjenjuje se da je 2019. među više od 17 milijuna mobilnih građana EU-a u EU-u njih gotovo 15 milijuna imalo pravo glasa (više od 3 % ukupnog stanovništva EU-a s pravom glasa) na izborima za Europski parlament 2019. Međutim, relativno malen broj iskoristio je to pravo – registracija mobilnih građana EU-a u njihovim zemljama boravišta i dalje niska u cijelom EU-u, iako se brojke uvelike razlikuju među državama članicama (od 0,1 % u Hrvatskoj i 0,2 % u Latviji do 17 % u Španjolskoj i 24 % na Malti).

Slaba izlaznost mobilnih građana EU-a na lokalnim izborima i izborima za Europski parlament je, prema Komisiji, djelomično posljedica složenih procesa registracije i nedovoljnih mogućnosti glasovanja. Komisija je zato predložila izmjene dviju direktiva kako bi povećala mogućnost mobilnih građana EU-a da ostvare svoja biračka prava. To bi uključivalo ažuriranje, pojašnjenje i jačanje pravila kako bi se osiguralo da se njima podržava široko i uključivo sudjelovanje mobilnih građana EU-a. Područja koja treba obuhvatiti

uključuju pružanje ciljanih informacija mobilnim građanima EU-a (dostupne putem portala Vaša Europa i nacionalnih portala koji sudjeluju u jedinstvenom digitalnom pristupniku) o, između ostalog, rokovima, implikacijama i trajnosti registracije birača, razmjenu informacija o registraciji mobilnih građana EU-a koji su birači i kandidati na europskim izborima i potrebne prilagodbe nakon Brexita.

Nekoliko država članica EU-a (Cipar, Danska, Njemačka, Irska i Malta) svojim državljanima koji imaju stalno boravište u drugim zemljama oduzimaju pravo glasovanja na nacionalnim parlamentarnim izborima. Ti su građani, prema Komisiji, isključeni iz političkog života i u zemlji podrijetla i u zemlji boravišta. U svojoj preporuci iz 2014. Komisija je pozvala države članice da svojim državljanima omoguće podnošenje zahtjeva da ostanu upisani na popis birača i tako zadrže svoje biračko pravo.

Status dokumenta:

a) Pristup i hodogram budućih aktivnosti

Dvije uredbe koje su dijelom ovoga paketa su međusobno povezane i treba ih se obrađivati zajedno, političko oglašavanje je predmet nove uredbe, a u drugoj je uredbi političko oglašavanje jedan od najvažnijih elemenata njene izmjene.

Povezanost dviju uredbi je i razlog zbog kojeg će radna tijela Vijeća EU od veljače 2022., kada počinje stručni rad na ovim uredbama, raspravljati i raditi na njima „tjedan za tjedan“ – jedan tjedan će se na sastancima Radne skupine za opće poslove predmetom rasprave biti jedna uredba, a odmah sljedeći tjedan druga uredba.

Dvije direktive o „mobilnim građanima EU-a“ bit će predmet rasprave u drugom kvartalu 2022.

b) Kronologija sastanaka

1. Prvi sastanak Radne skupine za opća pitanja (GAG) održan je 11. siječnja – teme su bile i dvije uredbe.

Velika većina DČ još nema jasno definirano, cjelovito i službeno stajalište po pitanju obiju uredbi i još provode analizu tekstova; iznosili su se većinom preliminarni stavovi o pojedinim točkama i općenitiji pogledi samo na pojedine članke.

FR PRES planira početi rasprave „članak po članak“ o objema uredbama početkom veljače.

2. Sastanak COREPER-a 14. siječnja 2022.

Najava sastanka Vijeća za opće poslove (GAC), 25. siječnja:

„...u okviru prijedloga o europskim političkim strankama i zakladama, dotaknut će se pitanje transparentnosti njihova financiranja, uključujući ona iz trećih zemalja te uloge europskih političkih stranaka i zaklada u nacionalnim okvirima. Na osnovu prijedloga, ministri će povesti razgovor koje mjere bi bilo dobro poduzeti kako bi se osigurala transparentnost.

Druga uredba se tiče političkog oglašavanja; riječ je o novom važnom tekstu s aspekta tehnološkog razvoja i s time povezanih postignuća koja se koriste u svrhu političkog oglašavanja. Ideja iza prijedloga je da se predvide određene garancije koje se tiču političkog oglašavanja na socijalnim mrežama i da se, na jedinstvenom tržištu, harmoniziraju pravila za te potrebe. FR PRES zato želi čuti u kojem smjeru ministri smatraju da bi s tim odrednicama trebalo ići.“

Stajalište RH:

Republika Hrvatska generalno podržava predloženi zakonodavni „paket mjera za jačanje demokracije i zaštitu integriteta izbora“. Radi se o važnom zakonodavnom odgovoru na razini EU-a u odnosu na pitanja i izazove koji su se pojavili proteklih godina, a koji su ukazali na potrebu jačeg i zakonodavnog angažmana na razini čitave Unije s ciljem čuvanja integriteta političkih i izbornih sustava kao i ukupne vjerodostojnosti demokratskih poredaka i njihovih institucija na nacionalnoj razini i razini EU-a.

Predložena zakonodavna rješenja predstavljaju dobru podlogu za daljnji rad na svim razinama Vijeća EU-a kako bi se ostvarili širi ciljevi: postizanje visoke razinu transparentnosti političkog oglašavanja koja će spriječiti eventualne mogućnosti vanjskog miješanja u nacionalne i europske izborne procese; očuvanje povjerenja u političke procese na razini Unije još preciznijim normiranjem uvjeta za financiranje europskih političkih stranaka; poticanje veće svijesti i odaziva mobilnih građana EU-a na lokalne i europske izbore.

*

Stajalište prema pojedinim zakonodavnim prijedlozima:

1. UREDBA o transparentnosti i ciljanju u političkom oglašavanju

Prijedlog uredbe o transparentnosti i ciljanju u političkom oglašavanju predstavlja korak naprijed u razvoju i podizanju transparentnosti izbornih postupaka i regulaciju utjecaja i primjene tehnologije u političkom oglašavanju. Stoga je važno da politički oglasi daju informacije o tome da se uopće radi o političkom oglasu i tko ga sponzorira. Povodi donošenja uredbe, funkcioniranje unutarnjeg tržišta za političko oglašavanje i povezane usluge te na tome polju, zaštita osobnih podataka, su izuzetno opravdani.

Člankom 15. („Nadležna tijela i kontaktne točke“) određuju se tijela nadležna za praćenje primjene čl. 12. (posebni zahtjevi povezani s ciljanjem i isticanjem) – kao nadzorna su određena tijela iz članka 51. Uredbe (EU) 2016/679 ili članka 52. Uredbe (EU) 2018/1725.

U smislu odredbe članka 51. Uredbe (EU) 2016/679 nadzorno tijelo u RH je Agencija za zaštitu osobnih podataka – kod provedbe ostaje pitanje postizanja operativne spremnosti i mogućnosti potencijalnog povećanog administrativnog opterećenja, što će pokazati praksa. (Uredba EU) 2018/1725 se odnosi na Europskog nadzornika za zaštitu podataka).

Prema Prijedlogu uredbe ona stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u Službenom listu Europske unije, a primjenjuje se od 1. travnja 2023.

Tijekom 2024. godine u Hrvatskoj su predviđeni redovni izbori za Hrvatski sabor, izbori za Predsjednika Republike Hrvatske kao i izbori za Europski parlament.

Kodeks dobre prakse u izbornim pitanjima Venecijanske komisije preporučuje izbjegavanje promjene izbornog zakonodavstva jednu godinu prije izbora – imajući u vidu da će biti potrebno donijeti zakon kojim se osigurava provedba ove uredbe, postoji mogućnost da će postupak donošenja zakona možda i biti unutar roka od jedne godine prije izbora (prema redovnom tijeku prvi bi trebali biti održani izbori za EP). Datum okončanja rada na uredbi na razini EU-a te datum njenog usvajanja i stupanja na snagu imat će ključni utjecaj u tom smislu, jer određuje vremenski okvir za unutarnju, nacionalnu proceduru.

2. UREDBA o europskim političkim strankama i europskim političkim zakladama

Prijedlogom izmjene Uredbe o europskim političkim strankama i europskim političkim zakladama uvode se detaljnija, šira i preciznija pravila o postupku financiranja europskih političkih stranaka i europskih političkih zaklada što podržavamo. S tim u vezi, posebno

smatramo svrhovitim jače fokusiranje na reguliranje donacija europskim političkim strankama i europskim političkim zakladama, što je i prepoznato.

Predloženim izmjenama članka 23. st. 9.-10. omogućilo bi se europskim političkim strankama i zakladama prikupljanje priloga i od članica koje se nalaze u zemljama Vijeća Europe. Prema obrazloženju EK za ovaj prijedlog, kako bi se ublažio rizik stranog uplitanja i osigurala proporcionalnost, doprinosi članica izvan EU-a bit će ograničeni na 10% od ukupnih doprinosa (doprinosi su ograničeni do 40% godišnjeg proračuna stranke ili zaklade). EK misli kako ovo ograničenje, zajedno sa zahtjevom da EPS osiguraju da njihove stranke izvan Unije poštuju vrijednosti koje su ekvivalentne onima iz članka 2. UEU-a, treba osigurati potrebne zaštitne mjere u pogledu inozemnog financiranja.

Snažno podržavamo sve aktivnosti koje doprinose euro-integracijskim ciljevima i jačaju mogućnosti prijenosa vrijednosti i načela EU-a prema trećim državama koje teže članstvu u Uniji. Europske političke stranke imaju aktivnu suradnju sa srodnim političkim strankama iz država obuhvaćenih *Izjavom iz Zagreba* – takve su političke stranke u statusu pridruženih i promatrača u onim europskim političkim strankama s kojima dijele svjetonazor i opće političke vrijednosti. Smatramo potencijalno vrlo korisnim razmotriti mogućnosti i još dublje suradnje u tom smislu – dakle, djelovanje europskih političkih stranaka prema njima bliskim političkim opcijama na osnovi zajedničke privrženosti vrijednostima EU-a te dosljednim zagovaranjem i provođenjem politika i programa Unije.

Međutim, sasvim je drugo pitanje moguće financiranje europskih političkih stranaka iz njima srodnih političkih stranaka koje su izvan EU-a – nije nam jasna svrha i cilj takvog pristupa, niti vidimo zašto bi i takva komponenta trebala postojati u odnosima članica izvan EU-a s njihovim partnerskim europskim političkim strankama i zakladama.

Ovdje bismo se trebali voditi jednostavnom logikom: kada europske političke stranke prenose vrijednosti i ciljeve Unije i izvan same EU, tada bi europske političke stranke trebale i aktivno stajati iza takvih politika – poticanjem i širenjem političkih društvenih vrijednosti Unije, širenjem ideja i načela EU-a, sveobuhvatnom potporom za svoje pridružene članice i promatrače u realizaciji ciljeva EU-a i vrijednosti u njihovim državama. Sukladno tome, ne vidimo razlog i osnovu da financijski doprinosi za širenje načela i vrijednosti EU-a dolaze i izvan EU-a – protiv smo mogućnosti financiranja europskih političkih stranaka od njihovih pridruženih članica ili članica u statusu promatrača izvan EU-a.

U gornjem kontekstu spomenuta je i mogućnost „vanjskog financiranja“ – EK je načelno tražila DČ da se izjasne da li je potrebno stvoriti pravni okvir koji će spriječiti mogućnost da fizičke i pravne osobe izvan EU-a ili koji ne mogu glasovati u EU-u, daju doprinose za političke stranke iz EU-a koje su članice europskih političkih stranaka. Smatramo da je to dobar i relevantan pristup te bi bilo uputno u tome dijelu pojačati zaštitu neovisnosti i opstojnosti europskih političkih stranaka.

Podržavamo izmjene članka 20. („*Funding conditions*“) i 23. („*Donations, contributions and own resources*“) koji zajedno bitno doprinose još transparentnijem financiranju, dodatnom jačanju okvira za nadzor financiranja političkih aktivnosti te, zbog povećanja udjela EU-a u financiranju, imaju pozitivan efekt i na manje europske političke stranke.

Od iznimne je važnosti dodatni element nadzora nad donacijama koje prelaze 3000 eura. Jednako je važan novi prijedlog st. 8. kojim je Tijelo ovlašteno zatražiti i dobiti dodatne informacije, ako ima razloga vjerovati da je donacija dodijeljena kršenjem uredbe.

Korak naprijed predstavlja i izmjena članka 20. kojom se povećava stopa financijskog doprinosa iz proračuna Unije za europske političke stranke, a koja će sada iznositi do 95%

njihova proračuna (prije je bilo do 90%). Pozitivna je i nova odredba kojom se sada omogućuje stopa financiranja od 100% za europske političke stranke u godini izbora za **Europski parlament**.

Nova kategorija „vlastitih izvora iz vlastitih ekonomskih aktivnosti“, prema čl. 23. st.13., doprinijet će mogućnosti šireg djelovanja europskih političkih stranaka, a taj aspekt neće presudno utjecati na njihove financije s obzirom da takva sredstva ne smiju premašiti 5% njihova godišnjeg proračuna.

Podržavamo promjenu kojom se europskim političkim strankama omogućava da potaknu rasprave i na nacionalnoj razini o europskim pitanjima, čime se potiče razvoj europske političke kulture – korak je naprijed u tu svrhu mogućnost korištenja sredstava iz proračuna EU-a u nacionalnim referenduskim kampanjama o pitanjima vezanim uz provedbu temeljnih ugovora EU-a.

Stupanje na snagu izmjena uredbe nije dovoljno jasno precizirano u brojnim izmjenama u normativnom dijelu teksta. Smatramo da je u predstojećem radu na ovom prijedlogu potrebno, zbog mogućnosti djelovanja i rada europskih političkih stranaka, jasno definirati i utvrditi vrijeme stupanja na snagu te primjene svih izmjena uredbe.

3. Izmjene dviju direktiva

Smatramo da će ovaj paket mjera pridonijeti lakšoj registraciji birača, državljana drugih država članica Europske unije, radi glasovanja na izborima za Europski parlament i na lokalnim izborima, što će u konačnici rezultirati većim brojem „mobilnih birača“ koji glasuju u Republici Hrvatskoj. Obzirom na sve navedeno, podržavamo prijedloge direktiva EU-a o glasovanju „mobilnih građana EU-a“.

a) Lokalni izbori i mobilni građani EU-a – izmjena Direktive 94/80/EZ

U Republici Hrvatskoj je biračko pravo državljana drugih država članica Europske unije koji imaju prebivalište ili privremeni boravak u jedinici u kojoj se provede lokalni izbori, uređeno Zakonom o pravu državljana drugih država članica Europske unije u izborima za predstavnička tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Sukladno tom Zakonu, državljanima drugih država članica EU-a koji imaju prebivalište ili privremeni boravak u jedinici u kojoj se provede lokalni izbori, zajamčeno je pravo da biraju članove predstavničkog tijela jedinice i da se kandidiraju za člana predstavničkog tijela jedinice – mogu se kandidirati i biti izabrani za člana predstavničkog tijela jedinice pod istim uvjetima koji vrijede za državljane Republike Hrvatske propisane mjerodavnim zakonom, tj. Zakonom o lokalnim izborima („Narodne novine“, br. 144/12, 121/16, 98/19, 42/20, 144/20 i 37/21).

U kontekstu glavnih ciljeva revizije Direktive 94/80/EZ, a to je potaknuti jaču izlaznost mobilnih građana na lokalnim izborima te omogućiti mobilnim građanima dobivanje jasnijih i jednostavnijih informacija o izborima, Zakonom o pravu državljana drugih država članica Europske unije u izborima za predstavnička tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave propisano je sljedeće:

Vezano za stav EK prema kojem je izlaznost mobilnih građana na lokalne izbore rezultat složenih postupaka registracije u državi članici boravišta, procedura u Republici Hrvatskoj je jednostavna – prema ovom zakonu državljanin druge države članice Europske unije dužan je podnijeti zahtjev za upis u popis birača nadležnom tijelu koje vodi popis birača prema mjestu prebivališta ili privremenog boravka, najkasnije 30 dana prije dana izbora. Zakon ujedno propisuje da je uz zahtjev za upis u popis birača osoba dužna predočiti izjavu ovjerenu kod javnog bilježnika, u kojoj je navedeno njezino državljanstvo, adresa prebivališta ili

privremenog boravka na području jedinice gdje se provode izbori i izjavu da nije lišena prava glasovanja u državi članici Europske unije čiji je državljanin.

Nadalje, državljanin druge države članice Europske unije može se kandidirati i biti izabran za člana predstavničkog tijela jedinica pod istim uvjetima koji vrijede za državljane Republike Hrvatske propisanim Zakonom o lokalnim izborima i pod uvjetom da mu u Republici Hrvatskoj i državi članici Europske unije čiji je državljanin, nije pravomoćnom sudskom odlukom oduzeta poslovna sposobnost, odnosno da pojedinačnom presudom u kaznenom postupku ili presudom u građanskom postupku nije lišen prava na kandidiranje.

Vezano za dobivanje jasnijih i jednostavnijih informacija o izborima, Zakonom je propisano da je o načinu ostvarivanja prava glasovanja i kandidiranja državljanina druge države članice Europske unije za člana predstavničkog tijela jedinica, nadležno izborno povjerenstvo dužno izvijestiti javnost sredstvima javnog priopćavanja.

Činjenica male izlaznosti mobilnih građana EU-a na lokalne izbore je nesporna te je svaka zakonodavna aktivnost, pa u tom smislu i revizija Direktive EU-a, pozitivna.

b) Izbori za EP i mobilni građani EU-a – izmjena Direktive 93/109/EZ

Republika Hrvatska podržava Prijedlog izmjena Direktive Vijeća 93/109/EZ o utvrđivanju detaljnih aranžmana za ostvarivanje aktivnog i pasivnog biračkog prava na izborima za Europski parlament za građane Unije koji borave u državi članici čiji nisu državljani. Smatramo da će ovaj prijedlog pridonijeti lakšoj registraciji birača članica država Europske unije radi glasovanja na izborima za Europski parlament kao i u cilju sprečavanja višestrukog glasovanja. Isto će u konačnici rezultirati i većim brojem „mobilnih birača“ koji glasuju u Republici Hrvatskoj.

U odnosu na konkretna rješenja sadržana u pojedinim odredbama Prijedloga direktive ističemo sljedeće:

Odredba iz članka 4. stavka 1. – u Republici Hrvatskoj je zabrana višestrukog glasovanja, uz zakonska rješenja, osigurana i programskim rješenjem aplikacije u kojoj se vodi registar birača pod pretpostavkom da će se razmjena podataka propisana člankom 13. direktive uspješno provesti između država članica.

Odredba iz članka 8. stavka 1. – birač ima pravo glasovati u državi članici gdje ima prebivalište, ako izrazi želju za istim. Ova odredba je prihvatljiva i već je osigurana važećim zakonskim rješenjima. Birač se ne upisuje u registar birača po službenoj dužnosti, već ukoliko želi ostvariti svoje pravo glasovanja u državi članici u kojoj ima prebivalište, mora podnijeti zahtjev za upis u registar birača.

Odredba članka 9. stavka 2. - podržavamo prijedlog odredbe koja se dopunjuje predviđenim standardiziranim obrascem izjave kojeg birači u svim državama članicama trebaju predložiti kod upisa u registar birača. Pri tome posebno ističemo i podržavamo Prilog I. kojim se propisuje sadržaj izjave koji predviđa, između ostaloga, podatak o osobnom identifikacijskom broju (OIB) određenom od strane matične države ili podatak o vrsti osobne isprave (osobne iskaznice ili putovnice) koju je izdala matična država članica s navođenjem serijskog broja iste (kao alternativa ako OIB nije dodijeljen). Ujedno, smatramo da jedan od navedenih numeričkih podataka (OIB ili serijski broj osobne isprave, s tim da se prednost daje OIB-u kao jedinstvenom identifikatoru) treba biti obavezan podatak kod upisa u registar birača, jer numeričke vrijednosti ne sadrže jezično specifična slova, koja u praksi svim državama članicama stvaraju probleme kod razmjene podataka, pa ih se može računalno obrađivati i precizno utvrditi koji birači će glasovati u drugoj državi članici. Smatramo da navedeni podaci moraju biti obvezni i u Prilogu II. kao i u skupu podataka koji će se razmjenjivati između država članica temeljem Priloga III. (*uvodna odredba 12. – should include*). Ako navedeni podaci neće biti obvezni za birače u svim državama članicama, predlažemo pripremiti Prilog III.A koji će sadržavati popis država članica za koje je obavezan unos OIB-a određenog u matičnoj državi članici, a na tom popisu označiti da je za sve mobilne birače državljane Republike Hrvatske potrebno u Prilog I., Prilog II. i Prilog III. unijeti OIB.

Odredba članka 13. – suglasni smo i posebno podržavamo dodane nove odredbe kojima se razrađuje postupak razmjene podataka u svrhu sprječavanja višestrukog glasovanja. Pritom ističemo potrebu usklađivanja rokova koji se odnose na razmjenu podataka o biračima (početak i završetak postupka razmjene podataka).

Odredba članka 13. stavka 1. - utvrđuje se da države članice razmjenjuju podatke radi provedbe članka 4. Direktive „dovoljno prije dana glasovanja“, a započinju s razmjenom „najkasnije šest tjedana prije prvog dana izbornog roka“. Smatramo da bi bilo potrebno uskladiti u svim državama članicama rokove početka i završetka razmjene podataka s time da je bitnije utvrditi zadnji rok za razmjenu. Sa stajališta Republike Hrvatske, s obzirom na zakonom utvrđene rokove (dan zatvaranja registra birača) predlažemo da rok završava najkasnije 10 dana prije zadnjeg dana izbornog perioda (dan održavanja izbora u Republici Hrvatskoj).

Odredba članka 13. stavka 3. - propisuje se obveza Komisije da osigura alat za sigurnu razmjenu kriptiranih podataka opisanih u Prilogu III. Isto posebno podržavamo i napominjemo da smo navedeni alat već uspješno koristili tijekom izbora za članove Europskog parlamenta 2019. te za razmjenu potpisa prikupljenih za Europske građanske inicijative).

c) Dodatna napomena u vezi Direktive 93/109/EZ

Smatramo da bi bilo korisno razmotriti i rješenja s ciljem otklanjanja mogućnosti eventualnog višestrukog glasovanja kod mobilnih građana EU-a koji imaju državljanstva dviju i više država EU-a, a u vrijeme izbora za EU parlament borave na području neke treće države EU-a. Tu postoji mogućnost eventualnog višestrukog glasovanja čak i pored mehanizama propisane razmjene podataka između država članica EU-a.

Sporna/otvorena pitanja za RH:

Zakonodavni prijedlozi se još ispituju – nakon sastanka Nacionalne mreže suradnje u području izbora za Europski parlament bit će moguće dati cjelovitu ocjenu svih aspekata ovog zakonodavnog paketa.

Stajališta DČ, EK i Predsjedništva EU:

Sastanak Radne skupine za opće poslove 11. siječnja 2022.:
RO, DK, SE, LT, DE, AT, CZ, BG, SI i IE u osnovi su podržale cijeli paket.

1. Uredba o transparentnosti i ciljanju u političkom oglašavanju

Preliminarni stav iznijelo je 11 DČ – od toga njih 2 ima analitičku rezervu.

2. Uredba o europskim političkim strankama i europskim političkim zakladama

Preliminarni stav iznijelo je 15 DČ – od toga njih 5 ima analitičku rezervu (među njima i 2 parlamentarne rezerve).

Sporna/otvorena pitanja za DČ, EK i Predsjedništvo EU:

1. Uredba o transparentnosti i ciljanju u političkom oglašavanju

a) Definicije političkog oglašavanja iz čl. 2. – prijedlog definicija smatraju preopširnim PT, AT, HU, SE, MT i SK.

b) Pitanje supsidijarnosti i proporcionalnosti same uredbe – DE, SI. Sličnu dvojbu (da li uređivati ovu materiju na razini EU-a) s različitim pozicijama imaju i SE i HU.

2. Uredba o europskim političkim strankama i europskim političkim zakladama

- a) Vanjsko financiranje – skeptične i smatraju riskantnim takav prijedlog: PL, DK, NL, SE, BE, DE, CZ.
- b) Prikupljanje doprinosa od članova političkih stranaka čija su sjedišta u zemljama izvan EU-a, pod uvjetom da su te zemlje članice Vijeća Europe (čl. 23. (9.) i (10.)) – nisu sklone ovome prijedlogu: DK, NL, LU, LT, BE, DE, SI.
- c) Smanjenje stope sufinanciranja za EPS (čl. 20.) – protivljenje SE i DE.
- d) SE nije sigurna da je potrebno imati harmonizirana pravila na unutarnjem tržištu kada je riječ o političkom oglašavanju – stav dijeli i HU.

Stav RH o spornim/otvorenim pitanjima DČ, EK i Predsjedništva EU:

Sporna i otvorena pitanja još nisu potvrđena – DČ su većinom iznosile samo preliminarne stavove i njihove službene pozicije će se tek konkretnije predstaviti na sastanku Vijeća za opće poslove (GAC).

Postojeće zakonodavstvo RH i potreba njegove izmjene slijedom usvajanja dokumenta:

1. Zakon o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu („Narodne novine“, br. 29/19 i 98/19)
2. Zakon o pravu državljana drugih država članica Europske unije u izborima za predstavnička tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave („Narodne novine“, broj 92/10)
3. Zakon o lokalnim izborima („Narodne novine“, br. 144/12, 121/16, 98/19, 42/20, 144/20 i 37/21)
4. Zakon o registru birača („Narodne novine“, br. 144/12, 105/15 i 98/19)

Moguće izmjene zakonodavstva: što se tiče mogućih izmjena Zakona o pravu državljana drugih država članica Europske unije u izborima za predstavnička tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, potrebno je revidirati zakonske odredbe i uskladiti ih s važećim zakonima – Zakonom o registru birača i Zakon o lokalnim izborima.

Treba napomenuti i da je, radi pojednostavljenja procedure izlaznosti, izmjenom Zakona o izborima članova u Europski parlament iz Republike Hrvatske brisan uvjet da se uz zahtjev za upis u popis birača državljana druge države članice EU predoči izjava ovjerena kod javnog bilježnika, dok je navedeni uvjet još uvijek propisan Zakonom o pravu državljana drugih država članica Europske unije u izborima za predstavnička tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave pa bi se predmetno trebalo ujednačiti.

Utjecaj provedbe dokumenta na proračun RH:

U ovom trenutku, zbog vrlo rane faze predmeta, ne možemo predvidjeti eventualni financijski utjecaj na proračun.

Bruxelles, 25.11.2021.
COM(2021) 731 final

2021/0381 (COD)

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o transparentnosti i ciljanju u političkom oglašavanju

(Tekst značajan za EGP)

{SEC(2021) 575 final} - {SWD(2021) 355 final} - {SWD(2021) 356 final}

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

Cilj je ovog prijedloga prije svega doprinijeti pravilnom funkcioniranju **unutarnjeg tržišta za političko oglašavanje** utvrđivanjem usklađenih pravila za **visoku razinu transparentnosti političkog oglašavanja i povezanih usluga**. Ta će se pravila primjenjivati na **pružatelje usluga političkog oglašavanja**.

Cilj mu je i zaštititi pojedince u pogledu obrade osobnih podataka utvrđivanjem pravila o primjeni tehnika **ciljanja i isticanja** u kontekstu političkog oglašavanja. **Ta će se pravila primjenjivati na sve voditelje obrade, tj. šire od pružatelja usluga političkog oglašavanja**, koji se koriste takvim tehnikama ciljanja i isticanja.

Budući da se obično pruža uz naknadu, oglašavanje, uključujući političko oglašavanje, uslužna je djelatnost u skladu s člankom 57. Ugovora o funkcioniranju Europske unije („UFEU”). To se odnosi i na različite aktivnosti povezane s političkim oglašavanjem, uključujući pripremu sadržaja i kampanja, njegovo postavljanje na distribucijski medij te njegovo objavljivanje i širenje. Kao rezultat toga, fizičke i pravne osobe iz EU-a koje pružaju te usluge preko granica uživaju temeljne slobode, osobito slobodu poslovnog nastana i slobodno kretanje usluga, koje su među temeljnim načelima pravnog poretka EU-a. Prekogranično pružanje usluga podrazumijeva slobodu pružanja i pružanja usluga u državi članici koja nije država članica poslovnog nastana. To podrazumijeva i slobodu prekograničnog pružanja usluga. Slobodno kretanje usluga obuhvaća ne samo situacije u kojima se pružatelj ili primatelj kreće preko granica, nego i situacije u kojima se usluga pruža preko granica. Pružanje usluga oglašavanja uređeno je na različite načine u različitim državama članicama u skladu s medijima koji se upotrebljavaju za objavljivanje ili širenje oglasa (npr. tiskani, audiovizualni, internetske platforme itd.) i svrhama koje se nastoje postići primjenjivim pravilima (npr. zaštita potrošača). Usluge političkog oglašavanja podliježu dodatnim posebnim pravilima kojima se nameću obveze sponzorima, posebno političkim akterima, i pružateljima usluga.

U EU-u se razvijaju usluge političkog oglašavanja. Ukupni rast i posebno znatno povećanje relevantnih internetskih usluga, u kontekstu neujednačeno provedenih i rascjepkanih propisa, izazvao je zabrinutost da unutarnje tržište trenutačno nije opremljeno za pružanje političkog oglašavanja uz visoki standard transparentnosti kako bi se osigurao pravedan i otvoren demokratski proces u svim državama članicama. Takva zabrinutost zbog regulatornih nedostataka i nedovoljne transparentnosti već je potaknula neke države članice da interveniraju mjerama, dok druge planiraju intervenirati, ali djelovanjem na nacionalnoj razini ne mogu se ukloniti nedostaci u prekograničnoj provedbi.

Nacionalni propisi o političkom oglašavanju nameću obveze pružateljima usluga političkog oglašavanja kojima se uvjetuje dostupnost političkog oglašavanja i određuju elementi njegova sadržaja kako bi se osigurala posebna transparentnost. Cilj je takvih nacionalnih pravila, među ostalim, osigurati odgovornost i sveukupnu organizaciju pravednog i otvorenog političkog procesa, među ostalim podupiranjem praćenja usklađenosti političkih aktera s relevantnim obvezama. Ta su **nacionalna pravila znatno rascjepkana**, uključujući u pogledu relevantnih definicija i prirode obveza.

Fragmentirane definicije političkog oglašavanja u državama članicama predstavljaju izazov kada je riječ o utvrđivanju toga smatra li se oglašavanje političkim. Postoje znatne razlike u opsegu i sadržaju obveza transparentnosti koje se primjenjuju na pružatelje usluga koji pružaju usluge povezane s političkim oglašavanjem u državama članicama i među državama članicama, ovisno o sredstvima i nacionalnim političkim tradicijama, što dovodi do fragmentacije. Neke države članice samo zabranjuju anonimno političko oglašavanje, druge zahtijevaju da se na oglasu istaknu posebne informacije o financiranju ili o identitetu sponzora, a neke države članice imaju zahtjeve u pogledu označivanja političkih oglasa ili jasnog odvajanja oglašavanja od uredničkog sadržaja.

Tehnološke promjene — posebno u internetskom okruženju, koje su omogućile širenje različitih novih medija i metoda financiranja, pripreme, objavljivanja, promicanjem, objavljivanja i širenja političkog oglašavanja — **učinile su situaciju fragmentiranom, a pitanja povezana s praćenjem i provedbom složenijima**. Ponekad nije jasno primjenjuju li se zahtjevi, koji se mogu utvrditi općim pravilima sadržanima u izbornim zakonima, na sve medije, među ostalim u internetskom okruženju, što je izvor dodatne pravne nesigurnosti za pružatelje usluga političkog oglašavanja.

Ta će se rascjepkanost povećati s obzirom na to da države članice razvijaju nova pravila za rješavanje potrebe za osiguravanjem transparentnosti političkih oglasa, posebno u kontekstu tehnološkog razvoja. Nova *ad hoc* nacionalna pravila vjerojatno će povećati rascjepkanost ključnih elemenata transparentnosti, kao što su informacije koje je potrebno objaviti i njihov format, te područje primjene tih zahtjeva. Time će se vjerojatno dodatno smanjiti pravna sigurnost, kako za pružatelje usluga političkog oglašavanja tako i za sponzore oglasa.

Ta **rascjepkanost** zahtjeva u pogledu transparentnosti stvara prepreke pružanju usluga. To **podrazumijeva posebne troškove usklađivanja** za pružatelje usluga koji moraju ulagati u utvrđivanje primjenjivih standarda i prilagodbu oglašavanja različitim jurisdikcijama, a istodobno biti izvor pravne nesigurnosti u pogledu zahtjeva transparentnosti koji se primjenjuju na političko oglašavanje. Tom rascjepkanošću pružateljima usluga koji bi svoje usluge povezane s političkim oglašavanjem mogli ponuditi u različitim državama članicama **ograničava se i mogućnost** ulaska na tržište u drugim državama članicama ili razvoja novih usluga. Time se također **ograničavaju mogućnosti za primatelje usluga na unutarnjem tržištu** i ograničavaju mogućnosti i izbor prekograničnih kampanja. Posebno mala i srednja poduzeća („MSP-ovi”) možda nemaju dovoljno kapaciteta da se nose s utvrđivanjem i prilagodbom svih različitih nacionalnih zahtjeva i postupaka. Pružatelji usluga političkog oglašavanja izrazili su zabrinutost zbog tih prepreka tijekom savjetovanja provedenog u pripremi ovog prijedloga.

To utječe i na građane i nadležna tijela jer se politički oglašivači i povezani pružatelji usluga mogu nalaziti u drugoj državi članici od onih u kojima se nalaze građani koji se suočavaju s političkim oglašavanjem, uz posebna pitanja povezana s nadzorom.

Brze tehnološke promjene, sve rascjepkaniji i problematičniji regulatorni kontekst te sve veći iznosi koji se troše na političko oglašavanje **ukazuju na potrebu za djelovanjem** na razini EU-a kako bi se osiguralo slobodno kretanje usluga političkog oglašavanja diljem Unije uz istodobno osiguravanje visokog standarda transparentnosti koji izborne postupke u EU-u čini otvorenijima i pravednijima.

Predložene mjere temelje se na analizi postojećeg ili planiranog zakonodavstva država članica u području političkog oglašavanja.

S obzirom na upravo opisani kontekst, ovim bi se prijedlogom trebao predvidjeti usklađeni zahtjev u pogledu transparentnosti koji se primjenjuje na gospodarske subjekte koji pružaju političko oglašavanje i povezane usluge (tj. aktivnosti koje se obično obavljaju uz naknadu), povezane s pripremom, plasiranjem, promicanjem, objavljivanjem i diseminacijom političkog oglašavanja ili s oglašavanjem usmjerenim na građane u državi članici.

Cilj mu je i zaštititi pojedince u pogledu obrade osobnih podataka utvrđivanjem pravila o primjeni tehnika ciljanja u kontekstu diseminacije političkog oglašavanja.

Osobni podaci prikupljeni izravno od građana ili izvedeni iz njihove internetske aktivnosti, bihevioralnog profiliranja i druge analize upotrebljavaju se za **ciljanje političkih poruka** građanima usmjeravanjem oglasa prema skupinama te za **povećanje njihova učinka i optjecaja** prilagođavanjem sadržaja i širenja na temelju značajki utvrđenih obradom tih osobnih podataka i njihovom analizom. Primijećeno je da obrada osobnih podataka u te svrhe, posebno podataka koji se smatraju osjetljivima u skladu s Uredbom (EU) 2016/679 i Uredbom (EU) 2018/1725, ima **konkretne negativne učinke na prava građana**, uključujući njihovu slobodu mišljenja i informiranja, na donošenje političkih odluka i ostvarivanje njihovih glasačkih prava. Neke države članice također su pokušale ili razmatraju intervenciju u pogledu ciljanja. U kontekstu u kojem su pravila o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom njihovih osobnih podataka i o slobodnom protoku takvih podataka usklađena, potrebno je i primjereno djelovanje na razini Unije kako bi se osigurala posebna dodatna zaštita osobnih podataka kada se oni upotrebljavaju u kontekstu ciljanog političkog oglašavanja.

Ovom bi se Uredbom trebala rješavati i pitanja primjene tehnika ciljanja i isticanja u kontekstu objavljivanja, diseminacije ili promicanja političkog oglašavanja koje uključuju upotrebu osobnih podataka.

Potreba za rješavanjem tih pitanja najavljena je u političkim smjernicama predsjednice Komisije i u skladu je s akcijskim planom za europsku demokraciju¹ („EDAP”) koji je Komisija predstavila u prosincu 2020. Akcijskim planom za europsku demokraciju prepoznaje se potreba za većom transparentnošću političkog oglašavanja i komunikacije te s njima povezanih komercijalnih aktivnosti kako bi građanima, civilnom društvu i nadležnim tijelima bio jasan izvor i svrha takvog oglašavanja.

Te je mjere potrebno uvesti 2023. kako bi one bile na snazi prije izbora za Europski parlament 2024.

- **Dosljednost s postojećim odredbama politike u tom području**

Ovim se prijedlogom dopunjuje prijedlog Akta o digitalnim uslugama², koji uključuje određene opće obveze transparentnosti za internetske posrednike u pogledu transparentnosti internetskog oglašavanja, te širi okvir EU-a za tržište digitalnih usluga³. Obuhvaćat će aktivnosti na internetu i izvan njega. U usporedbi s Aktom, njime se proširuju kategorije informacija koje se objavljuju u kontekstu političkog oglašavanja, kao i područje primjene

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?qid=1607079662423&uri=COM%3A2020%3A790%3AFIN>

² <https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12418-Digital-Services-Act-package-ex-ante-regulatory-instrument-of-very-large-online-platforms-acting-as-gatekeepers> i <https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12417-Digital-Services-Act-deepening-the-Internal-Market-and-clarifying-responsibilities-for-digital-services>

³ To uključuje neobvezujuću <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/commission-recommendation-measures-effectively-tackle-illegal-content-online>; kao i dobrovoljni https://ec.europa.eu/newsroom/just/document.cfm?doc_id=42985

relevantnih pružatelja usluga. Iako se Aktom uvode zahtjevi transparentnosti za internetske platforme, ovom inicijativom obuhvaćen je cijeli spektar izdavača političkog oglašavanja, kao i drugih relevantnih pružatelja usluga uključenih u pripremu, plasman, promicanje, objavljivanje i širenje političkog oglašavanja. Postoji komplementarnost i sinergija sa zahtjevom u okviru Akta da vrlo velike internetske platforme procjenjuju sistemske rizike koji proizlaze iz funkcioniranja i upotrebe sustava za odabir i prikazivanje oglasa sa stvarnim ili predvidljivim učincima povezanim s izbornim postupcima.

Prijedlog je u skladu s izbornim paketom predstavljenim u rujnu 2018., uključujući Preporuku o mrežama suradnje u području izbora, transparentnosti na internetu, zaštiti od kibersigurnosnih incidenata i borbi protiv kampanja dezinformiranja⁴, kojom se promiče suradnja među nadležnim tijelima na nacionalnoj razini i razini Unije radi zaštite izbora i koje sadržava posebne preporuke za poticanje transparentnosti političke komunikacije, kao i smjernice za primjenu prava Unije o zaštiti podataka kojim se podupire usklađenost s Uredbom (EU) 2016/679.

Uredba (EU) 2016/679 i druga pravila Unije o zaštiti osobnih podataka i privatnosti komunikacija (uključujući Uredbu (EU) 2018/1725 i Direktivu 2002/58/EZ) već se primjenjuju na obradu osobnih podataka u kontekstu političkog oglašavanja. Predložena uredba temelji se na odredbama koje se primjenjuju na obradu osobnih podataka u kontekstu političkog oglašavanja iz Uredbe (EU) 2016/679 i Uredbe (EU) 2018/1725 te ih dopunjuje. Njime se kodificiraju elementi smjernica Europskog odbora za zaštitu podataka tako što se u kontekstu političkog oglašavanja informacije koje se pružaju ispitaniku proglašavaju obveznim (izvor podataka i logike)⁵.

On se temelji i na Kodeksu prakse EU-a za borbu protiv dezinformiranja kojim se utvrđuju obveze internetskih platformi u pogledu transparentnosti političkog oglašavanja i tematskog oglašavanja te koji su trenutačno u postupku revizije postojećih potpisnika Kodeksa i potencijalnih potpisnika, u skladu sa Smjernicama Komisije o jačanju Kodeksa prakse⁶. Obveze i mjere poduzete u skladu s Kodeksom dobre prakse trebale bi izgraditi most prema sadašnjem zakonodavstvu s praktičnim rješenjima koja predvodi industrija. Nakon donošenja ovog zakonodavstva potpisnici Kodeksa trebali bi provesti i dopuniti njegova pravila i u okviru Kodeksa prakse.

U mjeri u kojoj su takve obveze u nadležnosti regulatornih tijela imenovanih u okviru tih postojećih okvira, trebala bi ih pratiti i provoditi ista tijela te ih koordinirati među relevantnim postojećim i predviđenim strukturama za europsku suradnju, uključujući Europski odbor za zaštitu podataka. Europska mreža za suradnju u području izbora uspostavljena 2018. i koja okuplja kontaktne točke nacionalnih izbora sastavljene od različitih tijela nadležnih za predmetno područje trebala bi pružiti okvir za potporu poboljšanoj koordinaciji i razmjeni najboljih praksi među nadležnim tijelima u kontekstu političkog oglašavanja.

---

⁴ https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/soteu2018-cybersecurity-elections-recommendation-5949_en.pdf

⁵ https://edpb.europa.eu/system/files/2021-04/edpb_guidelines_082020_on_the_targeting_of_social_media_users_en.pdf

⁶ Smjernice Europske komisije o jačanju Kodeksa dobre prakse u suzbijanju dezinformacija (COM(2021) 262 final) <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/guidance-strengthening-code-practice-disinformation>

- **Dosljednost u odnosu na druge politike Unije**

Ovaj je prijedlog također usko povezan s radom koji se obavlja na drugim inicijativama u okviru paketa za transparentnost i demokraciju programa rada Komisije⁷.

Akcijski plan za europsku demokraciju uključuje niz inicijativa za zaštitu integriteta izbora i promicanje demokratskog sudjelovanja. Temelji se, među ostalim, na iskustvu stečenom u kontekstu provedbe izbornog paketa Komisije za 2018.⁸ i rada Europske mreže za suradnju u području izbora.

Ovim se prijedlogom dopunjuje i prijedlog o izmjeni Uredbe (EU) 1141/2014 o statutu i financiranju europskih političkih stranaka i zaklada. Izmjena te uredbe koju je predstavila Komisija sadržava posebna pravila čiji je cilj zajamčiti da se europske političke stranke pridržavaju visokih standarda transparentnosti pri diseminaciji političkih oglasa.

Naposljetku, ovaj je prijedlog u sinergiji s naporima koje EU vodi izvan EU-a u području promatranja izbora (misije EU-a za promatranje izbora i njihovo praćenje). Misije za promatranje izbora procjenjuju političko oglašavanje na internetu tijekom izbornih kampanja i mogu preporučiti mjere za poboljšanje regulatornog okvira tijekom izbornog postupka. Europska unija zatim savjetuje i podupire partnerske zemlje u provedbi tih preporuka, zajedno s međunarodnim partnerima. Zajedničke smjernice o promatranju internetske kampanje razvijene su u kontekstu Deklaracije o načelima za međunarodno promatranje izbora koju je odobrio UN.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

- **Pravna osnova**

Pravna je osnova prijedloga prvenstveno članak 114. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU), kojim se predviđa donošenje mjera za osiguravanje uspostave i funkcioniranja unutarnjeg tržišta. Ta odredba omogućuje usklađivanje odredaba zakona, regulativa ili drugih propisa u državama članicama, čiji je cilj uspostava i funkcioniranje unutarnjeg tržišta. To je odgovarajuća pravna osnova za intervenciju kojom su obuhvaćeni pružatelji usluga na unutarnjem tržištu i kojima se rješavaju razlike među odredbama država članica koje ometaju temeljne slobode i imaju izravan učinak na funkcioniranje unutarnjeg tržišta.

Postoje i razvijaju se razlike u nacionalnim zakonima s obzirom na to da su neke države članice donijele zakone ili namjeravaju donijeti zakone o zahtjevima transparentnosti koji se primjenjuju na usluge političkog oglašavanja. Ta situacija stvara regulatornu rascjepkanost u mjeri u kojoj se pravila koja se odnose na transparentnost političkog oglašavanja razlikuju u posebnim elementima transparentnosti koji se njima zahtijevaju (informacije koje se objavljuju oglasom i formatom) i njihova područja primjene (vrste oglašavanja koje se smatraju političkim i medijskim) te povećavaju troškove usklađivanja za pružatelje usluga koji posluju na unutarnjem tržištu. Bez djelovanja na razini Unije to će se dodatno pogoršati donošenjem novih inicijativa u nekim državama članicama, dok u drugim državama članicama transparentnost političkog oglašavanja i dalje nije riješena. Stoga je potrebno usklađivanje na razini EU-a te je članak 114. UFEU-a relevantna pravna osnova za ovu inicijativu. Ovom će se inicijativom ukloniti određene postojeće prepreke povezane s transparentnošću i istinski poboljšati funkcioniranje unutarnjeg tržišta. Za funkcioniranje

---

⁷ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/2021_commission_work_programme_annexes_en.pdf

⁸ Vidjeti https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/eu-citizenship/electoral-rights_en

unutarnjeg tržišta nije potrebno ni primjereno s obzirom na nadležnosti Unije intervenirati putem nacionalnih pravila kojima se ograničava dostupnost političkog oglašavanja na određene kategorije sponzora ili razdoblja ili kojima se ograničava financiranje ili medij koji se može upotrijebiti. Takva pravila svojstvena su nacionalnom izbornom pravu i nisu dio funkcioniranja unutarnjeg tržišta.

Osim toga, s obzirom na to da ovaj prijedlog sadržava određena posebna pravila o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka, posebno ograničenja tehnika ciljanja za koje se smatra da negativno utječu na prava kada se upotrebljavaju u kontekstu političkog oglašavanja, primjereno je ovu Uredbu, u pogledu tih posebnih pravila, temeljiti na članku 16. UFEU-a.

- **Supsidijarnost (za neisključivu nadležnost)**

Prema načelu supsidijarnosti iz članka 5. stavka 3. Ugovora o Europskoj uniji (UEU), EU bi trebao djelovati samo ako države članice ne mogu same ostvariti predviđene ciljeve u dovoljnoj mjeri, nego se zbog opsega ili učinka predloženog djelovanja oni mogu na bolji način ostvariti na razini EU-a.

Nekoliko država članica donijelo je zakone ili namjerava donijeti zakone u području transparentnosti političkog oglašavanja. Budući da se ta pravila razlikuju u svojem području primjene, sadržaju i učinku, pojavljuje se fragmentirani okvir nacionalnih pravila i postoji rizik da će postati rascjepkaniji. Time se narušava učinkovito ostvarivanje slobode poslovnog nastana i slobode pružanja usluga u Uniji.

Nadalje, prekogranična priroda nekih aktivnosti, među ostalim u internetskom okruženju, stvara znatne izazove za isključivo nacionalne propise u tom području. Malo je vjerojatno da bi države članice koje djeluju neovisno mogle učinkovito riješiti utvrđene probleme. Osim toga, u praksi je teško razlikovati isključivo domaće i potencijalno prekogranične situacije.

Potreba za djelovanjem EU-a dokazana je i djelovanjem određenih pružatelja političkog oglašavanja i političkih aktera koji se njima koriste. Tijekom posljednjih europskih izbora neke su velike internetske platforme poduzele korake za rješavanje problema koji predstavljaju pravna nesigurnost i fragmentacija unutarnjeg tržišta, što je dovelo do njegove podjele. To se pokazalo važnim pitanjem za sponzore političkog oglašavanja, tj. političke stranke koje su željele objaviti i širiti političko oglašavanje diljem EU-a.

Zajedničkim visokim standardima transparentnosti EU-a za političko oglašavanje i povezane usluge osigurala bi se veća pravna sigurnost, posebno za pružatelje usluga. Uklonili bi se dodatni troškovi usklađivanja za prekogranično pružanje usluge te bi se smanjio rizik od neusklađenosti. To bi pak uklonilo poticaj pružateljima usluga političkog oglašavanja da razdjele unutarnje tržište, pruži novi poticaj za pružanje prekograničnih usluga i razvoj novih.

S druge strane, učinci bilo koje mjere poduzete na temelju nacionalnog prava bili bi ograničeni na jednu državu članicu i mogli bi se zaobići ili bi ih bilo teško nadzirati u odnosu na pružatelje usluga iz drugih država članica te bi to moglo biti u sukobu sa slobodnim kretanjem na unutarnjem tržištu. Time se također ne bi riješili utvrđeni problemi na razini EU-a te bi se mogli pogoršati učinci fragmentacije. Sustav EU-a također bi pomogao nadležnim tijelima u njihovim nadzornim funkcijama, drugim dionicima da ostvare svoju ulogu u demokratskom procesu i povećaju ukupnu otpornost EU-a na manipulaciju informacijama i uplitanje u izborne postupke, uključujući dezinformacije.

Predložena Uredba ne prelazi ono što je potrebno, a posebno se ne bavi drugim pitanjima povezanim s političkim oglašavanjem, osim transparentnosti i upotrebe tehnika ciljanja. Ne zadire u druge aspekte regulirane na nacionalnoj razini, kao što su zakonitost sadržaja političkog oglašavanja i razdoblja tijekom kojih su oglasi dopušteni ili priroda sudionika u demokratskom procesu.

Ovom predloženom Uredbom ne predviđa se nužno osnivanje dodatnih tijela ili tijela na razini država članica. Nadzor i provedbu njezinih odredaba povjerava relevantnim nadležnim nacionalnim tijelima, uključujući ona koja su zadužena za zadaće u skladu s postojećim povezanim zakonodavstvom Unije. Države članice stoga mogu imenovati i osloniti se na stručno znanje postojećih sektorskih tijela, kojima bi se dale i ovlasti za praćenje i provođenje odredbi ove Uredbe. Države članice bit će odgovorne osigurati da ta tijela imaju potrebne kapacitete za osiguravanje zaštite prava građana u kontekstu transparentnog političkog oglašavanja.

Države članice oslanjati će se na strukturu suradnje određenu na razini Unije. Morat će imenovati tijela na temelju Uredbe (EU) 2016/679 kako bi se pratila usklađenost s odredbama o ciljanju utvrđenima ovom Uredbom. Na odgovarajući će se način primjenjivati Europski odbor za zaštitu podataka i mehanizam konzistentnosti uspostavljen tom uredbom.

Ovom Uredbom podupirat će se nacionalna nadležna tijela u učinkovitijem obavljanju njihovih zadaća, posebno u pogledu internetskog i prekograničnog oglašavanja, tako što će se zahtijevati pružanje informacija o uslugama političkog oglašavanja.

Suradnja između nadležnih tijela za obavljanje njihovih zadaća bit će od ključne važnosti. Nacionalnim izbornim mrežama uspostavljenima na temelju Preporuke C(2018) 5949 final predviđa se struktura za takvu suradnju među tijelima na nacionalnoj razini uz istodobno poštovanje nadležnosti svakog tijela koje je dio te mreže.

Komisija će podupirati suradnju među tijelima na razini Unije, među ostalim u okviru Europske mreže za suradnju u području izbora.

Time će se poduprijeti stvaranje europskog uređenog i inovativnog tržišta za usluge političkih oglasa u kojem građani imaju povjerenja i koje podupire integritet demokratskog procesa.

- **Proporcionalnost**

U pogledu proporcionalnosti, sadržaj i oblik predloženog djelovanja ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje cilja osiguranja pravilnog funkcioniranja unutarnjeg tržišta.

Prijedlog se temelji na postojećim i budućim pravnim okvirima EU-a, uključujući Uredbu (EU) 2016/679 i Akt o digitalnim uslugama, te je proporcionalan i nužan za postizanje njegovih ciljeva. Predviđene mjere potrebne su za rješavanje problema rascjepkanosti relevantnog regulatornog okvira.

Proporcionalnost obveza transparentnosti pažljivo je razmotrena i odražava se, primjerice, u uspostavi asimetričnih obveza prema različitim vrstama pružatelja usluga političkog oglašavanja. Druge mogućnosti, kao što je zabrana pružanja prekograničnih usluga političkog oglašavanja ili ciljanje u svrhu političkog oglašavanja u svim situacijama, odbačene su jer su se činile nerazmjernima za postizanje ciljeva ove Uredbe.

Prijedlogom se utvrđuju ograničene obveze transparentnosti za sve pružatelje usluga političkog oglašavanja koji sudjeluju u pripremi, plasiranju, promicanje, objavljivanju i širenju političkog oglašavanja, uključujući vođenje evidencije o njihovu sudjelovanju u određenom političkom oglasu. Reklamni izdavači, koji su u izravnom kontaktu s građanima, moraju poštovati posebne obveze u pogledu transparentnosti, uključujući pripremu i objavu obavijesti o transparentnosti za svaki objavljeni oglas. Mala i srednja poduzeća izuzeta su od periodičnog izvješćivanja o političkom oglašavanju i smiju imenovati vanjsku osobu kao kontaktnu točku za interakciju s nadležnim nacionalnim tijelima. Komisija namjerava poticati napore u pogledu usklađenosti koji proizlaze iz ove Uredbe podupiranjem osposobljavanja, podizanja svijesti i drugih mjera.

Troškovi koje snose operateri proporcionalni su ostvarenim ciljevima te ekonomskim i reputacijskim koristima koje operateri mogu očekivati od ovog prijedloga. Uklanjanjem prepreka koje proizlaze iz pravne nesigurnosti i rascjepkanosti potaknut će se razvoj europske industrije usluga političkog oglašavanja na temelju visokih standarda transparentnosti te će se omogućiti rast postojećih nacionalnih poduzeća.

Ograničenja ciljanja političkog oglašavanja razmjerna su jer su strogo ograničena na posebne aktivnosti ciljana u političkom kontekstu za koje je utvrđeno da predstavljaju znatan rizik za temeljna prava pojedinca.

- **Odabir instrumenta**

Člancima 114. i 16. UFEU-a zakonodavcu se dodjeljuje ovlast za donošenje uredbi i direktiva.

Uredba se smatra najprikladnijim pravnim instrumentom za utvrđivanje okvira za transparentnost političkog oglašavanja u Uniji. Izbor uredbe kao pravnog instrumenta opravdan je potrebom za ujednačenom primjenom novih pravila, kao što su definicija političkog oglašavanja i obveze transparentnosti koje pružatelji usluga političkog oglašavanja moraju ispuniti pri pripremi ili širenju političkih oglasa.

Izravnom primjenom Uredbe u skladu s člankom 288. UFEU-a smanjit će se pravna rascjepkanost i osigurati veća pravna sigurnost uvođenjem visokih standarda transparentnosti za političko oglašavanje, čime će se osigurati pravna sigurnost za relevantne pružatelje usluga i spriječiti odstupanja koja ometaju slobodno pružanje relevantnih usluga na unutarnjem tržištu.

Međutim, odredbama predložene uredbe ne zadire se u nacionalne nadležnosti za organizaciju izbornog postupka te se industriji ostavlja prostor za utvrđivanje standarda kojima će se omogućiti učinkovito objavljivanje i prijenos informacija u skladu s Uredbom, pojednostavniti usklađenost i poticati inovacije.

Kad je riječ o oblikovanju posebnih tehnika ciljanja, primjena uredbe u skladu je s Uredbom (EU) 2016/679, koja je i sama uredba.

3. REZULTATI *EX POST* EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENA UČINKA

- **Savjetovanja s dionicima**

Ovaj je prijedlog rezultat opsežnog savjetovanja sa svim važnim dionicima, u kojem su primijenjena opća načela i minimalni standardi za savjetovanje Komisije sa zainteresiranim stranama.

Savjetovanjem o početnoj procjeni učinka objavljenom 26. siječnja 2021. pružene su informacije za razvoj definicije problema i opcija politike. Otvoreno javno savjetovanje (OPC) održano je od 22. siječnja do 2. travnja 2021. Otvoreno javno savjetovanje promovano je na internetskim stranicama Komisije, kao i putem posebnih mreža.

Komisija je organizirala sastanke s ključnim dionicima kako bi prikupila dodatne dokaze i podatke o konkretnim problemima kojima se bavi inicijativa, kao i o političkom pristupu i njegovim učincima. Provela je i ciljana bilateralna savjetovanja te analizirala brojna stajališta i analitičke dokumente zaprimljene posebno u kontekstu pripreme inicijative. Priprema procjene učinka na kojoj se temelji inicijativa bila je podržana vanjskom studijom. Ugovaratelj je proveo niz pojedinačnih savjetovanja s ključnim dionicima.

Dionici se **općenito** slažu da je potrebno djelovati na razini Unije. Velika većina dionika slaže se da postoje zakonodavne praznine ili da je potrebno novo zakonodavstvo. U ograničenoj mjeri izražena je zabrinutost u vezi s izbornim pitanjima kao nacionalnom prerogacijom.

Otvoreno javno savjetovanje pokazuje da većina **građana** smatra da bi izdavači političkog oglašavanja trebali zadržati određene osnovne informacije od onih koji objavljuju takve oglase.

Pružatelji usluga političkog oglašavanja posebno su zatražili zajedničku definiciju na razini EU-a koja bi im omogućila da odrede koji je oglas politički oglas i zajednički pristup kako bi se predvidjeli razmjerni zahtjevi za označivanje sponzoriranog političkog oglasa, među ostalim u pogledu identiteta sponzora oglasa. Pružatelji usluga istaknuli su nesigurnost i troškove povezane s utvrđivanjem relevantnih obveza transparentnosti i poštovanjem tih obveza pri pružanju usluga političkog oglašavanja preko granica ili u više država članica.

Organizacije civilnog društva posebno su poduprle visoku transparentnost političkog oglasa, uključujući oglase kojima se prikazuju, zašto i tko ih je platio. Smatrali su da neobvezujuće mjere nisu dovoljne u tom pogledu. Također su zatražili da se pitanje ciljanja rješava i izvan okvira transparentnosti.

Države članice pozdravile su inicijativu i složile se da je potrebno regulirati političko oglašavanje na razini EU-a. Države članice poduprle su i mjere kojima će se istraživačima olakšati pristup većem broju informacija o političkom oglašavanju. Države članice istaknule su postojanje regulatornih i provedbenih nedostataka kada se usluge političkog oglašavanja pružaju preko granica.

Europske političke stranke istaknule su da će mjere označivanja kojima se građanima pomaže utvrditi kada su izloženi političkom oglasu doprinijeti jačanju europske demokracije. Posebno su bili zabrinuti zbog toga što je politika koju su neke vrlo velike internetske platforme provele tijekom prethodnih izbora za Europski parlament negativno utjecala na njihove aktivnosti na razini EU-a/prekograničnih razina.

- **Prikupljanje i primjena stručnog znanja**

Komisija se pri pripremi ovog prijedloga oslanjala na širok raspon stručnog znanja.

Relevantni rad u Vijeću (među ostalim u nadležnim radnim skupinama) i Europskom parlamentu (među ostalim u odborima zaduženima za ustavna pitanja, pravna pitanja; građanske slobode, unutarnje tržište i zaštitu potrošača, pravosuđe i unutarnje poslove te Posebni odbor za vanjske poslove) dao je važan doprinos tom procesu.

Osim prethodno opisanog otvorenog javnog savjetovanja, Komisija je sudjelovala na nekoliko sastanaka dionika, s pitanjima koja su prilagođena svakoj kategoriji.

Komisija je 18. ožujka 2021. raspravljala o inicijativi sa stručnjakom država članica na posebnom sastanku Sustava brzog uzbunjivanja. Prisutni su bili predstavnici država članica i Skupine europskih regulatora za audiovizualne medijske usluge. Savjetovanje sa stručnjacima iz država članica održano je 25. ožujka 2021. u okviru Europske mreže za suradnju u području izbora. Informacije su dobivene i iz doprinosa država članica na prethodnim sastancima te mreže od 2019., među ostalim u pripremi opsežnog mapiranja relevantnih nacionalnih zakona i postupaka.

Naposljetku, studija kojom se podupire procjena učinka uključuje pregled literature koji pokazuje da postoji novi akademski konsenzus o potrebi za posebnom transparentnošću za političko oglašavanje i kontrole uporabe osobnih podataka u vezi s političkim oglašavanjem (posebno na internetu).

U smjernicama međunarodnih tijela za utvrđivanje standarda, kao što je Vijeće Europe, poziva se i na posebnu transparentnost političkog oglašavanja, među ostalim posebno u pogledu sponzora i financiranja, a kada je riječ o internetu, o mehanizmu za isporuku (npr. algoritmi, podaci).

• **Procjena učinka**

Komisija je u skladu sa svojom politikom „bolje regulative” provela procjenu učinka ovog prijedloga, koju je ispitao Komisijin Odbor za nadzor regulative. Sastanak s Odborom za nadzor regulative održan je 29. rujna 2021. nakon čega je uslijedilo pozitivno mišljenje sa zadržkama. Procjena učinka dodatno je revidirana kako bi se uzele u obzir zadržke Odbora za regulatorni nadzor.

Komisija je ispitala različite opcije politike za postizanje općeg cilja prijedloga, a to je osigurati pravilno funkcioniranje jedinstvenog tržišta utvrđivanjem pravila za visoku razinu transparentnosti za političko oglašavanje i povezane usluge te pravila o upotrebi ciljanja u kontekstu širenja političkog oglašavanja.

Procijenjene su četiri opcije politike različitog stupnja regulatorne intervencije:

- 1. opcija: ograničene mjere za promicanje transparentnosti i rješavanje pitanja ciljanja;
- 2. opcija: mjere za usklađivanje transparentnosti i rješavanje problema s ciljanjem. Ta je opcija uključivala dvije podopcije koje se odnose na ciljanje.

Prema utvrđenoj metodologiji Komisije svaka opcija politike ocijenjena je u odnosu na gospodarske, temeljne i društvene učinke. Najpoželjnija opcija bila je 2. opcija i 2. podopcija za upotrebu ciljanja jer se njima na najbolji način ispunjavaju opći ciljevi intervencije i uspostavlja dosljedan i proporcionalan okvir za političko oglašavanje u EU-u.

Pojašnjavanjem i usklađivanjem pravila o zadržavanju i pružanju informacija u političkom oglašavanju za potrebe nadzora i odgovornosti uklonio bi se ključni pokretač troškova usklađivanja u više država članica i prekograničnog pružanja usluga. Osim toga, time bi se

povećala pravna predvidljivost za posredničke usluge koje djeluju u nekoliko država članica, čime bi se pridonijelo dobrom funkcioniranju unutarnjeg tržišta. Time bi se poboljšali i regulatorni ishodi uklanjanjem opravdanja za segmentaciju nacionalnih tržišta, čime bi se povećale mogućnosti za razvoj prekograničnih usluga. Smanjila bi se prednost proizišla iz regulatorne rascjepkanosti pružatelja usluga političkog oglašavanja za internetske oglase u usporedbi s izvanmrežnim medijima. Učinak na MSP-ove ograničen je posebnom obvezom periodičnog izvješćivanja o političkom oglašavanju i dopuštanjem da imenuju vanjsku osobu kao kontaktnu točku za interakciju s nadležnim nacionalnim tijelima.

Mjerama u odnosu na ciljanje riješile bi se problematične tehnike ciljanja te bi se istodobno predvidjela njihova upotreba na način kojim se potiče dobra praksa.

Podopcijom 2. razmatrana je uvjetovana zabrana ciljanja, ali je bilo predviđeno da se podopcije kombiniraju. Smatra se da je bezuvjetna zabrana ciljanja na temelju posebnih kategorija osobnih podataka učinkovitija te je stoga uključena u ovaj prijedlog. Zabrana ciljanja na temelju posebnih kategorija osobnih podataka također se uzima u obzir uz potporu dionika s kojima se savjetovalo tijekom pripreme procjene učinka.

Prilagođena ograničenja ograničila bi dostupnost usluga ciljanja u kontekstu širenja političkog oglašavanja. To bi nadmašilo prilike za pružatelje usluga političkog oglašavanja koje proizlaze iz povećanog povjerenja među građanima i regulatornim tijelima u tehniku i iz veće pravne sigurnosti usklađenosti u njezinoj upotrebi u političkom kontekstu.

Usklađenom transparentnošću i posebnim ograničenjima smanjit će se opseg problematičnih taktika ciljanja, kao što je neautentično isticanje određenih oglasa ili onih otkrivenih u skandalu *Cambridge Analytica*. Tim bi se mjerama trebalo povećati povjerenje u upotrebu političkih oglasa i općenito u političku raspravu i integritet izbornog postupka. Time bi se doprinijelo većoj otpornosti izbornog sustava EU-a na manipulacije informacijama i ometanje.

- **Primjerenost i pojednostavnjenje propisa**

Prednost usklađivanja pravila o transparentnosti u pogledu političkog oglašavanja posebno je u tome što će se njome osigurati pravna sigurnost na razini EU-a, ukloniti dodatni troškovi usklađivanja za prekogranično pružanje usluge i smanjiti rizik od neusklađenosti. Očekuje se da će svi pružatelji usluga političkog oglašavanja postići troškovnu učinkovitost kada nude usluge zajedničkim oblikovanjem političkog oglašavanja.

MSP-ovi bi imali koristi od predloženih mjera jer će moći lakše nuditi svoje usluge na unutarnjem tržištu. Prijedlog sadržava posebna odstupanja za MSP-ove kako bi se smanjili njihovi troškovi usklađivanja.

Prijedlog sadržava zajednički skup pravila kojima se neće praviti diskriminacija između interneta i izvan njega te kojima će se rješavati pitanja koja proizlaze iz trenutne situacije u kojoj su postojeća pravila prilagođena aktivnostima koje nisu u skladu s pravilima i koje iz toga proizlaze. Uredbom će se osigurati da se zahtjevi za visoku transparentnost primjenjuju na izvanmrežna i internetska sredstva za diseminaciju političkih linija na isti način.

- **Temeljna prava**

Sve mjere predviđene ovim prijedlogom imaju pozitivan učinak na temeljna prava te se ne očekuje da će imati znatan negativan učinak na temeljna prava.

Temeljne slobode i temeljna prava mogu se ograničiti samo ako je to opravdano ostvarivanjem legitimnog javnog interesa i samo pod uvjetom da je ograničenje proporcionalno željenom cilju. Jamčenje transparentnosti, pravednosti i jednakih mogućnosti u političkom postupku u izbornom postupku te temeljno pravo na objektivno, transparentno i pluralističko informiranje predstavljaju prevladavajući razlog od javnog interesa.

Ovim se prijedlogom uvode ograničena ograničenja slobode izražavanja i informiranja (članak 11. Povelje Europske unije o temeljnim pravima), prava na privatni život (članak 7.) i prava na zaštitu osobnih podataka (članak 8.). Ta su ograničenja proporcionalna i ograničena na nužni minimum.

Kad je riječ o slobodi izražavanja, odluka o objavljivanju i širenju političkih oglasa kao takvih i njihov sadržaj i dalje su regulirana na temelju relevantnog nacionalnog prava i prava EU-a. Inicijativa ne utječe na sadržaj političkih poruka izvan okvira zahtjeva transparentnosti. Iako bi ograničavanje tehnika ciljanja moglo utjecati na slobodu izražavanja, taj bi učinak bio razmjeran ako bi bio ograničen u području primjene i uravnotežen pozitivnim učincima na druga temeljna prava, među ostalim u vezi sa smanjenjem mogućnosti manipulacije demokratskom raspravom i prava na objektivno, transparentno i pluralističko informiranje. Povećana transparentnost, uvjeti i ograničenja ciljanja trebali bi koristiti pravu na zaštitu podataka i privatnost osoba na koje se odnosi takvo oglašavanje. Mjere kojima bi se fizička osoba identificirala kao sponzor političkog oglasa i iznos potrošenog novca i vrijednost drugih protučinidbi primljenih djelomično ili potpunom za oglas utječu na zaštitu osobnih podataka i moraju biti razmjerne željenom političkom cilju: Osigurati da se pojedinci koji sudjeluju u političkoj raspravi transparentno koriste političkim oglašavanjem. Utjecaj na ta prava opravdan je općim pozitivnim učinkom na demokraciju i izborna prava.

Ako ova inicijativa zahtijeva vrlo velike internetske platforme kako bi se zainteresiranim subjektima olakšao pristup podacima, takvim mjerama ne bi se predvidjela odstupanja od pravne stečevine EU-a o zaštiti podataka. Dioncima bi trebali biti dostupni samo relevantni podaci, uključujući provođenje istraživanja o praksama koje utječu na demokratsku raspravu i izbore ili referendum.

Ovom će se inicijativom podupirati ostvarivanje biračkih prava te će se podupirati slobodni i poštenu izbori i pravedna demokratska rasprava olakšavanjem transparentnog prekograničnog političkog oglašavanja kojim se jamči visoka razina zaštite prava, među ostalim u pogledu zaštite osobnih podataka i osiguravanja da građani mogu donositi informirane političke odluke bez manipulacije ili prisile. Nadalje, ograničenja prakse ciljanja usklađena su s izbornim pravima koja su zaštićena međunarodnim standardima i imaju pozitivan učinak na njih.

Naposljetku, ovim će se prijedlogom podupirati i pružatelj usluga političkog oglašavanja u ostvarivanju njihove slobode poduzetništva u skladu s člankom 16. Povelje.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Ne očekuje se da će ova inicijativa utjecati na proračun.

5. DRUGI ELEMENTI

• Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja

Komisija će ocijeniti provedbu inicijative nakon svakih izbora za Europski parlament na temelju posebnog prikupljanja podataka koje provodi specijalizirani izvođač. U roku od dvije godine nakon svakog izbora za Europski parlament Komisija bi trebala objaviti izvješće u kojem se ocjenjuje provedba ove Uredbe, uključujući aspekte koji nadilaze izbore za Europski parlament.

• Detaljno obrazloženje posebnih odredaba prijedloga

U poglavlju I. utvrđuju se opće odredbe, uključujući predmet i područje primjene (članak 1.), definicije ključnih pojmova iz Uredbe (članak 2.) i razina usklađenosti takvih mjera (članak 3.).

Poglavlje II. sadržava odredbe o obvezama transparentnosti koje se primjenjuju na plaćeno političko oglašavanje. Njome se utvrđuju mjere koje se primjenjuju na sve pružatelje usluga političkog oglašavanja koji sudjeluju u pripremi, plasmanu, promidžbi, objavljivanju ili širenju političkog oglašavanja. Njome se posebno predviđa transparentnost političkog oglašavanja (članak 4.), obveza identifikacije političkih oglasa (članak 5.) te obveza vođenja evidencije i prijena informacija izdavačima oglasa (članak 6.).

Nadalje, u ovom se poglavlju utvrđuju i obveze primjenjive samo na izdavače oglasa, uz obveze iz članaka 4., 5. i 6. Izdavači oglasa u svakom oglasu uključuju jasnu izjavu da je on političke prirode, navode ime sponzora i stavljaju na raspolaganje informacije koje omogućuju razumijevanje šireg konteksta političkog oglasa i njegovih ciljeva (članak 7.). Izdavači oglasa godišnje objavljuju informacije o iznosima ili vrijednosti drugih koristi primljenih djelomično ili u cijelosti za usluge koje su pružili povezane s političkim oglasima (članak 8.). Uspostavljaju se mehanizmi prilagođeni korisnicima koji građanima omogućuju da ih obavijeste o oglasima koji nisu u skladu s obvezama utvrđenima u ovoj Uredbi (članak 9.).

Pružatelji usluga političkog oglašavanja prenose relevantne informacije nadležnim tijelima (članak 10.) i drugim zainteresiranim subjektima (članak 11.).

Poglavljem III. uređuje se upotreba tehnika ciljanja ili isticanja koje uključuju obradu osobnih podataka u svrhu političkog oglašavanja. Kada su osjetljivi podaci ugroženi, primjenjuje se zabrana popraćena posebnim izuzećima. Nadalje, voditelji obrade koji se koriste tim tehnikama za potrebe političkog oglašavanja donose i provode internu politiku, vode evidenciju i pružaju informacije kako bi pojedinci mogli razumjeti logiku i glavne parametre primijenjenog ciljanja te uključiti podatke trećih strana i dodatne analitičke tehnike (članak 12.). Člankom 12. utvrđuju se dodatni zahtjevi za izdavače oglasa. Voditelji obrade u okviru područja primjene članka 13. poduzimaju odgovarajuće mjere kako bi mogli prenositi informacije zainteresiranim subjektima (članak 13.).

U poglavlju IV. utvrđuju se odredbe o nadzoru i provedbi ove Uredbe. Njome se utvrđuje obveza pružatelja usluga političkog oglašavanja koji nemaju poslovni nastan u Uniji da imenuju pravnog zastupnika u jednoj od država članica u kojoj pružaju svoje usluge (članak 14.); Njome se utvrđuje koja su tijela zadužena za nadzor i provedbu posebnih mjera utvrđenih u ovoj Uredbi; Traži od država članica da osiguraju suradnju među relevantnim nadležnim tijelima; Traži da se odrede kontaktne točke za potrebe ove Uredbe i ovlašćuje države članice da poduzmu odgovarajuće mjere kako bi se osigurala razmjena informacija

među njima (članak 15.). Države članice trebaju utvrditi pravila o sankcijama koje se primjenjuju na kršenje obveza utvrđenih u ovoj Uredbi (članak 16.). Ovim se poglavljem utvrđuje i obveza država članica da objavljuju datume nacionalnih izbornih razdoblja na lako dostupnom mjestu (članak 17.).

U poglavlju V. navode se daljnje završne odredbe, kao što su klauzula o evaluaciji i preispitivanju (članak 18.) i mogućnost donošenja delegiranih akata (članak 19.). Naposljetku, preostala odredba u ovom poglavlju jest specifikacija stupanja na snagu i datuma početka primjene Uredbe (članak 20.).

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**o transparentnosti i ciljanju u političkom oglašavanju**

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegove članke 16. i 114.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora⁹,uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija¹⁰,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,

budući da:

- (1) Ponuda i potražnja političkog oglašavanja sve su više prekogranične prirode. S tom aktivnošću povezan je velik, raznolik i sve veći broj pružatelja usluga, kao što su politička konzultantska društva, agencije za oglašavanje, platforme za oglašivačke tehnologije, poduzeća za odnose s javnošću, utjecajne osobe i različiti pružatelji usluga analize podataka i posredovanja. Političko oglašavanje ima razne oblike, uključujući plaćeni sadržaj, sponzorirane rezultate pretraživanja, plaćene ciljane poruke, promicanje u rangiranju, promicanje nečega ili nekoga uključeno u sadržaj kao što su plasiranje proizvoda, utjecajne osobe i drugi oblici podržavanja. Povezane aktivnosti mogu uključivati, na primjer, diseminaciju političkog oglašavanja na zahtjev sponzora ili objavljivanje sadržaja uz naplatu.
- (2) Političko oglašavanje može se distribuirati i objavljivati preko granica različitim sredstvima i medijima. Može se distribuirati ili objavljivati u tradicionalnim neinternetskim medijima kao što su novine, televizija i radio, a sve više i putem internetskih platformi, internetskih stranica, mobilnih aplikacija, računalnih igara i drugih digitalnih sučelja. Potonje ne samo da je posebno pogodno za ponudu preko granica, nego i otvara nova i ozbiljna regulatorna i provedbena pitanja. Upotreba političkog oglašavanja na internetu sve je šira, a određeni linearni oblici političkog oglašavanja izvan interneta, kao što su radio i televizija, nude se i na internetu kao usluge na zahtjev. Političke oglašivačke kampanje obično se organiziraju tako da se iskoristi niz različitih medija i oblika.

---

⁹ SL C , , str. .

¹⁰ SL C , , str. .

- (3) Budući da se obično pruža uz naknadu, oglašavanje, uključujući političko oglašavanje, uslužna je djelatnost u skladu s člankom 57. Ugovora o funkcioniranju Europske unije („UFEU”). U Izjavi br. 22, o osobama s invaliditetom, priloženoj Ugovoru iz Amsterdama, na konferenciji predstavnika vlada država članica usuglašeno je da institucije Unije moraju uzeti u obzir potrebe osoba s invaliditetom pri sastavljanju mjera na temelju članka 114. UFEU-a.
- (4) Postizanje transparentnosti legitiman je javni cilj u skladu s vrijednostima koje dijele EU i njegove države članice u skladu s člankom 2. Ugovora o Europskoj uniji („UEU”). Građanima nije uvijek lako prepoznati političke oglase i ostvarivati svoja demokratska prava na informiran način. Visoka razina transparentnosti potrebna je, među ostalim, kao temelj za otvorenu i pravednu političku raspravu te slobodne i poštene izbore ili referendume te kako bi se suzbile dezinformacije i nezakonito uplitanje, među ostalim i iz inozemstva. Političko oglašavanje može biti izvor dezinformacija, posebno ako se oglašavanjem ne otkriva njegova politička priroda i gdje je usmjereno. Transparentnost političkog oglašavanja pomaže biračima da pri susretu s političkim oglasom bolje razumiju u čije se ime to oglašavanje provodi i na koji ih način pružatelj usluga oglašavanja cilja, što glasače stavlja u bolji položaj za donošenje informiranih odluka.
- (5) U kontekstu političkog oglašavanja često se primjenjuju tehnike ciljanja. Tehnike ciljanja ili isticanja trebale bi se tumačiti kao tehnike koje se primjenjuju za usmjeravanje prilagođenog političkog oglasa samo na određenu osobu ili skupinu osoba ili za povećanje širenja, dosega ili vidljivosti političkog oglasa. S obzirom na moć i potencijal zlouporabe osobnih podataka pri ciljanju, među ostalim putem mikrociljanja i drugih naprednih tehnika, takve tehnike mogu biti posebne prijetnje zakonitim javnim interesima, kao što su pravednost, jednake mogućnosti i transparentnost u izbornom postupku te temeljno pravo na objektivno, transparentno i pluralističko informiranje.
- (6) Političko oglašavanje trenutačno je različito regulirano u državama članicama, a u brojnim slučajevima usmjereno je na tradicionalne medijske oblike. Postoje posebna ograničenja, uključujući ograničenja prekograničnog pružanja usluga političkog oglašavanja. Neke države članice zabranjuju pružateljima usluga iz EU-a s poslovnim nastanom u drugim državama članicama pružanje usluga političke prirode ili s političkom svrhom tijekom izbornih razdoblja. S druge strane, u nekim državama članicama vjerojatno postoje nedostaci i pravne praznine u nacionalnom zakonodavstvu, što dovodi do toga da se političko oglašavanje ponekad diseminira bez obzira na relevantne nacionalne propise, čime se ugrožava cilj reguliranja transparentnosti u političkom oglašavanju.
- (7) Kako bi se osigurala veća transparentnost političkog oglašavanja, među ostalim kako bi se odgovorilo na zabrinutost građana, neke su države članice već razmotrile ili razmatraju dodatne mjere za transparentnost političkog oglašavanja i podupiranje pravedne političke rasprave te slobodnih i poštenih izbora ili referenduma. Te se nacionalne mjere posebno razmatraju za oglašavanje koje se objavljuje i distribuira na internetu, a mogu uključivati i dodatne zabrane. Te se mjere razlikuju u rasponu od neobvezujućih do obvezujućih mjera i podrazumijevaju različite elemente transparentnosti.
- (8) Ta situacija dovodi do rascjepkanosti unutarnjeg tržišta, smanjuje pravnu sigurnost za pružatelje usluga političkog oglašavanja koji pripremaju, plasiraju, objavljuju ili diseminiraju političke oglase, stvara prepreke slobodnom kretanju povezanih usluga,

narušava tržišno natjecanje na unutarnjem tržištu, među ostalim između pružatelja usluga izvan interneta i pružatelja internetskih usluga, te iziskuje složene mjere za postizanje usklađenosti i dodatne troškove za relevantne pružatelje usluga.

- (9) U tom kontekstu, pružatelji usluga političkog oglašavanja vjerojatno će biti odvraceni od pružanja svojih usluga političkog oglašavanja u prekograničnim situacijama. To se posebno odnosi na mikropoduzeća te mala i srednja poduzeća, koja često nemaju resurse za snošenje ili prenošenje visokih troškova usklađivanja povezanih s pripremom, plasiranjem, objavljivanjem ili diseminacijom političkog oglašavanja u više država članica. Time se ograničava dostupnost usluga i negativno utječe na mogućnost pružatelja usluga da uvide inovacije i nude multimedijske i multinacionalne kampanje na unutarnjem tržištu.
- (10) Stoga bi pri pružanju usluga političkog oglašavanja trebalo osigurati dosljednu i visoku razinu transparentnosti političkog oglašavanja u cijeloj Uniji, a razlike koje ometaju slobodno kretanje povezanih usluga na unutarnjem tržištu trebalo bi spriječiti utvrđivanjem jedinstvenih obveza transparentnosti za pružatelje usluga političkog oglašavanja, jamčeći time ujednačenu zaštitu prava osoba i nadzor na cijelom unutarnjem tržištu na temelju članka 114. UFEU-a.
- (11) Države članice ne bi smjele u svojem nacionalnom pravu održavati niti u njega uvesti odredbe koje odstupaju od odredaba utvrđenih u ovoj Uredbi, uključujući i strože ili manje stroge odredbe koje bi dovele do različite razine transparentnosti u političkom oglašavanju. Potpuno usklađivanje zahtjeva u pogledu transparentnosti povezanih s političkim oglašavanjem povećava pravnu sigurnost i smanjuje rascjepkanost obveza koje pružatelji usluga ispunjavaju u kontekstu političkog oglašavanja.
- (12) Potpuno usklađivanje zahtjeva u pogledu transparentnosti ne bi smjelo dovoditi u pitanje slobodu pružatelja usluga političkog oglašavanja da dobrovoljno pružaju dodatne informacije o političkom oglašavanju kao dio slobode izražavanja zaštićene u skladu s člankom 11. Povelje o temeljnim pravima.
- (13) Ova Uredba ne bi trebala utjecati na sadržaj političkog oglašavanja ni na pravila kojima se uređuje prikazivanje političkog oglašavanja, uključujući takozvana razdoblja šutnje prije izbora ili referenduma.
- (14) Uredbom bi se trebao propisati usklađeni zahtjev u pogledu transparentnosti primjenjiv na gospodarske subjekte koji pružaju usluge političkog oglašavanja i povezane usluge (tj. aktivnosti koje se obično obavljaju uz naknadu); konkretnije, te se usluge sastoje od pripreme, plasiranja, promicanja, objavljivanja i diseminacije političkog oglašavanja. Pravila ove Uredbe kojima se osigurava visoka razina transparentnosti političkog oglašavanja temelje se na članku 114. UFEU-a. Ovom bi se Uredbom trebala rješavati i pitanja primjene tehnika ciljanja i isticanja u kontekstu objavljivanja, diseminacije ili promicanja političkog oglašavanja koje uključuju obradu osobnih podataka. Pravila u ovoj Uredbi kojima se uređuje primjena ciljanja i isticanja temelje se na članku 16. UFEU-a. Političko oglašavanje usmjereno na pojedince u državi članici trebalo bi obuhvatiti oglašavanje koje su u cijelosti pripremili, plasirali ili objavili pružatelji usluga s poslovnim nastanom izvan Unije, ali koje se diseminira pojedincima u Uniji. Kako bi se utvrdilo je li politički oglas usmjeren na pojedince u državi članici, trebalo bi uzeti u obzir čimbenike koji ga povezuju s tom državom članicom, uključujući jezik, kontekst, cilj oglasa i načine njegove diseminacije.

- (15) Političko oglašavanje i politički oglasi nisu definirani na razini Unije. Potrebna je zajednička definicija kako bi se utvrdilo područje primjene usklađenih obveza u pogledu transparentnosti i pravila o ciljanju i isticanju. Tom bi definicijom trebalo obuhvatiti sve oblike političkog oglašavanja te sva sredstva i načine objavljivanja ili diseminacije unutar Unije, neovisno o tome nalazi li se izvor unutar Unije ili u trećoj zemlji.
- (16) Definicija političkog oglašavanja trebala bi uključivati oglašavanje koje politički akter izravno ili neizravno objavljuje ili diseminira ili koje se izravno ili neizravno objavljuje ili diseminira za njega ili u njegovo ime. Budući da se oglasi političkog aktera ili oglasi za njega ili u njegovo ime ne mogu odvojiti od njegova djelovanja kao političkog aktera, može se pretpostaviti da mogu utjecati na političku raspravu, osim poruka isključivo privatne ili komercijalne prirode.
- (17) Ako drugi sudionici objavljuju ili diseminiraju poruku koja bi mogla utjecati na ishod izbora ili referenduma, zakonodavnog ili regulatornog postupka ili načina glasovanja, to bi se također trebalo smatrati političkim oglašavanjem. Kako bi se utvrdilo može li objavljivanje ili diseminacija poruke utjecati na ishod izbora ili referenduma, zakonodavnog ili regulatornog postupka ili načina glasovanja, trebalo bi uzeti u obzir sve relevantne čimbenike primjerice sadržaj poruke, jezik koji se upotrebljava za prenošenje poruke, kontekst u kojem se poruka prenosi, cilj poruke i način na koji se poruka objavljuje ili diseminira. Poruke o društvenim ili kontroverznim pitanjima mogu, ovisno o slučaju, utjecati na ishod izbora ili referenduma, zakonodavnog ili regulatornog postupka ili na ponašanje glasača.
- (18) Praktične informacije iz službenih izvora o organizaciji i načinima sudjelovanja na izborima ili referendumima ne bi se trebale smatrati političkim oglašavanjem.
- (19) Politička stajališta izražena u audiovizualnim linearnim radiodifuzijskim programima ili objavljena u tiskanim medijima bez izravnog plaćanja ili jednakovrijedne naknade ne bi trebala biti obuhvaćena ovom Uredbom.
- (20) Za potrebe ove Uredbe izbori bi se trebali tumačiti kao izbori za Europski parlament, kao i svi izbori ili referendumi organizirani na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini u državama članicama i izbori za određivanje vodstva političkih stranaka. Oni ne bi trebali obuhvaćati druge oblike izbora kao što su privatno organizirani postupci glasovanja.
- (21) Potrebno je definirati politički oglas kao primjer političkog oglašavanja. Oglasi uključuju sredstvo kojim se promidžbena poruka prenosi, među ostalim u tiskanom obliku, putem radiodifuzijskih medija ili putem usluga internetskih platformi.
- (22) Politički akteri u smislu ove Uredbe trebali bi biti definirani upućivanjem na koncepte definirane pravom Unije, kao i nacionalnim pravom u skladu s međunarodnim pravnim instrumentima kao što su instrumenti Vijeća Europe. Pojam političkih stranaka trebao bi obuhvatiti njihove pridružene i pomoćne subjekte osnovane, s pravnom osobnošću ili bez nje, kako bi im se pružila potpora ili kako bi se ostvarili njihovi ciljevi, primjerice suradnjom s određenom skupinom birača ili u posebne izborne svrhe.
- (23) Pojam političkih aktera trebao bi obuhvatiti i neizabrane dužnosnike, izabrane dužnosnike, kandidate i članove izvršne vlasti na europskoj, nacionalnoj, regionalnoj ili lokalnoj razini. U tu bi definiciju trebalo uključiti i druge političke organizacije.
- (24) Oglašivačka kampanja trebala bi se definirati kao priprema, objavljivanje i diseminacija niza povezanih oglasa tijekom trajanja ugovora za političko oglašavanje,

na temelju zajedničke pripreme, sponzorstva i financiranja. Trebala bi uključivati pripremu, plasiranje, promicanje, objavu i diseminaciju oglasa ili verzija oglasa na različitim medijima i u različitim trenucima unutar istog izbornog ciklusa.

- (25) Definicija političkog oglašavanja ne bi trebala utjecati na nacionalne definicije političkih stranaka, političkih ciljeva ili razdoblja kampanje na nacionalnoj razini.
- (26) Kako bi se obuhvatio širok raspon relevantnih pružatelja usluga povezanih s uslugama političkog oglašavanja, pružatelje usluga političkog oglašavanja trebalo bi tumačiti na način da obuhvaćaju pružatelje usluga koji su uključeni u pripremu, plasiranje, promicanje, objavljivanje i diseminaciju političkog oglašavanja.
- (27) Pojam usluga političkog oglašavanja ne bi trebao obuhvatiti poruke koje pojedinci dijele isključivo u svoje ime. Ne bi se trebalo smatrati da pojedinci djeluju u svoje ime ako objavljuju poruke čiju diseminaciju ili objavu plaća druga osoba.
- (28) Nakon što se naznači da je oglas povezan s političkim oglašavanjem, to bi trebalo jasno naznačiti drugim pružateljima usluga uključenima u usluge političkog oglašavanja. Osim toga, nakon što se oglas prepozna kao politički oglas, njegova daljnja diseminacija trebala bi i dalje biti usklađena sa zahtjevima u pogledu transparentnosti. Na primjer, kada se sponzorirani sadržaj organski dijeli, oglašavanje bi i dalje trebalo biti označeno kao političko oglašavanje.
- (29) Pravila o transparentnosti utvrđena u ovoj Uredbi trebala bi se primjenjivati samo na usluge političkog oglašavanja, tj. političko oglašavanje koje se obično pruža uz naknadu, koja može uključivati davanje u naravi. Zahtjevi u pogledu transparentnosti ne bi se trebali primjenjivati na sadržaj koji učitava korisnik usluge internetskog posredovanja, kao što je internetska platforma, i koji je internetska posrednička služba distribuirala bez naknade za plasiranje, objavljivanje ili diseminaciju određene poruke, osim ako je korisnik platio naknadu trećoj strani za politički oglas.
- (30) Zahtjevi u pogledu transparentnosti ne bi se trebali primjenjivati ni na razmjenu informacija putem elektroničkih komunikacijskih usluga kao što su usluge elektroničkih poruka ili telefonskih poziva, sve dok ne postoji usluga političkog oglašavanja.
- (31) Sloboda izražavanja zaštićena člankom 11. Povelje o temeljnim pravima obuhvaća pravo pojedinca na političko mišljenje, primanje i širenje političkih informacija te na razmjenu političkih ideja. Svako ograničenje mora biti u skladu s člankom 52. Povelje o temeljnim pravima, a ta sloboda može biti podložna modulaciji i ograničenjima ako je to opravdano ostvarivanjem legitimnog javnog interesa i u skladu s općim načelima prava Unije, kao što su proporcionalnost i pravna sigurnost. To, među ostalim, vrijedi ako se političke ideje prenose preko pružatelja usluga oglašavanja.
- (32) Na političke oglase koje objavljuju ili diseminiraju internetski posrednici primjenjuju se horizontalna pravila Uredbe (EU) 2021/XX [Akt o digitalnim uslugama], koja se primjenjuju na sve vrste internetskog oglašavanja, uključujući komercijalne i političke oglase. Na temelju definicije političkog oglašavanja utvrđene u ovoj Uredbi primjereno je propisati dodatnu granularnost zahtjeva u pogledu transparentnosti utvrđenih za izdavače političkih oglasa obuhvaćene područjem primjene Uredbe (EU) 2021/XX [Akt o digitalnim uslugama], osobito vrlo velikih platformi. To se posebno odnosi na informacije povezane s financiranjem političkih oglasa. Zahtjevi iz ove Uredbe ne utječu na odredbe Akta o digitalnim uslugama, među ostalim u pogledu obveza procjene rizika i ublažavanja za vrlo velike internetske platforme u odnosu na njihove sustave oglašavanja.

- (33) Priprema, plasiranje, promicanje, objavljivanje i diseminacija političkog oglašavanja mogu uključivati složeni lanac pružatelja usluga. To se posebno odnosi na slučajeve u kojima odabir sadržaja oglašavanja, odabir kriterija za ciljanje, pružanje podataka koji se koriste za ciljanje oglašavanja, pružanje tehnika ciljanja, isporuku oglasa i njegovu diseminaciju mogu kontrolirati različiti pružatelji usluga. Na primjer, automatiziranim uslugama može se poduprijeti povezivanje profila korisnika sučelja s pruženim oglašivačkim sadržajem upotrebom osobnih podataka prikupljenih izravno od korisnika usluge i iz ponašanja korisnika na internetu, kao i izvedenih podataka.
- (34) S obzirom na važnost jamčenja djelotvornosti zahtjeva u pogledu transparentnosti, uključujući olakšavanje nadzora, pružatelji usluga političkog oglašavanja trebali bi osigurati da se relevantne informacije koje prikupljaju pri pružanju svojih usluga, uključujući naznaku da je oglas političke prirode, pružaju izdavaču političkih oglasa koji taj politički oglas objavljuje. Kako bi se omogućila učinkovita provedba ovog zahtjeva te pravodobno i točno pružanje tih informacija, pružatelji usluga političkog oglašavanja trebali bi razmotriti i poduprijeti automatizaciju prosljeđivanja informacija među pružateljima usluga političkog oglašavanja.
- (35) Ako se umjetnom komercijalnom ili ugovornom konstrukcijom omogućuje izbjegavanje primjene obveza u pogledu transparentnosti utvrđenih u Uredbi, te bi se obveze trebale primjenjivati na subjekt ili subjekte koji u biti pružaju uslugu oglašavanja.
- (36) Koraci bi mogli uključivati i uspostavljanje učinkovitog mehanizma kojim bi pojedinci naznačili da je politički oglas zaista političke prirode te poduzimanje učinkovitih mjera kao odgovor na takve naznake.
- (37) Iako se u Uredbi predviđaju posebni zahtjevi, nijedna od obveza utvrđenih u njoj ne bi se trebala tumačiti kao nametanje opće obveze praćenja pružateljima usluga posredovanja u pogledu političkog sadržaja koji dijele fizičke ili pravne osobe, niti bi ih se trebalo tumačiti kao nametanje opće obveze pružateljima usluga posredovanja da poduzmu proaktivne mjere u vezi s nezakonitim sadržajem ili aktivnostima koje ti pružatelji usluga prosljeđuju ili pohranjuju.
- (38) Transparentnost političkog oglašavanja trebala bi građanima omogućiti da shvate da su izloženi političkom oglasu. Izdavači političkih oglasa trebali bi osigurati da se u vezi sa svakim političkim oglasom objavi jasna izjava o tome da je riječ o političkom oglasu i o identitetu njegova sponzora. Prema potrebi, ime sponzora može uključivati politički logotip. Izdavači političkih oglasa trebali bi primjenjivati djelotvorno označivanje, uzimajući u obzir razvoj relevantnih znanstvenih istraživanja i najbolju praksu u pogledu osiguravanja transparentnosti označivanjem oglašavanja. Također bi trebalo osigurati da se u vezi sa svakim političkim oglasom objave informacije koje omogućuju razumijevanje šireg konteksta političkog oglasa i njegovih ciljeva, koje mogu biti uključene u sam oglas ili ih izdavač može navesti na svojoj internetskoj stranici, dostupnoj preko poveznice ili u jednakovrijednim jasnim i korisnicima prilagođenim uputama sadržanima u oglasu.
- (39) Te bi informacije trebalo navesti u obavijesti o transparentnosti koja bi također trebala uključivati identitet sponzora kako bi se omogućila odgovornost u političkom procesu. Trebalo bi se jasno naznačiti mjesto poslovnog nastana sponzora i je li sponzor fizička ili pravna osoba. Osobni podaci pojedinaca uključenih u političko oglašavanje, koji nisu povezani sa sponzorom ili drugim uključenim političkim akterima, ne bi se trebali navoditi u obavijesti o transparentnosti. Obavijest o transparentnosti trebala bi sadržavati i informacije o razdoblju diseminacije, svim povezanim izborima,

utrošenom iznosu i vrijednosti drugih protučinidbi primljenih djelomično ili potpuno za određeni oglas, kao i za cijelu oglašivačku kampanju, izvor utrošenih sredstava i druge informacije kako bi se osigurala pravednost distribucije političkog oglasa. Informacije o izvoru utrošenih sredstava odnose se, primjerice, na njihovo javno ili privatno podrijetlo i potječu li iz Europske unije ili izvan nje. Informacije o povezanim izborima ili referendumima trebale bi, kad je to moguće, uključivati poveznicu na informacije iz službenih izvora o organizaciji i načinima sudjelovanja ili promicanju sudjelovanja na tim izborima ili referendumima. Obavijest o transparentnosti trebala bi sadržavati i informacije o označivanju političkih oglasa u skladu s postupkom utvrđenim u ovoj Uredbi. Tim zahtjevom ne bi se trebale dovoditi u pitanje odredbe o obavješćivanju u skladu s člancima 14., 15. i 19. Uredbe (EU) 2021/XXX [Akt o digitalnim uslugama].

- (40) Informacije koje treba sadržavati obavijest o transparentnosti trebale bi biti navedene u samom oglasu ili lako dostupne na temelju naznake u oglasu. Zahtjev da informacije o obavijesti o transparentnosti moraju biti, među ostalim, jasno vidljive trebao bi podrazumijevati da se one jasno pojavljuju u oglasu ili s njim. Zahtjev da informacije objavljene u obavijesti o transparentnosti moraju biti lako dostupne, strojno čitljive kada je to tehnički moguće i prilagođene korisnicima trebao bi podrazumijevati ispunjavanje potreba osoba s invaliditetom. Prilog I. Direktivi 2019/882 (Europski akt o pristupačnosti) sadržava zahtjeve za pristupačnost informacija, uključujući digitalne informacije koje bi se trebale upotrebljavati kako bi političke informacije postale pristupačne osobama s invaliditetom.
- (41) Obavijesti o transparentnosti trebale bi biti oblikovane tako da informiraju korisnika i pomognu jasnoj identifikaciji političkog oglasa kao takvog. Trebale bi biti oblikovane tako da ostanu na istom mjestu ili dostupne u slučaju daljnje diseminacije političkog oglasa na drugoj platformi ili prosljeđivanja među pojedincima. Informacije sadržane u obavijesti o transparentnosti trebale bi se objaviti pri prvoj objavi političkih oglasa i čuvati tijekom razdoblja od godinu dana nakon posljednje objave. Pohranjene informacije trebale bi uključivati i informacije o političkom oglašavanju koje je završilo ili koje je izdavač uklonio.
- (42) Budući da političke oglase objavljuju izdavači političkih oglasa, oni bi trebali objaviti ili diseminirati te informacije javnosti zajedno s objavom ili diseminacijom političkog oglasa. Izdavači političkih oglasa ne bi smjeli objavljivati one političke oglase koji ne ispunjavaju zahtjeve u pogledu transparentnosti iz ove Uredbe. Osim toga, izdavači političkih oglasa koji su vrlo velike internetske platforme u smislu Uredbe (EU) 2021/XXX [Akt o digitalnim uslugama] trebali bi informacije sadržane u obavijesti o transparentnosti staviti na raspolaganje putem repozitorija oglasa objavljenih u skladu s člankom 30. Uredbe [Akt o digitalnim uslugama]. Time će se olakšati rad zainteresiranih aktera, uključujući istraživače, u njihovoj posebnoj ulozi u podupiranju slobodnih i poštenih izbora ili referenduma i pravednih izbornih kampanja, među ostalim nadziranjem sponzora političkog oglasa i analizom okruženja političkog oglašavanja.
- (43) Ako je pružatelj usluge političkog oglašavanja koji udomljava ili na neki drugi način pohranjuje i pruža sadržaj političkog oglasa odvojen od pružatelja usluge političkog oglašavanja koji kontrolira internetsku stranicu ili drugo sučelje na kojem se politički oglas naposljetku prikazuje, trebalo bi ih zajedno smatrati izdavačima oglasa, s odgovarajućom odgovornošću u pogledu konkretne usluge koju pružaju, kako bi se osiguralo da je označivanje provedeno i da su dostupne obavijesti o transparentnosti i

relevantne informacije. Njihovi ugovorni aranžmani trebali bi odražavati način na koji organiziraju usklađenost s ovom Uredbom.

- (44) Informacije o iznosima potrošenima na političko oglašavanje i vrijednost drugih protučinidbi koje su djelomično ili u potpunosti primljene za političko oglašavanje mogu korisno doprinijeti političkoj raspravi. Potrebno je osigurati da se iz godišnjih izvješća koja sastavljaju relevantni izdavači političkih oglasa može dobiti odgovarajući pregled aktivnosti političkog oglašavanja. Kako bi se poduprli nadzor i odgovornost, takvo bi izvješćivanje trebalo uključivati informacije o troškovima za ciljanje političkog oglašavanja u relevantnom razdoblju, zbirno za kampanju ili kandidata. Kako bi se izbjeglo nerazmjerno opterećenje, te obveze izvješćivanja o transparentnosti ne bi se trebale primjenjivati na poduzeća koja ispunjavaju uvjete na temelju članka 3. stavka 3. Direktive 2013/34/EU.
- (45) Izdavači političkih oglasa koji pružaju usluge političkog oglašavanja trebali bi uspostaviti mehanizme koji bi pojedincima omogućili da im prijave da određeni politički oglas koji su objavili nije u skladu s ovom Uredbom. Mehanizmi za prijavljivanje takvih oglasa trebali bi biti jednostavni za pristup i upotrebu i trebalo bi ih prilagoditi obliku oglašavanja koje izdavač oglasa distribuira. U mjeri u kojoj je to moguće, ti bi mehanizmi trebali biti dostupni preko samog oglasa, primjerice na internetskoj stranici izdavača oglasa. Izdavači političkih oglasa trebali bi se prema potrebi moći osloniti na postojeće mehanizme. Ako su izdavači političkih oglasa pružatelji usluga smještaja na poslužitelju na internetu u smislu Akta o digitalnim uslugama, u pogledu političkih oglasa smještenih na zahtjev primatelja njihovih usluga, odredbe članka 14. Akta o digitalnim uslugama nastavljaju se primjenjivati na obavijesti o neusklađenosti takvih oglasa s ovom Uredbom.
- (46) Kako bi se određenim subjektima omogućilo da ispunjavaju svoju svrhu u demokracijama, primjereno je utvrditi pravila o prosljeđivanju informacija objavljenih uz politički oglas ili sadržanih u obavijesti o transparentnosti zainteresiranim akterima kao što su provjereni istraživači, novinari, organizacije civilnog društva i akreditirani promatrači izbora, kako bi se poduprlo ispunjavanje njihovih odgovarajućih uloga u demokratskom procesu. Od pružatelja usluga političkog oglašavanja ne bi se trebalo zahtijevati da odgovaraju na zahtjeve koji su očito neutemeljeni ili pretjerani. Nadalje, relevantnom pružatelju usluga trebalo bi dopustiti da naplaćuje razumnu naknadu u slučaju skupih zahtjeva koji se ponavljaju, uzimajući u obzir administrativne troškove pružanja informacija.
- (47) Osobni podaci prikupljeni izravno od pojedinaca ili neizravno, kao što su izvedeni podaci, pri grupiranju pojedinaca u skladu s njihovim pretpostavljenim interesima ili interesima izvedenima iz njihove internetske aktivnosti, profiliranja ponašanja i drugih tehnika analize sve se više primjenjuju za ciljanje političkih poruka prema skupinama ili pojedinačnim biračima ili pojedincima te za jačanje njihova učinka. Na temelju obrade osobnih podataka, posebno podataka koji se smatraju osjetljivima u skladu s Uredbom (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća¹¹ i Uredbom (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća¹², različite skupine birača ili pojedinaca mogu se

---

¹¹ Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL L 119, 4.5.2016., str. 1.).

¹² Uredba (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2018. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije i o slobodnom

segmentirati, a njihove značajke ili ranjivost iskorištavati, primjerice, diseminacijom oglasa u određenim trenucima i na posebnim mjestima kako bi se iskoristili slučajevi u kojima bi bili osjetljivi na određenu vrstu informacija ili poruka. To ima konkretne i štetne učinke na temeljna prava i slobode građana u pogledu obrade njihovih osobnih podataka i njihove slobode primanja objektivnih informacija, oblikovanja njihova mišljenja, donošenja političkih odluka i ostvarivanja prava glasa. To negativno utječe na demokratski proces. Trebalo bi propisati dodatna ograničenja i uvjete u odnosu na one iz Uredbe (EU) 2016/679 i Uredbe (EU) 2018/1725. Uvjeti utvrđeni u ovoj Uredbi za primjenu tehnika ciljanja i isticanja koje uključuju obradu osobnih podataka u kontekstu političkog oglašavanja trebali bi se temeljiti na članku 16. UFEU-a.

- (48) Tehnike ciljanja i isticanja u kontekstu političkog oglašavanja koje uključuju obradu osobnih podataka iz članka 9. stavka 1. Uredbe (EU) 2016/679 i članka 10. stavka 1. Uredbe (EU) 2018/1725 trebale bi stoga biti zabranjene. Primjena takvih tehnika trebala bi biti dopuštena samo ako ih na temelju izričite privole ispitanika provodi voditelj obrade ili netko tko djeluje u njegovo ime u sklopu legitimnih aktivnosti s odgovarajućim zaštitnim mjerama zaklade, udruženja ili drugog neprofitnog tijela s političkim, filozofskim, vjerskim ili sindikalnim ciljem te pod uvjetom da se obrada odnosi samo na članove ili bivše članove tijela ili na osobe koje imaju redovan kontakt s njom u vezi s njezinim svrhama i da osobni podaci nisu priopćeni nikome izvan tog tijela bez privole ispitanika. To bi trebalo biti popraćeno posebnim zaštitnim mjerama. Privolu bi trebalo tumačiti kao privolu u smislu Uredbe (EU) 2016/679 i Uredbe (EU) 2018/1725. Stoga se ne bi smjelo omogućavati oslanjanje na iznimke utvrđene u članku 9. stavku 2. točkama (b), (c), (e), (f), (g), (h), (i) i (j) Uredbe (EU) 2016/679 i članku 10. stavku 2. točkama (b), (c), (e), (f), (g), (h), (i) i (j) Uredbe (EU) 2018/1725 za primjenu tehnika ciljanja i isticanja za objavljivanje, promicanje i diseminaciju političkog oglašavanja koje uključuju obradu osobnih podataka iz članka 9. stavka 1. Uredbe (EU) 2016/679 i članka 10. stavka 1. Uredbe (EU) 2018/1725.
- (49) Kako bi se osigurala veća transparentnost i odgovornost, voditelji obrade trebali bi primjenjivati dodatne zaštitne mjere pri upotrebi tehnika ciljanja i isticanja u kontekstu političkog oglašavanja koje uključuje obradu osobnih podataka. Trebali bi donijeti i provesti politiku u kojoj se opisuje kako primjenjuju takve tehnike za ciljanje pojedinaca ili isticanje svojeg sadržaja i kako vode evidenciju o svojim relevantnim aktivnostima. Pri objavljivanju, promicanju ili diseminaciji političkog oglasa tehnikama ciljanja i isticanja voditelji obrade trebali bi, zajedno s političkim oglašavanjem, pružiti smislene informacije kako bi dotični pojedinac mogao razumjeti upotrijebljenu logiku i glavne parametre primijenjenog ciljanja, upotrebu podataka treće strane i dodatne analitičke tehnike, među ostalim je li ciljanje oglasa dodatno optimizirano tijekom isporuke.
- (50) Izdavači političkih oglasa koji primjenjuju tehnike ciljanja ili isticanja trebali bi u svoju obavijest o transparentnosti uključiti informacije koje su potrebne kako bi dotični pojedinac mogao razumjeti logiku i glavne parametre primijenjene tehnike te upotrebu podataka treće strane i dodatnih analitičkih tehnika te poveznicu na relevantnu politiku voditelja obrade. Ako voditelj obrade nije ujedno i izdavač oglasa, voditelj obrade trebao bi izdavaču političkih oglasa proslijediti internu politiku ili upućivanje na nju. Pružatelji usluga oglašavanja trebali bi, prema potrebi, izdavaču političkih oglasa proslijediti informacije potrebne za ispunjavanje svojih obveza iz ove

---

kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 45/2001 i Odluke br. 1247/2002/EZ (SL L 295, 21.11.2018., str. 39.).

Uredbe. Davanje takvih informacija moglo bi biti automatizirano i integrirano u uobičajene poslovne procese na temelju standarda.

- (51) Kako bi se pojedinci dodatno osnažili za ostvarivanje prava na zaštitu podataka, izdavači političkih oglasa trebali bi dotičnim ispitanicima pružiti dodatne informacije i učinkovite alate za potporu ostvarivanju njihovih prava u skladu s pravnim okvirom EU-a za zaštitu podataka, među ostalim da ulože prigovor ili povuku svoju privolu ako su bili ciljani političkim oglašavanjem. Te bi informacije također trebale biti lako dostupne izravno iz obavijesti o transparentnosti. Alati dostupni pojedincima za pomoć u ostvarivanju njihovih prava trebali bi biti djelotvorni u sprječavanju da pojedinac bude ciljan političkim oglasima te u sprečavanju toga da ih jedan ili više određenih voditelja obrade ciljaju i da ih ciljaju na temelju određenih kriterija.
- (52) Komisija bi trebala poticati izradu kodeksa ponašanja iz članka 40. Uredbe (EU) 2016/679 kako bi se podupiralo ostvarivanje prava ispitanika u tom kontekstu.
- (53) Informacije koje treba pružiti u skladu sa svim zahtjevima koji se odnose na primjenu tehnika ciljanja i isticanja na temelju ove Uredbe trebale bi biti predstavljene u obliku koji je lako dostupan, jasno vidljiv i prilagođen korisnicima, među ostalim upotrebom jednostavnog jezika.
- (54) Primjereno je utvrditi pravila o prosljeđivanju informacija o ciljanju drugim zainteresiranim subjektima. Primjenjivi režim trebao bi biti u skladu s režimom za prosljeđivanje informacija povezanih sa zahtjevima u pogledu transparentnosti.
- (55) Pružatelji usluga političkog oglašavanja s poslovnim nastanom u trećoj zemlji koji nude usluge u Uniji trebali bi imenovati ovlaštenog pravnog zastupnika u Uniji kako bi se omogućio učinkovit nadzor nad tim pružateljima na temelju ove Uredbe. Pravni zastupnik mogao bi biti osoba imenovana na temelju članka 27. Uredbe (EU) 2016/679 ili zastupnik imenovan na temelju članka 11. Uredbe (EU) 2021/xxx [Akt o digitalnim uslugama].
- (56) U interesu učinkovitog nadzora na temelju ove Uredbe potrebno je nadzornim tijelima povjeriti nadležnost za praćenje i provedbu relevantnih pravila. Ovisno o pravnom sustavu pojedine države članice i u skladu s postojećim pravom Unije, uključujući Uredbu (EU) 2016/679 i Uredbu (EU) 2021/xxx [Akt o digitalnim uslugama], u tu se svrhu mogu imenovati različita nacionalna pravosudna ili upravna tijela.
- (57) Za nadzor nad uslugama internetskog posredovanja u skladu s ovom Uredbom države članice trebale bi imenovati nadležna tijela i osigurati da je takav nadzor usklađen s nadležnim tijelima imenovanima u skladu s člankom 38. Uredbe (EU) [Akt o digitalnim uslugama]. Koordinator digitalnih usluga u skladu s Uredbom (EU) [Akt o digitalnim uslugama] u svakoj državi članici trebali bi u svakom slučaju biti odgovorni za osiguravanje koordinacije na nacionalnoj razini u pogledu tih pitanja i, prema potrebi, surađivati s drugim koordinatorima digitalnih usluga u skladu s mehanizmima utvrđenima u Uredbi (EU) [Akt o digitalnim uslugama]. U okviru primjene ove Uredbe taj bi mehanizam trebao biti ograničen na nacionalnu suradnju među koordinatorima digitalnih usluga [i ne bi trebao uključivati izdizanje na razinu Unije kako je predviđeno Uredbom (EU) [Akt o digitalnim uslugama]].
- (58) Države članice trebale bi imenovati nadležna tijela za nadzor u pogledu onih aspekata ove Uredbe koji nisu u nadležnosti nadzornih tijela na temelju Uredbe (EU) 2016/679 i Uredbe (EU) 2018/725. Kako bi se poduprlo poštovanje temeljnih prava i sloboda, vladavine prava, demokratskih načela i povjerenja javnosti u nadzor političkog oglašavanja, potrebna je strukturna neovisnost tih tijela o vanjskoj intervenciji ili

političkom pritisku i primjereno ovlašćivanje tih tijela za učinkovito praćenje i poduzimanje mjera potrebnih za osiguravanje usklađenosti s ovom Uredbom, posebno s obvezama utvrđenima u članku 7. Konkretno, države članice mogu imenovati nacionalna regulatorna tijela ili druga tijela na temelju članka 30. Direktive 2010/13/EU Europskog parlamenta i Vijeća¹³.

- (59) Ako u okviru prava Unije već postoje pravila o pružanju informacija nadležnim tijelima i suradnji s tim tijelima i među njima, kao što je članak 9. Uredbe (EU) 2021/xxx [Akt o digitalnim uslugama] ili pravila iz Uredbe (EU) 2016/679, ta bi se pravila trebala primjenjivati *mutatis mutandis* na relevantne odredbe ove Uredbe.
- (60) Tijela nadležna za nadzor ove Uredbe trebala bi međusobno surađivati na nacionalnoj razini i razini EU-a uz što bolje iskorištavanje postojećih struktura, uključujući nacionalne mreže suradnje, europsku mrežu za suradnju u području izbora kako je navedeno u Preporuci C (2018) 5949 final i Europsku skupinu regulatora za audiovizualne medijske usluge osnovanu u skladu s Direktivom 2010/13/EU. Takvom suradnjom trebala bi se olakšati brza i sigurna razmjena informacija o pitanjima povezanim s izvršavanjem nadzornih i provedbenih zadaća u skladu s ovom Uredbom, među ostalim zajedničkim utvrđivanjem povreda, razmjenom saznanja i stručnog znanja te suradnjom na primjeni i provedbi relevantnih pravila.
- (61) Kako bi se olakšala djelotvorna primjena obveza utvrđenih u Uredbi, potrebno je ovlastiti nacionalna tijela da od pružatelja usluga zatraže relevantne informacije o transparentnosti političkog oglašavanja. Informacije koje treba proslijediti nadležnim tijelima mogle bi se odnositi na oglašivačku kampanju, biti navedene zbirno po godinama ili se odnositi na određene oglase. Kako bi se osiguralo da se zahtjevi za takve informacije mogu ispuniti na djelotvoran i učinkovit način te da istodobno pružatelji usluga političkog oglašavanja ne budu izloženi nerazmjernom opterećenju, potrebno je utvrditi određene uvjete koje bi ti zahtjevi trebali ispunjavati. U interesu pravovremenog nadzora izbornog postupka, pružatelji usluga političkog oglašavanja trebali bi brzo odgovarati na zahtjeve nadležnih tijela i uvijek u roku od 10 radnih dana od primitka mjere. U interesu pravne sigurnosti i u skladu s pravom na obranu, zahtjevi nadležnog tijela za dostavljanje informacija trebali bi sadržavati odgovarajuće obrazloženje i informacije o dostupnoj pravnoj zaštiti. Pružatelji usluga političkog oglašavanja trebali bi odrediti kontaktne točke za komunikaciju s nadležnim tijelima. Takve kontaktne točke mogle bi biti elektroničke.
- (62) Države članice trebale bi odrediti kontaktnu točku na razini Unije za potrebe ove Uredbe. Kontaktne točke trebale bi, ako je moguće, biti članica europske mreže za suradnju u području izbora. Kontaktne točke trebale bi olakšati suradnju nadležnih tijela država članica u njihovim nadzornim i provedbenim zadaćama, konkretno djelujući kao posrednik za kontaktne točke u drugim državama članicama i nadležna tijela u vlastitoj državi.
- (63) Tijela država članica trebala bi osigurati da se povrede obveza utvrđenih u ovoj Uredbi sankcioniraju upravnim novčanim kaznama ili financijskim sankcijama. Pritom bi trebala uzeti u obzir prirodu, ozbiljnost, ponavljanje i trajanje povrede, uzimajući u obzir javni interes, opseg i vrstu provedenih aktivnosti, kao i ekonomsku sposobnost počinitelja povrede. U tom kontekstu trebalo bi uzeti u obzir ključnu ulogu koju imaju

---

¹³ Direktiva 2010/13/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 10. ožujka 2010. o koordinaciji određenih odredaba utvrđenih zakonima i drugim propisima u državama članicama o pružanju audiovizualnih medijskih usluga (Direktiva o audiovizualnim medijskim uslugama) (SL L 95, 15.4.2010., str. 1.).

obveze utvrđene u članku 7. za djelotvorno ostvarivanje ciljeva ove Uredbe. Nadalje, tijela bi trebala uzeti u obzir činjenicu izbjegava li dotični pružatelj usluga ispunjavanje svojih obveza koje proizlaze iz ove Uredbe sustavno ili opetovano, među ostalim odgađanjem dostavljanja informacija zainteresiranim subjektima, kao i, prema potrebi, je li pružatelj usluga političkog oglašavanja aktivan u nekoliko država članica. Novčane kazne i upravne novčane kazne u svakom pojedinačnom slučaju moraju biti učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće, uz osiguravanje dostatnih i dostupnih postupovnih jamstava, konkretno kako bi se osiguralo da politička rasprava ostane otvorena i dostupna.

- (64) Izvršavanje ovlasti nadležnih tijela na temelju ove Uredbe trebalo bi podlijegati odgovarajućim postupovnim zaštitnim mjerama u skladu s pravom Unije i nacionalnim pravom, uključujući djelotvoran pravni lijek i odgovarajući postupak.
- (65) Države članice trebale bi objaviti točno trajanje svojih izbornih razdoblja, utvrđenih u skladu s njihovim izbornim tradicijama, dovoljno prije početka izbornog kalendara.
- (66) Kako bi se ispunili ciljevi ove Uredbe, Komisiji bi trebalo delegirati ovlast za donošenje akata u skladu s člankom 290. Ugovora s obzirom na članak 7. stavak 7. kako bi detaljnije odredila u kojem bi se obliku trebali podnositi zahtjevi za dostavljanje informacija u obavijestima o transparentnosti u skladu s tim člankom; te s obzirom na članak 12. stavak 8. da detaljnije odredi oblik u kojem bi se trebali podnositi zahtjevi za dostavljanje informacija o ciljanju. Posebno je važno da Komisija provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica, te da se ta savjetovanja provedu u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016. Kako bi se osiguralo ravnopravno sudjelovanje u pripremi delegiranih akata, Europski parlament i Vijeće primaju sve dokumente istodobno kada i stručnjaci iz država članica te njihovi stručnjaci sustavno imaju pristup sastancima stručnih skupina Komisije koji se odnose na pripremu delegiranih akata.
- (67) U roku od dvije godine nakon svakih izbora za Europski parlament Komisija bi trebala podnijeti javno izvješće o ocjenjivanju i reviziji ove Uredbe. Pri izradi tog izvješća Komisija bi trebala uzeti u obzir i provedbu ove Uredbe u kontekstu drugih izbora i referenduma koji se održavaju u Uniji. U izvješću bi se, među ostalim, trebala preispitati trajna primjerenost odredaba priloga ovoj Uredbi i razmotriti potreba za njihovom revizijom.
- (68) Dodatne obveze u pogledu toga kako europske političke stranke upotrebljavaju političko oglašavanje predviđene su u Uredbi (EU) 1141/2014 o statutu i financiranju europskih političkih stranaka i zaklada.
- (69) Budući da ciljeve ove Uredbe, to jest doprinos pravilnom funkcioniranju unutarnjeg tržišta za političko oglašavanje i povezane usluge te utvrđivanje pravila o primjeni ciljanja u kontekstu objavljivanja i diseminacije političkih oglasa, ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se oni na bolji način mogu ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti ovu Uredbu u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. UEU-a. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva.
- (70) Ovom se Uredbom ne dovode u pitanje pravila utvrđena posebno Direktivom 2000/31/EZ, uključujući pravila o odgovornosti posrednih davatelja usluga iz članaka 12. do 15. te direktive kako je izmijenjena Uredbom (EU) 2021/xxx [Akt o digitalnim uslugama], Uredbom (EU) 2021/xxx [Akt o digitalnim tržištima],

Direktivom 2002/58/EZ i Uredbom (EU) XXX [Uredba o e-privatnosti], kao i Direktivom (EU) 2010/13, Direktivom 2000/31/EZ, Direktivom 2002/58/EZ, Direktivom 2005/29/EZ, Direktivom 2011/83/EU, Direktivom 2006/114/EZ, Direktivom 2006/123/EZ i Uredbom (EU) 2019/1150.

- (71) Provedeno je savjetovanje s Europskim nadzornikom za zaštitu podataka u skladu s člankom 42. stavkom 1. Uredbe (EU) 2018/1725 te je on dao mišljenje XX XX 2022.,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

POGLAVLJE I.– OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Predmet i područje primjene

1. Ovom Uredbom utvrđuju se:
  - (a) usklađene obveze u pogledu transparentnosti za pružatelje usluga političkog oglašavanja i povezanih usluga u pogledu zadržavanja, otkrivanja i objavljivanja informacija povezanih s pružanjem takvih usluga;
  - (b) usklađena pravila o primjeni tehnika ciljanja i isticanja u kontekstu objavljivanja, diseminacije ili promicanja političkog oglašavanja koje uključuju upotrebu osobnih podataka.
2. Ova Uredba primjenjuje se na političko oglašavanje koje se priprema, plasira, promiče, objavljuje ili diseminira u Uniji ili je usmjereno na pojedince u jednoj ili više država članica, bez obzira na poslovni nastan pružatelja usluga oglašavanja i bez obzira na korištena sredstva.
3. Ciljevi ove Uredbe su:
  - (a) doprinijeti pravilnom funkcioniranju unutarnjeg tržišta za političko oglašavanje i povezane usluge;
  - (b) zaštititi pojedince u pogledu obrade osobnih podataka.
1. Ovom se Uredbom ne dovode u pitanje pravila utvrđena:
  - (a) Direktivom 2000/31/EZ;
  - (b) Direktivom 2002/58/EZ i Uredbom (EU) XXX [Uredba o e-privatnosti];
  - (c) Direktivom 2005/29/EZ;
  - (d) Direktivom 2006/114/EZ;
  - (e) Direktivom 2006/123/EZ;
  - (f) Direktivom 2010/13/EU;
  - (g) Direktivom 2011/83/EU;
  - (h) Uredbom (EU) 2019/1150;
  - (i) Uredbom (EU) 2021/xxx [Akt o digitalnim uslugama].

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „usluga” znači svaka gospodarska djelatnost koja podrazumijeva samostalno zapošljavanje, koja se obično obavlja uz naknadu kako je utvrđeno u članku 57. UFEU-a;
2. „političko oglašavanje” znači priprema, plasiranje, promicanje, objavljivanje ili diseminacija, bilo kojim sredstvom, poruke:
  - (a) od strane, za ili u ime političkog aktera, osim ako je isključivo privatne ili isključivo komercijalne prirode; ili
  - (b) koja bi mogla utjecati na ishod izbora ili referendum, zakonodavnog ili regulatornog postupka ili na ponašanje glasača.
3. „politički oglas” znači pojedinačni primjer političkog oglašavanja;
4. „politički akter” znači bilo koje od sljedećeg:
  - (a) politička stranka u smislu članka 2. točke 1. Uredbe (EU, Euratom) br. 1141/2014 ili subjekt koji je izravno ili neizravno povezan s područjem djelovanja takve političke stranke;
  - (b) političko savezništvo u smislu članka 2. točke 2. Uredbe (EU, Euratom) br. 1141/2014;
  - (c) europska politička stranka u smislu članka 2. točke 3. Uredbe (EU, Euratom) br. 1141/2014;
  - (d) kandidat koji se bira na izborima za bilo koju dužnost na europskoj, nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini ili na rukovodeći položaj u političkoj stranci;
  - (e) izabrani dužnosnik u javnoj instituciji na europskoj, nacionalnoj, regionalnoj ili lokalnoj razini;
  - (f) neizabrani član vlade na europskoj, nacionalnoj, regionalnoj ili lokalnoj razini;
  - (g) organizacija političke kampanje s pravnom osobnošću ili bez nje, osnovana radi postizanja određenog ishoda na izborima ili referendumu;
  - (h) svaka fizička ili pravna osoba koja predstavlja ili djeluje u ime bilo koje od osoba ili organizacija iz podtočaka od (a) do (g), promičući političke ciljeve bilo koje od njih.
5. „usluga političkog oglašavanja” znači usluga političkog oglašavanja uz iznimku usluge internetskog posredovanja u smislu članka 2. točke (f) Uredbe (EU) 2021/XXX [Akt o digitalnim uslugama] koja se pruža bez naknade za plasiranje, objavljivanje ili diseminaciju određene poruke;
6. „politička oglašivačka kampanja” znači priprema, plasiranje, promicanje, objavljivanje ili diseminacija niza povezanih oglasa tijekom trajanja ugovora za političko oglašavanje, na temelju zajedničke pripreme, sponzorstva i financiranja;
7. „sponzor” znači fizička ili pravna osoba u čije se ime politički oglas priprema, plasira, objavljuje ili diseminira;

8. „tehnike ciljanja ili isticanja” znači tehnike koje se primjenjuju za usmjeravanje prilagođenog političkog oglasa samo na određenu osobu ili skupinu osoba ili za povećanje širenja, dosega ili vidljivosti političkog oglasa;
9. „izborno razdoblje” znači razdoblje prije ili tijekom ili neposredno nakon izbora ili referendumu u državi članici tijekom kojeg kampanje podliježu posebnim pravilima;
10. „relevantno biračko tijelo” znači skup pojedinaca koji imaju pravo glasovati na izborima ili referendumu koji se provode u državi članici u kojoj se politički oglas distribuira, a koji može obuhvaćati cijelo biračko tijelo države članice;
11. „izdavač političkih oglasa” znači fizička ili pravna osoba koja emitira, putem sučelja objavljuje ili na drugi način u javnu domenu plasira političke oglase na bilo kojem mediju;
12. „voditelj obrade” znači voditelj obrade u skladu s člankom 4. točkom 7. Uredbe (EU) 2016/679 ili, ako je primjenjivo, s člankom 4. točkom 8. Uredbe (EU) 2018/1725.

Za potrebe točke (2) prvog podstavka poruke iz službenih izvora o organizaciji i načinima sudjelovanja na izborima ili referendumima ili promicanju sudjelovanja na izborima ili referendumima ne smatraju se političkim oglašavanjem.

Članak 3.

Razina usklađivanja

1. Države članice ne smiju, zbog razloga povezanih s transparentnošću, održavati ni uvoditi odredbe ili mjere koje odstupaju od onih utvrđenih u ovoj Uredbi.
2. Pružanje usluga političkog oglašavanja ne smije se zabranjivati ni ograničavati zbog razloga povezanih s transparentnošću ako su ispunjeni zahtjevi iz ove Uredbe.

POGLAVLJE II. – OBVEZE U POGLEDU TRANSPARENTNOSTI ZA USLUGE POLITIČKOG OGLAŠAVANJA

Članak 4.

Transparentnost

Usluge političkog oglašavanja pružaju se na transparentan način u skladu s obvezama utvrđenima u člancima od 5. do 11. i članku 14. ove Uredbe.

Članak 5.

Utvrđivanje usluga političkog oglašavanja

1. Pružatelji usluga oglašavanja od sponzora i pružatelja usluga oglašavanja koji djeluju u ime sponzora zahtijevaju da izjave smatraju li uslugu oglašavanja koju naručuju od

pružatelja usluge uslugom političkog oglašavanja u smislu članka 2. točke 5. Sponzori i pružatelji usluga oglašavanja koji djeluju u ime sponzora dužni su dati takvu izjavu.

2. Pružatelji usluga političkog oglašavanja osiguravaju da se u ugovornim aranžmanima sklopljenima za pružanje usluga političkog oglašavanja navede na koji se način poštuju relevantne odredbe ove Uredbe.

Članak 6.

Vođenje evidencije i prijenos informacija

1. Pružatelji usluga političkog oglašavanja zadržavaju informacije koje prikupljaju pri pružanju svojih usluga, o sljedećem:
  - (a) političkom oglasu ili političkoj oglašivačkoj kampanji s kojom su usluga ili usluge povezane;
  - (b) posebnoj usluzi ili uslugama pruženima u vezi s političkim oglašavanjem;
  - (c) iznosima koje su fakturirali za pruženu uslugu ili usluge i vrijednost drugih protučinidbi koje su djelomično ili u potpunosti primljene za pruženu uslugu ili pružene usluge; i
  - (d) ako je primjenjivo, identitetu sponzora i njegove podatke za kontakt.
2. Informacije iz stavka 1. moraju biti u pisanom, a mogu biti i u elektroničkom obliku. Takve se informacije čuvaju tijekom razdoblja od pet godina od datuma posljednje pripreme, plasiranja, objave ili diseminacije, ovisno o slučaju.
3. Pružatelji usluga političkog oglašavanja osiguravaju da se informacije iz stavka 1. prenesu izdavaču političkih oglasa koji diseminira političke oglase kako bi se izdavačima političkih oglasa omogućilo da ispune svoje obveze iz ove Uredbe. Te se informacije prosljeđuju, pravodobno i točno u skladu s najboljom praksom i industrijskim standardima, standardiziranim automatiziranim postupkom kada je to tehnički moguće.

Članak 7.

Zahtjevi u pogledu transparentnosti za svaki politički oglas

1. U kontekstu pružanja usluga političkog oglašavanja svaki politički oglas mora biti dostupan i na jasan i nedvosmislen način pružati sljedeće informacije:
  - (a) izjavu o tome da je riječ o političkom oglasu;
  - (b) identitet sponzora političkog oglasa i subjekta koji u konačnici kontrolira sponzora;
  - (c) obavijest o transparentnosti koja omogućuje razumijevanje šireg konteksta političkog oglasa i njegovih ciljeva ili jasna naznaka o tome gdje je lako dostupna.

U tom pogledu izdavači političkih oglasa primjenjuju učinkovite i jasno istaknute tehnike obilježavanja i označivanja koje omogućuju jednostavno prepoznavanje političkog oglasa kao takvog i osiguravaju da se oznaka ne uklanja u slučaju daljnje diseminacije političkog oglasa.

2. Obavijest o transparentnosti mora biti uključena u svaki politički oglas ili biti iz njega lako dostupna te mora sadržavati sljedeće informacije:
  - (a) identitet sponzora i njegove podatke za kontakt;
  - (b) razdoblje tijekom kojeg se politički oglas namjerava objavljivati i diseminirati;
  - (c) informacije koje se temelje, među ostalim, na informacijama primljenima u skladu s člankom 6. stavkom 3., informacije o ukupno potrošenim iznosima ili drugim protučinidbama koje su djelomično ili u potpunosti primljene za pripremu, plasiranje, promicanje, objavljivanje i diseminaciju relevantnog oglasa te informacije o političkoj oglašivačkoj kampanji i, prema potrebi, njihovim izvorima;
  - (d) ako je primjenjivo, naznaku izbora ili referenduma s kojima je oglas povezan;
  - (e) ako je primjenjivo, poveznice na internetske repozitorije oglasa;
  - (f) informacije o načinu korištenja mehanizama iz članka 9. stavka 1.
  - (g) Informacije koje treba sadržavati obavijest o transparentnosti navode se u posebnim podatkovnim poljima iz Priloga I.
3. Izdavači političkih oglasa u razumnoj mjeri nastoje osigurati da su informacije iz stavaka 1. i 2. potpune, a ako smatraju da to nije slučaj, ne objavljuju politički oglas.
4. Obavijesti o transparentnosti moraju biti ažurne i predstavljene u obliku koji je lako dostupan i, kad je to tehnički izvedivo, moraju biti strojno čitljive, jasno vidljive i prilagođene korisnicima, među ostalim upotrebom jednostavnog jezika. Informacije objavljuje izdavač političkih oglasa zajedno s političkim oglasom od prve objave oglasa do godinu dana nakon posljednje objave.
5. Izdavači političkih oglasa zadržavaju svoje obavijesti o transparentnosti zajedno sa svim izmjenama pet godina nakon isteka razdoblja iz stavka 4.
6. Izdavači političkih oglasa koji su vrlo velike internetske platforme u smislu članka 25. Uredbe (EU) 2021/xxx [Akt o digitalnim uslugama] osiguravaju da repozitoriji koje stavljaju na raspolaganje u skladu s člankom 30. te uredbe [Akt o digitalnim uslugama] omogućuju dostupnost informacija iz stavka 2. za svaki politički oglas u repozitoriju.
7. Države članice, uključujući nadležna tijela, i Komisija potiču izradu kodeksa ponašanja čija je namjena doprinijeti pravilnoj primjeni ovog članka, uzimajući u obzir posebne značajke relevantnih pružatelja usluga i posebne potrebe mikropoduzeća te malih i srednjih poduzeća u smislu članka 3. Direktive 2013/34/EU.
8. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 19. radi izmjene Priloga I. dodavanjem, izmjenom ili uklanjanjem elemenata s popisa informacija koje treba dostaviti u skladu sa stavkom 2. ako je, s obzirom na tehnološki razvoj, takva izmjena potrebna za razumijevanje šireg konteksta političkog oglasa i ciljeva koji se njime nastoje ostvariti.

Članak 8.

Periodično izvješćivanje o uslugama političkog oglašavanja

1. Ako pružaju usluge političkog oglašavanja, izdavači oglasa u svoja godišnja financijska izvješća uključuju informacije o iznosima ili vrijednosti drugih protučinidbi djelomično ili u potpunosti primljenih za te usluge, uključujući informacije o primjeni tehnika ciljanja i isticanja, zbirno po kampanju, kao dio izvješća posloводства u smislu članka 19. Direktive 2013/34/EU.
2. Stavak 1. ne primjenjuje se na poduzeća koja ispunjavaju uvjete iz članka 3. stavka 3. Direktive 2013/34/EU.

Članak 9.

Upućivanje na potencijalno nezakonite političke oglase

3. Kada pružaju usluge političkog oglašavanja, izdavači političkih oglasa uspostavljaju mehanizme koji pojedincima omogućuju da im besplatno prijave da određeni oglas koji su objavili nije u skladu s ovom Uredbom.
4. Informacije o načinu prijavljivanja političkih oglasa iz stavka 1. prilagođene su korisnicima i jednostavne za pristup, među ostalim putem obavijesti o transparentnosti.
5. Izdavači političkih oglasa omogućuju dostavljanje informacija iz stavka 1. elektroničkim putem. Izdavači političkih oglasa obavješćuju pojedince o daljnjim mjerama poduzetima u vezi s obaviješću iz stavka 1.
6. Na obavijesti koje se ponavljaju u skladu sa stavkom 1. u vezi s istim oglasom ili oglašivačkom kampanjom može se odgovoriti skupno, među ostalim upućivanjem na objavu na internetskoj stranici dotičnog izdavača političkih oglasa.

Članak 10.

Prijenos informacija nadležnim tijelima

1. Nadležna nacionalna tijela ovlaštena su od pružatelja usluga političkog oglašavanja zatražiti prosljeđivanje informacija iz članaka 6., 7. i 8. Prenesene informacije moraju biti potpune, točne i pouzdane te moraju biti prosljeđene u jasnom, suvislom, konsolidiranom i razumljivom formatu. Kad je to tehnički izvedivo, informacije se prosljeđuju u strojno čitljivom formatu.

Zahtjev sadržava sljedeće elemente:

- (a) obrazloženje u kojem se objašnjava cilj za koji se traže informacije te zašto je zahtjev nužan i proporcionalan, osim ako je cilj zahtjeva sprečavanje, istraga, otkrivanje ili progon kaznenih djela, te bi navođenje razloga za zahtjev ugrozilo taj cilj;

- (b) informacije o pravnoj zaštiti dostupnoj relevantnom pružatelju usluga i sponzoru usluge političkog oglašavanja.
2. Po primitku zahtjeva u skladu sa stavkom 1. pružatelji usluga političkog oglašavanja u roku od dva radna dana potvrđuju primitak tog zahtjeva i obavješćuju nadležno tijelo o koracima koji su poduzeti kako bi se taj zahtjev ispunio. Relevantni pružatelj usluga dostavlja tražene informacije u roku od deset radnih dana.
  3. Pružatelji usluga političkog oglašavanja određuju kontaktnu točku za komunikaciju s nadležnim nacionalnim tijelima. Pružatelji usluga političkog oglašavanja koji su MSP-ovi u smislu članka 3. Direktive 2013/34/EU mogu imenovati vanjsku fizičku osobu kao kontaktnu točku.

Članak 11.

Prijenos informacija drugim zainteresiranim subjektima

1. Pružatelji usluga političkog oglašavanja poduzimaju odgovarajuće mjere za prosljeđivanje informacija iz članka 6. zainteresiranim subjektima na zahtjev i bez troškova.

Ako je pružatelj usluga političkog oglašavanja izdavač političkih oglasa, poduzima i odgovarajuće mjere za prosljeđivanje informacija iz članka 7. zainteresiranim subjektima na zahtjev i bez troškova.
2. Zainteresirani subjekti koji zahtijevaju prijenos informacija u skladu sa stavkom 1. moraju biti neovisni od komercijalnih interesa i pripadati jednoj od sljedećih kategorija ili više njih:
  - (a) provjereni istraživači u skladu s člankom 31. Uredbe (EU) 2021/xxx [Akt o digitalnim uslugama];
  - (b) članovi organizacija civilnog društva čiji su zakonom propisani ciljevi zaštita i promicanje javnog interesa, ovlaštene u skladu s nacionalnim pravom ili pravom Unije;
  - (c) politički akteri ovlaštene u skladu s nacionalnim pravom; ili
  - (d) nacionalni ili međunarodni promatrači izbora akreditirani u državi članici.

Takvi zainteresirani subjekti uključuju i novinare koje su u državi članici akreditirala nacionalna, europska ili međunarodna tijela.
3. Na zahtjev zainteresiranog subjekta pružatelj usluga poduzima sve što je u njegovoj moći kako bi u roku od mjesec dana dostavio tražene informacije ili svoj obrazloženi odgovor u skladu sa stavkom 5.
4. Pri pripremi informacija koje treba dostaviti u skladu sa stavkom 1. pružatelj usluga može relevantne iznose navesti zbirno ili ih staviti u raspon, u mjeri u kojoj je to potrebno za zaštitu njegovih komercijalnih legitimnih interesa.
5. Ako su zahtjevi u skladu sa stavkom 1. očito neutemeljeni, nejasni ili pretjerani, osobito zbog nejasne formulacije, pružatelj usluga može odbiti odgovoriti. U tom slučaju relevantni pružatelj usluga šalje obrazloženi odgovor zainteresiranom subjektu koji je podnio zahtjev.

6. Ako se zahtjevi iz stavka 1. ponavljaju i njihova obrada uključuje znatne troškove, pružatelj usluga može naplatiti razumnu i razmjernu naknadu koja ni u kojem slučaju ne smije premašiti administrativne troškove pružanja zatraženih informacija.
7. Pružatelji usluga snose teret dokazivanja da je zahtjev očito neutemeljen, nejasan ili pretjeran ili da se zahtjevi ponavljaju i uključuju znatne troškove obrade.

POGLAVLJE III. – CILJANJE I ISTICANJE POLITIČKOG OGLAŠAVANJA

Članak 12.

Posebni zahtjevi povezani s ciljanjem i isticanjem

1. U kontekstu političkog oglašavanja zabranjene su tehnike ciljanja i isticanja koje uključuju obradu osobnih podataka iz članka 9. stavka 1. Uredbe (EU) 2016/679 i članka 10. stavka 1. Uredbe (EU) 2018/1725.
2. Zabrana utvrđena u prvoj rečenici ne primjenjuje se na situacije iz članka 9. stavka 2. točaka (a) i (d) Uredbe (EU) 2016/679 i članka 10. stavka 2. točaka (a) i (d) Uredbe (EU) 2018/1725.
3. Pri primjeni tehnika ciljanja ili isticanja u kontekstu političkog oglašavanja koje uključuje obradu osobnih podataka, voditelji obrade, osim zahtjeva utvrđenih u Uredbi (EU) 2016/679 i Uredbi (EU) 2018/1725, prema potrebi, ispunjavaju sljedeće zahtjeve:
  - (a) donose i provode unutarnju politiku u kojoj se jasno i jednostavnim jezikom opisuje primjena takvih tehnika za ciljanje pojedinaca ili isticanje sadržaja te takvu politiku zadržavaju tijekom petogodišnjeg razdoblja;
  - (b) vode evidenciju o primjeni ciljanja ili isticanja, relevantnim mehanizmima, tehnikama i parametrima koji se upotrebljavaju te o izvoru ili izvorima upotrijebljenih osobnih podataka;
  - (c) uz politički oglas dostavljaju i dodatne informacije koje su potrebne kako bi dotični pojedinac mogao razumjeti logiku i glavne parametre primijenjene tehnike te upotrebu podataka treće strane i dodatnih analitičkih tehnika. Te informacije obuhvaćaju elemente utvrđene u Prilogu II.
4. Izdavači političkih oglasa koji primjenjuju tehnike ciljanja ili isticanja u obavijest o transparentnosti koja se zahtijeva na temelju članka 7. uključuju informacije navedene u stavku 3. točki (c) i poveznicu na politiku iz stavka 3. točke (a). Ako voditelj obrade nije ujedno i izdavač oglasa, voditelj obrade izdavaču oglasa proslijeđuje unutarnju politiku ili upućivanje na tu politiku.
5. Izdavači političkih oglasa koji primjenjuju tehnike ciljanja ili isticanja iz stavka 3. u oglas uključuju ili mu prilažu upućivanje na djelotvorna sredstva za potporu pojedincima u ostvarivanju njihovih prava u skladu s Uredbom (EU) 2016/679, koje uključuju i u obavijest o transparentnosti koja se zahtijeva na temelju članka 7.

6. Informacije koje treba pružiti u skladu s ovom odredbom moraju biti predstavljene u obliku koji je lako dostupan i, kad je to tehnički izvedivo, moraju biti strojno čitljive, jasno vidljive i prilagođene korisnicima, među ostalim upotrebom jednostavnog jezika.
7. Pružatelji usluga oglašavanja prema potrebi voditelju obrade prosljeđuju informacije potrebne za usklađivanje sa stavkom 3.
8. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 19. radi izmjene Priloga II. izmjenom ili uklanjanjem elemenata s popisa informacija koje treba pružiti u skladu sa stavkom 3. točkom (c) ovog članka, uzimajući u obzir tehnološki razvoj u relevantnim znanstvenim područjima, iskustvo iz nadzora koji provode nadležna tijela i relevantne smjernice koje izdaju nadležna tijela.

Članak 13.

Prijenos informacija o ciljanju i isticanju drugim zainteresiranim subjektima

1. Voditelj obrade iz članka 12. poduzima odgovarajuće mjere kako bi na zahtjev zainteresiranih subjekata, u skladu s člankom 11. stavkom 1., proslijedio informacije iz članka 12.
2. Članak 11. stavci od 2. do 7. primjenjuju se *mutatis mutandis*.

POGLAVLJE IV. – NADZOR I PROVEDBA

Članak 14.

Pravni zastupnik

1. Pružatelji usluga koji pružaju usluge političkog oglašavanja u Uniji, ali nemaju poslovni nastan u Uniji, imenuju, u pisanom obliku, fizičku ili pravnu osobu kao svojeg pravnog zastupnika u jednoj od državi članica u kojima pružatelj nudi svoje usluge.
2. Pravni zastupnik osigurava da zastupani pružatelj usluga ispunjava obveze u skladu s ovom Uredbom i adresat je za svu komunikaciju s relevantnim pružateljem usluga propisanu ovom Uredbom. Sva komunikacija s tim pravnim zastupnikom smatra se komunikacijom sa zastupanim pružateljem usluga.

Članak 15.

Nadležna tijela i kontaktne točke

1. Nadzorna tijela iz članka 51. Uredbe (EU) 2016/679 ili članka 52. Uredbe (EU) 2018/1725 nadležna su za praćenje primjene članka 12. ove Uredbe u skladu sa

svojim nadležnostima. Članak 58. Uredbe (EU) 2016/679 i članak 58. Uredbe (EU) 2018/1725 primjenjuju se *mutatis mutandis*. Poglavlje VII. Uredbe (EU) 2016/679 primjenjuje se na aktivnosti obuhvaćene člankom 12. ove Uredbe.

2. Države članice imenuju nadležna tijela koja prate ispunjavaju li pružatelji posredničkih usluga u smislu Uredbe (EU) 2021/xxx [Akt o digitalnim uslugama] obveze utvrđene u člancima od 5. do 11. i članku 14. ove Uredbe, ako je primjenjivo. Nadležnim tijelom imenovanim u skladu s Uredbom (EU) 2021/xxx [Akt o digitalnim uslugama] mogu biti imenovana i nadležna tijela koja prate ispunjavaju li internetski posrednici obveze utvrđene u člancima od 5. do 11. i članku 14. ove Uredbe. Koordinator za digitalne usluge iz članka 38. Uredbe (EU) 2021/xxx u svakoj državi članici osigurava koordinaciju pružatelja posredničkih usluga na nacionalnoj razini kako je utvrđeno Uredbom (EU) 2021/xxx [Akt o digitalnim uslugama]. Članak 45. stavci od 1. do 4. i članak 46. stavak 1. Uredbe (EU) 2021/xxx [Akt o digitalnim uslugama] primjenjuju se u pitanjima povezanim s primjenom ove Uredbe u pogledu pružatelja posredničkih usluga.
3. Svaka država članica imenuje jedno ili više nadležnih tijela odgovornih za primjenu i provedbu aspekata ove Uredbe koji nisu navedeni u stavcima 1. i 2. Svako nadležno tijelo imenovano u skladu s ovim stavkom strukturno je potpuno neovisno o sektoru i bilo kakvoj vanjskoj intervenciji ili političkom pritisku. Potpuno neovisno i učinkovito prati i poduzima nužne i proporcionalne mjere kako bi se osigurala usklađenost s ovom Uredbom.
4. Pri izvršavanju svojih nadzornih zadaća u vezi s ovom Uredbom, nadzorna tijela iz stavka 3. ovlaštena su zatražiti od pružatelja usluga političkog oglašavanja pristup podacima, dokumentima ili svim potrebnim informacijama za obavljanje svojih nadzornih zadaća.
5. Nadležna tijela iz stavka 3., pri izvršavanju svojih provedbenih ovlasti u vezi s ovom Uredbom, ovlaštena su:
  - (a) izdavati upozorenja pružateljima usluga političkog oglašavanja u vezi s njihovim neispunjavanjem obveza iz ove Uredbe;
  - (b) objaviti izjavu u kojoj se navode pravne i fizičke osobe odgovorne za povredu obveze utvrđene u ovoj Uredbi i priroda te povrede;
  - (c) izricati upravne novčane kazne i financijske sankcije.
6. Države članice osiguravaju suradnju nadležnih tijela, posebno u okviru nacionalnih mreža za suradnju u području izbora, kako bi se olakšala brza i sigurna razmjena informacija o pitanjima povezanim s izvršavanjem nadzornih i provedbenih zadaća u skladu s ovom Uredbom, među ostalim zajedničkim utvrđivanjem povreda, razmjenom saznanja i stručnog znanja te suradnjom na primjeni i provedbi relevantnih pravila.
7. Svaka država članica određuje jedno nadležno tijelo kao kontaktnu točku na razini Unije za potrebe ove Uredbe.
8. Ako pružatelj usluga političkog oglašavanja pruža usluge u više od jedne države članice ili ima glavni poslovni nastan ili predstavnika u jednoj državi članici, ali svoje glavne djelatnosti obavlja u drugoj državi članici, nadležno tijelo države članice u kojoj se nalazi njegov glavni poslovni nastan ili druga poslovna jedinica ili predstavnik i nadležna tijela tih drugih država članica surađuju i jedni drugima

pomažu ako je potrebno. Osim ako je već uređena pravom Unije, ta suradnja uključuje barem sljedeće:

- (a) nadležna tijela koja primjenjuju nadzorne ili provedbene mjere u državi članici preko kontaktne točke iz stavka 7. obavješćuju i savjetuju se s nadležnim tijelima u drugoj predmetnoj državi članici ili članicama o poduzetim nadzornim i provedbenim mjerama i daljnjem postupanju;
  - (b) nadležno tijelo putem kontaktne točke iz stavka 7. može od drugog nadležnog tijela, ako je ono u boljem položaju, na obrazložen, opravdan i razmjern način zatražiti da poduzme nadzorne ili provedbene mjere iz stavaka 4. i 5.; i
  - (c) nakon primitka opravdanog zahtjeva drugog nadležnog tijela, nadležno tijelo tom tijelu pruža pomoć kako bi se nadzorne ili provedbene mjere iz stavaka 4. i 5. mogle provesti na djelotvoran, učinkovit i dosljedan način. Relevantno nadležno tijelo kojem je podnesen zahtjev, putem kontaktnih točaka iz stavka 7. i u roku razmjernom hitnosti zahtjeva, daje odgovor u kojem pruža zatražene informacije ili obavješćuje da smatra da nisu ispunjeni uvjeti za traženje pomoći na temelju ove Uredbe. Sve informacije razmijenjene u kontekstu pomoći zatražene i pružene u skladu s ovim člankom smiju se upotrebljavati samo u onu svrhu za koju su zatražene.
9. Kontaktne točke redovito se sastaju na razini Unije u okviru europske mreže za suradnju u području izbora kako bi olakšale brzu i sigurnu razmjenu informacija o pitanjima povezanim s izvršavanjem svojih nadzornih i provedbenih zadaća u skladu s ovom Uredbom.

Članak 16.

Sankcije

1. U vezi s člancima od 5. do 11. i člancima 13. i 14. države članice utvrđuju pravila o sankcijama, uključujući upravne novčane kazne i novčane kazne za povredu ove Uredbe, koje se primjenjuju na pružatelje usluga političkog oglašavanja u nadležnosti država članica, koja su u svakom pojedinačnom slučaju učinkovita, proporcionalna i odvraćajuća.
2. Države članice u roku od 12 mjeseci od stupanja na snagu ove Uredbe obavješćuju Komisiju o tim pravilima te je bez odgode obavješćuju o svim naknadnim izmjenama koje na njih utječu.
3. Pri odlučivanju o vrsti sankcija i njihovoj razini, posebna se pozornost posvećuje, među ostalim, sljedećem:
  - (a) prirodi, ozbiljnosti i trajanju povrede;
  - (b) ima li povreda obilježje namjere ili nepažnje;
  - (c) jesu li poduzete mjere kako bi se ublažila šteta;
  - (d) svim relevantnim prethodnim povredama i svim ostalim otegotnim ili olakotnim okolnostima primjenjivima na okolnosti slučaja; i
  - (e) stupnju suradnje s nadležnim tijelom.

4. Povrede članka 7. smatraju se osobito teškima ako se odnose na političko oglašavanje koje se objavljuje ili diseminira tijekom izbornog razdoblja i koje je usmjereno na građane države članice u kojoj se relevantni izbori organiziraju.
5. Ako pružatelj usluga namjerno ili nepažnjom prekrši odredbe ove Uredbe, za isto ili povezano političko oglašavanje ukupan iznos upravne novčane kazne mora biti dovoljno prilagodljiv kako si se uzeli u obzir svi relevantni čimbenici; činjenica da je Uredba prekršena na više načina mora se ogledati u ukupnom iznosu novčane kazne, u skladu s načelom proporcionalnosti.
6. Za povrede obveza utvrđenih u članku 12. nadzorna tijela iz članka 51. Uredbe (EU) 2016/679 mogu u okviru svoje nadležnosti izreći upravne novčane kazne u skladu s člankom 83. Uredbe (EU) 2016/679 do iznosa iz članka 83. stavka 5. te uredbe.
7. Za povrede obveza utvrđenih u članku 12. nadzorna tijela iz članka 52. Uredbe (EU) 2018/1725 mogu u okviru svoje nadležnosti izreći upravne novčane kazne u skladu s člankom 66. Uredbe (EU) 2018/1725 do iznosa iz članka 66. stavka 3. te uredbe.

Članak 17.

Objavljivanje izbornih razdoblja

Države članice objavljuju datume svojih nacionalnih izbornih razdoblja na lako dostupnom mjestu, uz odgovarajuće upućivanje na ovu Uredbu.

POGLAVLJE V. – ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 18.

Ocjenjivanje i revizija

U roku od dvije godine nakon svakog izbora za Europski parlament, a prvi put najkasnije do 31. prosinca 2026., Komisija podnosi javno izvješće o evaluaciji i reviziji ove Uredbe. U tom se izvješću procjenjuje potreba za izmjenom ove Uredbe. Izvješće se objavljuje.

Članak 19.

Izvršavanje delegiranja ovlasti

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.
2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 7. stavka 8. i članka 12. stavka 8. dodjeljuje se Komisiji na razdoblje od [do evaluacije primjene ove Uredbe, dvije godine nakon sljedećih izbora za Europski parlament].

3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članka 7. stavka 8. i članka 12. stavka 8. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.
4. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.
5. Delegirani akt donesen na temelju članka 7. stavka 8. ili članka 12. stavka 8. stupa na snagu samo ako ni Europski parlament ni Vijeće u roku od dva mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

Članak 20.

Stupanje na snagu i primjena

1. Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.
2. Primjenjuje se od 1. travnja 2023.
3. Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu

Za Europski parlament
Predsjednik

Za Vijeće
Predsjednik

Bruxelles, 25.11.2021.
COM(2021) 731 final

ANNEXES 1 to 2

PRILOZI

Prijedlogu

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o transparentnosti i ciljanju u političkom oglašavanju

{SEC(2021) 575 final} - {SWD(2021) 355 final} - {SWD(2021) 356 final}

PRILOG I.

Informacije koje treba dostaviti na temelju članka 7. stavka 2.

- (a) Ako obavijest nije sadržana u samom oglasu, primjer/prikaz političkog oglasa ili poveznica na njega;
- (b) identitet i mjesto poslovnog nastana sponzora u čije se ime oglas diseminira, uključujući njegovo ime, adresu, telefonski broj i adresu elektroničke pošte te je li riječ o fizičkoj ili pravnoj osobi;
- (c) razdoblje tijekom kojeg se politički oglas diseminira i, ako je primjenjivo i poznato izdavaču, podatak da je isti oglas već prethodno diseminiran;
- (d) ako je primjenjivo, podatak o izborima s kojima je oglas povezan;
- (e) privremeni ukupni iznos potrošen na konkretni oglas i vrijednost drugih protučinidbi djelomično ili u potpunosti primljenih za konkretni oglas te, ako je primjenjivo, za određenu oglašivačku kampanju, uključujući pripremu, plasiranje, promicanje, objavu i diseminaciju političkih oglasa, kao i ukupni stvarni iznos potrošenih sredstava i vrijednost drugih protučinidbi koje su primljene nakon što bude poznata;
- (f) izvore sredstava koji se koriste za određenu oglašivačku kampanju, uključujući pripremu, plasiranje, promicanje, objavu i diseminaciju političkih oglasa;
- (g) relevantne informacije o metodologiji upotrijebljenoj za izračun iznosa i vrijednosti iz točke (e);
- (h) ako je izdavač vrlo velika internetska platforma, poveznicu na lokaciju oglasa u repozitoriju oglasa;
- (i) ako je oglas povezan s izborima ili referendumom, poveznica na službene informacije o načinima sudjelovanja u predmetnim izborima ili referendumu;
- (j) informacije o mehanizmu uspostavljenom u skladu s člankom 9.

PRILOG II.

Informacije koje treba dostaviti na temelju članka 12. stavka 3.

- (a) konkretne skupine ciljanih primatelja, uključujući parametre koji su korišteni za utvrđivanje primatelja kojima se oglas diseminira, uz jednaku razinu detalja koja je korištena za ciljanje, kategorije osobnih podataka koji se koriste za ciljanje i isticanje, ciljeve ciljanja i isticanja, mehanizme i logiku uključujući parametre za uključivanje i isključivanje te razloge za odabir tih parametara;
- (b) razdoblje diseminacije, broj pojedinaca kojima se oglas diseminira i naznake o veličini ciljane publike unutar relevantnog biračkog tijela;
- (c) izvor osobnih podataka iz točke (a), uključujući, ako je primjenjivo, informacije o tome da su osobni podaci izvedeni ili dobiveni od treće strane i njezin identitet, kao i poveznicu na obavijest o zaštiti podataka te treće strane za relevantnu obradu;
- (d) poveznicu na djelotvorna sredstva za potporu pojedincima u ostvarivanju njihovih prava na temelju Uredbe (EU) 2016/679 ili Uredbe (EU) 2018/1725, prema potrebi, u kontekstu ciljanja i isticanja političkog oglašavanja na temelju njihovih osobnih podataka.

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 25.11.2021.
COM(2021) 732 final

2021/0372 (CNS)

Prijedlog

DIREKTIVE VIJEĆA

o detaljnim aranžmanima za ostvarivanje aktivnog i pasivnog biračkog prava na izborima za Europski parlament za građane Unije koji borave u državi članici čiji nisu državljani (preinaka)

{COM(2021) 733 final} - {SEC(2021) 576 final} - {SWD(2021) 357 final} -
{SWD(2021) 358 final}

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

Važno je da se mobilnim građanima EU-a omogući ostvarivanje svih prava koja proizlaze iz građanstva EU-a u kontekstu sljedećih izbora za Europski parlament.

Demokracija je jedna od temeljnih vrijednosti Europske unije. Svaki građanin ima pravo sudjelovati u demokratskom životu EU-a, a odluke se trebaju donositi na što otvoreniji način i na razini što bližoj građanima. Građani EU-a izravno su zastupljeni u Europskom parlamentu. Građanstvo EU-a podrazumijeva posebna demokratska prava. Građani EU-a koji su ostvarili pravo na život, rad ili studiranje u državi članici čiji nisu državljani („mobilni građani EU-a“) ostvaruju aktivno i pasivno biračko pravo na izborima za Europski parlament u državi članici boravišta.

Direktivom Vijeća 93/109/EZ utvrđuju se detaljni aranžmani za ostvarivanje njihova biračkog prava na izborima za Europski parlament u državama članicama boravišta.

U Izvješću o građanstvu EU-a za 2020.¹ Komisija je izrazila namjeru da predloži ažuriranje Direktive Vijeća 93/109/EZ o aktivnom i pasivnom biračkom pravu mobilnih građana EU-a na izborima za Europski parlament. Time želi olakšati pružanje informacija građanima i poboljšati razmjenu relevantnih informacija među državama članicama kako bi se, među ostalim, onemogućilo višestruko glasovanje. U programu rada Komisije za 2021. najavljena je zakonodavna inicijativa kojom će se unaprijediti biračka prava mobilnih građana EU-a.

Unatoč mjerama koje su trenutačno na snazi, mobilni građani EU-a i dalje se suočavaju s poteškoćama u ostvarivanju biračkih prava na izborima za Europski parlament. Neki su od problema otežano dobivanje točnih informacija o načinu ostvarivanja aktivnog i pasivnog biračkog prava, složeni postupci registracije i učinak brisanja s popisa birača u državi članici podrijetla. Konkretno, razmjena informacija o registriranim biračima i kandidatima među državama članicama radi sprečavanja višestrukog glasovanja na izborima za Europski parlament otežana je zbog nedosljednosti u pogledu opsega podataka i rokova za njihovo prikupljanje i razmjenu.

Ovom se inicijativom ažuriraju, pojašnjavaju i unapređuju postojeća pravila radi uklanjanja poteškoća s kojima se suočavaju mobilni građani EU-a, čime će se stvoriti uvjeti za njihovo široko i uključivo sudjelovanje na izborima za Europski parlament 2024., olakšati ostvarivanje biračkih prava i zaštititi integritet izbora.

Ovaj se Prijedlog temelji na dugotrajnim i redovitim razmjenama informacija s nadležnim tijelima država članica putem posebne provedbene skupine Komisije za direktive i stručne skupine za izborna pitanja te na razmjenama informacijama tijekom dvaju namjenskih zajedničkih sastanaka multidisciplinarnе Europske mreže za suradnju u području izbora i stručne skupine za izborna pitanja.

Riječ je o inicijativi u okviru programa za primjerenost i učinkovitost propisa (REFIT).

• Dosljednost u odnosu na postojeće odredbe politike u tom području

Nov poticaj za europsku demokraciju prioritet je Komisije, kako je najavila predsjednica von der Leyen u političkim smjernicama Komisije za razdoblje 2019.–2024.²

U akcijskom planu za europsku demokraciju³ predstavljenom 3. prosinca 2020. Komisija je najavila da namjerava unaprijediti zaštitu izbornih postupaka i predložiti novi operativni

¹ COM(2020) 730 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX%3A52020DC0730>

² [political-guidelines-next-commission_en_0.pdf \(europa.eu\)](#)

mehanizam EU-a za jačanje suradnje između država članica i regulatornih tijela. Sve predložene mjere usklađene su s ciljevima na kojima se temelji Odluka Vijeća 2018/994 o reviziji Izbornog akta EU-a.

Ova je inicijativa usko povezana i s prijedlogom preinake Direktive Vijeća 94/80/EZ od 19. prosinca 1994.⁴ te s radom na drugim inicijativama u okviru paketa mjera za transparentnost i demokraciju Komisijina programa rada za 2021. Inicijativa će biti popraćena i komunikacijom kojom se želi, među ostalim, poduprijeti sudjelovanje mobilnih građana EU-a u izborima.

- **Dosljednost u odnosu na druge politike Unije**

Prijedlogom se omogućava usklađenost s Uredbom EU-a o uspostavi jedinstvenog digitalnog pristupnika⁵ u pogledu pristupa visokokvalitetnim informacijama o pravilima na razini Unije i na nacionalnoj razini koja se primjenjuju na građane koji ostvaruju ili namjeravaju ostvarivati prava koja proizlaze iz prava Unije u području unutarnjeg tržišta, kao i usklađenost s načelima Unije ravnopravnosti: Strategijom o pravima osoba s invaliditetom za razdoblje 2021.–2030.⁶, kojom se nastoje jamčiti politička prava osoba s invaliditetom na ravnopravnoj osnovi s drugima⁷. Njime se nadopunjuju i druge politike EU-a povezane s demokracijom i digitalnim okruženjem⁸. Prijedlogom se želi omogućiti jednak pristup mobilnih građana EU-a elektroničkom glasovanju ili glasovanju putem interneta kako bi se bolje zaštitila njihova temeljna prava i unaprijedilo demokratsko sudjelovanje na svim razinama.

Inicijativa je u skladu sa zakonodavstvom EU-a o zaštiti podataka.

2. PРАВNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

- **Pravna osnova**

Člankom 20. UFEU-a ustanovljuje se građanstvo Unije. Člankom 20. stavkom 2. točkom (b) i člankom 22. stavkom 2. UFEU-a te člankom 39. Povelje Europske unije o temeljnim pravima predviđa se da građani Unije imaju aktivno i pasivno biračko pravo na izborima za Europski parlament u državi članici boravišta pod istim uvjetima kao i državljani te države. Člankom 22. UFEU-a predviđa se da bi ostvarivanje tog prava trebalo podlijegati detaljnim aranžmanima, koje Vijeće donosi na temelju jednoglasne odluke u skladu s posebnim zakonodavnim postupkom i nakon savjetovanja s Europskim parlamentom.

Direktivom Vijeća 93/109/EZ utvrđuju se detaljni aranžmani za ostvarivanje biračkih prava na izborima za Europski parlament.

- **Supsidijarnost (za neisključivu nadležnost)**

Prava mobilnih građana EU-a da sudjeluju u izborima za Europski parlament utvrđena su Ugovorom o funkcioniranju Europske unije kao dio prava koja im pripadaju kao građanima Unije. Pravni okvir za ostvarivanje biračkih prava mobilnih građana EU-a uključuje pravila na razini EU-a i na nacionalnoj razini. Unija poduzima mjere za provedbu načela Ugovora kojim

---

³ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija o akcijskom planu za europsku demokraciju, COM(2020) 790 final.

⁴ Direktiva Vijeća 94/80/EZ od 19. prosinca 1994. o utvrđivanju detaljnih aranžmana za ostvarivanje aktivnog i pasivnog biračkog prava na lokalnim izborima za građane Unije koji borave u državi članici čiji nisu državljani.

⁵ [EUR-Lex - 32018R1724 - HR - EUR-Lex \(europa.eu\)](#)

⁶ [EUR-Lex - 52021DC0101 - HR - EUR-Lex \(europa.eu\)](#)

⁷ Vidjeti i Konvenciju UN-a o pravima osoba s invaliditetom, čije su stranke i EU i države članice.

⁸ Vidjeti akcijski plan za europsku demokraciju, COM(2020) 790 final.

se utvrđuju biračka prava mobilnih građana EU-a, posebno primjenom Direktive Vijeća 93/109/EZ.

Budući da su prekogranična pitanja izvan opsega nadležnosti država članica, nije ih moguće riješiti mjerama pojedinih država članica. Propisivanje zajedničkih standarda i postupaka za ostvarivanje aktivnog i pasivnog biračkog prava mobilnih građana EU-a na izborima za Europski parlament te onih za razmjenu informacija o registriranim biračima i kandidatima radi sprečavanja višestrukog glasovanja može se ostvariti na odgovarajući način samo na razini EU-a.

- **Proporcionalnost**

Predložene ciljane mjere ne prelaze ono što je potrebno za ostvarivanje dugoročnog cilja razvoja i jačanja demokracije EU-a. Njima se poboljšava i detaljnije utvrđuje okvir za ostvarivanje biračkih prava mobilnih građana EU-a iz Ugovorâ te uspješnije rješava pitanje višestrukog glasovanja u kontekstu izbora za Europski parlament unapređivanjem postojećeg sustava razmjene informacija. Prijedlog je stoga u skladu s načelom proporcionalnosti.

- **Odabir instrumenta**

Direktiva Vijeća već sadržava detaljan skup pravila o standardima i postupcima za ostvarivanje biračkih prava mobilnih građana EU-a. Ovim se Prijedlogom žele unijeti ciljane izmjene u direktivu Vijeća radi uklanjanja utvrđenih nedostataka i prepreka s kojima se suočavaju građani i države članice. U svjetlu potrebe za ažuriranjem jezika, zastarjelih upućivanja i odredaba, primjereno je preinačiti direktivu Vijeća. Budući da se ovim Prijedlogom želi preinačiti direktiva Vijeća, za to je najprikladnija ista vrsta pravnog instrumenta.

3. REZULTATI EX POST EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENA UČINKA

- **Ex post evaluacije/provjere primjerenosti postojećeg zakonodavstva**

Uzimajući u obzir nedavna izvješća Komisije, nije primijenjeno načelo „prethodne evaluacije”. Dokazi jasno ukazuju na potrebu za ažuriranjem Direktive 93/109/EZ⁹, što se smatra dovoljnim za potrebe evaluacije. Naposlijetku, vanjska studija provedena kao potpora procjeni učinka sadržava i elemente evaluacije postojećeg pravnog okvira¹⁰.

- **Savjetovanja s dionicima**

Komisija je tijekom izrade ovog Prijedloga održavala bliski dijalog i savjetovanja s relevantnim dionicima.

Prijedlog se, među ostalim, temelji na otvorenom javnom savjetovanju¹¹ s građanima, nevladinim organizacijama, lokalnim i regionalnim vlastima te relevantnim studijama,

---

⁹ Izvješće o izborima za Europski parlament 2019. i Izvješće o građanstvu za 2020. Direktiva je već jednom izmijenjena (Direktiva Vijeća 2013/1/EU od 20. prosinca 2012.).

¹⁰ Studija provedena 2021. kao potpora pripremi procjene učinka potencijalne inicijative politike EU-a kojom se podupire široko i uključivo sudjelovanje mobilnih građana EU-a na izborima za Europski parlament i na lokalnim izborima u Europi <https://ec.europa.eu/info/files/study-preparation-impact-assessment-electoral-directives> i njezini prilozi <https://ec.europa.eu/info/files/annexes-study-preparation-impact-assessment-electoral-directives>

¹¹ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12684-Inclusive-EU-Parliament-elections-supporting-EU-citizens-right-to-vote-and-stand-as-candidates-in-another-EU-country/public-consultation_hr

uključujući rad mreže akademskih stručnjaka za prava koja proizlaze iz građanstva EU-a¹², i nalazima vanjske studije za potporu procjeni učinka koja je provedena prije izrade prijedloga¹³. Prijedlog uzima u obzir i povratne informacije dobivene tijekom posebnih savjetovanja s dionicima, među ostalim povratne informacije mobilnih građana EU-a¹⁴, Europske mreže za suradnju u području izbora¹⁵ i stručne skupine za izborna pitanja¹⁶. Dopunjene su zaključcima relevantnih projekata financiranih u okviru programa Prava, jednakost i građanstvo¹⁷ i Europa za građane¹⁸ te povratnim informacijama koje su Komisija i Europski parlament primili izravno od građana EU-a.

- **Prikupljanje i primjena stručnog znanja**

Izrada prijedloga temeljila se na stručnim izvorima. Ti izvori informacija obuhvaćali su stručna savjetovanja s Komisijinom stručnom skupinom za izborna pitanja i Europskom mrežom za suradnju u području izbora.

Dva zajednička sastanka Europske mreže za suradnju u području izbora i stručne skupine za izborna pitanja održana su 28. siječnja i 10. lipnja 2021. Točke o kojima se raspravljalo na tim sastancima već su bile predmet mnogih rasprava na prethodnim sastancima i opširnih analiza u Izvješću Komisije o izborima za Europski parlament 2019.¹⁹

- **Procjena učinka**

Prijedlog je potkrijepljen procjenom učinka (SWD(2021) 357). S obzirom na sličnosti između Direktive Vijeća 93/109/EZ i Direktive Vijeća 94/80/EZ u pogledu glavnih korisnika (mobilnih građana EU-a), danih prava i povezanih zahtjeva za države članice, mogućnosti poboljšavanja i samog funkcioniranja tih direktiva procijenjene su u jednom dokumentu. Odbor za nadzor regulative izdao je pozitivno mišljenje o procjeni učinka (SEC(2021) 576).

Njome su ispitane dvije različite opcije politike za rješavanje utvrđenih problema. Opcije politike uključuju niz mogućih mjera koje se razmatraju u cilju učinkovitijeg ostvarivanja biračkih prava i podupiranja pravednog izbornog postupka rješavanjem pitanja višestrukog glasovanja. Konkretno, kreću se od neobvezujućih, nezakonodavnih mjera za potporu informiranja javnosti i administrativnoj suradnji do utvrđivanja zajedničkih standarda za postupke registracije mobilnih građana EU-a i razmjene podataka radi sprečavanja

---

¹² *Political participation of Mobile EU Citizens – Insights from pilot studies on Austria, Belgium, Bulgaria, Germany, Greece, Hungary, Ireland and Poland* (Političko sudjelovanje mobilnih građana EU-a: Saznanja nakon provedbe pilot-studije u Austriji, Belgiji, Bugarskoj, Grčkoj, Irskoj, Mađarskoj, Njemačkoj i Poljskoj).

¹³ Studija provedena 2021. kao potpora pripremi procjene učinka potencijalne inicijative politike EU-a kojom se podupire široko i uključivo sudjelovanje mobilnih građana EU-a na izborima za Europski parlament i na lokalnim izborima u Europi <https://ec.europa.eu/info/files/study-preparation-impact-assessment-electoral-directives> i njezini prilozi <https://ec.europa.eu/info/files/annexes-study-preparation-impact-assessment-electoral-directives>

¹⁴ Kao dodatak temeljnoj studiji provedena je ciljana internetska anketa među mobilnim građanima EU-a kako bi se ocijenila njihova iskustva u političkom sudjelovanju u državi članici boravišta i razni čimbenici koji utječu na to.

¹⁵ Europska mreža za suradnju u području izbora uspostavljena je 2019. Okuplja predstavnike tijela država članica nadležnih za izborna pitanja te omogućuje konkretnu i praktičnu razmjenu informacija o nizu tema koje su važne za omogućivanje slobodnih i poštenih izbora, uključujući zaštitu podataka, kibersigurnost, transparentnost i informiranje javnosti. Za više pojedinosti vidjeti [European cooperation network on elections | European Commission \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/elections_cooperation/)

¹⁶ Stručna skupina za izborna pitanja osnovana je 2005. Njezina je misija: uspostaviti blisku suradnju u području izbornih pitanja između institucija država članica i Komisije, pomoći Komisiji davanjem informacija i savjeta o stanju biračkih prava u EU-u i državama članicama te olakšati razmjenu informacija, iskustava i dobre prakse u tom području. [Registar stručnih skupina Komisije i drugih sličnih subjekata \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/info/files/annexes-study-preparation-impact-assessment-electoral-directives)

¹⁷ https://ec.europa.eu/justice/grants1/programmes-2014-2020/rec/index_en.htm

¹⁸ https://ec.europa.eu/info/departments/justice-and-consumers/justice-and-consumers-funding-tenders/funding-programmes/previous-programmes-2014-2020/europe-citizens-efc_hr

¹⁹ COM(2020) 252 final.

višestrukog glasovanja. Prvom opcijom predviđaju se ciljane zakonodavne izmjene i neobvezujuće mjere. Cilj je pročistiti tekst i pojasniti postojeće odredbe direktive Vijeća. Drugom opcijom predviđa se opsežna zakonodavna intervencija. Poštujući načelo nediskriminacije na kojem se temelji direktiva, drugom opcijom politike želi se provesti njezina opsežna revizija tako da se, na primjer, utvrde pravni zahtjevi o rokovima za registraciju. Opcije su razmotrene u odnosu na djelotvornost, učinkovitost, usklađenost s drugim politikama EU-a, supsidijarnost i proporcionalnost. Druga se opcija smatra najučinkovitijom za postizanje svih predviđenih ciljeva. No prva je opcija najpoželjnija zbog učinkovitosti, usklađenosti, supsidijarnosti i proporcionalnosti.

- **Primjerenost i pojednostavnjenje propisa**

Prijedlog podrazumijeva određene troškove za uprave država članica i EU-a zbog pojačane suradnje, ali očekuje se i da će se usklađenim postupcima poboljšati učinkovitost tih tijela. Neke države članice već imaju uspostavljene sustave za ispunjavanje predviđenih obveza te stoga ne bi imale znatne dodatne troškove.

Prijedlogom se pojednostavnjuje postupak registracije mobilnih građana EU-a za ostvarivanje aktivnih i pasivnih biračkih prava na europskim izborima. U usporedbi s postojećim stanjem, time bi se smanjili i njihovi troškovi jer se postojeće odredbe ne bi mijenjale.

U okviru prijedloga nisu utvrđeni negativni gospodarski učinci pojačane integracije i demokratskog sudjelovanja mobilnih građana EU-a u državi članici domaćinu. Očekuje se da će pojednostavnjivanje zahtjeva za registraciju te bolja razina informiranosti o glasovanju mobilnih građana EU-a imati samo neizravne šire gospodarske učinke, u mjeri u kojoj se time podupire slobodno kretanje.

Prijedlogom se mobilnim građanima EU-a želi omogućiti jednak pristup glasovanju na daljinu i elektroničkom glasovanju pod uvjetima koji vrijede za državljane te države članice. Mogućnosti glasovanja na daljinu olakšavaju sudjelovanje mobilnih građana EU-a u izborima. Prijedlogom se podupire optimizacija tehničkog alata za razmjenu podataka o registriranim biračima među državama članicama. To bi prvenstveno obuhvaćalo formalizirani pristup sustavu kojim se podupire razmjena podataka na temelju Komisijina alata za šifriranje, na koji će se izričito upućivati u Direktivi Vijeća 93/109/EZ. Cijeli postupak prijenosa s pomoću alata za šifriranje dodatno bi se poboljšao sigurnim prijenosom podataka među državama članicama, kao i pojedinačnim slučajevima kad postoji potreba za provjerom sigurnosti. Time se upravama država članica kao glavnim dionicima olakšava izvršavanje administrativnih zadaća i postupaka povezanih s informacijsko-komunikacijskim tehnologijama.

Digitalni aspekti prijedloga stoga su u skladu s „digitalnom provjerom”²⁰.

- **Temeljna prava**

Člankom 2. Ugovora o Europskoj uniji (UEU) predviđa se da se „Unija [...] temelji na vrijednostima poštovanja ljudskog dostojanstva, slobode, demokracije, jednakosti, vladavine prava i poštovanja ljudskih prava, uključujući i prava pripadnika manjina. Te su vrijednosti zajedničke državama članicama u društvu u kojem prevladavaju pluralizam, nediskriminacija, tolerancija, pravda, solidarnost i jednakost žena i muškaraca.”

U članku 10. stavcima 1. i 2. UEU-a navodi se da se „funkcioniranje Unije temelji na predstavničkoj demokraciji” i da su „građani [...] neposredno predstavljeni na razini Unije u Europskom parlamentu.”

U članku 26. Povelje EU-a o temeljnim pravima navodi se da Unija priznaje i poštuje pravo osoba s invaliditetom na ostvarivanje koristi od mjera kojima im se omogućuju neovisnost, društvena i profesionalna uključenost i sudjelovanje u životu zajednice.

²⁰

https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/file_import/better-regulation-toolbox-27_en_0.pdf

Ovim se Prijedlogom nastoje ostvariti ciljevi tih odredaba te je stoga u skladu s temeljnim pravima iz Povelje EU-a o temeljnim pravima i omogućuje njihovu provedbu. Njime se poboljšava sloboda kretanja građana EU-a (članak 45. Povelje). Podupire se i jednako postupanje prema građanima EU-a i jednake mogućnosti za glasovanje u usporedbi s državljanima države članice boravišta. Unapređuje se i njihovo aktivno i pasivno biračko pravo na izborima za Europski parlament (članak 39. Povelje) te pravo na dobru upravu (članak 41.).

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Ovim se Prijedlogom EU-u ne nameću nikakva financijska ili administrativna opterećenja. Stoga ne utječe na proračun EU-a.

5. DRUGI ELEMENTI

- **Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja**

Države članice trebaju do 31. svibnja 2023. donijeti i objaviti mjere koje su potrebne radi usklađivanja s ovom Direktivom. Države članice Komisiji trebaju uputiti izvješće o primjeni ove Direktive šest mjeseci nakon svakih izbora za Europski parlament. Komisija treba podnijeti izvješće o primjeni ove Direktive Europskom parlamentu i Vijeću u roku od godine dana nakon svakih izbora za Europski parlament. Komisija može predložiti izmjene koje smatra potrebnima. Komisija će u roku od dvije godine nakon izbora za Europski parlament 2029. i sama provesti evaluaciju učinkovitosti direktive kako bi konsolidirala informacije prikupljene iz izvješća država članica i sa sastanaka Europske mreže za suradnju u području izbora.

- **Dokumenti s obrazloženjima**

U presudi od 8. srpnja 2019.²¹ i daljnjoj sudskoj praksi²² Sud Europske unije pojasnio je da države članice pri obavješćivanju Komisije o nacionalnim mjerama za prenošenje moraju dati dovoljno jasne i precizne informacije te za svaku odredbu direktive utvrditi nacionalne odredbe kojima se omogućuje njezino prenošenje.

- **Detaljno obrazloženje posebnih odredaba prijedloga**

Obrazloženja se daju samo za odredbe direktive Vijeća čije se izmjene predlažu ovim Prijedlogom.

1. Kako bi se mobilnim građanima EU-a olakšao pristup informacijama o izborima, člankom 12. utvrđuju se viši standardi za davanje informacija o izborima mobilnim građanima EU-a. Prijedlogom se od država članica zahtijeva da imenuju tijela koja će mobilne građane EU-a koji borave na njihovu državnom području proaktivno obavješćivati o uvjetima i detaljnim pravilima za registraciju u svojstvu birača ili kandidata na izborima za Europski parlament prije i nakon registracije, u izborne svrhe ili za potrebe utvrđene Direktivom 2004/38/EZ. To bi isto tako moglo obuhvaćati davanje informacija i upotrebu sredstava komunikacije prilagođenih određenim skupinama birača, na primjer mladim biračima.

Kako bi mobilni građani EU-a mogli saznati više informacija o postupcima i praksama registracije i sudjelovanja u izborima za Europski parlament i bolje ih razumjeti, u istom se članku tijelima koja su imenovale države članice predviđa obveza davanja posebnih i

---

²¹ Komisija protiv Belgije, C-543/17.

²² Vidjeti presude u predmetima Komisija protiv Rumunjske, C-549/18 i Komisija protiv Irske C-550/18.

prilagođenih informacija mobilnim građanima EU-a koji su registrirani kao birači ili kandidati o:

- (a) njihovu statusu registracije;
- (b) datumu izbora te načinu i mjestu glasovanja;
- (c) relevantnim pravilima o aktivnim i pasivnim biračkim pravima i obvezama, uključujući zabrane i neusklađenosti te primjenjive sankcije u slučaju povrede izbornih pravila;
- (d) načinima dobivanja dodatnih informacija o organizaciji izbora, uključujući listu kandidata.

U skladu s Uredbom (EU) 2018/1724, države članice korisnicima nacionalnih internetskih stranica moraju omogućiti jednostavan pristup preglednim, točnim, ažuriranim i dostatnim informacijama o sudjelovanju u izborima za Europski parlament. Države članice koriste se različitim sredstvima i kanalima komunikacije. Stoga se u cilju osiguravanja dosljednosti inicijativom predviđa odgovarajuće proširenje zahtjeva u pogledu kvalitete iz Uredbe (EU) 2018/1724 na temelju čega će države članice mobilnim građanima EU-a davati službene informacije o izborima na izravnoj i pojedinačnoj osnovi.

U cilju bolje dostupnosti i informiranosti, države članice morat će se služiti službenim jezikom države članice boravišta i službenim jezikom EU-a koji razumije najveći mogući broj građana EU-a koji borave na njezinu državnom području. Države članice moći će se osloniti i na portal Vaša Europa. Uz podatke za kontakt uvedene izmjenama odredaba o podacima koje mobilni građani EU-a moraju dati kako bi se registrirali kao birači i kandidati, to će državama članicama omogućiti upotrebu elektroničkih kanala za izravan prijenos informacija. Inicijativom se, u cilju uključivog sudjelovanja u izborima, utvrđuju i zahtjevi za pristupačnost informacija koje se daju osobama s invaliditetom i starijim osobama, pri čemu opće napomene Odbora Ujedinjenih naroda za prava osoba s invaliditetom u pogledu članka 21. Konvencije Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom služe kao referentni izvor.

2. Radi smanjivanja administrativnih prepreka s kojima se suočavaju mobilni građani EU-a, Prijedlogom (člancima 9. i 10.) se uvode standardizirani predlošci formalnih izjava, utvrđeni u priložima I. i II., koje mobilni građani EU-a moraju predložiti kako bi se registrirali kao birači i kandidati. Kako bi se olakšala identifikacija mobilnih građana EU-a, u skladu s načelom točnosti iz članka 5. stavka 1. točke (d) Opće uredbe o zaštiti podataka, trenutni podaci nadopunjuju se osobnim identifikacijskim brojem koji je izdala matična država članica (ako je primjenjivo) ili vrstom osobne ili putne isprave koju je izdala matična država članica te njezinim serijskim brojem. Obrasci će sadržavati i podatke za kontakt kako bi države članice mogle ispuniti obvezu obavješćivanja. S obzirom na to da će priloge direktivama biti objavljeni u *Službenom listu Europske unije*, bit će dostupni i građanima i nacionalnim tijelima na svim službenim jezicima EU-a.

3. Izmjenama članka 13. nastoji se pojednostavniti postojeći sustav razmjene informacija o biračkim pravima mobilnih građana EU-a. Mjere poduzete u tu svrhu uključuju utvrđivanje jedinstvenog skupa podataka iz Priloga III. koji će, uz podatke koji se trenutno razmjenjuju, uključivati osobni identifikacijski broj koji je izdala matična država članica (ako je primjenjivo) ili vrstu osobne ili putne isprave te datum registracije. Izmjenama se izričito upućuje na elektronička sredstva komunikacije koja Komisija nudi državama članicama kao potporu sigurnoj razmjeni podataka. Istim se člankom ograničava mogućnost upisa mobilnih građana EU-a u popise birača i liste kandidata države članice domaćina samo za izbore za Europski parlament, čime se sprečava brisanje s biračkih popisa za ostale izbore. Komisija će biti ovlaštena za donošenje provedbenih akata radi utvrđivanja odgovornosti i obveza povezanih s rukovanjem sigurnim skupom alata, u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 19.

4. Člankom 17. uvodi se redovito praćenje i izvješćivanje država članica o provedbi. Izvješća trebaju sadržavati relevantne statističke podatke o sudjelovanju mobilnih građana EU-a na izborima za Europski parlament u svojstvu birača ili kandidata. Kako bi se bolje ocijenila provedba mjera predviđenih direktivom, od država članica očekuje se da poboljšaju prikupljanje podataka o broju mobilnih građana EU-a koji su se registrirali kao birači i kandidati, ako je primjenjivo, te o broju mobilnih građana EU-a koji su glasovali. Člankom 18. predviđa se evaluacija primjene direktive u roku od dvije godine nakon izbora za Europski parlament 2029.

5. Člancima 9., 10. i 13. Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje delegiranih akata kako bi predložili formalnih izjava koje podnose mobilni građani EU-a pri registraciji u svojstvu birača ili kandidata te skup podataka koji će se razmjenjivati među državama članicama i dalje sadržavali relevantne informacije. Člankom 20. utvrđuju se uvjeti delegiranja u skladu s člankom 290. UFEU-a.

6. U skladu s načelom nediskriminacije, člankom 14. zahtijeva se od država članica da mobilnim građanima EU-a omoguće pristup istim sredstvima za glasovanje unaprijed ili poštom te sredstvima elektroničkog i internetskog glasovanja koja su dostupna njihovim državljanima na izborima za Europski parlament.

7. Prijedlogom se iz članka 9. stavka 4. briše pojam „automatski” u skladu s odredbama Opće uredbe o zaštiti podataka o ograničenjima automatiziranog donošenja odluka. Osim toga, kako bi mobilnim građanima EU-a osigurale pristup informacijama pod jednakim uvjetima kao i svojim državljanima, države članice dužne su ih obavijestiti o brisanju s popisa birača ako takva obveza postoji za vlastite državljanke.

8. U cilju bolje informiranosti mobilnih građana EU-a i olakšavanja pristupa biračkim pravima, izmjenama članka 11. od država članica zahtijeva se da jasno i pravodobno obavijeste mobilne građane EU-a o uspješnoj registraciji te raspoloživim pravnim lijekovima u slučaju odbijanja zahtjeva. Pritom se pojašnjava i opseg obveze država članica zamjenom pojma „radnja” pojmom „odluka”. Novim stavkom članka 11. predviđa se pravo birača i kandidata u okviru područja primjene članka 3. direktive na ispravak svih nedosljednosti ili pogrešaka u podacima iz popisa birača ili lista kandidata pod sličnim uvjetima kao za državljane države članice domaćina.

9. Prijedlogom se predviđaju i prilagodbe zastarjelog jezika i upućivanja (članak 2. stavci 5. i 6., članak 3. točka (a), članak 4. stavak 1. i članci 5., 8., 9., 10., 11. i 16.) zamjenom upućivanja na Ugovor o osnivanju Europske zajednice upućivanjima na Ugovor o funkcioniranju Europske unije te upotrebom rodno neutralnog jezika.

10. Izmjenama se briše i članak 15. jer se ta odredba odnosila na izbore za Europski parlament 1994.

11. Člankom 21. predviđa se prenošenje direktive do 31. svibnja 2023., u skladu sa smjericama Venecijanske komisije Vijeća Europe.

Prijedlog

DIREKTIVE VIJEĆA

o detaljnim aranžmanima za ostvarivanje aktivnog i pasivnog biračkog prava na izborima za Europski parlament za građane Unije koji borave u državi članici čiji nisu državljani (preinaka)

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,
uzimajući u obzir Ugovor o ~~osnivanju~~ funkcioniranju osnivanju ~~Europske zajednice~~ unije
, a posebno njegov članak ~~8-b~~ 22. stavak 2.,
uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,
nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,
uzimajući u obzir mišljenje Europskog parlamenta,
u skladu s posebnim zakonodavnim postupkom,
budući da:

↓ novo

(1) Potreban je veći broj izmjena Direktive Vijeća 93/109/EZ²³. Radi jasnoće tu bi direktivu trebalo preinačiti.

↓ 93/109/EZ uvodna izjava 1.
(prilagođeno)

~~budući da Ugovor o Europskoj uniji označuje novu fazu u procesu stvaranja sve tješnje povezane unije među narodima Europe; budući da je jedna od njezinih zadaća uređenje odnosa među narodima država članica na dosljedan i solidaran način; budući da se u njezine temeljne ciljeve ubraja jačanje zaštite prava i interesa državljana njezinih država članica uvođenjem građanstva Unije;~~

↓ 93/109/EZ uvodna izjava 2.
(prilagođeno)

~~budući da se u tu svrhu glavom II. Ugovora o Europskoj uniji, kojom se mijenja Ugovor o osnivanju Europske ekonomske zajednice s ciljem osnivanja Europske zajednice, uvodi građanstvo Unije za sve državljane država članica te im se na toj osnovi priznaju brojna prava;~~

²³

Direktiva Vijeća 93/109/EZ od 6. prosinca 1993. o utvrđivanju detaljnih aranžmana za ostvarivanje aktivnog i pasivnog biračkog prava na izborima za Europski parlament za građane Unije koji borave u državi članici čiji nisu državljani (SL L 329, 30.12.1993., str. 34.).

↓ novo

- (2) Člankom 20. stavkom 2. točkom (b) i člankom 22. stavkom 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) građanima Unije koji borave u državi članici čiji nisu državljani daje se aktivno i pasivno biračko pravo na izborima za Europski parlament u državi članici u kojoj borave pod istim uvjetima kao i državljanima te države članice. To pravo, potvrđeno i člankom 39. Povelje Europske unije o temeljnim pravima (Povelja), konkretizira načelo jednakosti i nediskriminacije na temelju državljanstva utvrđeno u članku 21. Ono proizlazi iz prava na slobodno kretanje i boravak iz članka 20. stavka 2. točke (a) i članka 21. UFEU-a te članka 45. Povelje.
- (3) Detaljni aranžmani o ostvarivanju aktivnog i pasivnog biračkog prava na izborima za Europski parlament utvrđeni su u Direktivi Vijeća 93/109/EZ.
- (4) U Izvješću o građanstvu EU-a za 2020.²⁴ Komisija je istaknula potrebu za ažuriranjem, pojašnjenjem i jačanjem pravila o ostvarivanju aktivnog i pasivnog biračkog prava na izborima za Europski parlament kako bi se osiguralo da se njima podupire široko i uključivo sudjelovanje mobilnih građana EU-a. S obzirom na iskustvo stečeno u primjeni Direktive Vijeća 93/109/EZ na niz izbora i promjene uvedene izmjenama Ugovora, trebalo bi ažurirati više odredaba te direktive.

↓ 93/109/EZ uvodna izjava 3.
(prilagođeno)

~~budući da je aktivno i pasivno biračko pravo na izborima za Europski parlament u državi članici boravišta, utvrđeno u članku 8.b stavku 2. Ugovora o osnivanju Europske zajednice, primjer primjene načela nediskriminacije među državljanima i nedržavljanima i logičan rezultat prava slobodnog kretanja i boravka sadržanog u članku 8.a tog Ugovora;~~

↓ 93/109/EZ uvodna izjava 4.
(prilagođeno)

- (5) ~~budući da se članak 8.b~~ ☒ 20. ☒ stavak 2. Ugovora o EZ-u ☒ UFEU-a ☒ odnosi ~~jedino na mogućnost ostvarivanja aktivnog i pasivnog biračkog prava na izborima za Europski parlament, ne dovodeći u pitanje članak 138. stavak 3. Ugovora o EZ-u~~ ☒ 223. stavak 1. UFEU-a, ☒ koji predviđa uspostavu jedinstvenog postupka ~~za te izbore u svim državama članicama~~ ☒ u skladu s načelima koja su zajednička svim državama članicama ☒ ~~;~~ budući da on u osnovi teži ukidanju ~~zahtjeva za državljanstvom koji trenutno treba ispunjavati u većini država članica radi ostvarivanja tih prava;~~

↓ novo

- (6) Kako bi se osiguralo da građani Unije koji borave u državi članici čiji nisu državljani („građani Unije koji nisu državljani države članice boravišta”) mogu ostvariti svoje aktivno i pasivno biračko pravo na izborima za Europski parlament pod istim uvjetima kao i državljani države članice u kojoj borave, trebalo bi pojasniti uvjete za registraciju i sudjelovanje na takvim izborima kako bi se osiguralo da se prema građanima Unije koji nisu državljani države članice boravišta postupa jednako kao s onima koji to jesu.

²⁴

https://ec.europa.eu/info/files/eu-citizenship-report-2020-empowering-citizens-and-protecting-their-rights_en

Konkretno, prema građanima Unije koji žele glasovati i kandidirati se na izborima za Europski parlament u svojoj državi članici boravišta trebalo bi postupati jednako u pogledu svih razdoblja boravka koja moraju biti ispunjena kao uvjet za ostvarivanje prava, kao i u pogledu dokaza o ispunjavanju takvog uvjeta.

↓ 93/109/EZ uvodna izjava 5.
(prilagođeno)

~~budući da primjena članka 8.b stavka 2. Ugovora o EZ-u ne pretpostavlja usklađivanje izbornih sustava država članica; budući da, kako bi se vodilo računa o načelu proporcionalnosti utvrđenom u članku 3.b trećem stavku Ugovora o EZ-u, sadržaj zakonodavstva Zajednice u tom području ne smije prelaziti ono što je potrebno kako bi se ostvario cilj iz članka 8.b stavka 2. Ugovora o EZ-u;~~

↓ 93/109/EZ uvodna izjava 6.
(prilagođeno)

~~budući da je svrha članka 8.b stavka 2. Ugovora o EZ-u osigurati da svi građani Unije, bez obzira na to jesu li državljani države članice u kojoj borave ili nisu, mogu u toj državi ostvarivati svoje aktivno i pasivno biračko pravo na izborima za Europski parlament pod jednakim uvjetima; budući da bi, prema tome, uvjeti koji vrijede za nedržavljanu, uključujući one koji se odnose na razdoblje i dokazivanje boravka, trebali biti jednaki onima, ako postoje, koji vrijede za državljane dotične države članice;~~

↓ 93/109/EZ uvodna izjava 7.
(prilagođeno)
⇒ novo

(7) ~~budući da članak 8.b stavak 2. Ugovora o EZ-u predviđa aktivno i pasivno biračko pravo na izborima za Europski parlament u državi članici boravišta, bez zamjene istog za aktivno i pasivno biračko pravo u državi članici čiji je građanin Unije državljanin; budući da se~~ **Sloboda građana Unije da odaberu državu članicu u kojoj će sudjelovati na europskim izborima** ~~☒ za Europski parlament ☒ mora se poštovati, istodobno osiguravajući da se ta sloboda ne zloruporabi od strane ljudi koji glasuju~~ **⇒ poduzimajući mjere da se onemogući da itko glasuje** ~~⇐ ili se kandidiraju~~ **u više nego jednoj državi;**

↓ novo

(8) **U skladu s međunarodnim i europskim standardima, uključujući zahtjeve Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima i pravo sadržano u Europskoj konvenciji o ljudskim pravima, države članice trebale bi ne samo priznati i poštovati aktivno i pasivno biračko pravo građana Unije, nego i osigurati jednostavno ostvarivanje njihovih biračkih prava uklanjanjem što više prepreka sudjelovanju na izborima.**

(9) **Kako bi se građanima Unije olakšalo ostvarivanje aktivnog i pasivnog biračkog prava u njihovoj zemlji boravišta, ti bi građani trebali biti upisani u popis birača dovoljno rano prije dana izbora. Formalnosti koje se primjenjuju na njihovu registraciju trebale bi biti što jednostavnije. Trebalo bi biti dovoljno da dotični građani Unije predoče valjanu osobnu iskaznicu i formalnu izjavu koja sadržava elemente kojima se dokazuje njihovo pravo na sudjelovanje u izborima. Nakon registracije, građani Unije koji nisu**

državljeni države članice boravišta trebali bi ostati u popisu birača pod istim uvjetima kao i građani Unije koji su državljani dotične države članice sve dok ispunjavaju uvjete za ostvarivanje biračkog prava. Osim toga, građani Unije trebali bi nadležnim tijelima dostaviti podatke za kontakt, čime bi im se omogućilo da ih se redovito informira.

- (10) Iako su države članice nadležne za utvrđivanje aktivnog ili pasivnog biračkog prava na izborima za Europski parlament u pogledu državljana koji borave izvan njihova državnog područja, činjenica da su građani Unije koji nisu državljani države članice boravišta upisani u popis birača te države članice ne bi sama po sebi trebala biti razlog za njihovo brisanje s popisa birača u njihovoj matičnoj državi članici za druge vrste izbora.
- (11) Kako bi se osiguralo jednako postupanje prema građanima Unije koji nisu državljani države članice boravišta, a žele ostvariti pasivno biračko pravo na izborima u toj državi članici, od tih bi građana trebalo zahtijevati da predoče iste dokazne isprave kao i oni koji se traže od kandidata koji su državljani dotične države članice. Međutim, kako bi se utvrdilo da takvi građani ostvaruju pravo utvrđeno u članku 20. stavku 2. točki (b) i članku 22. stavku 2. UFEU-a, trebalo bi omogućiti državama članicama da zahtijevaju predočenje formalne izjave koja uključuje elemente potrebne za dokazivanje pasivnog biračkog prava tih građana na predmetnim izborima.
- (12) Kako bi se olakšala točna identifikacija birača i kandidata registriranih i u njihovoj matičnoj državi članici i u državi članici boravišta, popis podataka koji se zahtijevaju od građana Unije pri podnošenju zahtjeva za upis u popis birača ili prijedloga kandidature u državi članici boravišta trebao bi uključivati osobni identifikacijski broj ili serijski broj važeće osobne ili putne isprave.
- (13) Građanima Unije kojima je oduzeto aktivno i pasivno biračko pravo na temelju pojedinačne građanskopravne ili kaznenopravne odluke nadležnog tijela trebalo bi onemogućiti ostvarivanje tog prava u državi članici boravišta na izborima za Europski parlament. Države članice pri primitku zahtjeva za registraciju birača mogu zahtijevati od dotičnih građana formalnu izjavu kojom se potvrđuje da im aktivno biračko pravo nije oduzeto. Kada se kandidiraju u državi boravišta, od građana Unije trebalo bi zahtijevati da dostave izjavu kojom potvrđuju da im nije oduzeto pasivno biračko pravo na izborima za Europski parlament.
- (14) Državi članici boravišta trebalo bi omogućiti provjeru je li građanima Unije koji su izrazili želju za ostvarivanje pasivnog biračkog prava to pravo oduzeto u matičnoj zemlji. Ako država članica primi zahtjev u tu svrhu od države članice boravišta, trebala bi dostaviti potrebnu potvrdu u roku koji omogućuje da se stvarno provjeri prihvatljivost kandidature. Osobni podaci koji se razmjenjuju mogu se obrađivati samo u tu svrhu. S obzirom na temeljnu važnost biračkih prava, ako matična država članica ne dostavi pravovremene informacije o statusu građanina Unije, to ne bi trebalo dovesti do oduzimanja pasivnog biračkog prava u državi članici boravišta. U slučajevima kada se relevantne informacije pružaju u kasnijoj fazi, država članica boravišta trebala bi odgovarajućim mjerama i u skladu s postupcima predviđenima njezinim nacionalnim pravom osigurati da građani Unije kojima je oduzeto pasivno biračko pravo u matičnoj državi članici, a bili su registrirani kao kandidati ili su već izabrani, bude onemogućeno da budu izabrani ili da vrše svoj mandat.
- (15) S obzirom na to da postupak utvrđivanja prihvatljivosti u državi članici nužno podrazumijeva više administrativnih koraka za državljanina druge države članice nego za državljane dotične države članice, države članice trebale bi moći odrediti rok za

podnošenje prijedloga kandidature za građane Unije koji nisu državljani države članice boravišta koji je drukčiji od onog koji je određen za vlastite državljane. Svaka razlika u roku trebala bi biti ograničena na ono što je nužno i razmjerno kako bi se omogućilo pravodobno primanje na znanje informacija iz matične države članice. Utvrđivanje takvog posebnog roka ne bi trebalo utjecati na rokove za obveze drugih država članica da dostavljaju obavijesti u skladu s ovom Direktivom.

- (16) Kako bi se spriječilo višestruko glasovanje ili slučajevi u kojima bi se ista osoba kandidirala više puta na istim izborima, države članice trebale bi razmjenjivati informacije prikupljene iz formalnih izvjava birača Unije i građana Unije s pasivnim biračkim pravom. Budući da se države članice pri identifikaciji građana oslanjaju na različite podatke, trebalo bi predvidjeti zajednički skup podataka kako bi se točno identificirali birači Unije i građani Unije s pasivnim biračkim pravom te kako bi ih se spriječilo da glasuju ili se kandidiraju više od jednom. Razmijenjeni osobni podaci trebali bi biti ograničeni na minimum potreban za ispunjavanje te svrhe.
- (17) Razmjena informacija među državama članicama kako bi se spriječilo višestruko glasovanje ili slučajevi u kojima bi se ista osoba kandidirala više puta na istim izborima ne bi smjela spriječiti njihove državljane da glasuju ili da se kandidiraju na drugim vrstama izbora. Kako bi se olakšala komunikacija među nacionalnim tijelima, od država članica trebalo bi zahtijevati da odrede jednu kontaktnu točku za tu razmjenu informacija. Komisija je već razvila siguran alat koji će države članice pod vlastitom odgovornošću upotrebljavati za razmjenu potrebnih podataka. Taj sigurni alat trebao bi biti uključen u ovu Direktivu kako bi se dodatno poduprla razmjena među nadležnim tijelima država članica. Države članice djelovat će kao zasebni voditelji obrade za obradu osobnih podataka u tom pogledu.
- (18) Za utvrđivanje odgovornosti i obveza za rad sigurnog alata, u skladu s poglavljem IV. Uredbe (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća²⁵, Komisiji bi trebalo dodijeliti provedbene ovlasti. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća.²⁶
- (19) Dostupnost informacija o biračkim pravima i postupcima ključna je sastavnica osiguravanja učinkovitog ostvarivanja prava iz članka 20. stavka 2. točke (b) i članka 22. stavka 2. UFEU-a.
- (20) Nedostatak odgovarajućih informacija u kontekstu izbornih postupaka utječe na građane u ostvarivanju njihovih biračkih prava u okviru prava koja imaju kao građani Unije. Utječe i na sposobnost nadležnih tijela da ostvare svoja prava i ispune svoje obveze. Od država članica trebalo bi zahtijevati da imenuju tijela s posebnim odgovornostima za odgovarajuće informiranje građana Unije o njihovim pravima u skladu s člankom 20. stavkom 2. točkom (b) i člankom 22. stavkom 2. UFEU-a te nacionalnim pravilima i postupcima u vezi sa sudjelovanjem u izborima za Europski parlament i organizacijom izbora za Europski parlament. Kako bi se osigurala učinkovitost komunikacije, informacije bi trebale biti jasne i razumljive.

²⁵ Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL L 119, 4.5.2016., str. 1.).

²⁶ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

- (21) Kako bi se poboljšala dostupnost informacija o izborima, takve bi informacije trebale biti dostupne na barem još jednom službenom jeziku Unije osim jednog ili više ili jezika države članice boravišta, i to onom koje općenito razumije najveći mogući broj građana Unije koji borave na njezinu državnom području. Države članice mogu upotrebljavati različite službene jezike Unije u određenim dijelovima svojeg državnog područja ili u svojim regijama, ovisno o jeziku koji razumije najveća skupina građana Unije s boravištem na tom području.

↓ 93/109/EZ uvodna izjava 8.
(prilagođeno)
⇒ novo

- (22) ~~budući da se~~ Svako odstupanje od općih pravila ove Direktive mora, na temelju članka ~~8.b~~ 22. stavka 2. Ugovora o EZ-u UFEU-a , biti opravdano problemima svojstvenima određenoj državi članici ⇒ i mora biti u skladu sa zahtjevima iz članka 52. Povelje, uključujući taj da sva ograničenja aktivnih i pasivnih biračkih prava moraju biti predviđena zakonom i podložna načelima proporcionalnosti i nužnosti . Osim toga, ~~budući da~~ svako odstupanje mora ~~po svojoj naravi~~ biti podvrgnuto preispitivanju predviđenom člankom 47. Povelje .

↓ 93/109/EZ uvodna izjava 9.
(prilagođeno)

- (23) ~~budući da~~ Takvi specifični problemi mogu nastati u državi članici u kojoj je udio građana Unije glasačke dobi koji u njoj borave, ali nisu njezini državljani, značajno iznad prosjeka. ~~budući da su~~ Odstupanja u pogledu aktivnog biračkog prava trebala bi biti opravdana tamo gdje takvi građani čine više od 20 % ukupnog biračkog tijela ~~;~~ ~~budući da se takva odstupanja moraju temeljiti na~~ prema kriteriju duljine boravka;

↓ 93/109/EZ uvodna izjava 10.

~~budući da~~ građanstvo Unije ima svrhu omogućiti građanima Unije da se bolje integriraju u njihovu zemlju domaćina te da je u tom kontekstu u skladu s namjerama autora Ugovora da se izbjegne bilo kakva polarizacija između lista kandidata državljana i nedržavljana;

↓ 93/109/EZ uvodna izjava 11.
(prilagođeno)

- (24) ~~budući da se taj rizik polarizacije odnosi osobito na državu članicu~~ Države članice u kojijima udio građana Unije glasačke dobi koji nisu državljani prelazi 20 % ukupnog broja građana Unije koji su glasačke dobi i koji tamo borave ~~te je stoga važno da ta država članica može~~ trebale bi imati mogućnost donijeti, u skladu s člankom ~~8.b~~ Ugovora 22. stavkom 2. UFEU-a , posebne odredbe koje se odnose na sastav lista kandidata;

↓ 93/109/EZ uvodna izjava 12.

- (25) ~~budući da se mora~~ Mora se voditi računa o činjenici da, u nekim državama članicama, državljani drugih država članica koji tamo borave imaju biračko pravo ~~glasa~~ na

izborima za nacionalni parlament te da se sukladno tome određene odredbe ove Direktive mogu u tim državama članicama ne primjenjivati.

↓ novo

- (26) Podaci o ostvarivanju prava i primjeni ove Direktive mogu biti korisni pri utvrđivanju mjera potrebnih za osiguravanje stvarnog korištenja biračkih prava građana Unije. Kako bi se poboljšalo prikupljanje podataka za izbore za Europski parlament, potrebno je uvesti redovito praćenje i izvješćivanje o provedbi u državama članicama. Komisija bi istodobno trebala evaluirati primjenu ove Direktive i podnijeti izvješće, uključujući takvu evaluaciju, Europskom parlamentu i Vijeću nakon svakih izbora za Europski parlament.
- (27) Potrebno je da Komisija provede vlastitu evaluaciju primjene ove Direktive u razumnom roku nakon najmanje dva izbora za Europski parlament.
- (28) Kako bi se osiguralo da predlošci formalnih izjava koje trebaju podnijeti građani Unije koji žele glasovati ili se kandidirati na izborima za Europski parlament i dalje sadržavaju relevantne podatke u kontekstu ostvarivanja biračkih prava građana Unije, Komisiji bi trebalo delegirati ovlast za donošenje delegiranih akata o izmjeni tih predložaka u skladu s člankom 290. UFEU-a. Posebno je važno da Komisija tijekom svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući ona na razini stručnjaka, te da se ta savjetovanja provedu u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016. Osobito, s ciljem osiguravanja ravnopravnog sudjelovanja u pripremi delegiranih akata, Europski parlament i Vijeće primaju sve dokumente istodobno kada i stručnjaci iz država članica te njihovi stručnjaci sustavno imaju pristup sastancima stručnih skupina Komisije koji se odnose na pripremu delegiranih akata.
- (29) Države članice ratifikacijom i Unija sklapanjem²⁷ Konvencije Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom obvezale su se osigurati poštovanje te Konvencije. Kako bi se podržalo uključivo i ravnopravno sudjelovanje osoba s invaliditetom u izborima, u aranžmanima za ostvarivanje aktivnih i pasivnih biračkih prava na izborima za Europski parlament građana Unije koji borave u državi članici čiji nisu državljani trebalo bi uzimati u obzir potrebe građana s invaliditetom i starijih građana.
- (30) Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća i Uredba (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća²⁸ primjenjuju se na osobne podatke koji se obrađuju pri provedbi ove Direktive.
- (31) Provedeno je savjetovanje s Europskim nadzornikom za zaštitu podataka u skladu s člankom 42. stavkom 1. Uredbe (EU) 2018/1725 te je on dao mišljenje XX. XX 2022.
- (32) Ovom se Direktivom poštuju temeljna prava i načela priznata posebno Poveljom, posebno njezinim člancima 21. i 39. Stoga je nužno da se ova Direktiva provodi u skladu s tim pravima i načelima osiguravanjem punog poštovanja, među ostalim, prava na zaštitu osobnih podataka, prava na nediskriminaciju, prava na glasovanje i

²⁷ Odluka Vijeća 2010/48/EZ od 26. studenoga 2009. o sklapanju Konvencije Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom od strane Europske zajednice (SL L 23, 27.1.2010., str. 35.).

²⁸ Uredba (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2018. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 45/2001 i Odluke br. 1247/2002/EZ (SL L 295, 21.11.2018., str. 39.).

kandidiranje na izborima za Europski parlament, slobode kretanja i boravka te prava na djelotvoran pravni lijek.

(33) Obvezu prenošenja ove Direktive u nacionalno pravo trebalo bi ograničiti na one odredbe koje predstavljaju suštinsku izmjenu u usporedbi s prijašnjim direktivama. Obveza prenošenja nepromijenjenih odredaba proizlazi iz prijašnjih direktiva.

(34) Ovom Direktivom ne bi se trebale dovoditi u pitanje obveze država članica u pogledu rokova za prenošenje u nacionalno pravo direktiva navedenih u Prilogu IV. dijelu B,

↓ 93/109/EZ uvodna izjava 8.
(prilagođeno)

DONIJELO JE OVU DIREKTIVU:

POGLAVLJE I.

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

⊠ Predmet i područje primjene ⊠

1. Ovom se Direktivom utvrđuju detaljni aranžmani kojima građani Unije koji borave u državi članici čiji nisu državljani mogu ostvariti aktivno i pasivno biračko pravo na izborima za Europski parlament.

2. Ništa u ovoj Direktivi ne utječe na odredbe pojedine države članice u vezi s aktivnim i pasivnim biračkim pravom njezinih državljana koji borave izvan njezina izbornog područja.

Članak 2.

⊠ Definicije ⊠

Za potrebe ove Direktive:

- (1) „izbori za Europski parlament” znači opći neposredni izbori predstavnika u Europski parlament u skladu s ⊠ Aktom o izboru članova Europskog parlamenta neposrednim općim izborima ⊠ ~~od 20. rujna 1976.~~²⁹;
- (2) „izborno područje” znači područje države članice na kojem u skladu s gornjim Aktom i, unutar tog okvira, u skladu s izbornim zakonodavstvom te države članice, članove Europskog parlamenta biraju ljudi u toj državi članici;
- (3) „država članica boravišta” znači država članica u kojoj građanin Unije boravi, ali čiji nije državljanin;
- (4) „matična država članica” znači država članica čiji je građanin Unije državljanin;

²⁹ SL L 278, 8. 10. 1976. str. 5.

- (5) „birač ~~Zajednice~~ ☒ Unije ☒ ” znači bilo koji građanin Unije koji ima aktivno biračko pravo na izborima za Europski parlament u državi članici boravišta u skladu s ovom Direktivom;
- (6) „~~građanin Zajednice~~ ☒ građanin Unije ☒ s pasivnim biračkim pravom” znači bilo koji građanin Unije koji ima pasivno biračko pravo na izborima za Europski parlament u državi članici boravišta u skladu s ovom Direktivom;
- (7) „popis birača” znači službeni registar svih birača s biračkim pravom ~~glasa~~ u određenoj izbornoj jedinici ili na određenom mjestu, koji sastavlja i ažurira nadležno tijelo na temelju izbornog zakonodavstva države članice boravišta, ili registar stanovništva ako naznačuje postojanje biračkog prava;
- (8) „referentni datum” znači dan ili dani na koji (na koje) građani Unije, na temelju prava države članice boravišta, moraju ispunjavati zahtjeve za glasovanjem ili kandidiranjem u toj državi;
- (9) „formalna izjava” znači izjava dotične osobe, netočnost koje je izlaže sankcijama sukladno primjenjivom nacionalnom zakonodavstvu.

Članak 3.

☒ Uvjeti za aktivno i pasivno biračko pravo ☒

~~Svaka osoba koja na referentni datum~~ ☒ Sljedeće osobe imaju aktivno i pasivno biračko pravo na izborima za Europski parlament u državi članici boravišta osim ako su im ta prava oduzeta na temelju članka 6. i 7.: ☒

- (a) ☒ osoba koja je na referentni datum ☒ ~~jest~~ građanin Unije u smislu članka ~~8.~~ ☒ 20. ☒ stavka 1. ~~drugog podstavka Ugovora~~ ☒ UFEU-a ☒ ;
- (b) ☒ osoba koja na referentni datum ☒ nije državljanin države članice boravišta, ali u odnosu na aktivno i pasivno biračko pravo zadovoljava iste uvjete kao i one koje ta država zakonodavstvom nameće svojim državljanima.

~~ima aktivno i pasivno biračko pravo na izborima za Europski parlament u državi članici boravišta osim ako su joj ta prava oduzeta na temelju članka 6. i 7.~~

Ako državljani države članice boravišta moraju biti državljani određeno minimalno razdoblje kako bi imali pasivno biračko pravo, za građane Unije smatra se da su ispunili taj uvjet ako su bili državljani države članice u jednakom razdoblju.

Članak 4.

☒ Zabrana glasovanja više puta ili kandidiranja u više od jedne države članice ☒

1. Birači ~~Zajednice~~ ☒ Unije ☒ ostvaruju svoje aktivno biračko pravo ili u državi članici boravišta ili u svojoj matičnoj državi članici. Nijedna osoba ne može glasovati više od jedanput na istim izborima.
2. Nijedna osoba ne može biti kandidat na istim izborima u više od jedne države članice.

Članak 5.

☒ Zahtjevi u pogledu boravišta ☒

Ako, da bi imali aktivno ili pasivno biračko pravo, državljani države članice boravišta moraju određeno minimalno razdoblje imati boravište na izbornom području te države, za birače ~~Zajednice~~ ☒ Unije ☒ i ~~građane Zajednice~~ ☒ građane Unije ☒ s pasivnim biračkim pravom smatra se da su ispunili taj uvjet ako su tijekom jednakog razdoblja imali boravište u drugim državama članicama. Ova se odredba primjenjuje ne dovodeći u pitanje bilo kakve specifične uvjete u odnosu na duljinu boravka u određenoj izbornoj jedinici ili na određenom mjestu.

Članak 6.

☒ Neprihvatljivost ☒

↓ 2013/1/EU članak 1. točka 1. podtočka (a) (prilagođeno)

1. ~~Bilo koji~~ ~~građani~~ Unije koji borave u državi članici čiji ~~ni~~su državljani i kojim je, pojedinačnom sudskom odlukom ili administrativnom odlukom, pod uvjetom da potonja odluka može podlijeđati pravnim lijekovima, oduzeto pasivno biračko pravo prema pravu države članice boravišta ili pravu ~~njegove~~ matične države članice, spriječen~~i~~ ☒ su ☒ ostvarivati to pravo u državi članici boravišta na izborima za Europski parlament.

↓ 2013/1/EU članak 1. točka 1. podtočka (b)

2. Država članica boravišta provjerava je li građanima Unije koji su izrazili želju da tamo ostvare svoje pasivno biračko pravo ~~oduzeto~~ to pravo oduzeto u matičnoj državi članici pojedinačnom sudskom odlukom ili administrativnom odlukom, pod uvjetom da potonja odluka može podlijeđati pravnim lijekovima.

↓ 2013/1/EU članak 1. točka 1. podtočka (c)

3. Za potrebe stavka 2. ovog članka, država članica boravišta može obavijestiti matičnu državu članicu o izvaji iz članka 10. stavka 1. U tu svrhu, relevantne informacije kojima raspolaže matična država članica dostavljaju se na bilo koji prikladan način unutar pet radnih dana od dana primitka obavijesti ili, kada je to moguće, u kraćem roku ako je tako zatražila država članica boravišta. Takve informacije mogu uključivati samo detalje koji su nužni za provedbu ovog članka te se mogu koristiti samo u te svrhe.

Ako država članica boravišta unutar tog roka ne primi informacije, kandidat se usprkos tome prihvaća.

4. Ako su pružene informacije suprotne sadržaju izjave, država članica boravišta, bez obzira na to je li navedene informacije primila unutar roka ili kasnije, poduzima prikladne mjere u skladu sa svojim nacionalnim pravom, kako bi dotičnu osobu spriječila u kandidaturi ili, kada to nije moguće, kako bi spriječila da dotična osoba bude izabrana ili da izvršava svoj mandat.

5. Države članice imenuju kontaktnu točku za primanje i prosljeđivanje informacija potrebnih za primjenu stavka 3. One Komisiji šalju naziv i kontaktne podatke kontaktne točke, kao i sve ažurirane informacije ili promjene koje se na nju odnose. Komisija vodi popis kontaktnih točaka i stavlja ga na raspolaganje državama članicama.

↓ 93/109/EZ (prilagođeno)

⇒ novo

Članak 7.

Oduzeto aktivno biračko pravo

1. Država članica boravišta može provjeriti je li građanima Unije koji su izrazili želju da tamo ostvare svoje aktivno biračko pravo ~~oduzeto~~ to pravo oduzeto u matičnoj državi članici pojedinačnom građanskopravnom ili kaznenopravnom odlukom.

2. Za potrebe stavka 1. ovog članka, država članica boravišta može obavijestiti matičnu državu članicu o izjavi iz članka 9. stavka 2. U tu se svrhu relevantne i uobičajeno dostupne informacije iz matične države članice dostavljaju pravodobno i na odgovarajući način; takve informacije mogu uključivati samo detalje koji su strogo neophodni za provedbu ovog članka i mogu se koristiti samo u tu svrhu. Ako dostavljene informacije osporavaju sadržaj izjave, država članica boravišta poduzima odgovarajuće korake da spriječi dotičnu osobu da glasuje.

3. Matična država članica može, pravodobno i na odgovarajući način, dostaviti državi članici boravišta bilo kakvu informaciju potrebnu za provedbu ovog članka.

Članak 8.

Sloboda izbora glasovanja u državi članici boravišta

1. ~~Birač Zajednice~~ Birači Unije ostvaruju svoje aktivno biračko pravo u državi članici boravišta ako je su izrazili želju da to učine.

2. Ako je glasovanje u državi članici boravišta obvezno, ~~tada su~~ birači ~~Zajednice~~ Unije koji su izrazili želju da to učine obvezni su glasovati.

POGLAVLJE II.

OSTVARIVANJE AKTIVNOG I PASIVNOG BIRAČKOG PRAVA

Članak 9.

~~Upis na popis birača i brisanje s njega~~

1. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi omogućile biraču ~~Zajednice~~ Unije koji je izrazio ~~takvu~~ želju da bude registriran kao birač da bude upisan u popis birača pravodobno prije dana izbora.

2. Kako bi ~~mu~~ im ~~ime~~ bilo upisano u popis birača, ~~birač Zajednice~~ birači Unije ~~podnose~~ iste dokumente kao i birači koji ~~je~~ su ~~državljanin~~. ~~Oni~~ Oni također ~~podnose~~ formalnu izjavu ~~u skladu s predloškom iz Priloga I. u kojoj navodi:~~

~~(a) svoje državljanstvo i svoju adresu na izbornom području države članice boravišta;~~

~~(b) gdje je to primjenjivo, mjesto ili izbornu jedinicu u matičnoj državi članici na popisu birača u koji je njegovo ime posljednje upisano, i~~

~~(c) da će ostvarivati svoje aktivno biračko pravo samo u državi članici boravišta.~~

3. Država članica boravišta može također zahtijevati od ~~birača Zajednice~~ birača Unije da:

(a) u svojoj izjavi iz stavka 2. ~~navede~~ da ~~mu~~ im ~~ime~~ nije oduzeto aktivno biračko pravo u matičnoj državi članici;

(b) ~~predoči~~ valjanu identifikacijsku ispravu;

(c) ~~navede~~ datum od kojeg ~~boravi~~ borave u toj državi ili nekoj drugoj državi članici.

4. Birači ~~Zajednice~~ Unije koji su upisani u popis birača ostaju na njemu pod jednakim uvjetima kao i birači koji su državljani sve ~~do trenutka kada~~ dok ne zatraže da budu brisani ili ~~do trenutka kada~~ se ~~automatski~~ izbrišu jer više ne ispunjavaju zahtjeve za ostvarivanje aktivnog biračkog prava. ~~⇒ Ako postoje odredbe o obavješćivanju državljana o takvom brisanju s popisa birača, te se odredbe na isti način primjenjuju na birače Unije. ⇐~~

↓ novo

5. Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 20. o izmjeni oblika i sadržaja predloška za formalnu izjavu iz stavka 2. ovog članka.

↓ 93/109/EZ (prilagođeno)

⇒ novo

Članak 10.

Registracija kandidata

1. Kada podnosie ~~zahtjev za kandidiranje~~ prijedlog svoje kandidature , ~~građanin Zajednice~~ građani Unije podnosie iste dokazne isprave kao i kandidati koji je su državljanin. ~~Oni~~ Oni također podnosie formalnu izjavu ⇒ u skladu s predloškom iz Priloga II. ⇐ u kojoj navodi:

↓ 2013/1/EU članak 1. točka 2. podtočka (a)

~~(a) svoje državljanstvo, datum i mjesto rođenja, posljednju adresu u matičnoj državi članici i svoju adresu na izbornom području države članice boravišta;~~

↓ 93/109/EZ

~~(b) da se istodobno ne kandidira na izborima za Europski parlament u bilo kojoj drugoj državi članici, i~~

~~(e) gdje je to primjenjivo, mjesto ili izbornu jedinicu u matičnoj državi članici na popisu birača u koji je njegovo ime posljednje upisano, i~~

↓ 2013/1/EU članak 1. točka 2. podtočka (b)

~~(d) da mu u matičnoj državi članici nije oduzeto pasivno biračko pravo pojedinačnom sudskom odlukom ili administrativnom odlukom, pod uvjetom da potonja odluka može podlijegati pravnim lijekovima.~~

↓ 93/109/EZ (prilagođeno)

~~2.3.~~ Država članica boravišta može također zahtijevati od ~~građanina Zajednice~~ građana Unije s pasivnim biračkim pravom da predočie valjanu identifikacijsku ispravu. Također može zahtijevati da navedeu datum od kojeg je su državljanin države članice.

↓ novo

3. Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 20. o izmjeni oblika i sadržaja predložka za formalnu izjavu iz stavka 1. ovog članka.

↓ 93/109/EZ (prilagođeno)

⇒ novo

Članak 11.

⊠ Odluka o registraciji i pravnim sredstvima ⊠

1. Država članica boravišta ⇒ pravodobno i jasnim i jednostavnim jezikom ⇐ obavješćuje dotičnu osobu ⊠ osobe ⊠ o ~~radnjama koje su poduzete~~ ⇒ odluci koja je donesena ⇐ ~~u pogledu o njezinog~~ ⊠ njihovu ⊠ zahtjevu za upis u popis birača ili o odluci ~~u vezi s o prihvatljivošću njezinog zahtjeva za kandidiranje~~ ⊠ njihova prijedloga kandidature ⊠.

2. Ako se ~~osobi~~ ⊠ građanima Unije ⊠ odbije upis u popis birača ili ~~zahtjev za kandidiranje~~ ⊠ prijedlog kandidature ⊠, ~~ona~~ ⊠ oni ⊠ imaju pravo na pravna sredstva pod jednakim uvjetima kako to zakonodavstvo države članice boravišta propisuje za osobe s aktivnim i pasivnim biračkim pravom koji su njezini državljani.

↓ novo

3. U slučaju pogrešaka na popisima birača ili listama kandidata na izborima za Europski parlament, osoba na koju one utječu ima pravo na pravna sredstva pod uvjetima koji su jednaki onima koji se zakonodavstvom države članice boravišta propisuju za osobe s aktivnim i pasivnim biračkim pravom koji su njezini državljani.

4. Države članice jasno i pravodobno obavješćuju dotičnu osobu o odluci iz stavka 1. i pravnim sredstvima iz stavaka 2. i 3.

Članak 12.

☒ Informiranje ☒

~~Država članica boravišta pravodobno i na odgovarajući način obavještuje birače Zajednice i građane Zajednice s pasivnim biračkim pravom o uvjetima i detaljnim aranžmanima za ostvarivanje aktivnog i pasivnog biračkog prava na izborima u toj državi.~~

1. Države članice imenuju nacionalno tijelo odgovorno za poduzimanje potrebnih mjera kako bi se osiguralo da su građani Unije koji nisu državljani države članice boravišta pravodobno obaviješteni o uvjetima i detaljnim pravilima za registraciju birača ili kandidata na izborima za Europski parlament.

2. Države članice osiguravaju da tijela imenovana u skladu sa stavkom 1. biračima Unije i građanima Unije koji imaju pasivno biračko pravo izravno i pojedinačno priopćuju sljedeće informacije:

(a) status njihove registracije;

(b) datum izbora te način i mjesto glasovanja;

(c) relevantna pravila o pravima i obvezama birača i kandidata, uključujući zabranu i nespojivost te sankcije za kršenje izbornih pravila, posebno onih koja se odnose na višestruko glasovanje;

(d) način dobivanja dodatnih informacija o organizaciji izbora, uključujući listu kandidata.

3. Informacije o uvjetima i detaljnim pravilima za registraciju birača ili kandidata na izborima za Europski parlament te informacije iz stavka 2. navode se na jasnem i jednostavnom jeziku.

Osim što se priopćuju na jednom ili više službenih jezika države članice boravišta, uz informacije iz prvog podstavka prilaže se i prijevod na još barem jedan službeni jezik Unije koji općenito razumije najveći mogući broj građana Unije koji borave na njezinu državnom području, u skladu sa zahtjevima u pogledu kvalitete iz članka 9. Uredbe (EU) 2018/1724 Europskog parlamenta i Vijeća³⁰.

³⁰ Uredba (EU) 2018/1724 Europskog parlamenta i Vijeća od 2. listopada 2018. o uspostavi jedinstvenog digitalnog pristupnika za pristup informacijama, postupcima, uslugama podrške i rješavanja problema te o izmjeni Uredbe (EU) br. 1024/2012 (SL L 295, 21.11.2018., str. 1.).

4. Države članice osiguravaju da informacije o uvjetima i detaljnim pravilima za registraciju birača ili kandidata na izborima za Europski parlament te informacije iz stavka 2. budu dostupne osobama s invaliditetom i starijim osobama upotrebom odgovarajućih sredstava, načina i oblika komunikacije.

↓ 93/109/EZ (prilagođeno)

⇒ novo

Članak 13.

⊗ Mehanizam za razmjenu informacija ⊗

1. Države članice razmjenjuju informacije potrebne za provedbu članka 4. ⇒ dovoljno prije dana izbora ⇐ . U tu svrhu država članica boravišta, ~~na temelju formalne izjave iz članaka 9. i 10., dostavlja~~ ⇒ počinje dostavljati skup informacija naveden u Prilogu III. ⇐ matičnoj državi članici, ⇒ najkasnije šest tjedana prije prvog dana izbornog razdoblja iz članka 10. stavka 1. Akta o izboru članova Europskog parlamenta neposrednim općim izborima ⇐ ~~pravodobno prije dana izbora, informacije o državljanima potonje države članice koji su upisani u popis birača ili se kandidiraju.~~ Matična država članica u skladu sa svojim nacionalnim zakonodavstvom poduzima odgovarajuće mjere kako bi osigurala da njezini državljani ne glasuju više od jedanput ili da se ne kandidiraju u više od jedne države članice.

↓ novo

2. Matična država članica osigurava da mjere iz stavka 1. ne sprečavaju njezine državljane da glasuju ili se kandidiraju na drugim vrstama izbora.

3. Komisija osigurava siguran alat kojim se državama članicama pomaže u razmjeni skupa informacija iz Priloga III. za potrebe stavka 1. ovog članka. Tim se alatom državama članicama boravišta omogućuje da te informacije pruže u šifriranom obliku svakoj matičnoj državi članici čiji su državljani dostavili formalne izjave iz članaka 9. i 10.

4. Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 20. o izmjeni skupa informacija iz Priloga III.

5. Komisija je ovlaštena za donošenje provedbenih akata radi definiranja odgovornosti i obveza za rad sigurnog alata utvrđenog u stavku 3. u skladu sa zahtjevima iz poglavlja IV. Uredbe (EU) 2016/679. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 19.

Članak 14.

Posebni načini glasovanja

Države članice koje predviđaju mogućnost prethodnog glasovanja, glasovanja poštom te elektroničkog i internetskog glasovanja na izborima za Europski parlament osiguravaju dostupnost tih načina glasovanja biračima Unije pod uvjetima koji su slični onima koji se primjenjuju na njihove državljane.

Članak 15.

Praćenje

Države članice imenuju tijelo odgovorno za prikupljanje i dostavljanje relevantnih statističkih podataka javnosti i Komisiji o sudjelovanju građana Unije koji nisu državljani države članice boravišta na izborima za Europski parlament.

↓ 93/109/EZ (prilagođeno)

POGLAVLJE III.

ODSTUPANJA I PRIJELAZNE ODREDBE

Članak ~~16.14.~~

Odstupanja

1. Ako ~~1. siječnja 1993.~~ u nekoj državi članici udio građana Unije glasačke dobi koji u njoj borave, ali nisu njezini državljani, premašuje 20 % ~~od~~ ukupnog broja građana Unije koji tamo borave, a glasačke su dobi, ta država članica može, odstupajući od članka 3., 9. i 10.:

- (a) ograničiti aktivno biračko pravo na birače ~~Zajednice~~ Unije koji borave u toj državi članici tijekom određenog minimalnog razdoblja, a koje ne smije premašiti pet godina;
- (b) ograničiti pasivno biračko pravo na ~~građane Zajednice~~ građane Unije s pasivnim biračkim pravom koji borave u toj državi članici tijekom određenog minimalnog razdoblja, a koje ne smije premašiti 10 godina.

Ovim se odredbama ne dovode u pitanje odgovarajuće mjere koje ta država članica može poduzeti u pogledu sastava lista kandidata i koje su namijenjene posebno poticanju integracije građana Unije koji nisu njezini državljani.

Međutim, birači ~~Zajednice~~ Unije i ~~građani Zajednice~~ građani Unije s pasivnim biračkim pravom koji, zahvaljujući činjenici da borave izvan matične države članice ili zbog trajanja takvog boravka, nemaju aktivno ili pasivno biračko pravo u matičnoj državi članici, ne podliježu gore navedenim uvjetima u pogledu duljine boravka.

2. Ako ~~1. veljače 1994.~~ zakonodavstvo države članice propisuje da državljani druge države članice koji tamo borave imaju biračko pravo glasa za nacionalni parlament te države i da u tu svrhu mogu biti upisani u popis birača te države pod potpuno jednakim uvjetima kao i birači državljani, prva se država članica može, odstupajući od ove Direktive, suzdržati od primjene članka 6. do 13. u odnosu na takve državljane.

3. ~~Do 31. prosinca 1997., i nakon toga 18~~ Osamnaest mjeseci prije svakih izbora za Europski parlament, Komisija Europskom parlamentu i Vijeću podnosi izvješće u kojemu

provjerava je li dodjela odstupanja sukladno članku ~~8.b~~ 22. stavku 2. Ugovora o EZ-u UFEU-a dotičnim državama članicama još uvijek opravdana te, ovisno o slučaju, predlaže da se izvrše potrebne prilagodbe.

Države članice koje primjenjuju odstupanja na temelju stavka 1. dostavljaju Komisiji sva potrebna obrazloženja.

~~Članak 15.~~

~~Za četvrte neposredne izbore za Europski parlament vrijede sljedeće posebne odredbe:~~

~~(a) građani Unije koji na dan 15. veljače 1994. već imaju aktivno biračko pravo u državi članici boravišta i čija se imena javljaju u popisu birača u državi članici boravišta ne podliježu formalnostima utvrđenima u članku 9.;~~

~~(b) države članice u kojima su popisi birača dovršeni prije 15. veljače 1994. poduzimaju potrebne korake kako bi omogućile biračima Zajednice koji tamo žele ostvariti svoje aktivno biračko pravo da svoja imena upišu u popis birača pravodobno prije dana izbora;~~

~~(c) države članice koje ne sastave posebne popise birača, ali naznačuju postojanje biračkog prava u registru stanovništva te u kojima glasovanje nije obvezno mogu također primijeniti ovaj sustav na birače Zajednice koji se javljaju u tom popisu i koji, nakon što su pojedinačno obaviješteni o svojim pravima, nisu izrazili želju da svoje aktivno biračko pravo ostvare u matičnoj državi članici. One matičnoj državi članici šalju dokument koji pokazuje želju tih birača da glasuju u državi članici boravišta;~~

~~(d) države članice u kojima je unutarnji postupak imenovanja kandidata za političke stranke i grupe reguliran zakonom mogu propisati da bilo koji takav postupak koji je, u skladu s tim zakonom, bio otvoren prije 1. veljače 1994., kao i odluke donesene u tom okviru, ostanu važećima.~~

POGLAVLJE IV.

ZAVRŠNE ODREDBE

~~Članak 17.16.~~

Izvješćivanje

↓ novo

1. U roku od šest mjeseci nakon izbora za Europski parlament države članice šalju Komisiji informacije o primjeni ove Direktive na svojem državnom području. Osim općih zapažanja, izvješće mora sadržavati statističke podatke o sudjelovanju birača Unije i građana Unije s pasivnim biračkim pravom na izborima za Europski parlament te sažetak mjera poduzetih za poticanje sudjelovanja na izborima.

↓ 93/109/EZ (prilagođeno)

⇒ novo

⇒ 2. U roku od godinu dana nakon svakih izbora za Europski parlament ⇐ Komisija podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću ~~do 31. prosinca 1995.~~ o primjeni ove Direktive ~~na izbore za Europski parlament od lipnja 1994.~~ Na temelju ~~navedenog izvješća Vijeće,~~ odlučujući jednoglasno na prijedlog Komisije i nakon savjetovanja s Europskim parlamentom, može usvojiti odredbe o izmjeni ove Direktive.

↓ novo

Članak 18.

Evaluacija

U roku od dvije godine nakon izbora za Europski parlament 2029. Komisija evaluira primjenu ove Direktive i sastavlja izvješće o evaluaciji napretka u ostvarenju njezinih ciljeva. Evaluacija uključuje i preispitivanje funkcioniranja članka 13.

Članak 19.

Postupak odbora

1. Komisiji pomaže odbor. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.
2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.
3. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 8. Uredbe (EU) br. 182/2011 u vezi s njezinim člankom 5.

Članak 20.

Izvršavanje delegiranja ovlasti

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.
2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članaka 9., 10. i 13. dodjeljuje se Komisiji na neodređeno vrijeme počevši od datuma stupanja na snagu ove Direktive.
3. Vijeće može u svakom trenutku opozvati delegiranje ovlasti iz članaka 9., 10. i 13. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.

4. Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.

5. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.

6. Delegirani akt donesen na temelju članka 9., 10. i 13. stupa na snagu samo ako ni Europski parlament ni Vijeće u roku od dva mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Vijeća.

↓ 93/109/EZ (prilagođeno)

⇒ novo

Članak ~~21.17.~~

☒ Prenošnje ☒

Države članice ⇒ do 31. svibnja 2023. ⇐ donose ☒ i objavljuju ☒ zakone i druge propise koji su potrebni za radi usklađivanja s ⇒ člankom 9. stavcima 2. i 4., člankom 10. stavkom 1., člankom 11. stavcima 1., 3. i 4., člankom 12., člankom 13. stavcima 1., 2. i 3., člancima 14., 15. i 17. te prilogima I., II. i III. ⇐ ovom Direktivom najkasnije do 1. veljače 1994. One o tome odmah obavješćuju ☒ Komisiji odmah dostavljaju tekst tih mjera ☒ Komisiju.

↓ novo

One primjenjuju te mjere od 31. svibnja 2023.

↓ 93/109/EZ (prilagođeno)

Kada države članice donose ~~ovte~~ mjere, ~~te mjere prilikom njihove službene objave~~ one sadržavaju upućivanje na ovu Direktivu ili se ~~uz njih navodi takva uputa~~ ☒ na nju upućuje prilikom njihove službene objave. One sadržavaju i izjavu da se upućivanja u postojećim zakonima i drugim propisima na direktivu stavljenu izvan snage ovom Direktivom smatraju upućivanjima na ovu Direktivu. ☒ Načine toga upućivanja određuju ~~Države članice~~ ☒ određuju načine tog upućivanja i način oblikovanja te izjave. ☒ .

☒ 2. Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih odredaba nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva. ☒

☒ Članak 22. ☒

☒ Stavljanje izvan snage ☒

☒ Direktiva 93/109/EZ, kako je izmijenjena Direktivom navedenom u Prilogu IV. dijelu A, stavlja se izvan snage s učinkom od 31. svibnja 2023., ne dovodeći u pitanje obveze država članica u pogledu rokova za prenošenje u nacionalno pravo direktiva, koji su navedeni u Prilogu IV. dijelu B. ☒

☒ Upućivanja na direktive stavljene izvan snage smatraju se upućivanjima na ovu Direktivu i čitaju se u skladu s korelacijskom tablicom iz Priloga V. ☒

Članak 23.18.

☒ Stupanje na snagu i primjena ☒

Ova Direktiva stupa na snagu ☒ dvadesetog dana ☒ ~~18.~~ ☒ od ☒ dana objave u *Službenom listu Europske* ☒ unije ☒ ~~Zajednice~~.

☒ Članci od 1. do 8., članak 9. stavci 1. i 3., članak 10. stavak 2. i članak 11. stavak 2. primjenjuju se od 31. svibnja 2023. ☒

Članak 24.19.

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu,

Za Vijeće

Predsjednik

Bruxelles, 25.11.2021.
COM(2021) 732 final

ANNEXES 1 to 5

PRILOZI

Prijedlogu

DIREKTIVE VIJEĆA

o detaljnim aranžmanima za ostvarivanje aktivnog i pasivnog biračkog prava na izborima za Europski parlament za građane Unije koji borave u državi članici čiji nisu državljani (preinaka)

{COM(2021) 733 final} - {SEC(2021) 576 final} - {SWD(2021) 357 final} -
{SWD(2021) 358 final}

↓ novo

PRILOG I. Formalna izjava koju podnose birači Unije

Ja..... (ime) svečano i istinito izjavljujem:

Sljedeće su informacije točne:

Državljanstvo	
Mjesto rođenja	
Datum rođenja	
Identifikacijski broj koji je izdala matična država članica (ako je primjenjivo)	
Vrsta osobne ili putne isprave koju je izdala matična država članica i njezin serijski broj (kao alternativa ako identifikacijski broj nije dostupan)	
Adresa na izbornom području države članice boravišta	
Mjesto ili izborna jedinica matične države članice posljednjeg upisa u popis birača (ako je primjenjivo)	
Telefon/e-adresa: ...	

Namjeravam iskoristiti svoje pravo glasovanja na europskim izborima samo u u..... (ime države članice boravišta).

Boravim u..... (ime države članice boravišta) ..... (duljina boravka)¹

Mjesto/datum:	
Potpis:	

¹ Samo ako se zahtijeva nacionalnim zakonodavstvom.

PRILOG II. Formalna izjava koju podnose građani Unije s pasivnim biračkim pravom

Ja..... (ime) svečano i istinito izjavljujem:

Sljedeće su informacije točne:

Državljanstvo	
Mjesto rođenja	
Datum rođenja	
Posljednja adresa u matičnoj državi članici	
Identifikacijski broj koji je izdala matična država članica (ako je primjenjivo)	
Vrsta osobne ili putne isprave koju je izdala matična država članica i njezin serijski broj (kao alternativa ako identifikacijski broj nije dostupan)	
Adresa na izbornom području države članice boravišta;	
Mjesto ili izborna jedinica matične države članice posljednjeg upisa u popis birača (ako je primjenjivo)	
Telefon/e-adresa: ...	
Datum od kojeg imam državljanstvo matične države članice ²	

Nisam kandidat na izborima za Europski parlament ni u jednoj drugoj državi članici.

Nije mi oduzeto pasivno biračko pravo u matičnoj državi članici.

Mjesto/datum:	
Potpis:	

² Samo ako se zahtijeva nacionalnim zakonodavstvom.

PRILOG III. Podaci iz članka 13.

Ime	
Državljanstvo	
Mjesto rođenja.	
Datum rođenja	
Datum registracije u popisu birača države članice boravišta (za birače)	
Datum registracije kandidata (za kandidate)	
Identifikacijski broj koji je izdala matična država članica (ako je primjenjivo)	
Vrsta osobne ili putne isprave koju je izdala matična država članica i njezin serijski broj (kao alternativa ako identifikacijski broj nije dostupan)	
Mjesto ili izborna jedinica u matičnoj državi članici gdje je ime birača Unije posljednji put upisano na popis birača (ako je primjenjivo).	

PRILOG IV.

Dio A

Direktiva stavljena izvan snage i njezina izmjena
(iz članka 20.)

Direktiva Vijeća 93/109/EZ (SL L 329, 30.12.1993., str. 34.)

Direktiva Vijeća 2013/1/EU (SL L 026, 26.1.2013., str. 27.)

Dio B

Rokovi za prenošenje u nacionalno pravo
(iz članka 20.)

Direktiva	Rok za prenošenje
Direktiva 93/109/EZ	1. veljače 1994.
Direktiva 2013/1/EU	28. siječnja 2014.

PRILOG V.

KORELACIJSKA TABLICA

Direktiva 93/109/EZ	Ova Direktiva
Članci od 1. do 8.	Članci od 1. do 8.
Članak 9. stavak 1.	Članak 9. stavak 1.
Članak 9. stavak 2., uvodni dio	Članak 9. stavak 2.
Članak 9. stavak 2. točke (a), (b) i (c)	–
članak 9. stavci 3. i 4.	članak 9. stavci 3. i 4.

–
članak 10. stavci 1. i 2.
–
članak 11. stavci 1. i 2.
–
–
Članak 12. stavak 1.
–
–
–
Članak 13.
–
–
–
–
–
–
–
Članak 14.
Članak 15.
–
Članak 16.
–
–
–
Članak 17.
–
Članak 18.
Članak 19.
–

Članak 9. stavak 5.
članak 10. stavci 1. i 2.
Članak 10. stavak 3.
članak 11. stavci 1. i 2.
Članak 11. stavak 3.
Članak 11. stavak 4.
Članak 12. stavak 1.
Članak 12. stavak 2.
Članak 12. stavak 3.
Članak 12. stavak 4.
Članak 13. stavak 1.
Članak 13. stavak 2.
Članak 13. stavak 3.
Članak 13. stavak 4.
Članak 13. stavak 5.
Članak 14.
Članak 15.
Članak 16.
–
Članak 17. stavak 1.
Članak 17. stavak 2.
Članak 18.
Članak 19.
Članak 20.
Članak 21.
Članak 22.
Članak 23.
Članak 24.

Prilozi od 1. do 5.

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 25.11.2021.
COM(2021) 733 final

2021/0373 (CNS)

Prijedlog

DIREKTIVE VIJEĆA

**o utvrđivanju detaljnih aranžmana za ostvarivanje aktivnog i pasivnog biračkog prava
na lokalnim izborima za građane Unije koji borave u državi članici čiji nisu državljani
(preinaka)**

{SEC(2021) 576 final} - {SWD(2021) 357 final} - {SWD(2021) 358 final}

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

Demokracija je jedna od temeljnih vrijednosti Europske unije. Svaki građanin ima pravo sudjelovati u demokratskom životu EU-a, a odluke se donose na što transparentniji način i na razini što bližoj građanima.

Građanstvo EU-a podrazumijeva posebna demokratska prava. Građani EU-a koji su ostvarili pravo na život, rad, studiranje ili istraživanje u državi članici čiji nisu državljani („mobilni građani EU-a“) ostvaruju aktivno i pasivno biračko pravo na lokalnim izborima u državi članici boravišta.

Direktivom Vijeća 94/80/EZ utvrđuju se detaljni aranžmani za ostvarivanje njihovih biračkih prava na lokalnim izborima u državi članici boravišta.

U Izvješću o građanstvu EU-a za 2020.¹ Komisija je izrazila namjeru da predloži ažuriranje Direktive Vijeća 94/80/EZ o aktivnom i pasivnom biračkom pravu mobilnih građana EU-a na lokalnim izborima. Glavni je cilj olakšati pružanje informacija građanima i ažurirati zastarjele odredbe Priloga direktivi Vijeća. U programu rada Komisije za 2021. najavljena je zakonodavna inicijativa kojom će se unaprijediti biračka prava mobilnih građana EU-a.

Unatoč mjerama koje su trenutačno na snazi, mobilni građani EU-a i dalje se suočavaju s poteškoćama u ostvarivanju biračkih prava na lokalnim izborima. Neki su od problema otežano dobivanje točnih informacija o načinu ostvarivanja biračkih prava, složeni postupci upisa i učinak brisanja s popisa birača u državi članici podrijetla. Prilog direktivi potrebno je revidirati zbog promjena u „osnovnim jedinicama lokalne uprave“ nekih država članica i povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije.

Ovom se inicijativom svladavaju uočene poteškoće u ostvarivanju biračkih prava mobilnih građana EU-a. Ažuriraju se, pojašnjavaju i unapređuju pravila kako bi se osiguralo da se njima podržava široko i uključivo sudjelovanje mobilnih građana EU-a u lokalnim izborima u državi članici boravišta.

Ovaj se Prijedlog temelji na dugotrajnim i redovitim razmjenama informacija s nadležnim tijelima država članica putem posebne Komisijine provedbene skupine za direktivu i stručne skupine za izborna pitanja te na razmjenama informacija tijekom dvaju namjenskih zajedničkih sastanaka multidisciplinarnе Europske mreže za suradnju u području izbora i stručne skupine za izborna pitanja.

Riječ je o inicijativi u okviru programa za primjerenost i učinkovitost propisa (REFIT).

• Dosljednost u odnosu na postojeće odredbe politike u tom području

Prijedlog je usko povezan s prijedlogom preinake Direktive Vijeća 93/109/EZ od 6. prosinca 1993.² i s radom na drugim inicijativama u okviru paketa mjera za transparentnost i demokraciju obuhvaćenima programom rada Komisije³.

---

¹ COM(2020) 730 final,

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX%3A52020DC0730>

² Direktiva Vijeća 93/109/EZ od 6. prosinca 1993. o utvrđivanju detaljnih aranžmana za ostvarivanje aktivnog i pasivnog biračkog prava na izborima za Europski parlament za građane Unije koji borave u državi članici čiji nisu državljani.

³ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/2021_commission_work_programme_annexes_en.pdf

- **Dosljednost u odnosu na druge politike Unije**

Prijedlogom se osigurava usklađenost s Uredbom EU-a o uspostavi jedinstvenog digitalnog pristupnika⁴ u pogledu pristupa građana visokokvalitetnim informacijama o pravilima na razini Unije i na nacionalnoj razini koja se primjenjuju na građane koji ostvaruju ili namjeravaju ostvarivati prava koja proizlaze iz prava Unije u području unutarnjeg tržišta, kao i usklađenost s komunikacijom „Unija ravnopravnosti: Strategija o pravima osoba s invaliditetom za razdoblje 2021.–2030.”⁵ kojom se nastoje jamčiti politička prava osoba s invaliditetom na ravnopravnoj osnovi s drugima⁶. Njime se dopunjuju i druge politike EU-a povezane s demokracijom i digitalnim okruženjem⁷. Prijedlogom se želi omogućiti jednak pristup mobilnih građana EU-a elektroničkom glasovanju ili glasovanju putem interneta kako bi se bolje zaštitila njihova temeljna prava i unaprijedilo demokratsko sudjelovanje na razini cjelokupnog društva. Inicijativa je u skladu sa zakonodavstvom EU-a o zaštiti podataka.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

- **Pravna osnova**

Člankom 20. UFEU-a ustanovljuje se građanstvo Unije. Člankom 20. stavkom 2. točkom (b) i člankom 22. stavkom 1. UFEU-a te člankom 40. Povelje Europske unije o temeljnim pravima predviđa se da građani Unije imaju aktivno i pasivno biračko pravo na lokalnim izborima u državi članici boravišta pod istim uvjetima kao i državljani te države. Člankom 22. UFEU-a predviđa se da ostvarivanje tog prava podliježe detaljnim aranžmanima, koje Vijeće donosi na temelju jednoglasne odluke u skladu s posebnim zakonodavnim postupkom i nakon savjetovanja s Europskim parlamentom.

- **Supsidijarnost (za neisključivu nadležnost)**

Aktivno i pasivno biračko pravo mobilnih građana EU-a na lokalnim izborima u državi članici boravišta dio je prava povezanih sa statusom građanstva Unije iz dijela drugog Ugovora o funkcioniranju Europske unije. Člankom 22. stavkom 1. Ugovora izričito se predviđa utvrđivanje detaljnih aranžmana od strane Vijeća za učinkovito ostvarivanje tog prava u svim državama članicama. Ti su aranžmani prvotno utvrđeni pri donošenju Direktive 94/80/EZ.

Preinaka Direktive 94/80/EZ te revizija i ažuriranje u njoj sadržanih zajedničkih standarda i procedura podrazumijeva potrebu za djelovanjem na razini Unije.

- **Proporcionalnost**

Predložene ciljane mjere ne prelaze ono što je potrebno za ostvarivanje dugoročnog cilja razvoja i jačanja demokracije u Europi. Njima se poboljšava i detaljnije utvrđuje okvir za ostvarivanje biračkih prava mobilnih građana EU-a zajamčenih Ugovorima. Prijedlog je stoga u skladu s načelom proporcionalnosti.

- **Odabir instrumenta**

Direktiva Vijeća već sadržava detaljan skup pravila o standardima i postupcima za ostvarivanje biračkih prava mobilnih građana EU-a. Ovime se Prijedlogom žele unijeti ciljane izmjene u direktivu Vijeća radi uklanjanja određenih nedostataka i prepreka s kojima se suočavaju države članice i građani. Zbog potrebe za ažuriranjem jezika, zastarjelih upućivanja

⁴ [EUR-Lex - 32018R1724 - HR - EUR-Lex \(europa.eu\)](#)

⁵ [EUR-Lex - 52021DC0101 - HR - EUR-Lex \(europa.eu\)](#)

⁶ Vidjeti i Konvenciju UN-a o pravima osoba s invaliditetom, čije su stranke EU i države članice.

⁷ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija o akcijskom planu za europsku demokraciju, COM(2020) 790 final.

i odredaba, primjereno je preinačiti direktivu Vijeća. Budući da se ovim Prijedlogom želi preinačiti direktiva Vijeća, za to je najprikladnija ista vrsta pravnog instrumenta.

3. REZULTATI *EX POST* EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENA UČINKA

- ***Ex post* evaluacije/provjere primjerenosti postojećeg zakonodavstva**

Uzimajući u obzir nedavna izvješća Komisije, primijenjeno je odstupanje od načela „prethodne evaluacije”. Dokazi jasno upućuju na potrebu za ažuriranjem Direktive 94/80/EZ⁸, što se smatra dovoljnim za potrebe evaluacije. Naposljetku, vanjska studija provedena kao potpora procjeni učinka sadržava i elemente evaluacije postojećeg pravnog okvira⁹.

- **Savjetovanja s dionicima**

Komisija je tijekom izrade ovog Prijedloga održavala bliski dijalog i savjetovanja s relevantnim dionicima.

Prijedlog se, među ostalim, temelji na otvorenom javnom savjetovanju¹⁰ s građanima, nevladinim organizacijama, lokalnim i regionalnim vlastima te relevantnim studijama, uključujući rad mreže akademskih stručnjaka za prava koja proizlaze iz građanstva EU-a¹¹, i nalazima vanjske studije za potporu procjeni učinka koja je provedena prije izrade Prijedloga¹². Relevantne povratne informacije dostavili su i mobilni građani EU-a¹³, Europska mreža za suradnju u području izbora¹⁴ i stručna skupina za izborna pitanja. Pridonijelo se i zaključcima relevantnih projekata financiranih u okviru programa Prava, jednakost i građanstvo¹⁵ i Europa za građane¹⁶ te povratnim informacijama koje su Komisija i Europski parlament primili izravno od građana EU-a.

---

⁸ Izvješće o primjeni Direktive 94/80/EZ o ostvarivanju aktivnog i pasivnog biračkog prava na lokalnim izborima (COM(2018) 044 final); Izvješće o građanstvu EU-a za 2017. (COM(2017) 30 final); Izvješće o primjeni Direktive 94/80/EZ o ostvarivanju aktivnog i pasivnog biračkog prava na lokalnim izborima za građane Unije koji borave u državi članici čiji nisu državljani (COM(2012) 99 final). Direktiva je izmijenjena četiri puta (Direktiva Vijeća 96/30/EZ od 13. svibnja 1996., Direktiva Vijeća 2006/106/EZ od 20. studenoga 2006., Provedbena odluka Komisije od 19. srpnja 2012., Direktiva Vijeća 2013/19/EU od 13. svibnja 2013.) u svrhu provedbe potrebnih promjena nakon akta o pristupanju Uniji.

⁹ Studija provedena 2021. kao potpora pripremi procjene učinka potencijalne inicijative politike EU-a kojom se podupire široko i uključivo sudjelovanje mobilnih građana EU-a u izborima za Europski parlament i lokalnim izborima u Europi <https://ec.europa.eu/info/files/study-preparation-impact-assessment-electoral-directives> i njezini prilozi <https://ec.europa.eu/info/files/annexes-study-preparation-impact-assessment-electoral-directives>

¹⁰ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12684-Inclusive-EUParliament-elections-supporting-EU-citizens-right-to-vote-and-stand-as-candidates-in-another-EU-country/public-consultation_hr

¹¹ *Political participation of Mobile EU Citizens – Insights from pilot studies on Austria, Belgium, Bulgaria, Germany, Greece, Hungary, Ireland and Poland* (Političko sudjelovanje mobilnih građana EU-a: Saznanja nakon provedbe pilot-studija u Austriji, Belgiji, Bugarskoj, Grčkoj, Irskoj Mađarskoj, Njemačkoj i Poljskoj).

¹² Studija provedena 2021. kao potpora pripremi procjene učinka potencijalne inicijative politike EU-a kojom se podupire široko i uključivo sudjelovanje mobilnih građana EU-a u izborima za Europski parlament i u lokalnim izborima u Europi <https://ec.europa.eu/info/files/study-preparation-impact-assessment-electoral-directives> i njezini prilozi <https://ec.europa.eu/info/files/annexes-study-preparation-impact-assessment-electoral-directives>

¹³ Kao dodatak temeljnoj studiji provedena je ciljana internetska anketa među mobilnim građanima EU-a kako bi se ocijenila njihova iskustva u političkom sudjelovanju u državi članici boravišta i razni čimbenici koji utječu na to.

¹⁴ https://ec.europa.eu/info/files/terms-reference-european-cooperation-network-elections_en

¹⁵ https://ec.europa.eu/justice/grants1/programmes-2014-2020/rec/index_en.htm

- **Prikupljanje i primjena stručnog znanja**

Relevantne su informacije prikupljene tijekom stručnih savjetovanja, osobito s Komisijinom stručnom skupinom za izborna pitanja¹⁷ i Europskom mrežom za suradnju u području izbora¹⁸.

Dva zajednička sastanka europske mreže za suradnju u području izbora i stručne skupine za izborna pitanja održana su 28. siječnja i 10. lipnja 2021. Raspravljalo se o pitanjima kojima se već mnogo bavilo na prethodnim sastancima.

- **Procjena učinka**

Prijedlog je potkrijepljen procjenom učinka (SWD(2021) 357). S obzirom na sličnosti između Direktive Vijeća 94/80/EZ i Direktive Vijeća 93/109/EZ u pogledu glavnih korisnika (mobilnih građana EU-a), dodijeljenih prava i povezanih zahtjeva za države članice, mogućnosti poboljšavanja i samog funkcioniranja tih direktiva procijenjene su u jednom dokumentu. Odbor za nadzor regulative izdao je pozitivno mišljenje o procjeni učinka (SEC(2021) 576).

Njome su ispitane dvije različite opcije politike za rješavanje utvrđenih problema. Te opcije uključuju niz mogućih mjera koje se razmatraju u cilju učinkovitijeg ostvarivanja biračkih prava. Konkretno, kreću se od neobvezujućih, nezakonodavnih mjera za potporu informiranja javnosti i administrativnoj suradnji do utvrđivanja zajedničkih standarda za postupke upisa mobilnih građana EU-a i za sprečavanje praksi brisanja s popisa.

Prvom opcijom predviđaju se ciljane zakonodavne izmjene i neobvezujuće mjere. Cilj je pročititi tekst i pojasniti postojeće odredbe direktive Vijeća.

Drugom opcijom predviđa se opsežna zakonodavna intervencija. Poštujući načelo nediskriminacije na kojem se temelji direktiva, drugom se opcijom politike nastoji provesti njezina opsežna reforma tako da se, na primjer, utvrde pravni zahtjevi o rokovima za upis.

Opcije su razmotrene u odnosu na djelotvornost, učinkovitost, usklađenost s drugim politikama (EU-a), supsidijarnost i proporcionalnost.

Druga se opcija smatra najučinkovitijom za postizanje svih predviđenih ciljeva. No prva je opcija poželjnija zbog učinkovitosti, usklađenosti, supsidijarnosti i proporcionalnosti.

- **Primjerenost i pojednostavnjenje propisa**

Prijedlog podrazumijeva određene troškove za uprave država članica i EU-a zbog pojačane suradnje, ali očekuje se i da će se usklađenim postupcima poboljšati učinkovitost tih tijela. Neke države članice već imaju uspostavljene sustave za ispunjavanje obveza predviđenih najpoželjnijom opcijom te stoga ne bi imale znatne dodatne troškove.

Prijedlogom se pojednostavnjuje postupak upisa mobilnih građana EU-a za aktivno i pasivno sudjelovanje u lokalnim izborima.

---

¹⁶ https://ec.europa.eu/info/departments/justice-and-consumers/justice-and-consumers-funding-tenders/funding-programmes/previous-programmes-2014-2020/europe-citizens-efc_hr

¹⁷ Stručna skupina za izborna pitanja osnovana je 2005. Njezina je misija: uspostaviti blisku suradnju u području izbornih pitanja između tijela država članica i Komisije; pomoći Komisiji davanjem informacija i savjeta o stanju biračkih prava u EU-u i državama članicama te olakšati razmjenu informacija, iskustava i dobrih praksi u tom području. Za više pojedinosti vidjeti [Registar stručnih skupina Komisije i drugih sličnih subjekata \(europa.eu\)](#)

¹⁸ Europska mreža za suradnju u području izbora uspostavljena je 2019. Okuplja predstavnike tijela država članica nadležnih za izborna pitanja te omogućuje konkretnu i praktičnu razmjenu informacija o nizu tema koje su važne za omogućivanje slobodnih i poštenih izbora, uključujući zaštitu podataka, kibersigurnost, transparentnost i informiranje javnosti. Za više pojedinosti vidjeti [European cooperation network on elections | European Commission \(europa.eu\)](#)

U okviru prijedloga nisu utvrđeni negativni učinci veće integracije i demokratskog sudjelovanja mobilnih građana EU-a u državi članici domaćinu. Pojednostavnjenjem zahtjeva povezanih s upisom i pružanjem više informacija o glasovanju mobilnim građanima EU-a podupiru se slobodno kretanje i integracija.

Prijedlogom se mobilnim građanima EU-a želi omogućiti jednak pristup glasovanju na daljinu i elektroničkom glasovanju pod istim uvjetima koji vrijede za državljane te države članice. Mogućnosti glasovanja na daljinu olakšavaju sudjelovanje mobilnih građana EU-a u izborima.

- **Temeljna prava**

Člankom 2. Ugovora o Europskoj uniji (UEU) predviđa se: „Unija se temelji na vrijednostima poštovanja ljudskog dostojanstva, slobode, demokracije, jednakosti, vladavine prava i poštovanja ljudskih prava, uključujući i prava pripadnika manjina. Te su vrijednosti zajedničke državama članicama u društvu u kojem prevladavaju pluralizam, nediskriminacija, tolerancija, pravda, solidarnost i jednakost žena i muškaraca.”

U članku 10. stavcima 1. i 2. UEU-a navodi se da se: „funkcioniranje Unije temelji na predstavničkoj demokraciji” i da su „građani neposredno predstavljeni na razini Unije u Europskom parlamentu”.

U članku 26. Povelje EU-a o temeljnim pravima navodi se da Unija priznaje i poštuje pravo osoba s invaliditetom na ostvarivanje koristi od mjera kojima im se omogućuju neovisnost, društvena i profesionalna uključenost i sudjelovanje u životu zajednice.

Ovim se Prijedlogom nastoje ostvariti ciljevi tih odredaba te je stoga u skladu s temeljnim pravima iz Povelje EU-a o temeljnim pravima i omogućuje njihovu provedbu.

Njime se poboljšava sloboda kretanja građana EU-a (članak 45. Povelje), Podupire se i pristup mobilnih građana EU-a postupcima glasovanja pod istim uvjetima koji vrijede za državljane države članice domaćina. Nadalje, prijedlogom se poboljšava aktivno i pasivno biračko pravo na lokalnim izborima (članak 40.) i pravo na dobru upravu (članak 41.).

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Ovim se Prijedlogom EU-u ne nameću financijska ili administrativna opterećenja. Stoga ne utječe na proračun EU-a.

5. DRUGI ELEMENTI

- **Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja**

Od država članica zahtijevat će se da donesu zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s direktivom Vijeća u roku od dvije godine od njezina stupanja na snagu. Dužne su podnositi izvješće Komisiji o primjeni direktive u roku od tri godine nakon njezina stupanja na snagu te svake četiri godine nakon toga. Izvješće mora sadržavati relevantne statističke podatke o aktivnom i pasivnom sudjelovanju u lokalnim izborima i sažetak mjera poduzetih u tom pogledu. U roku od pet godina od stupanja na snagu i svakih pet godina nakon toga, Komisija je dužna podnijeti Europskom parlamentu i Vijeću izvješće o primjeni ove Direktive Vijeća.

Kako bi osigurala sinergiju i usklađenost svojih politika o sudjelovanju mobilnih građana EU-a u izborima, Komisija će istodobno ocijeniti primjenu ove Direktive i direktive o izborima za Europski parlament. Evaluacija će sadržavati izvješća država članica i izvješća sa sastanaka Europske mreže za suradnju u području izbora. Komisija će stoga u roku od dvije godine od održavanja sljedećih dvaju izbora za Europski parlament nakon stupanja na snagu ove Direktive ocijeniti njezinu primjenu i izraditi izvješće o ocjeni napretka u postizanju njezinih ciljeva.

- **Dokumenti s obrazloženjima**

U presudi od 8. srpnja 2019.¹⁹ i daljnjoj sudskoj praksi²⁰ Sud Europske unije pojasnio je da države članice pri obavješćivanju Komisije o nacionalnim mjerama za prenošenje moraju dati dovoljno jasne i precizne informacije te za svaku odredbu direktive utvrditi nacionalne odredbe kojima se omogućuje njezino prenošenje.

- **Detaljno obrazloženje posebnih odredaba prijedloga**

Obrazloženja se daju samo za odredbe direktive čije se izmjene predlažu.

1. Kako bi se mobilnim građanima EU-a olakšao pristup informacijama o izborima, člankom 12. utvrđuju se viši standardi za davanje informacija o izborima mobilnim građanima EU-a. Prijedlogom se od država članica zahtijeva da imenuju tijela koja će mobilne građane EU-a koji borave na njihovu državnom području proaktivno obavješćivati o uvjetima i detaljnim pravilima za upis u svojstvu birača ili kandidata na lokalnim izborima, prije i nakon upisa, u izborne svrhe ili za potrebe utvrđene Direktivom 2004/38/EZ. To bi isto tako moglo obuhvaćati davanje informacija i upotrebu sredstava komunikacije prilagođenih određenim skupinama birača, na primjer mladim biračima.

Kako bi mobilni građani EU-a mogli dobiti više informacija o postupcima i praksama upisa i sudjelovanja u lokalnim izborima i bolje ih razumjeti, u istom se članku tijelima koja su imenovala države članice predviđa obveza davanja posebnih i prilagođenih informacija mobilnim građanima EU-a koji su upisani kao birači ili kandidati o:

- (a) statusu njihova upisa;
  - (b) datumu izbora te načinu i mjestu glasovanja, nakon što ti podaci postanu dostupni;
  - (c) relevantnim pravilima o aktivnim i pasivnim biračkim pravima i obvezama, uključujući zabrane i neusklađenosti, te o primjenjivim sankcijama u slučaju povrede izbornih pravila;
  - (d) načinu pribavljanja dodatnih informacija o organizaciji izbora, uključujući listu kandidata.
- U skladu s Uredbom (EU) 2018/1724, države članice korisnicima nacionalnih internetskih stranica moraju omogućiti jednostavan pristup preglednim, točnim, ažuriranim i dostatnim informacijama o sudjelovanju u lokalnim izborima. Države članice koriste se različitim sredstvima i kanalima komunikacije. Stoga se u cilju osiguravanja dosljednosti inicijativom predviđa odgovarajuće proširenje zahtjeva u pogledu kvalitete iz Uredbe (EU) 2018/1724, na temelju čega će države članice mobilnim građanima EU-a davati službene informacije o izborima na izravnoj i pojedinačnoj osnovi.

Uz upotrebu službenog jezika države članice boravišta, informacije će se priopćavati i na službenom jeziku EU-a koji razumije najveći mogući broj građana EU-a s boravištem na njezinu državnom području. Države članice moći će se osloniti i na portal Vaša Europa. Uz podatke za kontakt uvedene izmjenama odredaba o podacima koje mobilni građani EU-a moraju dati kako bi se upisali kao birači i kandidati, to će državama članicama omogućiti upotrebu elektroničkih kanala za izravan prijenos informacija. Inicijativom se, u cilju uključivog sudjelovanja u izborima, utvrđuju i zahtjevi za pristupačnost informacija koje se daju osobama s invaliditetom i starijim građanima, pri čemu opće napomene Odbora Ujedinjenih naroda za prava osoba s invaliditetom u pogledu članaka 21. i 29. Konvencije Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom služe kao referentni izvor.

2. Radi smanjivanja administrativnih prepreka s kojima se suočavaju mobilni građani EU-a, inicijativom (člancima 8. i 9.) uvode se standardizirani predlošci formalnih izjava iz priloga II. i III., koje mobilni građani EU-a moraju ispuniti da bi se upisali kao birači i kandidati.

---

¹⁹ Komisija protiv Belgije, C-543/17.

²⁰ Vidjeti presude u predmetima Komisija protiv Rumunjske, C-549/18 i Komisija protiv Irske, C-550/18.

Obrasci se dopunjuju i podacima za kontakt kako bi države članice mogle ispuniti obvezu obavješćivanja. Budući da će se prilozi direktivi objaviti u *Službenom listu Europske unije*, bit će dostupni i građanima i nacionalnim tijelima na svim službenim jezicima EU-a.

3. Prijedlogom (člankom 8. stavkom 5.) se ograničava mogućnost upisa mobilnih građana EU-a u popis birača države članice domaćina, čime se sprečava brisanje s popisa matične države članice isključivo na toj osnovi.

4. Člankom 14. uvodi se redovito praćenje i izvješćivanje država članica o provedbi. Izvješća će sadržavati relevantne statističke podatke o sudjelovanju birača i kandidata u lokalnim izborima prema članku 3. i sažetak mjera poduzetih u tom pogledu. Time će se Komisiji omogućiti da procjenjuje učinkovitost metoda država članica i ponudi bolja rješenja. Člankom 16. predviđa se evaluacija primjene direktive u roku od dvije godine nakon izbora za Europski parlament 2029.

5. Člancima 2., 8. i 9. Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje delegiranih akata kako bi se osiguralo da popis osnovnih jedinica lokalne uprave bude ažuriran i da predloži formalnih izjava koje podnose mobilni građani EU-a pri upisu u svojstvu birača ili kandidata i dalje sadržavaju relevantne informacije. Člankom 16. utvrđuju se ograničenja u pogledu delegiranja u skladu s člankom 290. UFEU-a.

6. U skladu s načelom nediskriminacije, člankom 10. zahtijeva se od država članica da mobilnim građanima EU-a osiguraju pristup istim načinima glasovanja unaprijed, poštom te elektroničkog i internetskog glasovanja, koji su dostupni njihovim državljanima na lokalnim izborima.

7. Prijedlogom se iz članka 8. stavka 3. briše pojam „automatski” u skladu s odredbama Opće uredbe o zaštiti podataka o ograničenjima automatiziranog donošenja odluka. Osim toga, kako bi mobilnim građanima EU-a osigurale pristup informacijama pod jednakim uvjetima kao i svojim državljanima, države članice dužne su ih obavijestiti o brisanju s popisa birača ako takva obveza postoji u pogledu vlastitih državljana.

8. Države članice domaćini trenutačno imaju mogućnost da od kandidata koji su državljani druge države članice EU-a zahtijevaju da prije ili nakon izbora predoče potvrdu o pasivnom biračkom pravu. Potvrda se može zahtijevati ako postoji sumnja u pogledu sadržaja izjave o tome da nisu lišeni tog prava u matičnoj državi članici ili kad god je to propisano nacionalnim zakonima.

Budući da sama obveza davanja izjave onemogućuje kandidaturu ako kandidat nema pravo na to, ovom se inicijativom želi ukloniti mogućnost nametanja opće obveze predočenja prethodno spomenute potvrde svim kandidatima koji su državljani druge države članice EU-a. Prijedlogom se državama članicama omogućuje da zahtijevaju takve potvrde na temelju ocjene vjerodostojnosti izjave u pojedinačnim slučajevima.

9. U cilju bolje informiranosti mobilnih građana EU-a, prijedlogom se predviđa i izmjena članka 11. stavka 1. kojom se od država članica zahtijeva da na jasan i jednostavan način obavijeste mobilne građane EU-a o njihovu statusu upisa. Njime se pojašnjava i opseg obveze država članica zamjenom pojma „mjere” pojmom „odluka”. Novim stavkom članka 11. predviđa se pravo birača i kandidata, prema članku 3. Direktive, na ispravak svih nedosljednosti ili pogrešaka u podacima s popisa birača ili iz lista kandidata pod sličnim uvjetima kao za državljane države članice domaćina.

10. Prijedlogom se predviđaju i prilagodbe zastarjelog jezika i upućivanja (članak 3. stavak (a), stavak 7. članak 1., članak 8. stavak 2. i članak 9. stavak 1.) zamjenom Ugovora o osnivanju Europske zajednice Ugovorom o funkcioniranju Europske unije te upotrebom rodno neutralnog jezika.

11. Izmjene popisa osnovnih jedinica lokalne uprave odgovor su na obavijesti država članica i povlačenje Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije.

12. Člankom 17. predviđa se prenošenje direktive.

Prijedlog

DIREKTIVE VIJEĆA

o utvrđivanju detaljnih aranžmana za ostvarivanje aktivnog i pasivnog biračkog prava na lokalnim izborima za građane Unije koji borave u državi članici čiji nisu državljani (preinaka)

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor ~~o osnivanju Europske zajednice~~ o funkcioniranju Europske unije , a posebno njegov članak ~~8-b~~ 22. stavak 1.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskog parlamenta,

u skladu s posebnim zakonodavnim postupkom,

budući da:

↓ novo

- (1) Potreban je veći broj izmjena Direktive Vijeća 94/80/EZ²¹. Radi jasnoće tu bi direktivu trebalo preinačiti.
- (2) Člankom 20. stavkom 2. točkom (b) i člankom 22. stavkom 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) građanima Unije koji borave u državi članici čiji nisu državljani dodjeljuje se aktivno i pasivno biračko pravo na lokalnim izborima u državi članici u kojoj imaju boravište pod jednakim uvjetima kao i državljanima države članice domaćina. Tim se pravom, koje je potvrđeno i u članku 40. Povelje Europske unije o temeljnim pravima („Povelja”), konkretizira načelo jednakosti i nediskriminacije na temelju državljanstva iz članka 21. To je pravo i logična posljedica prava slobodnog kretanja i boravka sadržanog u članku 20. stavku 2. točki (a), članku 21. UFEU-a i članku 45. Povelje.
- (3) Detaljni aranžmani za ostvarivanje aktivnog i pasivnog biračkog prava na lokalnim izborima utvrđeni su u Direktivi Vijeća 94/80/EZ.
- (4) U Izvješću o građanstvu EU-a za 2020.²² Komisija je naglasila potrebu za ažuriranjem, pojašnjenjem i jačanjem pravila o ostvarivanju aktivnog i pasivnog biračkog prava na

²¹ Direktiva Vijeća 94/80/EZ od 19. prosinca 1994. o utvrđivanju detaljnih aranžmana za ostvarivanje aktivnog i pasivnog biračkog prava na lokalnim izborima za građane Unije koji borave u državi članici čiji nisu državljani (SL L 368, 31.12.1994., str. 38.).

lokalnim izborima kako bi se osiguralo da se njima podržava široko i uključivo sudjelovanje mobilnih građana Unije. Uzimajući u obzir i iskustvo stečeno u primjeni Direktive na uzastopne izbore te kako bi se uzele u obzir promjene uvedene izmjenama Ugovorâ, trebalo bi ažurirati nekoliko odredaba Direktive.

- (5) Izborni postupak povezan s lokalnim izborima u nadležnosti je država članica koje ih organiziraju u skladu sa svojim specifičnim tradicijama te međunarodnim i europskim standardima. U skladu s Međunarodnim paktom o građanskim i političkim pravima i pravom Europske konvencije o ljudskim pravima države članice trebale bi ne samo priznati i poštovati aktivno i pasivno biračko pravo građana Unije, nego im i osigurati jednostavan pristup njihovim biračkim pravima uklanjanjem što većeg broja prepreka sudjelovanju u izborima.
- (6) Kako bi se osiguralo da građani Unije koji borave u državi članici čiji nisu državljani („građani Unije koji nisu državljani države članice boravišta”) mogu ostvariti svoje aktivno i pasivno biračko pravo na lokalnim izborima pod jednakim uvjetima kao i državljani države članice domaćina, trebalo bi pojasniti uvjete za upis i sudjelovanje u takvim izborima kako bi se osiguralo jednako postupanje prema građanima Unije koji jesu i građanima Unije koji nisu državljani države članice boravišta. Konkretno, s građanima Unije koji žele ostvariti aktivno i pasivno biračko pravo na lokalnim izborima u državi članici boravišta trebalo bi postupati jednako u pogledu razdoblja boravka, koja su preduvjet za ostvarivanje tog prava, i u pogledu dokaza o ispunjavanju tog preduvjeta.
- (7) Usto, od građana Unije koji nisu državljani države članice boravišta ne bi se trebalo zahtijevati da ispunjavaju bilo kakve posebne uvjete kako bi mogli ostvariti aktivno i pasivno biračko pravo na lokalnim izborima osim ako je, izuzetno, drukčije postupanje prema građanima koji su državljani od onog prema građanima koji nisu državljani države članice boravišta opravdano zbog okolnosti koje su specifične za potonje, a koje ih razlikuju od prvih.

↓ 94/80/EZ uvodna izjava 1.
(prilagođeno)

~~budući da Ugovor o Europskoj uniji označuje novu fazu u procesu stvaranja sve tješnje povezane unije među narodima Europe; budući da je jedna od zadaća Unije uređenje odnosa među narodima država članica na dosljedan i solidaran način; budući da se u njezine temeljne ciljeve ubraja jačanje zaštite prava i interesa državljana njezinih država članica uvođenjem građanstva Unije;~~

↓ 94/80/EZ uvodna izjava 2.
(prilagođeno)

~~budući da se u tu svrhu glavom II. Ugovora o Europskoj uniji uvodi građanstvo Unije za sve državljane država članica te im se na toj osnovi priznaju brojna prava;~~

²²

Izvjješće o građanstvu EU-a za 2020. „Jačanje položaja građana i zaštita njihovih prava”, COM(2020) 730 final.

↓ 94/80/EZ uvodna izjava 3.
(prilagođeno)

~~budući da je aktivno i pasivno biračko pravo na lokalnim izborima u državi članici boravišta, predviđeno u članku 8.b stavku 1. Ugovora o osnivanju Europske zajednice, primjer primjene načela jednakosti i nediskriminacije među državljanima i nedržavljanima i logična posljedica prava slobodnog kretanja i boravka sadržanog u člankom 8.a tog Ugovora;~~

↓ 94/80/EZ uvodna izjava 4.
(prilagođeno)

~~budući da primjena članka 8.b stavka 1. ne pretpostavlja potpuno usklađivanje izbornih sustava država članica; budući da je osnovni cilj te odredbe ukidanje zahtjeva državljanstva kojim se trenutačno u većini država članica uvjetuje ostvarivanje aktivnog i pasivnog biračkog prava; budući da, kako bi se vodilo računa o načelu proporcionalnosti utvrđenom u članku 3.b trećem stavku Ugovora, sadržaj zakonodavstva Zajednice u tom području ne smije prelaziti ono što je potrebno kako bi se ostvario cilj iz članka 8.b stavka 1. Ugovora;~~

↓ 94/80/EZ uvodna izjava 5.
(prilagođeno)

~~budući da je svrha članka 8.b stavka 1. osigurati da svi građani Unije, bez obzira na to jesu li državljani države članice u kojoj borave ili nisu, mogu u toj državi ostvarivati svoje aktivno i pasivno biračko pravo na lokalnim izborima pod jednakim uvjetima; budući da bi, prema tome, uvjeti koji vrijede za nedržavljanke, uključujući one koji se odnose na razdoblje i dokazivanje boravka, trebali biti jednaki onima, ako postoje, koji vrijede za državljane dotične države članice; budući da se od nedržavljanke ne smije zahtijevati da ispunjavaju bilo kakve posebne uvjete osim ako je, izuzetno, drugačije postupanje prema državljanima od onog prema nedržavljanima opravdano zbog okolnosti koje su specifične za potonje, a koje ih razlikuju od prvih;~~

↓ 94/80/EZ uvodna izjava 6.
(prilagođeno)

~~budući da je svrha članka 8.b stavka 1. osigurati da svi građani Unije, bez obzira na to jesu li državljani države članice u kojoj borave ili nisu, mogu u toj državi ostvarivati svoje aktivno i pasivno biračko pravo na lokalnim izborima pod jednakim uvjetima; budući da se mora poštovati sloboda građana Unije da odaberu hoće li izići na lokalne izbore u državi članici u kojoj borave ili ne; budući da je primjereno da ti građani mogu izraziti svoju želju da tamo ostvare svoje pravo glasa; budući da se može odrediti da se ti građani automatski stave na popis birača u onim državama članicama gdje glasovanje nije obvezno;~~

↓ 94/80/EZ uvodna izjava 7.
(prilagođeno)

~~budući da je način funkcioniranja lokalne uprave u različitim državama članicama odraz različitih političkih i pravnih tradicija te se očituje kroz mnoštvo struktura; budući da pojam „lokalni izbori” nema jednako značenje u svakoj državi članici; budući da stoga predmet ove Direktive treba razjasniti definiranjem pojma lokalnih izbora; budući da lokalni izbori jesu~~

~~izbori s općim i neposrednim pravom glasa na razini osnovnih jedinica lokalne uprave i njihovih sastavnica; budući da se pojam odnosi na izbore s općim i neposrednim pravom glasa kako za predstavnička tijela jedinica lokalne uprave, tako i za članove njihovih izvršnih tijela;~~

↓ novo

- (8) Kako bi se građanima Unije olakšalo da ostvare aktivno i pasivno biračko pravo u svojoj zemlji boravišta, ti bi građani trebali biti upisani u popis birača pravodobno prije dana izbora. Formalnosti koje se primjenjuju na njihov upis trebale bi biti što jednostavnije. Trebalo bi biti dovoljno da dotični građani Unije predoče valjanu osobnu iskaznicu i formalnu izjavu s elementima koji dokazuju njihovo pravo na sudjelovanje u izborima. Nakon upisa građani Unije koji nisu državljani države članice boravišta trebali bi ostati na popisu birača pod jednakim uvjetima kao i građani Unije koji su državljani dotične države članice, sve dok ispunjavaju uvjete za ostvarivanje aktivnog biračkog prava. Osim toga, građani Unije trebali bi nadležnim tijelima dostaviti podatke za kontakt kako bi ih ta tijela mogla redovito obavješćivati.
- (9) Premda su države članice nadležne za određivanje aktivnog ili pasivnog biračkog prava na lokalnim izborima za državljane koji borave izvan njihova državnog područja, sama činjenica da su građani Unije koji nisu državljani te države članice upisani u popis birača njihove države članice boravišta ne bi trebala biti osnova za njihovo brisanje s popisa birača njihove matične države članice.

↓ 94/80/EZ uvodna izjava 8.
(prilagođeno)
⇒ novo

- (10) ~~budući da isključivanje~~ Isključivanje iz pasivnog biračkog prava može biti određeno pojedinačnom odlukom nadležnih tijela države članice boravišta ili matične države članice; ~~budući da bi države članice, s~~ S obzirom na političko značenje obnašanja izabrane funkcije na lokalnoj razini, ~~⇒ države članice trebale bi imati pravo od matične države članice dobiti informacije o oduzimanju pasivnog biračkog prava u matičnoj državi članici kandidata. ⇐ trebale imati pravo poduzeti korake potrebne da se osigura da osoba kojoj je oduzeto pasivno biračko pravo u matičnoj državi članici nije u mogućnosti ponovno steći to pravo samo činjenicom boravka u drugoj državi članici; budući da je taj problem, koji se posebno odnosi na kandidate koji nisu državljani, dovoljno važan da opravda donošenje odredbe po kojoj je državama članicama, koje to smatraju potrebnim, dopušteno takve kandidate podvrgnuti ne samo pravilima o isključivanju države članice boravišta već i onima koja vrijede u matičnoj državi članici; budući da će, s obzirom na načelo proporcionalnosti, biti dovoljno da aktivno biračko pravo podliježe samo pravilima o isključivanju države članice boravišta;~~

↓ 94/80/EZ uvodna izjava 9.
(prilagođeno)

- (11) ~~budući da bi, s~~ S obzirom na to da dužnost vođenja osnovnih jedinica lokalne uprave može uključivati sudjelovanje u obnašanju službene dužnosti i zaštiti općeg interesa, države članice trebale bi biti u mogućnosti rezervirati te funkcije za svoje državljane uz potpuno poštovanje načela proporcionalnosti ; ~~budući da bi države članice također trebale biti u mogućnosti poduzeti odgovarajuće mjere u tu~~

~~svrhu; budući da takve mjere ne smiju ograničiti, u mjeri većoj nego što je to potrebno za ostvarenje tog cilja, mogućnost da državljani drugih država članica budu izabrani;~~

↓ 94/80/EZ uvodna izjava 10.
(prilagođeno)

- (12) ~~budući da bi isto~~ Isto tako trebalo bi biti moguće da sudjelovanje izabranih dužnosnika na lokalnoj razini u izborima za parlamentarnu skupštinu bude rezervirano za vlastite državljane.

↓ 94/80/EZ uvodna izjava 11.
(prilagođeno)

- (13) ~~budući da bi državama~~ Državama članicama trebalo bi biti omogućeno, kada propisi država članica predviđaju da je obnašanje izabrane funkcije na lokalnoj razini nespojivo s obnašanjem drugih funkcija, proširiti tu nespojivost na istovrsne funkcije koje se obnašaju u drugim državama članicama.

↓ 94/80/EZ uvodna izjava 6.
(prilagođeno)

- (14) ~~budući da je svrha članka 8.b stavka 1. osigurati da svi~~ Pravo dodijeljeno građanima Unije koji nisu državljani države članice boravišta da ~~bez obzira na to jesu li državljani države članice u kojoj borave ili nisu,~~ mogu u toj državi ostvarivati svoje aktivno i pasivno biračko pravo na lokalnim izborima ~~pod jednakim uvjetima;~~ nije zamjena za aktivno i pasivno biračko pravo na lokalnim izborima u državi članici čiji su građani Unije državljani.   Potrebno je stoga osigurati da ~~budući da se mora poštovati~~ se poštuje sloboda građana Unije da odaberu hoće li izići na lokalne izbore u državi članici u kojoj borave ili ne; ~~budući da je primjereno~~ i da ti građani mogu izraziti svoju želju da ~~tako~~ ostvare svoje pravo glasa u svojoj državi članici boravišta . ~~budući da se~~ Stoga država članica u kojoj ne postoji obveza glasovanja može odrediti da se ti građani automatski stave na popis birača u onim državama članicama gdje glasovanje nije obvezno.

↓ novo

- (15) Dostupnost informacija o biračkim pravima i postupcima ključni je element za osiguravanje učinkovitog ostvarivanja prava iz članka 20. stavka 2. točke (b) i članka 22. stavka 1. UFEU-a.

- (16) Nedostatak odgovarajućih informacija u kontekstu izbornih postupaka utječe na građane u ostvarivanju njihovih biračkih prava koja su dio prava koja imaju kao građani Unije. To utječe i na sposobnost nadležnih tijela da ostvaruju svoja prava i ispunjavaju svoje obveze. Države članice trebale bi biti obvezne odrediti tijela s posebnim odgovornostima za pružanje odgovarajućih informacija građanima Unije o njihovim pravima na temelju članka 20. stavka 2. točke (b) i članka 22. stavka 1. UFEU-a te o nacionalnim pravilima i postupcima u vezi sa sudjelovanjem u lokalnim izborima i njihovom organizacijom. Kako bi se osigurala učinkovita komunikacija, informacije bi trebale biti jasne i razumljive.

- (17) Da bi se poboljšala dostupnost informacija o izborima, takve bi informacije, osim na jeziku ili jezicima države članice domaćina, trebale biti dostupne na barem još jednom službenom jeziku Unije koji razumije najveći mogući broj građana Unije koji borave na njezinu državnom području. Države članice mogu u određenim dijelovima svojeg državnog područja ili u određenim regijama upotrebljavati različite službene jezike Unije, ovisno o jeziku koji razumije najveća skupina građana Unije koja ondje boravi.

↓ 94/80/EZ uvodna izjava 12.
(prilagođeno)
⇒ novo

- (18) ~~budući da svako~~ ☒ Svako ☒ odstupanje od općih pravila ove Direktive mora, na temelju članka ~~8.b~~ ☒ 22. ☒ stavka 1. Ugovora ☒ UFEU-a ☒, biti opravdano problemima svojstvenima određenoj državi članici; ⇒ i mora biti u skladu sa zahtjevima iz članka 52. Povelje, uključujući zahtjev da je svako ograničenje ostvarivanja aktivnog i pasivnog biračkog prava na lokalnim izborima predviđeno zakonom i podložno načelima proporcionalnosti i nužnosti. ← ~~budući da~~ ☒ Osim toga, ☒ svako odstupanje mora, po svojoj naravi, biti podvrgnuto preispitivanju; ☒ kako je predviđeno člankom 47. Povelje. ☒

↓ 94/80/EZ uvodna izjava 13.
(prilagođeno)

- (19) ~~budući da~~ Takvi specifični problemi mogu nastati u državi članici u kojoj je udio građana Unije glasačke dobi koji u njoj borave, ali nisu njezini državljani, značajno iznad prosjeka; ~~budući da su~~ Odstupanja ☒ su ☒ opravdana tamo gdje takvi građani čine više od 20 % ukupnog biračkog tijela; ~~budući da se takva~~ ☒ Takva se ☒ odstupanja moraju temeljiti na kriteriju ☒ razdoblja ☒ ~~duljine boravka~~;

↓ 94/80/EZ uvodna izjava 14.

~~budući da građanstvo Unije ima svrhu omogućiti građanima Unije da se bolje integriraju u njihovu zemlju domaćina; budući da u tom kontekstu u skladu s namjerama autora Ugovora da se izbjegne svaka polarizacija između lista kandidata državljana i nedržavljana;~~

↓ 94/80/EZ uvodna izjava 15.
(prilagođeno)

- (20) ~~budući da se taj rizik polarizacije odnosi osobito na državu članicu~~ ☒ Države članice ☒ u kojijima udio građana Unije glasačke dobi koji nisu državljani prelazi 20 % ukupnog broja građana Unije koji su glasačke dobi i koji tamo borave; ~~budući da je stoga važno da ta država članica može~~ ☒ trebale bi moći ☒ donijeti, u skladu s člankom ~~8.b~~ Ugovora ☒ 22. stavkom 1. UFEU-a ☒, posebne odredbe koje se odnose na sastav lista kandidata;

↓ 94/80/EZ uvodna izjava 16.
(prilagođeno)

- (21) ~~budući da se~~ mMora ☒ se ☒ voditi računa o činjenici da, u nekim državama članicama, državljani drugih država članica koji tamo borave imaju pravo glasa na

izborima za nacionalni parlament te da se sukladno tome formalnosti predviđene ovom Direktivom mogu ublažiti.

↓ 94/80/EZ uvodna izjava 17.
(prilagođeno)

- (22) ~~budući da~~ Kraljevinu Belgiju karakteriziraju specifičnosti i odnosi snaga povezani s činjenicom da se člancima od 1. do 4. njezinog Ustava utvrđuju tri službena jezika i teritorijalna podjela na regije i zajednice, zbog čega bi puna primjena ove Direktive u nekim općinama mogla imati takav učinak da je potrebno predvidjeti mogućnosti odstupanja od odredaba ove Direktive, kako bi se te specifičnosti i ti odnosi snaga mogli uzeti u obzir.

↓ 94/80/EZ uvodna izjava 18.
(prilagođeno)
⇒ novo

- (23) ⇒ Podaci o ostvarivanju prava i primjeni ove Direktive mogu biti korisni pri utvrđivanju mjera potrebnih za osiguravanje učinkovitog ostvarivanja biračkih prava građana Unije. Kako bi se poboljšalo prikupljanje podataka za lokalne izbore, potrebno je uvesti redovito praćenje i izvješćivanje o provedbi u državama članicama, što bi, osim statističkih podataka, trebalo uključivati i informacije o mjerama poduzetima radi podupiranja sudjelovanja u izborima građana Unije koji nisu državljani države članice boravišta. ~~← budući da će Komisija~~ bi trebala procijeniti ~~pravnu i stvarnu~~ primjenu Direktive, uključujući sve promjene u biračkom tijelu koje su nastale od njezinog stupanja na snagu, ~~budući da će Komisija~~ i podnijeti izvješće s tim u vezi Europskom parlamentu i Vijeću.

↓ novo

- (24) Potrebno je da Komisija provede vlastitu ocjenu primjene ove Direktive u razumnom roku od njezina stupanja na snagu, u bliskoj vezi s ocjenom primjene Direktive Vijeća 93/109/EZ²³ od 6. prosinca 1993. o utvrđivanju detaljnih aranžmana za ostvarivanje aktivnog i pasivnog biračkog prava na izborima za Europski parlament za građane Unije koji borave u državi članici čiji nisu državljani.
- (25) Kako bi se osiguralo da popis osnovnih jedinica lokalne uprave u državama članicama ostane ažuriran te da formalne izjave koje moraju dostaviti građani Unije koji nisu državljani države članice boravišta i koji žele glasovati ili se kandidirati na lokalnim izborima i dalje sadržavaju relevantne podatke u kontekstu ostvarivanja biračkih prava građana Unije, Komisiji bi trebalo delegirati ovlast za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 290. UFEU-a radi izmjene popisa osnovnih jedinica lokalne uprave i predložka formalnih izjava. Posebno je važno da Komisija tijekom svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući ona na razini stručnjaka, te da se ta savjetovanja provedu u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom

²³ Direktiva Vijeća 93/109/EZ²³ od 6. prosinca 1993. o utvrđivanju detaljnih aranžmana za ostvarivanje aktivnog i pasivnog biračkog prava na izborima za Europski parlament za građane Unije koji borave u državi članici čiji nisu državljani (preinaka).

sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.²⁴. Osobito, s ciljem osiguravanja ravnopravnog sudjelovanja u pripremi delegiranih akata, Europski parlament i Vijeće primaju sve dokumente istodobno kada i stručnjaci iz država članica te njihovi stručnjaci sustavno imaju pristup sastancima stručnih skupina Komisije koji se odnose na pripremu delegiranih akata.

- (26) Države članice ratificiranjem i Unija zaključivanjem²⁵ obvezale su se da će osigurati postupanje u skladu s Konvencijom Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom, uključujući članak 29. o sudjelovanju u političkom i javnom životu. Kako bi se podržalo uključivo i ravnopravno sudjelovanje osoba s invaliditetom u izborima, u okviru aranžmana kojima se građanima Unije koji borave u državi članici čiji nisu državljani omogućuje da ostvaruju aktivno i pasivno biračko pravo na lokalnim izborima trebale bi se uzeti u obzir potrebe građana s invaliditetom i starijih građana.
- (27) Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća²⁶ i Uredba (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća²⁷ primjenjuju se na osobne podatke obrađene pri provedbi ove Direktive.
- (28) Ovom se Direktivom poštuju temeljna prava i načela koja su posebno priznata Poveljom, a osobito njezinim člancima 21. i 40. U skladu s time, nužno je da se ova Direktiva provodi u skladu s tim pravima i načelima osiguravanjem punog poštovanja, među ostalim, prava na zaštitu osobnih podataka, prava na nediskriminaciju, aktivnog i pasivnog biračkog prava na lokalnim izborima, slobode kretanja i boravka te prava na djelotvoran pravni lijek.
- (29) Obvezu prenošenja ove Direktive u nacionalno pravo trebalo bi ograničiti na one odredbe koje predstavljaju suštinsku izmjenu u usporedbi s prijašnjim direktivama. Obveza prenošenja nepromijenjenih odredaba proizlazi iz prijašnjih direktiva.
- (30) Ovom Direktivom ne bi se trebale dovoditi u pitanje obveze država članica u pogledu rokova za prenošenje u nacionalno pravo direktiva, koji su navedeni u Prilogu IV. dijelu B.,

---

²⁴ SL L 123, 12.5.2016., str. 1.

²⁵ Odluka Vijeća 2010/48/EZ od 26. studenoga 2009. o sklapanju Konvencije Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom od strane Europske zajednice (SL L 23, 27.1.2010., str. 35.).

²⁶ Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL L 119, 4.5.2016., str. 1.).

²⁷ Uredba (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2018. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 45/2001 i Odluke br. 1247/2002/EZ (SL L 295, 21.11.2018., str. 39.–98.).

DONIJELO JE OVU DIREKTIVU:

POGLAVLJE I.

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

⊗ Predmet i područje primjene ⊗

1. Ovom se Direktivom utvrđuju detaljni aranžmani kojima građani Unije koji borave u državi članici čiji nisu državljani mogu ostvariti aktivno i pasivno biračko pravo na lokalnim izborima.

2. Ništa u ovoj Direktivi ne utječe na odredbe pojedine države članice u vezi s aktivnim i pasivnim biračkim pravom bilo njezinih državljana koji borave izvan njezinog državnog područja ili državljana trećih zemalja koji borave u toj državi.

Članak 2.

⊗ Definicije ⊗

1. Za potrebe ove Direktive ⊗ , primjenjuju se sljedeće definicije ⊗ :

(a) „osnovna jedinica lokalne uprave” znači administrativne jedinice navedene u Prilogu I koje se, sukladno propisima svake države članice, sastoje od tijela izabраниh na temelju općih neposrednih izbora i koje su na osnovnoj razini političkog i administrativnog ustrojstva nadležne za upravljanje određenim lokalnim poslovima uz vlastitu odgovornost;

(b) „lokalni izbori” znači opći neposredni izbori članova predstavničkog tijela i, ovisno o slučaju, na temelju propisa pojedine države članice, čelnika i članova izvršnog tijela osnovne jedinice lokalne uprave;

(c) „država članica boravišta” znači država članica u kojoj građanin Unije boravi, ali čiji nije državljanin;

(d) „matična država članica” znači država članica čiji je građanin Unije državljanin;

(e) „popis birača” znači službeni registar svih birača s pravom glasa u određenoj osnovnoj jedinici lokalne uprave ili jednoj od njezinih sastavnica, koji sastavlja i ažurira nadležno tijelo na temelju izbornih propisa države članice boravišta, ili registar stanovništva ako naznačuje postojanje biračkog prava;

(f) „referentni datum” znači dan ili dani na koji (na koje) građani Unije, na temelju prava države članice boravišta, moraju ispunjavati zahtjeve za glasovanje ili kandidiranje u toj državi;

(g) „formalna izjava” znači izjava dotične osobe, netočnost koje je izlaže sankcijama sukladno primjenjivom nacionalnom zakonodavstvu.

2. Država članica obavješćuje Komisiju ako se bilo koja osnovna jedinica lokalne uprave iz Priloga I. ~~☒~~, na temelju izmjene nacionalnih propisa, zamijeni drugom jedinicom koja ima funkcije navedene u stavku 1. točki (a) ovog članka ili ako se takvom promjenom bilo koja takva jedinica ukine ili se osnuje još takvih jedinica.

↓ novo

Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 16. u vezi s izmjenom Priloga I. u skladu s obavijestima primljenima na temelju prvog podstavka ovog stavka.

↓ 94/80/EZ (prilagođeno)

⇒ novo

~~U roku od tri mjeseca od primitka takve obavijesti, uz izjavu države članice da to neće ugroziti prava osoba u okviru ove Direktive, Komisija prilagođuje Prilog putem odgovarajućih zamjena, brisanja i dodavanja. Tako izmijenjeni Prilog objavljuje se u Službenom listu Europskih zajednica.~~

Članak 3.

~~☒~~ Uvjeti za ostvarivanje aktivnog i pasivnog biračkog prava ~~☒~~

~~Svaka osoba koja na referentni datum~~ ☒ Sljedeće osobe imaju aktivno i pasivno biračko pravo na lokalnim izborima u državi članici boravišta: ☒

- (a) ☒ osoba koja je na referentni datum ☒ ~~jest~~ građanin Unije u smislu članka ~~8~~ ☒ 20. ☒ stavka 1. drugog podstavka ~~Ugovora~~ ☒ UFEU-a ☒; i
- (b) ☒ osoba koja na referentni datum ☒ nije državljanin države članice boravišta, ali u odnosu na aktivno i pasivno biračko pravo zadovoljava iste uvjete kao i one koje ta država propisima nameće svojim državljanima.

~~ima aktivno i pasivno biračko pravo na lokalnim izborima u državi članici boravišta u skladu s ovom Direktivom.~~

Članak 4.

~~☒~~ Zahtjevi u pogledu razdoblja boravka ~~☒~~

1. Ako, da bi imali aktivno i pasivno biračko pravo, državljani države članice boravišta moraju određeno minimalno razdoblje imati boravište na državnom području te države, za osobe koje imaju aktivno i pasivno biračko pravo ☒ u skladu s člankom ☒ ~~u smislu članka~~ 3. smatra se da su ispunile taj uvjet ako su tijekom jednakog razdoblja imale boravište u drugim državama članicama.

2. Ako prema propisima države članice boravišta njezini vlastiti državljani mogu glasovati ili se kandidirati samo za osnovne jedinice lokalne uprave u kojima je njihovo glavno boravište, taj se uvjet također odnosi na osobe koje imaju aktivno i pasivno biračko pravo ☒ u skladu s člankom ☒ ~~u smislu članka~~ 3.

3. Stavak 1. ne utječe na propise pojedine države članice prema kojima je ostvarivanje aktivnog i pasivnog biračkog prava ~~bilo koje osobe~~ u određenoj osnovnoj jedinici lokalne

uprave uvjetovano ~~time da je ta osoba boravila određeno~~ minimalnoim razdobljem boravka na području te jedinice.

Stavak 1. također ne utječe na nacionalne propise koji su već na snazi na dan ~~usvajanja~~ donošenja ove Direktive, prema kojima je ostvarivanje aktivnog i pasivnog biračkog prava ~~bilo koje osobe~~ bilo kojih osoba uvjetovano time da ~~je ta osoba boravila~~ su te osobe boravile određeno minimalno razdoblje u sastavnom dijelu države članice čiji je dio osnovna jedinica lokalne uprave.

Članak 5.

Neprihvatljivost

1. Države članice boravišta mogu propisati da ~~je bilo koji građanin~~ su građani Unije, ~~kojem~~ kojima je pojedinačnom građanskopravnom ili kaznenopravnom odlukom oduzeto pasivno biračko pravo prema propisima matične države članice, ~~spriječen~~ spriječeni ostvarivati to pravo na lokalnim izborima.

2. Kandidatura bilo kojeg građanina Unije na lokalnim izborima u državi članici boravišta može se proglasiti neprihvatljivom ako taj građanin ne može dati izjavu iz članka 9. stavka 2. točke (a) ili podnijeti potvrdu iz članka 9. stavka 2. točke (b).

3. Države članice mogu propisati da samo njihovi vlastiti državljani mogu obnašati funkciju izabranog čelnika, zamjenika ili člana izvršnog tijela osnovne jedinice lokalne uprave ako su izabrani na tu dužnost u trajanju njihova mandata.

Države članice mogu također utvrditi da se privremeno obnašanje funkcije čelnika, zamjenika ili člana izvršnog tijela osnovne jedinice lokalne uprave smije ograničiti na vlastite državljane.

Uzimajući u obzir Ugovor i opća pravna načela, države članice mogu poduzeti odgovarajuće, potrebne i proporcionalne mjere kako bi osigurale da funkcije iz prvog podstavka te privremene dužnosti iz drugog podstavka mogu izvršavati samo njihovi vlastiti državljani.

4. Države članice mogu također propisati da građani Unije izabrani za članove predstavničkog tijela ne sudjeluju niti u imenovanju delegata koji mogu glasovati u parlamentarnoj skupštini niti u izboru članova te skupštine.

Članak 6.

Nespojivost

1. Osobe koje imaju pasivno biračko pravo ~~u smislu članka~~ u skladu s člankom 3. podliježu istim uvjetima u pogledu nespojivosti kao i ~~onima~~ koji se, prema propisima države članice boravišta, primjenjuju ~~u~~ na državljane te države.

2. Države članice mogu propisati da je obnašanje izabrane funkcije na lokalnoj razini u državi članici boravišta također nespojivo s obnašanjem funkcija u drugim državama članicama koje su istovrsne onima koje dovode do nespojivosti u državi članici boravišta.

POGLAVLJE II.

OSTVARIVANJE AKTIVNOG I PASIVNOG BIRAČKOG PRAVA

Članak 7.

☒ Sloboda izbora u pogledu glasovanja u državi članici boravišta ☒

1. ~~Birač~~ ☒ Birači koji ispunjavaju uvjete ☒ ~~u smislu~~ članka 3. ~~ostvaruje~~ ☒ ostvaruju ☒ svoje aktivno biračko pravo na lokalnim izborima u državi članici boravišta ako ~~je izrazio~~ ☒ su izrazili ☒ želju da to ~~u čini~~ ☒ učine ☒ .
2. Ako je glasovanje u državi članici boravišta obvezno, tada su birači ☒ u skladu s člankom ☒ ~~u smislu članka~~ 3. koji su upisani u popis birača dužni glasovati.
3. Države članice u kojima ne postoji obveza glasovanja mogu predvidjeti automatski upis birača ~~u smislu članka~~ ☒ u skladu s člankom ☒ 3. u popisu birača.

Članak 8.

☒ Upis u popis birača i brisanje s njega ☒

1. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi omogućile biraču ☒ u skladu s člankom ☒ ~~u smislu članka~~ 3. da bude upisan u popis birača pravodobno prije dana izbora.
2. Kako bi ~~mu~~ ☒ im ☒ ime bilo upisano u popis birača, ~~birač u smislu članka~~ ☒ birači u skladu s člankom ☒ 3. ~~podnosi~~ ☒ podnose ☒ iste dokumente kao i ~~birač koji je državljanin~~ ☒ birači koji su državljani ☒.

Država članica boravišta može također zahtijevati od birača ☒ u skladu s člankom ☒ ~~u smislu članka~~ 3. da predoči valjanu identifikacijsku ispravu zajedno s formalnom izjavom ~~u kojoj navodi svoje državljanstvo i svoju adresu u državi članici boravišta~~ ⇒ sastavljenom prema predlošku utvrđenom u Prilogu II ⇐ .

3. Birači ☒ u skladu s člankom ☒ ~~u smislu članka~~ 3. koji su upisani u popis birača u državi članici boravišta ostaju na njemu pod jednakim uvjetima kao i birači koji su državljani sve do trenutka kada se ~~automatski~~ izbrišu jer više ne ispunjavaju zahtjeve za ostvarivanje aktivnog biračkog prava. ⇒ Ako države članice propišu da se državljane obavijesti o brisanju s popisa birača, te se odredbe primjenjuju i na birače u skladu s člankom 3. ⇐

Birači koji su upisani u popis birača na vlastiti zahtjev mogu također biti izbrisani s njega ako to zatraže.

Ako se takvi birači presele u drugu osnovnu jedinicu lokalne uprave u istoj državi članici, upisuju se u popis birača u toj jedinici pod jednakim uvjetima kao i birači koji su državljani.

↓ novo

4. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 16. u vezi s izmjenom oblika i sadržaja predloška formalne izjave iz stavka 2. ovog članka.

5. Ne dovodeći u pitanje pravila bilo koje države članice o aktivnom ili pasivnom biračkom pravu državljanina koji borave izvan njezina državnog područja, činjenica da su birači u skladu

s člankom 3. upisani u popis birača njihove države članice boravišta ne podrazumijeva njihovo brisanje s popisa birača matične države članice.

↓ 94/80/EZ (prilagođeno)
⇒ novo

Članak 9.

☒ *Upis kao kandidat* ☒

1. Kada ~~podnosi~~ ☒ podnose ☒ zahtjev za kandidiranje, ~~osoba~~ ☒ osobe ☒ s pasivnim biračkim pravom ~~u smislu članka~~ ☒ u skladu s člankom ☒ 3. ~~podnosi~~ ☒ podnose ☒ iste dokazne isprave kao i ~~kandidat koji je državljanin~~ ☒ kandidati koji su državljani ☒ . Država članica boravišta može od ~~nje~~ ☒ dotičnih osoba ☒ zahtijevati podnošenje formalne izjave ~~u kojoj navodi državljanstvo i adresu u državi članici boravišta~~ ⇒ sastavljene prema predlošku utvrđenom u Prilogu III ⇐ .

2. Država članica boravišta može također zahtijevati od ~~osobe~~ ☒ osoba ☒ s pasivnim biračkim pravom ~~u smislu članka~~ ☒ u skladu s člankom ☒ 3. da:

(a) u formalnoj izjavi koju ~~daje~~ ☒ daju ☒ u skladu sa stavkom 1. prilikom podnošenja svojeg zahtjeva za kandidiranje ~~navede~~ ☒ navedu ☒ da joj ☒ im ☒ u matičnoj državi članici nije oduzeto pasivno biračko pravo;

(b) u slučaju sumnje u pogledu sadržaja izjave na temelju točke (a), ~~ili kada to zahtijevaju propisi države članice,~~ prije ili nakon izbora ~~podnese~~ ☒ podnesu ☒ potvrdu nadležnih administrativnih tijela u ~~njezinoj~~ ☒ njihovoj ☒ matičnoj državi članici da joj ☒ im ☒ nije oduzeto pasivno biračko pravo u toj državi ili da tim tijelima takvo oduzimanje nije poznato;

(c) ~~predoči~~ ☒ predoče ☒ valjanu identifikacijsku ispravu;

(d) ~~navede~~ ☒ navedu ☒ u formalnoj izjavi koju ~~podnosi~~ ☒ podnose ☒ u skladu sa stavkom 1. da ne ~~obnaša~~ ☒ obnašaju ☒ nikakvu funkciju koja je nespojiva u smislu članka 6. stavka 2.;

(e) ~~navede~~ ☒ navedu ☒ svoju posljednju adresu u matičnoj državi članici, ako ~~takva~~ postoji.

↓ novo

3. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 16. u vezi s izmjenom oblika i sadržaja predloška formalne izjave iz stavka 1. ovog članka.

Članak 10.

Posebni načini glasovanja

Države članice koje državljanima omogućuju glasovanje unaprijed, glasovanje poštom te elektroničko i internetsko glasovanje na lokalnim izborima osiguravaju da su ti načini glasovanja dostupni pod istim uvjetima i biračima u skladu s člankom 3.

↓ 94/80/EZ (prilagođeno)
⇒ novo

Članak 11.10.

⊗ Odluka o upisu i pravna sredstva ⊗

1. Država članica boravišta pravodobno obavješćuje ~~dotičnu osobu~~ ⊗ dotične osobe ⊗ ⇒ uz upotrebu jasnog i jednostavnog jezika ⇐ o ~~radnjama koje su poduzete~~ ⇒ odluci donesenoj ⇐ u pogledu ~~njezinog~~ ⊗ njihovih ⊗ zahtjeva za upis u popis birača ili o odluci u vezi s prihvatljivošću ~~njezinog~~ ⊗ njihovih ⊗ zahtjeva za kandidiranje.

2. Ako ~~osoba nije upisana~~ ⊗ građani Unije nisu upisani ⊗ u popis birača ili je ~~njezin~~ ⊗ njihov ⊗ zahtjev za upis u popis birača odbijen, ili je odbijen ~~njezin~~ ⊗ njihov ⊗ zahtjev za kandidiranje, dotična osoba ima pravo na pravna sredstva pod jednakim uvjetima kako to zakonodavstvo države članice boravišta propisuje za osobe s aktivnim i pasivnim biračkim pravom ~~koje~~ su njezini državljani.

↓ novo

3. U slučaju pogrešaka u popisu birača ili listi kandidata za lokalne izbore dotična osoba ima pravo na pravna sredstva pod jednakim uvjetima kako to zakonodavstvo države članice boravišta propisuje za osobe s aktivnim i pasivnim biračkim pravom koje su njezini državljani.

↓ 94/80/EZ (prilagođeno)

Članak 12.11.

⊗ Pružanje informacija ⊗

↓ novo

1. Države članice imenuju nacionalno tijelo odgovorno za poduzimanje potrebnih mjera kako bi se osiguralo da građani Unije koji nisu državljani države članice boravišta budu pravodobno obaviješteni o uvjetima i detaljnim pravilima za upis u svojstvu birača ili kandidata na lokalnim izborima.

2. Države članice osiguravaju da imenovano tijelo u skladu sa stavkom 1. izravno i pojedinačno priopćava osobama koje imaju aktivno i pasivno biračko pravo u skladu s člankom 3. sljedeće informacije:

- (a) status njihova upisa;
- (b) datum izbora te način i mjesto glasovanja, kada ti podaci postanu dostupni;
- (c) način pribavljanja dodatnih informacija o organizaciji izbora, uključujući listu kandidata.

3. Informacije o uvjetima i detaljnim pravilima za upis birača ili kandidata na lokalnim izborima te informacije iz stavka 2. pružaju se uz upotrebu jasnog i jednostavnog jezika.

U skladu sa zahtjevima u pogledu kvalitete iz članka 9. Uredbe (EU) 2018/1724 Europskog parlamenta i Vijeća²⁸ informacije iz prvog podstavka dostavljaju se na jednom ili više službenih jezika države članice domaćina, a usto uz njih se prilaže i prijevod na barem još jedan službeni jezik Unije koji općenito razumije najveći mogući broj građana Europske unije koji borave na njezinu državnom području.

4. Države članice osiguravaju da su informacije o uvjetima i detaljnim pravilima za upis u svojstvu birača ili kandidata na lokalnim izborima te informacije iz stavka 2. dostupne osobama s invaliditetom i starijim osobama uz upotrebu odgovarajućih sredstava, načina i oblika komunikacije.

↓ 94/80/EZ (prilagođeno)
⇒ novo

~~Država članica boravišta pravodobno i na odgovarajući način obavješćuje osobe s aktivnim i pasivnim biračkim pravom u smislu članka 3. o uvjetima i detaljnim aranžmanima za ostvarivanje aktivnog i pasivnog biračkog prava na izborima u toj državi.~~

POGLAVLJE III.

ODSTUPANJA I PRIJELAZNE ODREDBE

~~Članak 13.12.~~

~~⊗ Odstupanja ⊗~~

1. ~~Ako 1. siječnja 1996.~~ u nekoj državi članici udio građana Unije glasačke dobi koji u njoj borave, ali nisu njezini državljani premašuje 20 % ukupnog broja građana Unije ⊗ koji jesu i građana Unije koji nisu državljani te države članice i ⊗ koji tamo borave, a glasačke su dobi, ta država članica može, odstupajući od ove Direktive:

(a) ograničiti aktivno biračko pravo na osobe s aktivnim biračkim pravom ~~u smislu članka ⊗~~ u skladu s člankom ⊗ 3. koje borave u toj državi članici tijekom određenog minimalnog razdoblja koje ne smije biti dulje od mandata na koji je izabrano predstavničko tijelo jedinice lokalne uprave;

(b) ograničiti pasivno biračko pravo na osobe s pasivnim biračkim pravom ~~u smislu članka ⊗~~ u skladu s člankom ⊗ 3. koje borave u toj državi članici tijekom određenog minimalnog razdoblja koje ne smije biti dulje od dvostrukog mandata na koji je izabrano predstavničko tijelo jedinice lokalne uprave; i

²⁸

Uredba (EU) 2018/1724 Europskog parlamenta i Vijeća od 2. listopada 2018. o uspostavi jedinstvenog digitalnog pristupnika za pristup informacijama, postupcima, uslugama podrške i rješavanja problema te o izmjeni Uredbe (EU) br. 1024/2012 (SL L 295, 21.11.2018., str. 1.–38.).

(c) poduzeti odgovarajuće mjere u pogledu sastava lista kandidata kako bi se osobito potakla integracija građana Unije koji su državljani druge države članice.

2. Kraljevina Belgija može, odstupajući od odredaba ove Direktive, primijeniti odredbe stavka 1. točke (a) na ograničeni broj jedinica lokalne uprave, čiji popis priopćuje najmanje godinu dana prije izbora za jedinicu lokalne uprave za koju namjerava primijeniti odstupanje.

3. Ako ~~1. siječnja 1996.~~ propisi države članice propisuju da državljani druge države članice koji tamo borave imaju pravo glasa za nacionalni parlament te države i da u tu svrhu mogu biti upisani u popis birača te države pod potpuno jednakim uvjetima kao i birači državljani, prva se država članica može, odstupajući od ove Direktive, suzdržati od primjene članka od 6. do 11. u odnosu na te osobe.

4. ~~Do 31. prosinca 1998. i nakon toga~~ Svakih šest godina $\Rightarrow$ nakon stupanja na snagu ove Direktive $\Leftarrow$ Komisija Europskom parlamentu i Vijeću podnosi izvješće u kojem provjerava je li dodjela odstupanja sukladno članku ~~8-b~~ $\boxtimes$ 22. $\boxtimes$ stavku 1. Ugovora $\boxtimes$ UFEU-a $\boxtimes$ dotičnim državama članicama još uvijek opravdana te ~~ovisno o slučaju,~~ predlaže da se izvrše potrebne prilagodbe. Države članice koje primjenjuju odstupanja na temelju stavaka 1. i 2. dostavljaju Komisiji sva potrebna obrazloženja.

POGLAVLJE IV.

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak ~~14.13.~~

$\boxtimes$ Izvješćivanje $\boxtimes$

↓ novo

1. U roku od tri godine od stupanja na snagu ove Direktive i svake četiri godine nakon toga, države članice izvješćuju Komisiju o primjeni ove Direktive na svojem državnom području, među ostalim o primjeni članka 5. stavaka 3. i 4. Izvješće sadržava statističke podatke o sudjelovanju birača i kandidata u lokalnim izborima u skladu s člankom 3. i sažetak mjera poduzetih u tom pogledu.

↓ 94/80/EZ (prilagođeno)

$\Rightarrow$ novo

$\Rightarrow$ 2. U roku od pet godina od stupanja na snagu ove Direktive i svakih pet godina nakon toga, $\Leftarrow$ Komisija podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću o primjeni ove Direktive, uključujući ~~sve promjene u biračkom tijelu koje su nastale od njezinog stupanja na snagu, u roku od godine dana od održavanja lokalnih izbora u svim državama članicama organiziranih na temelju gore navedenih odredaba i, prema potrebi, predlaže odgovarajuće prilagodbe.~~ $\Rightarrow$ među ostalim na osnovi informacija dobivenih od država članica na temelju stavka 1. ovog članka. $\Leftarrow$

Članak 15.

Evaluacija

Komisija u roku od dvije godine nakon izbora za Europski parlament 2029. ocjenjuje primjenu ove Direktive i izrađuje izvješće o procjeni napretka s obzirom na ciljeve sadržane u njoj.

Članak 16.

Izvršavanje delegiranja ovlasti

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.
2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 2., 8. i 9. dodjeljuje se Komisiji na neodređeno vrijeme počevši od datuma stupanja na snagu ove Direktive.
3. Vijeće može u svakom trenutku opozvati delegiranje ovlasti iz članka 2., 8. i 9. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.
4. Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.
5. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.
6. Delegirani akt donesen na temelju članka 2., 8. i 9. stupa na snagu samo ako Vijeće u roku od dva mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnese nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

~~Članak 17.14.~~

☒ Prenošenje ☒

1. Države članice donose zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s ☒ člankom 8. stavcima 2., 3. i 5., člankom 9. stavcima 1. i 2., člankom 10., člankom 11. stavcima 1. i 3., člancima 12. i 14. i prilogima I., II. i III. do 31. prosinca 2023. ☐ ~~ovom Direktivom prije 1. siječnja 1996.~~ One ☒ Komisiji ☒ ~~o tome~~ odmah ☒ dostavljaju tekst tih mjera ☒ obavješuju Komisiju.

Kada države članice donose ~~te mjere~~ ~~ove odredbe, te odredbe~~ one sadržavaju upućivanje na ovu Direktivu ili se na nju upućuje prilikom njihove službene objave ~~sadržavaju uputu na ovu Direktivu ili se uz njih navodi takva uputa.~~ One sadržavaju i izjavu da se upućivanja u postojećim zakonima i drugim propisima na direktive stavljene izvan snage ovom Direktivom smatraju upućivanjima na ovu Direktivu. Države članice određuju ~~načine tog upućivanja određuju države članice~~ i način oblikovanja te izjave .

2. Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih odredaba nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.

~~Članak 18.~~

~~Stavljanje izvan snage~~

Direktiva 94/80/EZ, kako je izmijenjena aktima navedenima u Prilogu IV. dijelu A, stavlja se izvan snage s učinkom od 31. prosinca 2023., ne dovodeći u pitanje obveze država članica u pogledu rokova za prenošenje u nacionalno pravo direktiva, koji su navedeni u Prilogu IV. dijelu B.

Upućivanja na direktivu stavljenju izvan snage smatraju se upućivanjima na ovu Direktivu i čitaju se u skladu s korelacijskom tablicom iz Priloga V.

~~Članak 19.15.~~

~~Stupanje na snagu i primjena~~

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu* ~~Europskih zajednica~~ ~~Europske unije~~ .

Članci od 1. do 7., članak 8. stavak 1., članak 11. stavak 2. i članak 13. primjenjuju se od 31. prosinca 2023.

~~Članak 20.16.~~

~~Adresati~~

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu,

Za Vijeće
Predsjednik

Bruxelles, 25.11.2021.
COM(2021) 733 final

ANNEXES 1 to 5

PRILOZI

DIREKTIVI VIJEĆA

o utvrđivanju detaljnih aranžmana za ostvarivanje aktivnog i pasivnog biračkog prava na lokalnim izborima za građane Unije koji borave u državi članici čiji nisu državljani (preinaka)

{SEC(2021) 576 final} - {SWD(2021) 357 final} - {SWD(2021) 358 final}

PRILOG I.

„Osnovna jedinica lokalne uprave” u smislu članka 2. stavka 1. točke (a) ove Direktive znači sljedeće:

u Belgiji:

commune/gemeente/Gemeinde,

u Bugarskoj:

община/кметство/Общината е основната административно-териториална единица, в която се осъществява местното самоуправление,

u Češkoj:

obec, městský obvod nebo městská část územně členěného statutárního města, městská část hlavního města Prahy,

u Danskoj:

kommune, region,

u Njemačkoj:

kreisfreie Stadt bzw. Stadtkreis; Kreis; Gemeinde, Bezirk in der Freien und Hansestadt Hamburg und im Land Berlin; Stadtgemeinde Bremen in der Freien Hansestadt Bremen, Stadt-, Gemeinde-, oder Ortsbezirke bzw. Ortschaften,

u Estoniji:

vald, linn,

u Irskoj:

⇒ counties, cities, and cities and counties, ⇐ ~~City Council, County Council, Borough Council, Town Council,~~

u Grčkoj:

δήμος, ⇒ δημοτική κοινότητα, ⇐

u Španjolskoj:

municipio, entidad de ámbito territorial inferior al municipal,

u Francuskoj:

commune, arrondissement dans les villes déterminées par la législation interne, section de commune,

u Hrvatskoj:

općina, grad, županija,

u Italiji:

comune, circoscrizione,

na Cipru:

δήμος, κοινότητα,

u Latviji:

novads, ~~republikas pilsēta,~~ ⇨ valstspilsēta ⇐

u Litvi:

Savivaldybė,

u Luksemburgu:

commune,

u Mađarskoj:

települési önkormányzat, ~~község, nagyközség, város, megyei jogú város, főváros, főváros kerületei,~~ területi önkormányzat,; ⇨ fővárosi önkormányzat ⇐ ~~megye,~~

na Malti:

Kunsill Lokali,

u Nizozemskoj:

gemeente, ~~deelgemeente,~~

u Austriji:

Gemeinden, Bezirke in der Stadt Wien,

u Poljskoj:

gmina,

u Portugalu:

município, freguesia,

u Rumunjskoj:

comuna, orașul, municipiul, sectorul (numai în municipiul București) și județul,

u Sloveniji:

občina,

u Slovačkoj:

samospráva obce: obec, mesto, hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislava, mesto Košice, mestská časť hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy, mestská časť mesta Košice; samospráva vyššieho územného celku: samosprávny kraj,

u Finskoj:

kunta, kommun, kommun på Åland,

u Švedskoj:

kommuner, landsting,

~~*u Ujedinjenoj Kraljevini:*~~

~~counties in England; counties, county boroughs and communities in Wales; regions and Islands in Scotland; districts in England, Scotland and Northern Ireland; London boroughs; parishes in England; the City of London in relation to ward elections for common councilmen.~~

↓ novo

PRILOG II.

Ja..... (ime) svečano izjavljujem da su sljedeće informacije točne:

Državljanstvo	
Datum rođenja	
Adresa u državi članici boravišta	
Telefon/e-adresa	
Mjesto/datum:	
Potpis:	

↓ novo

PRILOG III.

Ja..... (ime) svečano izjavljujem da su sljedeće informacije točne:

Državljanstvo	
Datum rođenja	
Adresa u državi članici boravišta	
Telefon/e-adresa	
Mjesto/datum:	
Potpis:	

PRILOG IV.

Dio A

Direktiva stavljena izvan snage i popis njezinih naknadnih izmjena
(iz članka 17.)

Direktiva Vijeća 94/80/EZ	(SL L 368, 31.12.1994., str. 38.)
Direktiva Vijeća 96/30/EZ	(SL L 122, 22.5.1996., str. 14.)
Akt o pristupanju iz 2003. [Prilog... točka...]	
Direktiva Vijeća 2006/106/EZ	(SL L 363, 20.12.2006., str. 409.)
Provedbena odluka Komisije 2012/412/EU	(SL L 192, 20.7.2012., str. 29.)
Direktiva Vijeća 2013/19/EU	(SL L 158, 10.6.2013., str. 231.)

Dio B

Rokovi za prenošenje u nacionalno pravo
(iz članka 17.)

Direktiva	Rok za prenošenje
Direktiva 94/80/EZ	1. siječnja 1996.
Direktiva 2006/106/EZ	1. siječnja 2007.
Direktiva 2013/19/EU	1. srpnja 2013.

PRILOG V.

KORELACIJSKA TABLICA

Direktiva 94/80/EZ	Ova Direktiva
Članak 1.	Članak 1.
Članak 2. stavak 1.	Članak 2. stavak 1.
Članak 2. stavak 2.	Članak 2. stavak 2. prvi podstavak

–	Članak 2. stavak 2. drugi podstavak
Članci od 3. do 7.	Članci od 3. do 7.
Članak 8. stavci 1., 2. i 3.	Članak 8. stavci 1., 2. i 3.
–	Članak 8. stavci 4. i 5.
Članak 9. stavak 1.	Članak 9. stavak 1.
Članak 9. stavak 2.	Članak 9. stavak 2.
–	Članak 9. stavak 3.
–	Članak 10.
Članak 10. stavak 1.	Članak 11. stavak 1.
Članak 10. stavak 2.	Članak 11. stavak 2.
–	Članak 11. stavak 3.
Članak 11.	Članak 12. stavak 1.
–	Članak 12. stavak 2.
–	Članak 12. stavak 3.
–	Članak 12. stavak 4.
Članak 12.	Članak 13.
Članak 13.	Članak 14.
–	Članak 15.
–	Članak 16.
Članak 14.	Članak 17.
–	Članak 18.
Članak 15.	Članak 19.
Članak 16.	Članak 20.
Prilog	Prilog 1.
–	Prilozi od 2 do 5.

Bruxelles, 25.11.2021.
COM(2021) 734 final

2021/0375 (COD)

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

**o statutu i financiranju europskih političkih stranaka i europskih političkih zaklada
(preinaka)**

{SEC(2021) 577 final} - {SWD(2021) 359 final} - {SWD(2021) 360 final}

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

Razlozi i ciljevi prijedloga

Demokracija je jedna od temeljnih vrijednosti na kojima se zasniva Europska unija. Kako bi se osiguralo funkcioniranje predstavničke demokracije na europskoj razini, Ugovorima je utvrđeno da su građani Europske unije izravno zastupljeni u Europskom parlamentu.

Političke stranke imaju ključnu ulogu u predstavničkoj demokraciji jer stvaraju izravnu vezu između građana i političkog sustava. U skladu s člankom 10. Ugovora o Europskoj uniji europske političke stranke „doprinosu stvaranju europske političke svijesti i izražavanju volje građana Unije”. U članku 12. stavku 2. Povelje Europske unije o temeljnim pravima iznosi se isto načelo.

Novi poticaj europskim demokracijama prioritet je Komisije. Kako je najavljeno u političkim smjernicama predsjednice von der Leyen¹, program rada Komisije za 2021.² obuhvaća prijedloge jasnijih pravila financiranja europskih političkih stranaka i povećanja transparentnosti sponzoriranog političkog sadržaja („političko oglašavanje”). U [akcijskom planu za europsku demokraciju](#)³ naglašava se potreba za revizijom zakonodavstva o financiranju europskih političkih i za većom transparentnošću u političkom oglašavanju i komunikaciji te u poslovnim aktivnostima koje ih okružuju. Cilj je glasačima, civilnom društvu i nadležnim tijelima omogućiti da jasno vide izvor i svrhu takvog oglašavanja.

Uredbom (EU, Euratom) br. 1141/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. listopada 2014. uređuju se statuti i financiranje europskih političkih stranaka i europskih političkih zaklada⁴. U njoj osobito važno mjesto ima poštovanje vrijednosti na kojima se zasniva EU, uključujući demokraciju i temeljna prava.

Nakon evaluacije primjene Uredbe, koju su Europski parlament⁵ i Komisija⁶ proveli u skladu s klauzulom o reviziji iz Uredbe (članak 38.), uočen je niz nedostataka koji europskim političkim strankama i zakladama otežavaju potpuno ispunjavanje zadaće doprinosa stvaranju europskog političkog prostora.

Nadalje, u trenutnom pravnom okviru ne uređuje se u dovoljnoj mjeri potreba za transparentnošću političkog oglašavanja, koja je neophodna za pravednu demokratsku raspravu te slobodne i poštene izbore. Kao što je, među ostalim, istaknuto u izvješću Komisije iz 2020. o izborima za Europski parlament 2019.⁷, potrebno je otići korak dalje.

---

¹ https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/political-guidelines-next-commission_hr.pdf (europa.eu)

² https://ec.europa.eu/info/publications/2021-commission-work-programme-key-documents_hr.

³ https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/new-push-european-democracy/european-democracy-action-plan_hr

⁴ SL L 317 od 4.11.2014., str. 1.–27.

⁵ https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/A-9-2021-0294_EN.pdf

⁶ COM(2021)717 final od 23.11.2021.

⁷ [COM\(2020\) 252 final od 19.6.2020.](#) i [SWD\(2020\) 113 final od 19.6.2020.](#)

Komisija stoga iznosi prijedlog izmjene Uredbe 1141/2014 kako bi se: i. povećala financijska održivost europskih političkih stranaka i zaklada, ii. olakšala njihova interakcija s nacionalnim strankama članicama kako bi europske političke stranke mogle jednostavnije sudjelovati u nacionalnim kampanjama o temama povezanim s EU-om, iii. otklonili preostali nedostaci u pogledu izvora financiranja i transparentnosti financiranja (osobito u pogledu donacija i financiranja izvan EU-a), iv. smanjilo prekomjerno administrativno opterećenje i v. povećala pravna sigurnost. Osim toga, predložene su određene izmjene Uredbe kako bi se postavili visoki standardi transparentnosti za novo područje internetskog političkog oglašavanja te rizike od stranog uplitanja i kršenja pravila o zaštiti podataka u političkom oglašavanju.

Prijedlog se temelji na relevantnom iskustvu i suradnji između država članica i institucija EU-a na promicanju slobodnih i poštenih izbora u Europskoj uniji⁸ te borbi protiv dezinformacija i drugih oblika manipuliranja informacijama i uplitanja u europsku demokraciju⁹.

Kako bi se izbori za Europski parlament 2024. proveli u skladu s najvišim demokratskim standardima, izmjene ove Uredbe moraju stupiti na snagu i države članice ih moraju u potpunosti provesti do proljeća 2023., tj. godinu dana prije izbora.

Dosljednost s postojećim odredbama politike u tom području

Ova je inicijativa usko povezana s radom na drugim inicijativama iz paketa za transparentnost i demokraciju u okviru programa rada Komisije za 2021. Pripremljena je u okviru akcijskog plana za europsku demokraciju, koji sadržava niz inicijativa za zaštitu integriteta izbora i promicanje demokratskog sudjelovanja, a dio je predsjedničina prioriteta davanja novog poticaja europskoj demokraciji.

Temelji se Komisijinu paketu mjera za izbore iz 2018.¹⁰ i radu europske mreže za suradnju u području izbora, koju je osnovala Komisija.

Pripremana je usporedno s inicijativom Komisije za reguliranje transparentnosti i ciljanja u političkom oglašavanju u okviru paketa za transparentnost i demokraciju. Budući da se njome postiže usklađena visoka razina transparentnosti političkog oglašavanja, inicijativa pridonosi funkcioniranju unutarnjeg tržišta te pomaže ukloniti i spriječiti prepreke pružanju usluga političkog oglašavanja u cijeloj Uniji. Cilj joj je uspostaviti i usklađena ograničenja primjene određenih tehnika ciljanja pri diseminaciji političkog oglašavanja kako bi se zajamčila zaštita osoba čiji se osobni podaci obrađuju u tom kontekstu.

Usklađenost s odredbama drugih politika EU-a

Inicijativa je u skladu s akcijskim planom EU-a za borbu protiv dezinformiranja jer uvodi odredbe o povećanju transparentnosti plaćenog političkog oglašavanja.

---

⁸ Osobito provedbom Komisijina paketa mjera za izbore iz rujna 2018., opisanog u izvješću Komisije o izborima 2019. i popratnom radnom dokumentu službi Komisije.

⁹ Prema smjernicama iz [akcijskog plana za borbu protiv dezinformiranja](#), o kojoj se izvješćuje u zajedničkoj komunikaciji Komisije i Visokog predstavnika o [suzbijanju dezinformacija o bolesti COVID-19](#), u [Komisijinoj procjeni prve godine primjene samoregulatornog Kodeksa o suzbijanju dezinformacija](#) i u [komunikaciji Komisije „Jačanje Kodeksa EU-a o suzbijanju dezinformacija”](#).

¹⁰ [Stanje Unije 2018.:Europska komisija predlaže mjere za osiguravanje slobodnih i poštenih europskih izbora \(europa.eu\)](#).

Njome se uređuje političko oglašavanje koje financiraju, pripremaju, plasiraju i diseminiraju europske političke stranke. Odnosi se na aktivnosti na internetu i izvan njega te dopunjuje postojeća pravila EU-a, uključujući Opću uredbu o zaštiti podataka¹¹, u kojoj su postavljeni visoki standardi zaštite podataka koji se primjenjuju na političko oglašavanje i utvrđeni specifični zahtjevi u pogledu odgovornosti europskih političkih stranaka.

Inicijativom se dopunjuje i prijedlog Akta o digitalnim uslugama¹², koji obuhvaća određene opće obveze u pogledu transparentnosti za internetske posrednike kad je riječ o transparentnosti internetskog oglašavanja i širem okviru EU-a za tržište digitalnih usluga.

¹³Inicijativa omogućuje bolju zaštitu financijskih interesa Unije jer se uklanja tromjesečno razdoblje između odluke Tijela o brisanju iz Registra i stupanja te odluke na snagu. Osim toga, Europski parlament utvrdio je da su ograničene kategorije prihoda koje se priznaju Uredbom 1141/2014 jedan od razloga za financijske nepravilnosti u radu europskih političkih stranaka i zaklada. Uvođenjem dodatne kategorije prihoda („vlastita sredstva”) taj će se problem riješiti.

Predložena inicijativa u sinergiji je s trudom koji EU izvan svojih granica ulaže u potporu političkim strankama, predstavničkoj demokraciji i političkom pluralizmu, transparentnosti i odgovornosti, što je vidljivo iz akcijskog plana EU-a za ljudska prava i demokraciju za razdoblje 2020.–2024.¹⁴ i tematskog programa za ljudska prava i demokraciju za razdoblje 2021.–2027.¹⁵ Misije EU-a za promatranje izbora prate izborne kampanje i financiranje političkih stranaka i kampanja i izvješćuju o njima te partnerskim zemljama mogu preporučiti mjere za poboljšanje regulatornog okvira u tom pogledu.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

Pravna osnova

Prijedlog se temelji na članku 224. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, kojim se Europskom parlamentu i Vijeću daju ovlasti da, odlučujući u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom, uredbama utvrđuju propise koji uređuju političke stranke na europskoj razini iz članka 10. stavka 4. Ugovora o Europskoj uniji, a posebice pravila o njihovom financiranju, kao i na članku 106.a Ugovora o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju¹⁶.

---

¹¹ Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (SL L 119, 4.5.2016., str. 1.–88.).

¹² https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12418-Akt-o-digitalnim-uslugama-ex-ante-regulatorni-instrument-za-vrlo-velike-internetske-platforme-koje-djeluju-kao-nadzornici_hr i https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12417-Akt-o-digitalnim-uslugama-jacanje-unutarnjeg-trzista-i-pojasnj enje-odgovornosti-u-podrucju-digitalnih-usluga_hr

¹³ [Strategija za rodnu ravnopravnost Europska komisija \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12418-Akt-o-digitalnim-uslugama-ex-ante-regulatorni-instrument-za-vrlo-velike-internetske-platforme-koje-djeluju-kao-nadzornici_hr)

¹⁴ https://eeas.europa.eu/sites/default/files/eu_action_plan_on_human_rights_and_democracy_2020-2024.pdf

¹⁵ https://ec.europa.eu/international-partnerships/system/files/factsheet-global-europe-ndici-june-2021_hr.pdf

¹⁶ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=OJ%3AC%3A2016%3A203%3ATOC>

Supsidijarnost (za neisključivu nadležnost)

Budući da se postojećom Uredbom utvrđuje sustav na razini EU-a, koji obuhvaća posebnu europsku pravnu osobnost za stranke i zaklade te financiranje iz proračuna EU-a, mogući se nedostaci u tom sustavu mogu riješiti samo s pomoću zakonodavstva EU-a. Djelovanje samih država članica nije relevantna opcija.

Razina EU-a jedina je razina na kojoj je moguće utvrditi pravila kojima se uređuju statuti i financiranje europskih političkih stranaka i europskih političkih zaklada. Zato su predložene ciljane izmjene u potpunosti u skladu s načelom supsidijarnosti.

Komisija je pri utvrđivanju mogućih mjera reforme pazila na to da se u njima odražavaju načela iz Protokola br. 2 uz Ugovore.

Proporcionalnost

Predloženim ciljanim mjerama ne prelazi se ono što je potrebno za ostvarivanje dugoročnog cilja razvoja i jačanja europske demokracije i legitimiteta institucija EU-a nastojanjem da europske političke stranke i europske političke zaklade postanu što učinkovitiji i odgovorniji demokratski akteri.

Stoga je prijedlog u skladu s načelom proporcionalnosti.

Odabir instrumenta

S obzirom na to da je potrebno ažurirati tekst, zastarjela upućivanja i odredbe, primjereno je preinačiti uredbu.

Budući da se ovim prijedlogom želi preinačiti uredba Europskog parlamenta i Vijeća, najprimjerenije je upotrijebiti isti pravni instrument.

3. REZULTATI *EX POST* EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENA UČINKA

Ex post evaluacije/provjere primjerenosti postojećeg zakonodavstva

Zakonodavni prijedlog temelji se na izvješću o evaluaciji koje je pripremila Komisija, u skladu s člankom 38. Uredbe 1141/2014.

U njemu se uzima u obzir i izvješće Europskog parlamenta na vlastitu inicijativu u skladu s člankom 38. Uredbe 1141/2014.

Savjetovanja s dionicima

Komisija je tijekom pripremanja ovog prijedloga provodila bliski dijalog i savjetovanje s odgovarajućim dionicima, uključujući europske političke stranke i zaklade.

Komisija je održala više sastanaka s predstavnicima političkih stranaka i zaklada na europskoj razini, s Europskim parlamentom (zastupnicima, političkim skupinama i službama), s Tijelom za europske političke stranke i europske političke zaklade te s nacionalnim stručnjacima i predstavnicima nacionalnih nadležnih tijela.

Zakonodavni prijedlog oslanja se i na ishode otvorenih javnih savjetovanja o akcijskom planu za europsku demokraciju¹⁷, o reviziji Uredbe 1141/2014¹⁸ i o transparentnosti političkog oglašavanja¹⁹.

Prikupljanje i primjena stručnog znanja

Komisija je tijekom pripremanja prijedloga naručila dvije vanjske stručne studije: evaluaciju postojeće Uredbe i studiju o mogućim učincima njezine revizije.

Nadalje, Komisija se neformalno savještovala s Tijelom za europske političke stranke i zaklade te s dužnosnikom za ovjeravanje Europskog parlamenta.

Procjena učinka

Pripremljena su dva izvješća o procjeni učinka: jedno o reviziji Uredbe 1141/2014 i drugo o transparentnosti političkog oglašavanja.

Oba su od Odbora za nadzor regulative dobila pozitivno mišljenje sa zadržkama, jedno 27. rujna, a drugo 1. listopada 2021.

Temeljna prava

Sve mjere predviđene ovom revizijom imaju pozitivan učinak na temeljna prava.

Revizija Uredbe 1141/2014 u potpunosti je u skladu s temeljnim pravima utvrđenima u Povelji Europske unije o temeljnim pravima u pogledu političkog sudjelovanja te se njome ta prava ostvaruju. Konkretno:

Sloboda izražavanja i informiranja (članak 11.)

„1. Svatko ima pravo na slobodu izražavanja. To pravo uključuje slobodu mišljenja te primanja i širenja informacija i ideja bez miješanja tijela javne vlasti i bez obzira na granice.

2. Poštuju se sloboda i pluralizam medija.”

Predviđene mjere povećat će transparentnost, a time i odgovornost, a neće negativno utjecati na slobodu izražavanja jer se inicijativom ne utječe na sadržaj političkih poruka. Takvo transparentnije i odgovornije objavljivanje informacija o političkim oglasima ima i pozitivne posljedice na zaštitu osjetljivih skupina od manipulacije.

Sloboda okupljanja i udruživanja (članak 12.)

„1. Svatko ima pravo na slobodu mirnog okupljanja i slobodu udruživanja na svim razinama, osobito kad je riječ o političkim, sindikalnim i građanskim pitanjima, što podrazumijeva i pravo svakoga na osnivanje sindikata i pristupanje njima radi zaštite svojih interesa.

2. Političke stranke na razini Unije doprinose izražavanju političke volje građana Unije.”

---

¹⁷ Rezultati su dostupni na: https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/report_edap_public_consultation_final.pdf

¹⁸ Rezultati su dostupni na: https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12811-European-political-parties-and-foundations-review-of-rules-on-legal-status-and-funding/public-consultation_hr

¹⁹ Rezultati su dostupni na: https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12826-Transparency-of-political-advertising/public-consultation_hr

Uz jasnija financijska pravila kojima se uređuju europske političke stranke i tješnju povezanost s nacionalnim strankama članicama europske političke stranke moći će pojačati svoja djelovanja. Time će se pak poduprijeti članak 12. stavak 2. Povelje.

Pravo glasovati i biti biran na izborima za Europski parlament (članak 39.)

„1. Svaki građanin Unije ima pravo glasovati i biti biran na izborima za Europski parlament u državi članici u kojoj ima boravište, pod istim uvjetima kao i državljani te države.

2. Članovi Europskog parlamenta biraju se slobodnim i tajnim glasovanjem na općim neposrednim izborima.”

Većom transparentnošću zajamčit će se poštovanje tog prava te će se građanima omogućiti da provjere izražava li stranka koju podupiru na razini EU-a njihovu političku volju, u skladu s člankom 12. i 39.

Ravnopravnost žena i muškaraca (članak 23.)

„Ravnopravnost žena i muškaraca mora biti osigurana u svim područjima, uključujući zapošljavanje, rad i plaću. Načelo ravnopravnosti ne sprječava zadržavanje ili usvajanje mjera kojima se predviđaju posebne pogodnosti u korist nedovoljno zastupljenog spola.”

Uvođenjem rodne dimenzije u reviziju Uredbe postiže se usklađenost s člankom 23. jer se jamči uravnotežena zastupljenost obaju spolova u političkim strankama. To načelo omogućuje mjere koje dovode do bolje zastupljenosti.

Predložene odredbe u članku 3., 4., 18. i 27. Uredbe kojima se povećava transparentnost rodnog pariteta bit će potpora članku 23. Povelje.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Zbog smanjenja stope sufinanciranja za europske političke stranke s trenutačnih 10 % na 5 % i nove stope sufinanciranja od 0 % za godinu izbora za Europski parlament europskim političkim strankama i zakladama možda će biti potrebno osigurati dodatna financijska sredstva. No to je odluka koju će proračunsko tijelo morati donositi svake godine.

Utjecaj na proračun Tijela za europske političke stranke detaljno je opisan u zakonodavnom financijskom izvještaju priloženom ovom prijedlogu. To bi trebalo postići preraspodjelom postojećih resursa, a zahtijevat će izmjenu planova radnih mjesta institucija koje pridonose radu Tijela.

Komisija bi, u ime Tijela za europske političke stranke i zaklade, mogla nabaviti pilot-verziju repozitorija predviđenog izmjenom članka 7. Uredbe. Ako se potrebna sredstva ne budu mogla staviti na raspolaganje na vrijeme za izbore za Europski parlament 2024., u tu bi se svrhu mogla upotrijebiti sredstva iz programa Građani, jednakost, prava i vrijednosti.

5. DRUGI ELEMENTI

Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja

Člankom 38. Uredbe trenutačno se predviđa daljnja primjena mehanizma evaluacije i revizije svakih pet godina. S obzirom na postojeće iskustvo, ta će se odredba neznatno izmijeniti kako bi se bolje dodijelilo vrijeme potrebno za provedbu takvog postupka evaluacije.

Planira se i zaseban postupak evaluacije za provedbu postupaka transparentnosti političkog oglašavanja kako bi se zadržala usklađenost s Uredbom (EU) 2022/XX [o transparentnosti i ciljanju u političkom oglašavanju].

Promjene pravnog okvira koje proizlaze iz ove revizije pratit će se na temelju pokazatelja u izvješću o procjeni učinka²⁰.

Detaljno obrazloženje posebnih odredaba prijedloga

Kako bi ispunile svoju ulogu definiranu člankom 10. stavkom 4. UEU-a, europske političke stranke moraju moći provoditi prekogranične kampanje u Europskoj uniji. Definicija „europske političke stranke” iz članka 2. stavka 3. izmijenit će se kako bi obuhvaćala tu ideju.

Definicija europske političke zaklade iz članka 2. stavka 4. izmijenit će se kako bi se omogućila organizacija aktivnosti izgradnje kapaciteta koje bi mogle pomoći u formiranju budućeg političkog vodstva u Europi.

Kako bi se osigurala transparentnost plaćenog političkog oglašavanja, člankom 2. stavkom 16. i 17. uvest će se definicija političkog oglašavanja i političkog oglasa upućivanjem na Uredbu (EU) 2022/XX o [transparentnosti plaćenog političkog oglašavanja].

Postojeća Uredba sadržava vrlo restriktivnu definiciju izvora prihoda, ograničenu na doprinose ili donacije, što europskim političkim strankama i zakladama uzrokuje teškoće kad pokušavaju kategorizirati i pravilno obračunati sredstva koja sama stvaraju. Stoga će se novim člankom 2. stavkom 9. uvesti treća kategorija izvora prihoda povezana s financijskim prihodima iz aktivnosti stranke ili zaklade. Članak 23. izmijenit će se kako bi se ograničili prihodi iz te nove kategorije kako ne bi postala prekomjerno zastupljena u ukupnom proračunu subjekta.

Nadalje, uvest će se novi članak 2. stavak 10. kako bi se razjasnili pojam neizravnog financiranja i činjenica da njegova zabrana ne bi trebala spriječiti europske političke stranke i zaklade da surađuju sa svojim strankama i organizacijama članicama.

Dodat će se članak 3. stavak 1. točka (e) i članak 3. stavak 2. točka (d) kako bi se razjasnilo da ne samo da se obveza pridržavanja vrijednosti na kojima se temelji Europska unija, kako je navedeno u članku 2. Ugovora o Europskoj uniji, primjenjuje na europske političke stranke i zaklade, već i da bi se te europske političke stranke i zaklade trebale pobrinuti da i njihove stranke i organizacije članice poštuju te vrijednosti i pridržavaju ih se.

Europska politika trebala bi biti odraz raznolikosti njezinih društava. Konkretno, u cilju promicanja rodne ravnopravnosti europske političke stranke morat će, u skladu s člankom 4., svoja interna pravila o rodnoj ravnopravnosti uvrstiti u svoje statute. Osim toga, članak 21. izmijenit će se kako bi europske političke stranke bile obavezne dostaviti dokaze o zastupljenosti spolova pri podnošenju zahtjeva za financiranje sredstvima EU-a. Članak 30. izmijenit će se kako bi obuhvaćao sankcije za slučaj da europska politička stranka ne dostavi takve dokaze. Europske političke stranke pozivaju se i da dostave informacije o uključenosti i zastupljenosti manjina u svojim strankama članicama.

Člankom 4. propisuje se da statuti europskih političkih stranaka moraju sadržavati interna pravila za upotrebu političkog oglašavanja.

---

²⁰ SWD(2021) 359 final od 23.11.2021.

U Uredbu će se umetnuti članak 5., kojim se utvrđuju zahtjevi u pogledu transparentnosti političkog oglašavanja. U tom se članku navode obveze europskih političkih stranaka, točnije: i. pružatelji usluga političkog oglašavanja s kojima surađuju moraju se u potpunosti pridržavati svojih obveza utvrđenih Uredbom (EU) 2022/xx, ii. za svaki politički oglas koji sponzoriraju i izravno objavljuju moraju se navesti odgovarajuće informacije u repozitoriju kojim upravlja Tijelo za europske političke stranke i zaklade te iii. mora se uspostaviti politika upotrebe političkog oglašavanja. Nadalje, ako se za političko oglašavanje koriste tehnikama ciljanja ili isticanja koje obuhvaćaju obradu osobnih podataka, moraju osigurati usklađenost s člankom 12. Uredbe (EU) 2022/xx.

U članku 5. utvrđuje se i obveza država članica da odrede nacionalna regulatorna tijela nadležna za nadzor nad usklađenošću sa zahtjevima iz tog članka te se nadzorna tijela iz članka 51. Uredbe (EU) 2016/679 ovlašćuju za nadzor nad korištenjem tehnika ciljanja ili isticanja u okviru kojih europske političke stranke obrađuju osobne podatke. Naposljetku, članak 5. temelj je za donošenje delegiranih akata za izmjenu informacija koje se šalju u repozitorij kojim upravlja Tijelo za europske političke stranke i zaklade te informacija obuhvaćenih politikom upotrebe političkog oglašavanja.

Registar uspostavljen člankom 8. sadržavat će repozitorij objava koje europske političke stranke dostavljaju Tijelu na temelju članka 5.

Iz Uredbe 1141/2014 trenutačno je nejasno jesu li rashodi prihvatljivi za financiranje sredstvima EU-a tijekom tromjesečnog razdoblja od donošenja odluka o brisanju iz Registra do njihova stupanja na snagu. Stoga će se članci 10. i 19. izmijeniti kako bi se ukinulo to tromjesečno razdoblje i zaštitili financijski interesi Unije.

Umetnut će se članak 13. kojim se utvrđuje obveza Tijela da svake godine sastavlja opisna izvješća o odlukama nacionalnih regulatornih tijela iz prethodne godine u kojima se utvrđuje da je europska politička stranka prekršila članak 5. ove Uredbe.

Trenutačno je Uredbom 1141/2014 utvrđena stopa sufinanciranja od 10 % za europske političke stranke, odnosno 5 % za europske političke zaklade, koju stranke i zaklade moraju postići kako bi iskoristile najveći iznos doprinosa iz proračuna EU-a koji im je na raspolaganju. Budući da neke europske političke stranke, osobito one manje, imaju teškoća s prikupljanjem sredstava potrebnih za postizanje stope sufinanciranja, članak 20. stavak 4. izmijenit će se kako bi se za europske političke stranke ta stopa smanjila na 5 %, u skladu sa stopom za europske političke zaklade.

Članak 20. stavak 4. izmijenit će se i kako bi se omogućila stopa sufinanciranja od 0 % u godini izbora za Europski parlament.

Članak 21. izmijenit će se kako bi se pojasnili zahtjevi za prikazivanje logotipa europske političke stranke kojoj je pridružena stranka članica kako bi se povećala vidljivost europskih političkih stranaka na nacionalnoj razini. Članak 30. izmijenit će se kako bi obuhvaćao sankcije u slučaju da europska politička stranka u svojoj prijavi za financiranje sredstvima EU-a ne dostavi dokaze da njezine stranke članice ističu njezin logotip.

Članak 21. sadržavat će i obvezu europske političke stranke da u trenutku podnošenja prijave za financiranje iz proračuna Europske unije priloži dokaze iz kojih je vidljivo da se pridržava članka 5. ove Uredbe. Mora priložiti i dokaz da održava ažuriranu politiku upotrebe političkog oglašavanja i da ju je provodila tijekom 12 mjeseci prije zadnjeg dana roka za podnošenje prijave.

Kako bi se uklonili nedostaci u sustavu transparentnosti za donacije, člankom 23. uvest će se mehanizam dubinske analize za donacije veće od 3 000 EUR. Osim toga, članak 23. izmijenit će se kako bi se Tijelo za europske političke stranke i zaklade ovlastilo da zatraži dodatne informacije izravno od donatora ako ima razloga smatrati da je donacija dodijeljena protivno Uredbi. Izmjena članka 36. rezultirat će većom javnom transparentnošću jer će Tijelo za europske političke stranke i zaklade i Europski parlament morati objavljivati informacije u otvorenom i strojno čitljivom formatu te objavljivati tjedna izvješća o donacijama i njihovu trošenju koja Tijelo zaprimi od europskih političkih stranaka u razdoblju od šest mjeseci prije izbora za Europski parlament.

Uredba 1141/2014 europskim političkim strankama i zakladama ne daje izričito dopuštenje za prikupljanje doprinosa članova čije je sjedište izvan Europske unije. Presudom Općeg suda od 25. studenoga 2020. u predmetu T-107/19 potvrđeno je da stranka izvan EU-a nije obuhvaćena definicijom „političke stranke” prema Uredbi 2004/2003 jer je ne „priznaje pravni poredak niti je osnovana u skladu s pravnim poretkom barem jedne države članice”. Stoga je Sud presudio da se uplate članova koji se nalaze izvan EU-a ne mogu smatrati doprinosima, već samo donacijama. Ta zabrana, međutim, europskim političkim strankama i zakladama onemogućuje stvaranje snažnijih veza s politički bliskim članovima izvan EU-a. Stoga će se članak 23. stavci 9. i 10. izmijeniti kako bi se europskim političkim strankama i zakladama omogućilo prikupljanje doprinosa od članova iz država članica Vijeća Europe. Kako bi se ublažio rizik od stranog uplitanja i osigurala proporcionalnost, doprinosi članova izvan EU-a ograničit će se na 10 % ukupnih doprinosa (koji su pak ograničeni na 40 % godišnjeg proračuna predmetne stranke ili zaklade). To ograničenje, zajedno sa zahtjevom da europske političke stranke osiguraju da njihove stranke članice izvan Unije poštuju vrijednosti ekvivalentne onima iz članka 2. UEU-a, trebalo bi osigurati potrebne zaštitne mehanizme u pogledu stranog financiranja.

Kako bi se europskim političkim strankama omogućilo poticanje rasprava o europskim pitanjima na nacionalnoj razini, te će stranke smjeti koristiti sredstva iz proračuna EU-a u nacionalnim referenduskim kampanjama o pitanjima povezanim s provedbom Ugovorâ, u skladu s izmijenjenim člankom 25.

Članak 30. izmijenit će se kako bi se prilagodile sankcije koje Tijelo za europske političke stranke i zaklade izriče u slučaju nemjerljivih kršenja Uredbe kako bi sustav sankcija bio proporcionalniji i svrsishodniji.

Članak 32. izmijenit će se kako bi se ojačala suradnja između Tijela i dužnosnika za ovjeravanje Europskog parlamenta na provedbi i tumačenju Uredbe, čime će se povećati pravna sigurnost za europske političke stranke i zaklade. Članak 33. trebalo bi pojasniti te bi on trebao izričito upućivati na pravo europskih političkih stranaka i zaklada na saslušanje prije izricanja sankcija. To je osobito važno zato što se Uredbom trenutano ne predviđa upravna žalba na odluke Tijela. Osim toga, u prvom izvješću o evaluaciji nakon donošenja preinačene Uredbe procijenit će se moguća potreba za uvođenjem žalbe na odluke Tijela na srednjoj razini.

Članak 40. mijenja se kako bi se obuhvatile delegacijske ovlasti u odnosu na članak 5. stavak 2. i 3. Naposljetku, mijenja se i članak 44. o prijelaznim odredbama kako bi se utvrdile prijelazne odredbe o članku 5. stavku 3. i članku 21. točki 4. i 5.

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o statutu i financiranju europskih političkih stranaka i europskih političkih zaklada (preinaka)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 224.,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju, a posebno njegov članak 106.a,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora²¹,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija²²,

uzimajući u obzir mišljenje Revizorskog suda²³,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,

budući da:

↓ novo

(1) Uredba (EU, Euratom) br. 1141/2014 Europskog parlamenta i Vijeća²⁴ značajno je izmijenjena nekoliko puta²⁵. S obzirom na daljnje izmjene tu bi uredbu radi jasnoće trebalo preinačiti.

↓ 1141/2014 uvodna izjava 1.

(2) U članku 10. stavku 4. Ugovora o Europskoj uniji (UEU) i članku 12. stavku 2. Povelje o temeljnim pravima Europske unije (Povelja) navodi se da političke stranke

²¹ SL C [...], [...], str. [...].

²² SL C [...], [...], str. [...].

²³ SL C [...], [...], str. [...].

²⁴ Uredba (EU, Euratom) br. 1141/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. listopada 2014. o statutu i financiranju europskih političkih stranaka i europskih političkih zaklada (SL L 317, 4.11. 2014., str. 1).

²⁵ Vidjeti Prilog III.

na europskoj razini pridonose stvaranju europske političke svijesti i izražavanju političke volje građana Unije.

↓ 1141/2014 uvodna izjava 2.

- (3) U člancima 11. i 12. Povelje navodi se da su pravo na slobodu udruživanja na svim razinama, na primjer u političke ili civilne svrhe, te pravo na slobodu izražavanja, što uključuje slobodu mišljenja te primanja i širenja informacija i ideja bez uplitanja tijela javne vlasti i bez obzira na granice, temeljna prava svih građana Unije.
-

↓ 1141/2014 uvodna izjava 3.

- (4) Europskim građanima trebalo bi omogućiti korištenje tih prava kako bi u potpunosti sudjelovali u demokratskom životu Unije.
-

↓ 1141/2014 uvodna izjava 4.

- (5) Istinski nadnacionalne europske političke stranke i njihove pridružene europske političke zaklade imaju ključnu ulogu u izražavanju glasa građana na europskoj razini premošćivanjem jaza između politike na nacionalnoj razini i na razini Unije.
-

↓ 1141/2014 uvodna izjava 5.

- (6) Europske političke stranke i njihove pridružene europske političke zaklade trebalo bi poticati i pomagati im u njihovim nastojanjima da stvore snažnu vezu između europskog civilnog društva i institucija Unije, a osobito Europskog parlamenta.
-

↓ 1141/2014 uvodna izjava 6.
(prilagođeno)

~~Iskustvo koje su europske političke stranke i njihove pridružene europske političke zaklade stekle primjenom Uredbe (EZ) br. 2004/2003 Europskog parlamenta i Vijeća [5], zajedno s rezolucijom Europskog parlamenta od 6. travnja 2011. o primjeni Uredbe (EZ) br. 2004/2003 [6] ukazuje na potrebu poboljšanja pravnog i financijskog okvira za europske političke stranke i njihove pridružene europske političke zaklade kako bi postale vidljiviji i učinkovitiji sudionici u višerazinskom političkom sustavu Unije.~~

↓ 1141/2014 uvodna izjava 7.

- (7) Kao priznavanje zadaće koja je UEU-om dodijeljena europskim političkim strankama, te kako bi se olakšao njihov rad, za europske političke stranke i njihove pridružene europske političke zaklade trebalo bi utvrditi poseban europski pravni status.
-

↓ 1141/2014 uvodna izjava 8.
(prilagođeno)

- (8) ~~Trebalo bi osnovati~~ Tijelo za europske političke stranke i zaklade („Tijelo”) je tijelo Unije u smislu članka 263. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) kojem je ~~za potrebe~~ svrha registriranj~~ac~~ae, kontrol~~ea~~ae i sankcioniranj~~ac~~ae

europskih političkih stranaka i europskih političkih zaklada. Registracija bi trebala biti nužna radi dobivanja europskog pravnog statusa, koji podrazumijeva niz prava i obveza. Kako bi se izbjegao mogući sukob interesa, Tijelo bi trebalo biti neovisno.

↓ 1141/2014 uvodna izjava 9.

- (9) Trebalo bi utvrditi postupke koje europske političke stranke i njihove pridružene europske političke zaklade trebaju slijediti kako bi dobile europski pravni status u skladu s ovom Uredbom, kao i postupke i kriterije koje treba poštovati prilikom donošenja odluke o odobravanju takvog europskog pravnog statusa. Također je potrebno utvrditi postupke za slučajeve u kojima se europskoj političkoj stranci ili europskoj političkoj zakladi europski pravni status oduzima, kada ga izgubi ili ga se odrekne.
-

↓ 1141/2014 uvodna izjava 10.
(prilagođeno)

- (10) Kako bi se olakšao nadzor ~~pravnih subjekata na koja~~ nad pravnim subjektima na koje će se primjenjivati i pravo Unije i nacionalno pravo, Komisiji bi trebalo delegirati ovlasti za donošenje akata u skladu s člankom 290. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU-a) u vezi s funkcioniranjem registra europskih političkih stranaka i zaklada („Registar“), kojeg ~~će~~ voditi Tijelo, osobito u pogledu informacija i ~~prateće popratne~~ dokumentacije iz Registra. Posebno je važno da Komisija tijekom svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući ~~i ona na stručnoj razini~~ ona na razini stručnjaka , te da se ta savjetovanja provedu u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.²⁶ Prilikom pripreme ~~i izrade~~ Osobito, s ciljem osiguravanja ravnopravnog sudjelovanja u pripremi delegiranih akata, ~~Komisija bi trebala osigurati da se relevantni dokumenti europskom parlamentu i Vijeću šalju istodobno, na vrijeme i na primjeren način.~~ Europski parlament i Vijeće primaju sve dokumente istodobno kada i stručnjaci iz država članica te njihovi stručnjaci sustavno imaju pristup sastancima stručnih skupina Komisije koji se odnose na pripremu delegiranih akata.
-

↓ 1141/2014 uvodna izjava 11.
(prilagođeno)

- (11) Radi osiguranja jedinstvenih uvjeta za provedbu ove Uredbe, Komisiji bi trebalo dodijeliti provedbene ovlasti u pogledu odredbi o sustavu registracijskih brojeva kao i o dostupnosti standardnih izvadaka iz Registra koje Tijelo treba omogućiti trećim stranama na njihov zahtjev, ~~Komisiji bi trebalo dodijeliti provedbene ovlasti.~~ Te bi ~~se~~ ovlasti trebale ~~le~~ izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća²⁷.

---

²⁶ SL L 123, 12.5.2016., str. 1.

²⁷ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

↓ 1141/2014 uvodna izjava 12.
(prilagođeno)
⇒ novo

- (12) Europske političke stranke i njihove pridružene europske političke zaklade koje žele biti priznate kao takve na razini Unije ostvarenjem europskog pravnog statusa i biti financirane javnim sredstvima iz općeg proračuna Europske unije trebale bi poštovati određena načela i ispuniti određene uvjete. Osobito je potrebno da europske političke stranke, i njihove pridružene europske političke zaklade ⇒ te njihovi članovi u Uniji ⇐ poštuju vrijednosti na kojima se Unija temelji, kako ~~je izraženo~~ su navedene u članku 2. UEU-a. ⇒ Europske političke stranke i njihove pridružene europske političke zaklade trebale bi također osigurati da njihove stranke članice i organizacije članice poštuju te vrijednosti. ⇐
-

↓ novo

- (13) Za potrebe svojih odluka o registraciji, kako bi se utvrdilo ispunjava li europska politička stranka ili europska politička zaklada svoje obveze poštovanja vrijednosti na kojima se Unija temelji, kako su navedene u članku 2. UEU-a, te osigurava li da njezini članovi poštuju te vrijednosti, Tijelo bi se trebalo osloniti na pisanu izjavu te europske političke stranke ili europske političke zaklade na predlošku priloženom ovoj Uredbi. Međutim, ovlast Tijela da na zahtjev Europskog parlamenta, Vijeća ili Komisije provjeri poštovanje tih vrijednosti ne bi se trebala proširiti na moguće slučajeve kad stranka članica ili organizacija članica krši te vrijednosti.
-

↓ 1141/2014 uvodna izjava 13.

- (14) Odluke o brisanju europske političke stranke ili europske političke zaklade iz Registra zbog nepoštovanja vrijednosti na kojima se Unija temelji, kako su navedene ~~navedenima~~ u članku 2. UEU-a, trebalo bi donositi samo u slučaju očitog i ozbiljnog kršenja tih vrijednosti. Prilikom donošenja odluke o brisanju iz Registra Tijelo bi trebalo u potpunosti poštovati Povelju.
-

↓ novo

- (15) Radi zaštite financijskih interesa Unije i usklađivanja ove Uredbe s člankom 297. UFEU-a odluke o brisanju iz Registra trebale bi stupiti na snagu nakon obavijesti.
-

↓ 1141/2014 uvodna izjava 14.
(prilagođeno)

- (16) Statuti europskih političkih stranaka ili europskih političkih zaklada trebali bi sadržavati niz osnovnih odredbi. Državama članicama trebalo bi biti dopušteno ~~nametnuti~~ ☒ odrediti ☒ dodatne uvjete za statute europskih političkih stranaka i europskih političkih zaklada koje imaju sjedište na njihovim državnim područjima, pod uvjetom da su ti dodatni uvjeti u skladu s ovom Uredbom.

↓ 1141/2014 uvodna izjava 15.
(prilagođeno)

- (17) Tijelo bi trebalo redovito provjeravati ispunjavaju li se uvjeti i zahtjevi u vezi s registracijom europskih političkih stranaka i europskih političkih zaklada. Odluke u vezi s poštovanjem vrijednosti na kojima se temelji Unija, kako su navedene navedenih u članku 2. UEU-a, trebalo bi donositi u skladu s postupkom utvrđenim posebno u tu svrhu, a nakon savjetovanja s odborom neovisnih uglednih osoba osnovanim Uredbom (EU, Euratom) br. 1141/2014 .
-

↓ 1141/2014 uvodna izjava 16.
(prilagođeno)

~~Tijelo je tijelo Unije u smislu članka 263. UFEU-a.~~

↓ 1141/2014 uvodna izjava 17.

- (18) Trebalo bi zajamčiti neovisnost i transparentnost odbora neovisnih uglednih osoba.
-

↓ 2019/493 uvodna izjava 3.
(prilagođeno)

- (19) ~~Iz nedavnih događaja vidljivo je da~~ ~~n~~Nezakonita uporaba osobnih podataka može predstavljati rizik za izložiti izborne procese i demokracije potencijalnim rizicima . Stoga je potrebno zaštititi integritet europskog demokratskog procesa predviđanjem financijskog sankcioniranja u slučajevima u kojima europske političke stranke ili europske političke zaklade iskorištavaju kršenja pravila o zaštiti osobnih podataka kako bi utjecale na ishod izbora za Europski parlament.
-

↓ 2019/493 uvodna izjava 4.
(prilagođeno)

- (20) U tu svrhu trebalo bi ~~uspostaviti~~ utvrditi postupak provjere u okviru kojeg Tijelo, u određenim uvjetima, mora zatražiti od odbora neovisnih uglednih osoba ~~osnovanog Uredbom (EU, Euratom) br. 1141/2014~~ procjenu o tome je li europska politička stranka ili europska politička zaklada namjerno utjecala ili pokušala utjecati na ishod izbora za Europski parlament iskorištavanjem kršenja primjenjivih pravila o zaštiti osobnih podataka. Ako se ~~u skladu s postupkom provjere~~ utvrdi da je to slučaj, Tijelo bi trebalo izreći učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće sankcije ~~u okviru učinkovitog, proporcionalnog i odvraćajućeg sustava sankcioniranja utvrđenog Uredbom (EU, Euratom) br. 1141/2014.~~
-

↓ 2019/493 uvodna izjava 5.

- (21) Tijelo bi pri izricanju sankcije europskoj političkoj stranci ili zakladi u skladu s postupkom provjere trebalo poštovati načelo *ne bis in idem*, prema kojem se sankcije ne mogu izreći ~~dva puta~~ dvaput za isto kažnjivo djelo. Tijelo bi također trebalo osigurati da se poštuje načelo pravne sigurnosti i da predmetna europska politička stranka ili europska politička zaklada ima mogućnost biti saslušana.

↓ 2019/493 uvodna izjava 7.
(prilagođeno)

- (22) Budući da bi se novi postupak trebao pokreće pokretati odlukom nadležnog nacionalnog nadzornog tijela za zaštitu podataka, predmetna europska politička stranka ili europska politička zaklada trebala bi moći zatražiti preispitivanje sankcije ako je odluka tog nacionalnog nadzornog tijela stavljena izvan snage ili ako je prihvaćen pravni lijek protiv te odluke, pod uvjetom da su iscrpljena sva pravna sredstva na nacionalnoj razini.

↓ 1141/2014 uvodna izjava 18.

- (23) Europski pravni status dodijeljen europskim političkim strankama i njihovim pridruženim zakladama trebao bi im dati pravnu osobnost i priznanje u svim državama članicama. Takva pravna osobnost i priznanje ne daju im pravo na imenovanje kandidata na nacionalnim izborima ili izborima za Europski parlament ~~ili na sudjelovanje u kampanjama za referendum~~. Davanje takvih ili sličnih prava ostaje u nadležnosti država članica.

↓ 1141/2014 uvodna izjava 19.

- (24) Aktivnosti europskih političkih stranaka i europskih političkih zaklada trebale bi biti uređene ovom Uredbom, a pitanja koja nisu uređena ovom Uredbom odgovarajućim odredbama nacionalnog prava u državama članicama. Pravni status europske političke stranke ili europske političke zaklade trebao bi biti uređen ovom Uredbom i mjerodavnim odredbama nacionalnog prava u državi članici u kojoj ima sjedište („država članica sjedišta”). Država članica sjedišta trebala bi moći unaprijed odrediti mjerodavno pravo ili ostaviti mogućnost odabira europskim političkim strankama i europskim političkim zakladama. Država članica sjedišta također bi trebala moći odrediti drukčije ili dodatne uvjete pored onih utvrđenih ovom Uredbom, uključujući odredbe o registraciji i integraciji europskih političkih stranaka i zaklada kao takvih u nacionalne administrativne sustave i sustave kontrole te o njihovoj organizaciji i statutima, uključujući i o odgovornosti, pod uvjetom da su te odredbe u skladu s ovom Uredbom.

↓ 1141/2014 uvodna izjava 20.
(prilagođeno)

- (25) Kao ključni element europskog pravnog statusa, europske političke stranke i europske političke zaklade trebale bi imati europsku pravnu osobnost. Stjecanje europske pravne osobnosti trebalo bi podlijegati uvjetima i postupcima za zaštitu interesa države članice sjedišta, podnositelja zahtjeva za ostvarenjem europskog pravnog statusa („podnositelj zahtjeva”) i ~~bilo kojih~~ uključenih trećih strana koje su u pitanju. Konkretno, svaku prethodno postojeću nacionalnu pravnu osobnost trebalo bi pretvoriti u europsku pravnu osobnost, a sva pojedinačna prava i obveze koje je prethodni nacionalni pravni subjekt imao trebalo bi prenijeti na novi europski pravni subjekt. Osim toga, kako bi se olakšao kontinuitet djelovanja, trebalo bi ~~osigurati~~ uspostaviti zaštitne mehanizme da se spriječi da predmetna država članica odredi mjere zabrane za takvu pretvorbu. Država članica sjedišta trebala bi moći ~~da~~

odrediti vrste nacionalnih pravnih osoba koje se mogu pretvoriti u europsku pravnu osobu i uskratiti ~~svoj~~ pristanak na stjecanje europske pravne osobnosti na temelju ove Uredbe do pružanja odgovarajućih jamstava, osobito u pogledu zakonitosti statuta podnositelja zahtjeva prema propisima te države članice ili zaštite vjerovnika ili nositelja drugih prava ~~vezano za prethodno postojeću nacionalnu pravnu osobnost povezanih s prethodno postojećom pravnom osobnosti.~~

↓ 1141/2014 uvodna izjava 21.
(prilagođeno)

- (26) Prestanak europske pravne osobnosti trebao bi podlijegati uvjetima i postupcima za zaštitu interesa Unije, države članice sjedišta, europske političke stranke ili europske političke zaklade te ~~zainteresiranih~~ uključenih trećih strana. Točnije, ako europska politička stranka ili europska politička zaklada stekne pravnu osobnost prema pravu države članice u kojoj joj je sjedište, to bi se trebalo smatrati pretvorbom europske pravne osobnosti pa bi sva pojedinačna prava i obveze koje je imao prethodno postojeći europski pravni subjekt trebalo prenijeti na nacionalni pravni subjekt. Osim toga, kako bi se olakšao kontinuitet djelovanja, trebalo bi ~~osigurati~~ uspostaviti zaštitne mehanizme da se spriječi da predmetna država članica odredi mjere zabrane za takvu pretvorbu. Ako europska politička stranka ili europska politička zaklada ne stekne pravnu osobnost u državi članici u kojoj joj je sjedište, ona bi trebala prestati postojati u skladu s pravom te države članice i u skladu s uvjetom kojim se od nje zahtijeva da ~~nema namjeru~~ ne djeluje s ciljem stjecanja dobiti. Tijelo i dužnosnik za ovjeravanje Europskog parlamenta ~~bi~~ trebali bi ~~se~~ moći s predmetnom državom članicom ~~postići sporazum~~ dogovoriti o ~~modalitetima~~ načinima prestanka europske pravne osobnosti, osobito kako bi se osigurali povrat sredstava primljenih iz općeg proračuna Europske unije i ~~financijske sankcije~~ naplata financijskih sankcija .
-

↓ 1141/2014 uvodna izjava 22.
(prilagođeno)

- (27) Ako europska politička stranka ili europska politička zaklada ozbiljno prekrši relevantno nacionalno pravo i ako se pitanje odnosi na ~~obilježja~~ elemente koji utječu na poštovanje vrijednosti na kojima se Europska unija temelji, a koje su ~~izražene~~ navedene u članku 2. UEU-a, Tijelo bi na zahtjev predmetne države članice trebalo primijeniti postupke iz ove Uredbe. Osim toga, Tijelo bi na zahtjev države članice sjedišta trebalo iz Registra brisati europsku političku stranku ili europsku političku zakladu koja je ozbiljno prekršila relevantno nacionalno pravo u bilo kojem drugom pogledu.
-

↓ 1141/2014 uvodna izjava 23.
(prilagođeno)

- (28) Prihvatljivost za financiranje iz općeg proračuna Europske unije trebala bi biti ograničena na europske političke stranke i njihove pridružene europske političke zaklade koje su priznate kao takve i koje su dobile europski pravni status. Iako je ključno ~~osigurati~~ da uvjeti ~~nastanka~~ za dobivanje statusa europske političke stranke ~~nisu ne budu~~ pretjerani, već da ih ~~se može jednostavno zadovoljiti organiziranim i ozbiljnim nadnacionalnim savezima~~ mogu jednostavno ispuniti

organizirani i ozbiljni nadnacionalni savezi političkih stranaka ili fizičkih osoba ili oboje, nužno je ~~uspostaviti~~ i utvrditi razmjerne kriterije za dodjelu ograničenih sredstava iz općeg proračuna Europske unije koji ~~kriteriji~~ objektivno odražavaju europsku ambiciju i stvarnu biračku potporu europske političke stranke. Takve kriterije najbolje je temeljiti na ishodu izbora za Europski parlament, u kojima temeljem ove Uredbe europske političke stranke ili njihovi članovi moraju sudjelovati, te koji je precizan pokazatelj izbornog priznanja europske političke stranke. Oni bi trebali odražavati ulogu Europskog parlamenta da izravno predstavlja građane Unije koja mu je dodijeljena u članku 10. stavku 2. UEU-a, kao i cilj europskih političkih stranaka da u potpunosti sudjeluju u demokratskom životu Unije i postanu aktivni sudionici u predstavničkoj demokraciji Europe kako bi učinkovito izražavale poglede, mišljenja i političku volju građana Unije. Prihvatljivost za financiranje iz općeg proračuna Europske unije trebala bi stoga biti ograničena na europske političke stranke koje u Europskom parlamentu zastupa barem jedan njihov član te na europske političke zaklade koje se prijavljuju preko europske političke stranke koju u Europskom parlamentu zastupa barem jedan njezin član.

↓ 2018/673 uvodna izjava 6.
(prilagođeno)
⇒ novo

(29) Radi transparentnosti i jačanja kontrole te demokratske odgovornosti europskih političkih stranaka ~~i veze između europskog civilnog društva i institucija Unije, posebno Europskog parlamenta~~, pristup financiranju iz općeg proračuna Europske unije trebalo bi uvjetovati ~~time da stranke članice iz EU-a~~ ⇒ davanjem određenih informacija. Točnije, europske političke stranke trebale bi osigurati da njihove stranke članice sa sjedištem u Uniji ⇐ na jasno vidljiv način prilagođen korisnicima objave politički program i logotip predmetne europske političke stranke.

(30) ⇒ Europske političke stranke i njihove stranke članice trebale bi biti primjer u uklanjanju rodni razlika u političkoj domeni. Ako žele upotrebljavati sredstva EU-a, europske političke stranke trebale bi imati interna pravila kojima se promiče rodna ravnoteža i biti transparentne u pogledu rodne ravnoteže u svojim strankama članicama. ⇐ ~~Trebalo bi poticati uključivanje informacija~~ ⇒ Europske političke stranke trebale bi dati dokaze o svojoj internoj politici ⇐ ~~o~~ rodne ravnoteže ⇐ ⇒ i o rodnoj zastupljenosti u svojim strankama članicama kad je riječ o kandidatima za Europski parlament i njegovim članovima ⇐ ~~spolova za svaku stranku članicu europske političke stranke~~. ⇒ Europske političke stranke pozivaju se i na davanje informacija o uključivosti i zastupljenosti manjina u svojim strankama članicama. ⇐

↓ 1141/2014 uvodna izjava 24.

(31) Kako bi se povećala transparentnost financiranja europskih političkih stranaka te kako bi se izbjegla potencijalna zlouporaba pravila o financiranju, član Europskog parlamenta trebao bi se, samo u svrhe financiranja, smatrati članom samo jedne europske političke stranke koja bi, kada je to relevantno, trebala biti ona stranka kojoj je pridružena njegova nacionalna ili regionalna politička stranka na datum određen kao rok za podnošenje prijave za financiranje.

↓ 1141/2014 uvodna izjava 25.
⇒ novo

- (32) Potrebno je utvrditi postupke koje europske političke stranke i njihove pridružene europske političke zaklade trebaju poštovati prilikom prijavljivanja za financiranje iz općeg proračuna Europske unije, kao i postupke, kriterije i pravila koje je potrebno poštovati prilikom donošenja odluke o odobravanju takvog financiranja. ⇒ U tom kontekstu europske političke stranke i zaklade trebale bi osobito poštovati načelo dobrog financijskog upravljanja. ⇐

↓ novo

- (33) Kako bi se riješile teškoće s kojima se suočavaju europske političke stranke, osobito male, u postizanju stope sufinanciranja od 10 % propisane Uredbom (EU, Euratom) br. 1141/2014, stopu sufinanciranja za europske političke stranke trebalo bi smanjiti na 5 %, u skladu sa stopom za europske političke zaklade.
- (34) U godini izbora za Europski parlament stopu sufinanciranja trebalo bi smanjiti na 0 %. Ukidanje obveze sufinanciranja u godini izbora za Europski parlament trebalo bi pomoći europskim političkim strankama da povećaju broj i intenzitet svojih aktivnosti u okviru kampanje te tako povećaju vidljivost na nacionalnoj razini.

↓ 1141/2014 uvodna izjava 26.

- (35) U svrhu jačanja neovisnosti te objektivne i subjektivne odgovornosti europskih političkih stranaka i europskih političkih zaklada, određene vrste donacija i doprinosa iz izvora koji nisu opći proračun Europske unije trebale bi biti zabranjene ili podlijevati ograničenjima. Sva ograničenja slobodnog kretanja kapitala koja bi mogla proizaći iz prethodnih ograničenja opravdana su na temelju javnog poretka i potrebna za ostvarivanje tih ciljeva.

↓ novo

- (36) Trebalo bi uvesti mehanizam dubinske analize kako bi se poboljšala transparentnost velikih donacija i smanjio rizik od stranog uplitanja iz tog izvora. U tu bi svrhu europske političke stranke i europske političke zaklade od svojih donatora trebale zatražiti detaljne identifikacijske podatke. Tijelo bi trebalo biti ovlašteno zatražiti dodatne podatke od donatora ako ima razloga smatrati da je donacija odobrena protivno ovoj Uredbi.
- (37) Kako bi se poboljšala suradnja s dugotrajnim članovima koji dijele vrijednosti EU-a, trebalo bi dopustiti doprinose stranaka članica sa sjedištem u zemlji izvan Unije, ali u Vijeću Europe. Za takve bi doprinose, međutim, trebala vrijediti gornja granica u odnosu na ukupni doprinos kako bi se ograničio rizik od stranog uplitanja.
- (38) U Uredbi (EU, Euratom) br. 1141/2014 priznaju se samo dvije kategorije prihoda za europske političke stranke i zaklade osim doprinosa iz proračuna Europske unije, odnosno doprinosi članova i donacije. Niz izvora prihoda ostvarenih od vlastitih gospodarskih aktivnosti (kao što su prodaja publikacija ili naknade za konferencije) nije obuhvaćen tim dvjema kategorijama, što stvara probleme za računovodstvo i transparentnost. Zbog toga bi trebalo uvesti treću kategoriju prihoda („vlastita

sredstva”). Udio vlastitih sredstava u ukupnom proračunu europske političke stranke ili zaklade trebao bi biti ograničen na 5 % kako bi ne bi postao prevelik u odnosu na ukupni proračun tih subjekata.

↓ 1141/2014 uvodna izjava 27.
(prilagođeno)
⇒ novo

- (39) ⇒ Kako bi doprle do svojih članova i birača u cijeloj Uniji, ⇐ ~~Europske političke stranke trebale bi biti sposobne financirati~~ ⇒ imati pravo upotrebljavati svoja sredstva za prekogranične ⇐ kampanje, ~~vođene u kontekstu izbora za Europski parlament, dok bi~~ ~~Za financiranje i ograničavanje izbornih troškova za sve stranke i kandidate na tim izborima~~ ⇒ u tim kampanjama ⇐ trebala ⊗ bi ⊗ vrijediti pravila mjerodavna u svakoj državi članici.
-

↓ 1141/2014 uvodna izjava 32.
⇒ novo

- (40) Kako bi se pomoglo podići europsku političku svijest građana i promicati transparentnost ~~europskog izbornog postupka~~ ⇒ političke pripadnosti ⇐, europske političke stranke mogu ~~tijekom izbora za Europski parlament~~ obavještavati građane o svojim vezama s pridruženim nacionalnim političkim strankama i kandidatima.
-

↓ 1141/2014 uvodna izjava 28.
⇒ novo

- (41) Europske političke stranke ne bi smjele ni izravno ni neizravno financirati druge političke stranke, a osobito ne nacionalne stranke ili kandidate. Europske političke zaklade ne bi smjele ni izravno ni neizravno financirati europske ili nacionalne političke stranke ili kandidate. ⇒ Zabrana neizravnog financiranja ne bi, međutim, trebala spriječiti europske političke stranke da javno podupiru svoje stranke članice u Uniji i surađuju s njima u pitanjima koja su relevantna za Uniju ili da podupiru političke aktivnosti u zajedničkom interesu kako bi mogle ispuniti svoju zadaću na temelju članka 10. stavka 4. UEU-a. ⇐ Štoviše, europske političke stranke i njihove pridružene europske političke zaklade ~~ne bi smjele~~ ⇒ trebale bi ⇐ financirati ⇒ aktivnosti u kontekstu nacionalnih ⇐ kampanjae za referendumе ⇒ samo ako se odnose na provedbu UEU-a i UFEU-a ⇐. ~~To~~ ~~ova~~ načela odražavaju Izjavu br. 11 o članku 191. Ugovora o osnivanju Europske zajednice koja je priložena Završnom aktu Ugovora iz Nice.
-

↓ 1141/2014 uvodna izjava 29.
(prilagođeno)

- (42) Trebalo bi utvrditi posebna pravila i postupke za raspodjelu odobrenih sredstava koja su na raspolaganju svake godine iz općeg proračuna Europske unije, s jedne strane uzimajući u obzir broj korisnika, a s druge strane udio izabраниh ~~članova~~ ⊗ zastupnika ⊗ koji svaka europska politička stranka korisnica, a time ujedno i njezina odgovarajuća pridružena europska politička zaklada, ima u Europskom parlamentu. Ta pravila trebala bi ~~predviđati~~ ~~omogućivati~~ strogu transparentnost, računovodstvo, reviziju i financijsku kontrolu europskih političkih stranaka i njihovih

pridruženih europskih političkih zaklada kao i izricanje proporcionalnih sankcija, ~~uključujući i među ostalim~~ u slučaju da europska politička stranka ili europska politička zaklada prekrši vrijednosti na kojima se Unija temelji, kako su navedene u članku 2. UEU-a.

↓ 1141/2014 uvodna izjava 30.
(prilagođeno)

- (43) Kako bi se osiguralo poštovanje obveza iz ove Uredbe u vezi s financiranjem i rashodima europskih političkih stranaka i europskih političkih zaklada te drugih pitanja nužno je ~~uspostaviti~~ omogućiti učinkovite mehanizme kontrole. U tu bi svrhu Tijelo, dužnosnik za ovjeravanje Europskog parlamenta i države članice trebali surađivati i razmjenjivati sve neophodne informacije. Također bi trebalo poticati uzajamnu suradnju među tijelima država članica kako bi se osigurala ~~u~~ učinkovita i djelotvorna kontrola obveza koje proizlaze iz mjerodavnog nacionalnog prava.

↓ novo

- (44) Kako bi se povećala pravna sigurnost koja se postiže ovom Uredbom i zajamčila njezina dosljedna provedba, Tijelo i dužnosnik za ovjeravanje Europskog parlamenta trebali bi blisko surađivati, među ostalim redovitom razmjenom stajališta i informacija o tumačenju i konkretnoj primjeni ove Uredbe. Usto, uz puno poštovanje neovisnosti Tijela, suradnja Tijela, dužnosnika za ovjeravanje Europskog parlamenta i europskih političkih stranaka i europskih političkih zaklada trebala bi europskim političkim strankama i europskim političkim zakladama olakšati ispravnu provedbu Uredbe i spriječiti pravne sporove. Obveza Tijela da sasluša europske političke stranke ili europske političke zaklade prije donošenja bilo kakvih odluka s nepovoljnim učincima također bi trebala pomoći europskim političkim strankama i europskim političkim zakladama u olakšavanju pravilne provedbe Uredbe te ujedno pomoći u sprečavanju pravnih sporova.

↓ 1141/2014 uvodna izjava 31.
(prilagođeno)
⇒ novo

- (45) Potrebno je ~~predvidjeti~~ utvrditi ~~jasan, jak i~~ odvrćući i ~~proporcionalan~~ sustav sankcija radi osiguravanja učinkovitog, proporcionalnog i jedinstvenog poštovanja obveza u pogledu aktivnosti europskih političkih stranaka i europskih političkih zaklada. Takav sustav ~~bi~~ također ~~bi~~ trebao poštovati načelo *ne bis in idem*, prema kojem se za isto djelo sankcija ne može izreći ~~dva puta~~ dvaput. Isto tako, potrebno je definirati uloge Tijela i dužnosnika za ovjeravanje Europskog parlamenta u pogledu kontrole i provjere postupanja u skladu s ovom Uredbom te mehanizme suradnje između njih i tijela država članica.

↓ novo

- (46) Političko oglašavanje političkim je strankama važno za komuniciranje s građanima i interakciju s njima u pogledu političkih pitanja. Njegovi oblici mogu biti mnogobrojni i mogu se diseminirati raznim medijima, od televizije i radija do tiska i internetskih društvenih medija. To je važan dio izbornog procesa na koji političke stranke i

kandidati troše važan dio sredstava. Premda ima važne koristi, donosi i potencijalne rizike za izborne procese i demokraciju. Ti rizici mogu biti posljedica netransparentnih postupaka i upotrebe političkog oglašavanja za prenošenje dezinformacija, među ostalim kad se u oglašavanju ne otkriva njegova politička priroda i kad se prikriva kako je financirano te to da je ciljano.

- (47) Europske političke stranke trebale bi stoga imati visoku razinu transparentnosti političkog oglašavanja kako bi doprinijele poštenoj političkoj raspravi te slobodnim i poštenim izborima, uključujući borbu protiv dezinformacija. Ona bi trebala doprinijeti razumijevanju prirode, izvora i konteksta političkog oglašavanja među građanima, uključujući njegovo financiranje i potrošene iznose te pitanje jesu li i na koji način oni njegov cilj. Trebala bi također promicati odgovornost i doprinositi smanjenju slučajeva zlouporabe političkog oglašavanja, među ostalim i onih povezanih s dezinformacijama, te drugih oblika uplitanja u demokratsku raspravu. Zahtjevima koji se odnose na transparentnost trebao bi se poduprijeti europski aspekt izbora za Europski parlament, što uključuje i prekogranični aspekt.
- (48) Države članice trebale bi se pobrinuti za odgovarajuće ispunjavanje obveza transparentnosti iz ove Uredbe koje se primjenjuju na političko oglašavanje. Države članice trebale bi nadležnim tijelima povjeriti potrebne ovlasti za nadzor nad ispunjavanjem tih obveza u pogledu transparentnosti. Kako bi se izbjeglo nepotrebno uplitanje, takva nacionalna regulatorna tijela svoje bi ovlasti trebala izvršavati nepristrano i transparentno te bi trebala biti pravno odvojena od vlade i funkcionalno nezavisna od svojih vlada i svih drugih javnih ili privatnih tijela. Građani i druge zainteresirane strane trebali bi moći saznati koja su regulatorna tijela nadležna u svakoj državi članici, a to bi trebalo postići uvođenjem obveze Tijelu da na svojim internetskim stranicama objavi i ažurira popis nacionalnih regulatornih tijela država članica. Odluke nacionalnih regulatornih tijela trebale bi podlijevati učinkovitim pravnim lijekovima, u potpunosti u skladu s člankom 47. Povelje. To bi trebalo uključivati odredbu da se na zahtjev bilo koje zainteresirane strane može pravodobno zatražiti i dobiti odgovarajuća pravna zaštita kojom se od europske političke stranke zahtijeva da prestane s bilo kakvim kršenjem zahtjeva u pogledu transparentnosti iz ove Uredbe.
- (49) Europske političke stranke često se za pripremu, plasiranje, objavu i diseminaciju svojih političkih oglasa oslanjaju na vanjske pružatelje usluga, uključujući izdavače oglasa. Takvi pružatelji usluga obvezani su Uredbom (EU) 2022/XX Europskog parlamenta i Vijeća²⁸ o transparentnosti i ciljanju u političkom oglašavanju. Pri stupanju u ugovorni odnos o pružanju usluga povezanih s političkim oglašavanjem europske političke stranke trebale bi se pobrinuti da pružatelji usluga političkog oglašavanja, uključujući izdavače oglasa, ispunjavaju obveze iz Uredbe (EU) 2022/XX [o transparentnosti i ciljanju u političkom oglašavanju]. Trebale bi se pobrinuti da se u ugovornim odredbama navede kako se uzimaju u obzir relevantne odredbe ove Uredbe. Prema potrebi, politički oglas može sadržavati politički logotip europske političke stranke.
- (50) Potrebno je uspostaviti zajednički repozitorij za objave europskih političkih stranaka. S obzirom na posebnu ulogu koju ima u provedbi ove Uredbe, takav bi repozitorij trebalo uspostaviti i voditi Tijelo u okviru Registra europskih političkih stranaka. Informacije za repozitorij europske političke stranke trebale bi dostavljati Tijelu u

²⁸ Uredba (EU) 2022/XX Europskog parlamenta i Vijeća o transparentnosti i ciljanju u političkom oglašavanju (SL L...).

standardnom formatu i to može biti automatizirano. Europske političke stranke trebale bi u repozitoriju Tijela staviti na raspolaganje informacije koje omogućuju razumijevanje šireg konteksta političkog oglasa i njegovih ciljeva. Informacije o iznosu dodijeljenom političkom oglašavanju u kontekstu pojedine kampanje koje treba unijeti u repozitorij mogu se temeljiti na procjeni dodijeljenih sredstava. Iznosi koje treba navesti u repozitoriju uključuju donacije za konkretne namjene ili davanja u naravi.

- (51) Europske političke stranke trebale bi provoditi i redovito ažurirati svoju politiku upotrebe političkog oglašavanja. Ta politika i godišnje izvješće o njezinoj provedbi trebali bi biti dostupni na internetskim stranicama europske političke stranke.
- (52) Uredbom (EU) 2022/XX [o transparentnosti i ciljanju u političkom oglašavanju] utvrđuju se obveze za voditelje obrade podataka koji upotrebljavaju tehnike ciljanja ili isticanja u kontekstu političkog oglašavanja. Pri upotrebi tehnika ciljanja ili isticanja za političko oglašavanje europske političke stranke trebale bi osigurati usklađenost s člankom 12. te uredbe. Nadzorna tijela u smislu članka 4. točke 21. Uredbe (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća²⁹ trebala bi biti nadležna za praćenje usklađenosti s ovom Uredbom.
- (53) Informacije o usklađenosti europskih političkih stranaka sa zahtjevima u pogledu transparentnosti iz ove Uredbe trebale bi biti dostupne na razini Unije. Kako bi se to olakšalo, Tijelo bi trebalo sastaviti i objaviti činjenično i opisno izvješće o svakoj odluci nacionalnih regulatornih tijela ili nadzornih tijela na temelju ove Uredbe.
- (54) S obzirom na potrebu za zaštitom integriteta europskog demokratskog procesa, europske političke stranke trebale bi dokazati da poštuju pravila o transparentnosti koja se primjenjuju na političko oglašavanje kako bi bile prihvatljive za sredstva iz proračuna Europske unije.

↓ 1141/2014 uvodna izjava 33.
(prilagođeno)
⇒ novo

- (55) Radi transparentnosti i kako bi se pojačala kontrola i demokratska objektivna odgovornost europskih političkih stranaka i europskih političkih zaklada, trebalo bi ⇒ , u formatu koji je prilagođen korisnicima, otvoren i strojno čitljiv, ⇐ objaviti informacije za koje se smatraju da su od važnog javnog interesa, ~~u~~ osobito one koje se tiču njihovih statuta, članstva, financijskih izvještaja, donatora i donacija, doprinosa i bespovratnih sredstava primljenih iz općeg proračuna Europske unije, kao i informacije o odlukama koje su Tijelo i dužnosnik za ovjeravanje Europskog parlamenta donijeli o registraciji, financiranju i sankcijama. Utvrđivanje regulatornog okvira ~~kako bi se osiguralo da su te informacije javno dostupne~~ ☒ kojim se osigurava javna dostupnost tih informacija ☒ najučinkovitiji je način promicanja ravnopravnosti i poštenog natjecanja između političkih snaga i održavanja otvorenih, transparentnih i demokratskih pravnih i izbornih postupaka, čime se jača povjerenje građana i glasača u europsku predstavničku demokraciju, a u širim okvirima sprečava korupcija i zlouporaba ovlasti.

²⁹ Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL L 119, 4.5.2016., str. 1.).

↓ 1141/2014 uvodna izjava 34.
(prilagođeno)

- (56) U skladu s načelom proporcionalnosti, obveza objavljivanja identiteta donatora koji su fizičke osobe ne bi se trebala primjenjivati na donacije jednake ili niže od 1 500 EUR ~~godišnje na godinu~~ po donatoru. Nadalje, takva se obveza ne bi trebala primjenjivati na donacije čija godišnja vrijednost prelazi ~~od~~ 1 500 EUR , ali nije veća od ~~do~~ 3 000 EUR ~~godišnje~~ osim ako donator prije objavljivanja nije dao pisani pristanak na objavu. ~~Navedeni iznosi predstavljaju primjerenu ravnotežu~~ Tim se pragovima postiže primjerena ravnoteža između, s jedne strane, temeljnog prava na zaštitu osobnih podataka, a s druge, legitimnog javnog interesa za transparentnim financiranjem europskih političkih stranaka i zaklada, kako je predviđeno u međunarodnim preporukama za izbjegavanje korupcije pri financiranju političkih stranaka i zaklada. Objavljivanje donacija većih od 3 000 EUR ~~godišnje na godinu~~ po donatoru trebalo bi omogućiti djelotvorno javno preispitivanje ~~odnosno~~ i kontrolu ~~na~~ ~~odnosima~~ između donatora i europskih političkih stranaka. Također, u skladu s načelom proporcionalnosti, informacije o donacijama trebalo bi objavljivati ~~na godišnjoj osnovi svake godine,~~ osim za vrijeme izbornih kampanja za Europski parlament ili ~~kod~~ u slučaju donacija koje prelaze 12 000 EUR, za koje bi objava trebala biti žurna.

↓ 1141/2014 uvodna izjava 35.
(prilagođeno)

- (57) Ovom se Uredbom poštuju temeljna prava i uvažavaju načela upisana u Povelju, a posebno u članke 7. i 8., u kojima se navodi da svatko ~~ima~~ ima pravo na poštovanje svojeg privatnog života i na zaštitu ~~svojih~~ osobnih podataka koji se na njega ili nju odnose te se ona mora provoditi u cijelosti poštujući ~~ta~~ prava i načela.

↓ 1141/2014 uvodna izjava 36.

- (58) Uredba (EU) 2018/1725 ~~(EZ) br. 45/2001~~ Europskog parlamenta i Vijeća^{30/31} mjerodavna je za obradu osobnih podataka koju Tijelo, Europski parlament i odbor neovisnih uglednih osoba provode na temelju ove Uredbe.

↓ 1141/2014 uvodna izjava 37.

- (59) Uredba (EU) 2016/679 ~~Direktiva 95/46/EZ~~ Europskog parlamenta i Vijeća (9) mjerodavna je za obradu osobnih podataka koja se provodi na temelju ove Uredbe.

³⁰ ~~Uredba (EZ) br. 45/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. prosinca 2000. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama i tijelima Zajednice i o slobodnom kretanju takvih podataka (SL L 8, 12.1.2001., str. 1.)~~

³¹ Uredba (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2018. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 45/2001 i Odluke br. 1247/2002/EZ (SL L 295, 21.11.2018., str. 39.)

↓ 1141/2014 uvodna izjava 38.
(prilagođeno)

- (60) Radi pravne sigurnosti primjereno je razjasniti da su Tijelo, Europski parlament, europske političke stranke i europske političke zaklade, nacionalna tijela nadležna za provođenje kontrole nad svim aspektima povezanima s financiranjem europskih političkih stranaka i europskih političkih zaklada te druge odgovarajuće treće strane na koje upućuje ili koje su predviđene ovom Uredbom voditelji obrade u smislu Uredbe (EU) 2018/1725(EZ) br. 45/2001 ili Uredbe (EU) 2016/679 ~~Direktive 95/46/EZ~~. Također je potrebno navesti najdulje razdoblje tijekom kojeg oni mogu zadržati osobne podatke prikupljene u svrhu osiguravanja zakonitosti, pravilnosti i transparentnosti financiranja europskih političkih stranaka, europskih političkih zaklada te članstva europskih političkih stranaka. Tijelo, Europski parlament, europske političke stranke i europske političke zaklade, nadležna nacionalna tijela i odgovarajuće treće strane ~~trebaju~~ moraju u svojem svojstvu voditelja obrade poduzeti sve odgovarajuće mjere kako bi se pridržavali obaveza propisanih Uredbom (EU) 2018/1725(EZ) br. 45/2001 i ili Uredbom (EU) 2016/679 ~~Direktivom 95/46/EZ~~, a posebno onih koje se odnose na zakonitost obrade, sigurnost aktivnosti obrade, pružanje informacija te prava ispitanika na pristup svojim osobnim podacima i na mogući ispravak i brisanje ~~njihovih svojih~~ osobnih podataka.
-

↓ novo

- (61) Kako bi se olakšalo praćenje provedbe ove Uredbe, svaka država članica trebala bi odrediti jedinstvene kontaktne točke zadužene za koordinaciju s europskom razinom. Takve kontaktne točke trebale bi raspolagati odgovarajućim sredstvima za ostvarivanje djelotvorne koordinacije, među ostalim u pitanjima povezanima s praćenjem političkog oglašavanja.
-

↓ 1141/2014 uvodna izjava 39.
(prilagođeno)

- (62) Uredba (EU) 2016/679 ~~Poglavlje III. Direktive 95/46/EZ o pravnim lijekovima, odgovornosti i sankcijama~~ primjenjuje se u vezi s obradom podataka koja se provodi na temelju ove Uredbe. Nadležna nacionalna tijela ~~vlasti~~ ili odgovarajuće treće strane ~~trebale~~ bi biti odgovorne u skladu s mjerodavnim nacionalnim pravom za bilo kakvu štetu koju prouzroče. Uz to, države članice trebale bi osigurati da nadležna nacionalna tijela ili mjerodavne treće strane podliježu odgovarajućim sankcijama u slučaju kršenja ove Uredbe.
-

↓ 1141/2014 uvodna izjava 40.

- (63) Kod tehničke podrške koju političkim strankama na europskoj razini pruža Europski parlament trebalo bi se voditi računa o načelu jednakog postupanja, ona treba biti ostvarena uz račun i plaćanje te bi trebala podlijegati redovitom javnom izvješću.

↓ 1141/2014 uvodna izjava 41.

- (64) Ključne informacije o provedbi ove Uredbe trebale bi biti dostupne javnosti na za to predviđenoj internetskoj stranici.
-

↓ 1141/2014 uvodna izjava 42.
(prilagođeno)

- (65) ~~Sudska kontrola~~ nadzor Suda Europske Unije pomoći će u osiguranju ispravne primjene ove Uredbe. Trebalo bi isto tako ~~predvidjeti~~ unijeti odredbe kojimima bi se europskim političkim strankama ili europskim političkim zakladama prije ~~nametanja~~ izricanja sankcija omogućilo da budu saslušane i da poduzmu korektivne mjere.
-

↓ novo

- (66) Kako bi se evaluacija ove Uredbe dodatno uskladila s izbornim ciklusom Europskog parlamenta, trebalo bi prilagoditi datume predloženog sveobuhvatnog preispitivanja. Uz to, kako bi se izbjeglo udvostručavanje, odredbe o transparentnosti i ciljanju u političkom oglašavanju trebalo bi evaluirati u okviru izvješća Komisije nakon izbora za Europski parlament.
-

↓ 1141/2014 uvodna izjava 43.
(prilagođeno)

- (67) Države članice trebale bi ~~osigurati~~ propisati nacionalne odredbe pogodne za djelotvornu primjenu ove Uredbe.
-

↓ 1141/2014 uvodna izjava 44.
(prilagođeno)
⇒ novo

- (68) ~~Države članice~~ ⇒ Europske političke stranke i zaklade ⇐ trebale bi imati dovoljno vremena za donošenje odredbi kako bi osigurale neometanu i učinkovitu primjenu ove Uredbe. Stoga bi trebalo posebnom odredbom ~~predvidjeti~~ urediti prijelazno razdoblje između stupanja na snagu ove Uredbe i ~~njezine~~ primjene ⇒ određenih njezinih članaka ⇐.
-

↓ 1141/2014 uvodna izjava 45.
(prilagođeno)

~~Zatraženo je mišljenje Europskog nadzornika za zaštitu podataka i on je donio mišljenje [10].~~

↓ 1141/2014 uvodna izjava 46.
(prilagođeno)

~~Uzimajući u obzir potrebu za znatnim promjenama i dodatcima u pravilima i postupcima koji se trenutno primjenjuju na političke stranke i političke zaklade na razini Unije, Uredbu (EZ) br. 2004/2003 trebalo bi staviti izvan snage.~~

DONIJELI SU OVU UREDBU:

POGLAVLJE I.

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Predmet

Ovom se Uredbom utvrđuju uvjeti kojima se uređuje statut i financiranje političkih stranaka na europskoj razini („europske političke stranke”) i političkih zaklada na europskoj razini („europske političke zaklade”).

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije .

1. „politička stranka” znači udruženje građana koje ispunjava sljedeće uvjete
  - (a) ~~koje slijedi~~ nastoji ostvariti političke ciljeve; ~~;~~
  - (b) ~~koje~~ priznaje ga pravni poredak ili je osnovano u skladu s pravnim poretkom barem jedne države članice;
2. ~~„političko savezništvo”~~ „politički savez” znači strukturirana suradnja bilo kojeg oblika između njezinih članova, bilo političkih ~~ili~~ stranaka ~~i/ili~~ bilo građana;
3. „europska politička stranka” znači ~~političko savezništvo~~ politički savez koje slijedi nastoji ostvariti političke ciljeve i zalaže se za ostvarenje tih ciljeva u cijeloj Uniji ~~i koju~~ te koji je Tijelo za europske političke stranke i zaklade ~~osnovano~~ iz članka ~~6.~~ 6. registriralo u skladu s ~~uvjetima i postupcima utvrđenima~~ ovom Uredbom; ~~;~~
4. „europska politička zaklada” znači subjekt koji je službeno pridružen europskoj političkoj stranci, koji je Tijelo za europske političke stranke i zaklade iz članka 7. registriralo u skladu s ~~uvjetima i postupcima utvrđenima~~ ovom Uredbom i koji svojim radom u okviru ciljeva i temeljnih vrijednosti Unije podupire i ~~na~~ dopunjuje ciljeve europske političke stranke obavljajući jednu ili više sljedećih zadataka:
  - (a) promatranje, analiza i doprinos raspravi o europskim javnim političkim pitanjima i o procesu europske ~~ih~~ integracije; ~~;~~
  - (b) razvoj aktivnosti povezanih s europskim javnim političkim pitanjima, ~~poput~~ kao što su organiziranje i ~~podržavanje~~ potpomaganje seminara, usavršavanja, konferencija i studija o takvim pitanjima između odgovarajućih zainteresiranih strana, uključujući ~~te~~ organizacije mladeži ~~te~~ i druge predstavnike civilnog društva, te izgradnje kapaciteta za potporu formiranju budućeg političkog vodstva u Uniji .

- (c) razvoj suradnje u svrhu promicanja demokracije, također i u trećim zemljama;
- (d) pružanje okvira za zajednički rad nacionalnih političkih zaklada, akademske zajednice i ostalih relevantnih sudionika na europskoj razini;
5. „regionalni parlament” ili „regionalna skupština” znači tijelo čiji članovi obnašaju mandat dobiven na regionalnim izborima ili su politički odgovorni izabranom skupštini;
6. „financiranje iz općeg proračuna Europske unije” znači bespovratna sredstva dodijeljena u skladu s dijelom prvim glavom ~~VIII.VI~~ ili doprinos dodijeljen u skladu s dijelom ~~prvim drugim~~ glavom ~~XI.VIII~~ Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća³² ~~Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 Europskog parlamenta i Vijeća („Financijska uredba”)~~;
7. „donacija” znači svaki novčani iznos, svaka donacija u naturi, isporuka bilo koje robe, pružanje bilo kojih usluga (uključujući i zajmove) ili izvođenje bilo kojih radova ispod tržišne cijene; ~~i/ili~~ svaka druga transakcija koja predstavlja ~~gospodarsku prednost~~ imovinsku korist za predmetnu europsku političku stranku ili europsku političku zakladu, uz iznimku doprinosa članova i redovnih političkih aktivnosti koje pojedinci dobrovoljno obavljaju;
8. „doprinos članova” znači svako plaćanje u gotovini, uključujući članarine, ili davanje doprinosa u naturi, isporuka bilo koje robe, pružanje bilo kojih usluga (uključujući i zajmove) ili izvođenje bilo kojih radova ispod tržišne cijene; ~~i/ili~~ svaka druga transakcija koja predstavlja gospodarsku prednost za predmetnu europsku političku stranku ili europsku političku zakladu kada je europskoj političkoj stranci ili europskoj političkoj zakladi daje jedan od njezinih članova, uz iznimku redovnih političkih aktivnosti koje pojedinci dobrovoljno obavljaju;

↓ novo

9. „vlastita sredstva” znači prihod ostvaren od vlastitih gospodarskih aktivnosti, kao što su naknade za konferencije i prodaja publikacija;
10. „neizravno financiranje” znači financiranje iz kojeg stranka članica ostvaruje financijsku korist, čak i ako se sredstva ne prenose izravno; to bi trebalo uključivati slučajeve koji omogućuju stranci članici da izbjegne troškove koje bi inače morala snositi za aktivnosti koje nisu političke aktivnosti od zajedničkog interesa i organizirane su isključivo za njezinu vlastitu korist;

↓ 1141/2014

- (~~11.9~~) „godišnji proračun” za potrebe članaka ~~23.20~~ i ~~30.27~~ znači ukupni iznos rashoda u toj godini kako je navedeno u godišnjim financijskim izvještajima predmetne europske političke stranke ili europske političke zaklade;

³² Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog Parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredbi (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (SL L 193, 30.7.2018., str. 1.)

↓ 2018/673 članak 1. stavak 3.
(prilagođeno)

(~~12.10.~~) „nacionalna kontaktna točka” znači svaka osoba ~~ili osobe~~ koje su nadležna tijela u državama članicama imenovala za potrebe razmjene informacija u provedbi ove Uredbe;

↓ 1141/2014
⇒ novo

(~~13.11.~~) „sjedište” znači ⇒, ako u ovoj Uredbi nije određeno drukčije, ⇐ mjesto gdje europska politička stranka ili europska politička zaklada ima središnju upravu;

(~~14.13.~~) „istodobna kršenja” znači dva ili više kršenja, ~~ili više njih~~, počinjena kao dio iste protuzakonite radnje;

(~~15.13.~~) „ponovljeno kršenje” znači kršenje počinjeno unutar pet godina od izricanja sankcije počinitelju za istu vrstu kršenja;

↓ novo

16. „političko oglašavanje” znači oglašavanje u smislu članka 2. točke 2. Uredbe (EU) 2022/xx [o transparentnosti i ciljanju u političkom oglašavanju];

[17. „politički oglas” znači oglas u smislu članka 2. točke 3. Uredbe (EU) 2022/xx [o transparentnosti i ciljanju u političkom oglašavanju];

[18. „usluge političkog oglašavanja” znači usluge u smislu članka 2. točke 5. Uredbe (EU) 2022/xx [o transparentnosti i ciljanju u političkom oglašavanju].

↓ 1141/2014 (prilagođeno)
→₁ 2018/673 članak 1. stavak 4.
točka (a)

POGLAVLJE II.

STATUT EUROPSKIH POLITIČKIH STRANAKA I EUROPSKIH POLITIČKIH ZAKLADA

Članak 3.

Uvjeti za registraciju

1. ~~Političko savezništvo ovlašteno je~~ Politički savez može podnijeti zahtjev za registraciju ~~kao europska politička stranka~~ europske političke stranke pod sljedećim uvjetima:

(a) ~~mora imati~~ ima sjedište u državi članici kako je navedeno u njegovu statutu;

(b) za njega vrijedi najmanje jedno od sljedećeg:

- i. ~~→~~₁ u najmanje jednoj četvrtini država članica njegove stranke članice ~~moraju zastupati~~ imaju zastupnike~~ci~~ u Europskom parlamentu, u nacionalnim parlamentima, regionalnim parlamentima ili regionalnim skupštinama, ~~ili~~
- ii. politička~~no~~ savezništvo ili njegove stranke članice ~~je~~ u najmanje su jednoj četvrtini država članica na posljednjim izborima za Europski parlament ~~morali dobiti~~ dobili najmanje tri posto glasova u svakoj od tih država članica;

↓ 2018/673 članak 1. stavak 4.
točka (b)

~~(ca)~~ njegove stranke članice nisu članice druge europske političke stranke;

↓ 1141/2014 (prilagođeno)
⇒ novo

~~(de)~~ ~~mora poštovati~~ poštuje , posebno u svojem programu i ~~kroz svoje aktivnosti~~ u svojim aktivnostima , vrijednosti na kojima se temelji Unija, navedene~~ima~~ u članku 2. UEU-a, a to su poštovanje ljudskog dostojanstva, slobode, demokracije, jednakosti, vladavine prava i poštovanje~~a~~ ljudskih prava, uključujući ~~i~~ prava pripadnika manjina . Dostavlja pisanu izjavu služeći se predloškom iz Priloga I.

↓ novo

(e) osigurava i da njegove stranke članice sa sjedištem u Uniji poštuju vrijednosti navedene u članku 2. UEU-u te da njegove stranke članice sa sjedištem izvan Unije poštuju ekvivalentne vrijednosti. Dostavlja pisanu izjavu služeći se predloškom iz Priloga I.;

↓ 1141/2014 (prilagođeno)
⇒ novo

~~(fd)~~ savezništvo ili njegovi članovi ~~morali su sudjelovati~~ sudjelovali su u izborima za Europski parlament ili su javno ~~izraziti~~ izrazili namjeru da će sudjelovati u idućim izborima za Europski parlament; ~~i~~

~~(ge)~~ ne ~~smije slijediti~~ djeluje s ciljem ~~ostvarivanja~~ stjecanja dobiti.

2. Subjekt ~~Podnositelj zahtjeva~~ ima pravo ~~prijaviti se~~ podnijeti zahtjev za registraciju ~~kao europska politička zaklada~~ europske političke zaklade pod sljedećim uvjetima:

(a) ~~mora biti pridruženo~~ pridružen je europskoj političkoj stranci registriranoj u skladu s uvjetima i postupcima utvrđenima ovom Uredbom;

(b) ~~mora imati~~ ima sjedište u državi članici kako je navedeno u njegovu statutu;

(c) ~~mora poštovati~~ poštuje , posebno u svojem programu i ~~kroz svoje aktivnosti~~ u svojim aktivnostima , vrijednosti na kojima se temelji Unija, navedene~~ima~~ u članku 2. UEU-a, a to su poštovanje ljudskog dostojanstva, slobode, demokracije, jednakosti, vladavine prava i poštovanje~~a~~ ljudskih prava, uključujući ~~i~~ prava

prispadnika manjina ⇒ . Dostavlja pisanu izjavu služeći se predloškom iz Priloga I. ⇐ ;

↓ novo

- (d) osigurava i da njegove organizacije članice sa sjedištem u Uniji poštuju vrijednosti navedene u članku 2. UEU-u te da njegove organizacije članice sa sjedištem izvan Unije poštuju ekvivalentne vrijednosti. Dostavlja pisanu izjavu služeći se predloškom iz Priloga I.;

↓ 1141/2014 (prilagođeno)

- (ce) njegovi ciljevi ~~moraju nadopunjavati~~ dopunjuju ciljeve europske političke stranke kojoj je službeno pridružen;
- (fe) njegovo upravljačko tijelo ~~mora biti~~ sastavljeno je od članova iz barem jedne četvrtine država članica; †
- (gf) ne ~~smije slijediti~~ djeluje s ciljem ~~ostvarivanja~~ stjecanja dobiti.

3. Europska politička stranka ~~može~~ smije imati samo jednu službeno pridruženu europsku političku zakladu. Sve europske političke stranke i njihove pridružene europske političke zaklade moraju osigurati ~~razo~~dvajanje svojeg svakodnevnog upravljanja, upravljačkih struktura te financijskih računa.

Članak 4.

Upravljanje europskim političkim ~~zakladama~~ strankama

1. Statut europske političke stranke mora biti u skladu s mjerodavnim pravom države članice u kojoj joj se nalazi ~~njezino~~ sjedište i mora sadržavati odredbe koje obuhvaćaju najmanje sljedeće:

- (a) njezino ime i logotip, koji se moraju jasno razlikovati od imena i logotipa postojećih europskih političkih stranaka ili europskih političkih zaklada;
- (b) adresu njezina sjedišta;
- (c) politički program u kojem se navode njezina svrha i ciljevi;
- (d) izjavu, u skladu s člankom 3. stavkom 1. točkom (eg), da ne ~~slijedi~~ djeluje s ciljem ~~ostvarivanja~~ stjecanja dobiti;
- (e) prema potrebi, ime svoje pridružene političke zaklade i opis službenog odnosa između njih;
- (f) njezinu administrativnu i financijsku organizaciju i postupke, ~~posebno navodeći~~ pri čemu se osobito navode tijela i uredie koji imaju ovlasti ~~upravnog~~ administrativnog , financijskog i pravnog zastupanja ~~ite~~ pravila o sastavljanju, odobravanju i provjeri godišnjih financijskih izvještaja; †
- (g) ~~unutarnji~~ interni postupak koji se treba primijeniti u slučaju njezina dobrovoljnog raspuštanja kao europske političke stranke; †

↓ novo

- (h) njezina interna pravila o upotrebi političkog oglašavanja;
- (i) zahtjev da stranke članice prikažu logotip europske političke stranke na jasno vidljiv i korisnicima prilagođen način, pri čemu se navodi da mora biti u gornjem dijelu naslovne internetske stranice stranke članice i to na jednako vidljiv način kao i logotip same stranke članice;
- (j) njezina interna pravila o rodnoj ravnoteži.
-

↓ 1141/2014 (prilagođeno)

2. Statut europske političke stranke uključuje odredbe o ~~unutarnjoj~~ internoj stranačkoj organizaciji koje obuhvaćaju najmanje sljedeće:
- (a) načine ~~prijema~~ primanja , podnošenja ostavke i isključenja njezinih članova te ~~popisom~~ njezinih stranaka članica priloženom ~~statutu~~;
- (b) prava i obveze koje proizlaze iz svih vrsta članstva i odgovarajuća glasačka prava;
- (c) ovlasti, nadležnosti i sastav njezinih upravljačkih tijela, pri čemu se za svako od njih detaljno navode kriteriji odabira kandidata i načini njihova imenovanja i razrješenja;
- (d) ~~njezini unutarnji postupci~~ njezine interne postupke odlučivanja, posebno postupke ~~keci~~ glasanja i uvjete ~~i~~ za kvorum;
- (e) njezin pristup transparentnosti, posebno u pogledu knjigovodstva, računa i donacija, te privatnosti i zaštiti osobnih podataka; ~~;~~
- (f) interni postupak za izmjenu njezina statuta.
3. Država članica sjedišta može ~~u statutu~~ odrediti dodatne ~~uvjete~~ zahtjeve za statut , pod uvjetom da ti dodatni ~~uvjeti~~ zahtjevi nisu protivni odredbama ove Uredbe.
-

↓ novo

Članak 5.

Zahtjevi u pogledu transparentnosti političkog oglašavanja

1. Europske političke stranke osiguravaju da pružatelji usluga političkog oglašavanja kojima se koriste prilikom političkog oglašavanja u potpunosti ispunjavaju svoje obveze na temelju članaka 7. i 12. Uredbe (EU) 2022/xx [o transparentnosti i ciljanju u političkom oglašavanju]. U tu svrhu europske političke stranke vode računa da se u ugovorima koje sklope s pružateljima usluga političkog oglašavanja za svoje oglašivačke kampanje izričito upućuje na te obveze.
2. Svaka europska politička stranka u roku od pet radnih dana od prve diseminacije Tijelu dostavlja informacije o svakom političkom oglasu koji sponzorira ili izravno objavljuje kako bi građani mogli razumjeti širi kontekst političkog oglasa i njegove ciljeve. Te informacije obuhvaćaju barem informacije navedene u točki 1. Priloga II.

3. Informacije iz stavka 2. Tijelo odmah objavljuje u repozitoriju propisanom člankom 8. Informacije se predočuju u obliku koji je lako pristupačan, jasno vidljiv i prilagođen korisniku te upotrebom jednostavnog jezika.

4. Svaka europska politička stranka uspostavlja politiku upotrebe političkog oglašavanja. Vodi računa da se ta politika ažurira i da je godišnje izvješće o provedbi te politike dostupno na njezinim internetskim stranicama. Izvješćem se obuhvaćaju politički oglasi objavljeni u prethodnih pet godina i u njemu se daje opis konkretnih koraka koje europska politička stranka poduzima kako bi se uskladila s ovim člankom te informacije navedene u točki 2. Priloga II.

5. Pri upotrebi tehnika ciljanja ili isticanja koje uključuju obradu osobnih podataka za političko oglašavanje europske političke stranke osiguravaju usklađenost s člankom 12. Uredbe (EU) 2022/xx [o transparentnosti i ciljanju u političkom oglašavanju].

6. Države članice imenuju najmanje jedno nacionalno regulatorno tijelo nadležno za nadzor usklađenosti sa stavicima 1., 2. i 4. te o tome obavješćuju Tijelo. Takva nacionalna regulatorna tijela svoje ovlasti izvršavaju nepristrano i transparentno te su pravno odvojena od vlade i funkcionalno nezavisna od svojih vlada i svih drugih javnih ili privatnih tijela. Tijelo na svojim internetskim stranicama objavljuje i ažurira popis nacionalnih regulatornih tijela država članica. Odluke nacionalnih regulatornih tijela podliježu učinkovitim pravnim lijekovima. Države članice osiguravaju da se na zahtjev bilo koje zainteresirane strane može zatražiti odgovarajuća pravna zaštita kojom se od europske političke stranke zahtijeva da zaustavi svako kršenje obveza iz stavaka 1., 2. ili 4.

7. Nadzorna tijela iz članka 51. Uredbe (EU) 2016/679 nadležna su za praćenje primjene stavka 5. ovog članka. Članak 58. Uredbe (EU) 2016/679 primjenjuje se *mutatis mutandis*. Poglavlje VII. Uredbe (EU) 2016/679 primjenjuje se na aktivnosti obuhvaćene člankom 5. ove Uredbe.

8. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 40. o izmjeni Priloga II. kako bi se na popis informacija koje treba dostaviti na temelju stavaka 2. i 4. ovog članka dodali elementi ili uklonili s njega s obzirom na tehnološke promjene.

↓ 1141/2014 (prilagođeno)

Članak ~~6.5~~

Upravljanje europskim političkim zakladama

1. Statut europske političke zaklade mora biti u skladu s mjerodavnim pravom države članice u kojoj joj se nalazi sjedište i mora sadržavati odredbe koje obuhvaćaju najmanje sljedeće:

- (a) njezino ime i logotip, koji se moraju jasno razlikovati od imena i logotipa postojećih europskih političkih stranaka ili europskih političkih zaklada;
- (b) adresu njezina sjedišta;
- (c) opis njezine svrhe i ciljeva, koji moraju biti u skladu sa zadaćama navedenima u članku 2. točki ~~4.5~~;
- (d) izjavu, u skladu s člankom 3. stavkom 2. točkom ~~(fg)~~, da ne ~~služi~~ djeluje s ciljem ~~ostvarivanja~~ stjecanja dobiti;

- (e) ime europske političke stranke kojoj je izravno pridružena i opis službenog odnosa između njih;
  - (f) popis njezinih tijela, ~~navodeći za svako njegove~~ pri čemu se za svako od njih navode ovlasti, nadležnosti i sastav te načine imenovanja i razrješenja članova i rukovoditelja tih tijela;
  - (g) njezinu administrativnu i financijsku organizaciju i postupke, ~~posebno navodeći~~ pri čemu se osobito navode tijela i uredje koji imaju ovlasti ~~upravnog~~ administrativnog , financijskog i pravnog zastupanja ~~te~~ pravila o sastavljanju, odobravanju i provjeri godišnjih financijskih izvještaja;
  - (h) interni postupak za izmjenu njezina statuta. †
  - (i) ~~unutarnji~~ interni postupak koji treba primijeniti u slučaju njezina dobrovoljnog raspuštanja kao europske političke zaklade.
2. Država članica sjedišta može ~~u statutu~~ odrediti dodatne ~~uvjete~~ zahtjeve za statut , pod uvjetom da ti dodatni ~~uvjeti~~ zahtjevi nisu protivni odredbama ove Uredbe.

Članak 7.6

Tijelo za europske političke stranke i europske političke zaklade

1. ~~Ovime se~~ ~~O~~esniva se Tijelo za europske političke stranke i europske političke zaklade („Tijelo”) za potrebe registriranja, kontrole i ~~izricanja sankcija~~ sankcioniranja europskih ~~političkih~~ ~~stranaka~~ i europskih ~~političkih~~ ~~zaklada~~ u skladu s ovom Uredbom.

2. Tijelo ima pravnu osobnost. Tijelo je neovisno i svoje dužnosti ~~u potpunosti~~ obavlja u potpunosti u skladu s ovom Uredbom.

Tijelo odlučuje o registraciji i brisanju iz Registra europskih političkih stranaka i europskih političkih zaklada u skladu s postupcima i uvjetima utvrđenima ovom Uredbom. Osim toga, Tijelo redovito provjerava ~~da~~ pridržavaju li se europske političke stranke i europske političke zaklade i dalje ~~pridržavaju~~ uvjeta registracije utvrđenih u članku 3. i odredbi o upravljanju utvrđenih u skladu s člankom 4. stavkom 1. točkama (a), (b) ~~i (c) do (f)~~, (d), (e) i (f) te člankom ~~6.5~~ stavkom 1. točkama od (a) do (e) i (g).

Tijelo u svojim odlukama punu pozornost posvećuje temeljnom pravu na slobodu udruživanja i potrebi osiguravanja ~~pluralizma političkih stranaka~~ višestranačja u Europi.

Tijelo predstavlja njegov direktor, koji donosi sve odluke Tijela u njegovo ime.

3. Direktora Tijela sporazumno imenuju Europski parlament, Vijeće i Komisija (dalje u tekstu zajedno „tijelo za imenovanje”) na mandat od pet godina koji se ne može obnoviti, a na temelju prijedloga koje nakon javnog natječaja iznese odbor za odabir koji čine glavni tajnici navedene tri institucije.

Direktor Tijela bira se na temelju svojih osobnih i profesionalnih kvaliteta. ~~On~~ ~~N~~ne smije biti član Europskog parlamenta, ne smije obnašati izborni mandat i ne smije biti aktualni ili bivši zaposlenik europske političke stranke ili europske političke zaklade. Odabrani direktor ne smije imati sukob interesa između svoje dužnosti direktora i bilo koje druge službene dužnosti, posebno u vezi s provedbom odredbi ove Uredbe.

Radno mjesto upražnjeno zbog ostavke, mirovine, razrješenja ili smrti popunjava se u skladu s istim postupkom.

U slučaju redovne zamjene ili dobrovoljne ostavke direktor nastavlja obavljati svoje ~~dužnosti~~ zadaće dok zamjenik ne preuzme ~~svoju~~ dužnost.

Ako direktor Tijela više ne ispunjava uvjete potrebne za obavljanje svojih dužnosti, najmanje dvije od tri institucije iz prvog podstavka mogu ga sporazumno razriješiti ~~a, i to~~ na temelju izvješća odbora za odabir iz prvog podstavka sastavljenog na vlastitu inicijativu ili nakon zahtjeva bilo koje od te tri institucije.

Direktor Tijela neovisan je u obavljanju svojih dužnosti. Kada postupa u ime Tijela, direktor ne smije tražiti ni primati upute od bilo koje institucije ili vlade ili od bilo kojeg drugog tijela, ureda ili agencije. Direktor tijela ~~mora se~~ suzdržavati se od svih radnji koje nisu u skladu s prirodom njegovih dužnosti.

Europski parlament, Vijeće i Komisija, ~~u pogledu direktora,~~ zajedno izvršavaju, ~~u pogledu direktora,~~ ovlasti koje su dodijeljene tijelu za imenovanje ~~ea~~ Pravilnikom o osoblju za dužnosnike (i Uvjetima zaposlenja ostalih službenika Unije) utvrđenom u Uredbi Vijeća (EEZ, Euratom, EZUČ) br. 259/68³³. Ne dovodeći u pitanje odluke o imenovanju i razrješenju, tri institucije mogu se sporazumjeti da izvršavanje nekih ili svih preostalih ovlasti dodijeljenih tijelu za imenovanje ~~ea~~ povjere bilo kojoj od njih.

Tijelo za imenovanje ~~ea~~ može direktoru dodijeliti ~~obavljanje drugih~~ ~~zadaca~~ pod uvjetom da takve zadaće nisu nespojive s obujmom posla direktora Tijela i da ne mogu dovesti do sukoba interesa ili ugroziti neovisnost direktora.

4. Tijelo je fizički smješteno u Europskom parlamentu, koji Tijelu osigurava potrebne urede i administrativnu potporu.

↓ 2019/493 članak 1. stavak 1.
(prilagođeno)

5. Direktor Tijela pomaže osoblje u odnosu na koje on izvršava ovlasti koje su dodijeljene tijelu za imenovanje na temelju Pravilnika o osoblju za dužnosnike Europske unije i ovlasti koje su dodijeljene tijelu ovlaštenom za sklapanje ugovorâ o radu ostalih službenika na temelju Uvjeta zaposlenja ostalih službenika Unije, utvrđenih u Uredbi Vijeća (EEZ, Euratom, EZUČ) br. 259/68 („ovlasti tijela za imenovanje”). Tijelo ~~se~~ može u bilo kojem području svojeg rada koristiti ~~drugim~~ ~~upućenicim~~ ~~nacionalnim~~ ~~stručnjacima~~ ili ~~drugim~~ ~~osobljem~~ koje nije zaposleno u Tijelu.

Na osoblje Tijela primjenjuju se Pravilnik o osoblju i Uvjeti zaposlenja ostalih službenika te pravila koja su sporazumno donijele institucije Unije za provedbu tog Pravilnika o osoblju i Uvjeta zaposlenja ostalih službenika.

Odabir osoblja ne smije dovesti do sukoba interesa između njihovih dužnosti u Tijelu i bilo koje druge službene dužnosti, ~~i oni~~ a članovi osoblja se suzdržavaju od svih radnji koje nisu u skladu s prirodom njihovih dužnosti.

³³ Uredba Vijeća (EEZ, Euratom, EZUČ) br. 259/68 od 29. veljače 1968. kojom se utvrđuje Pravilnik o osoblju za dužnosnike i Uvjeti zaposlenja ostalih službenika Europskih zajednica i kojom se uvode posebne mjere koje se privremeno primjenjuju na dužnosnike Komisije (SL L 56, 4.3.1968., str. 1.).

↓ 1141/2014 (prilagođeno)
→ 2018/673 članak 1. stavak 5.
⇒ novo

6. Tijelo sklapa sporazume s Europskim parlamentom, a prema potrebi i s drugim institucijama, o svim administrativnim dogovorima potrebnima za provođenje svojih zadaća, a posebno sporazume o osoblju, uslugama i potpori iz stavaka 4., 5. i 8.

7. Odobrena sredstva za rashode Tijela osiguravaju se pod posebnom glavom u dijelu o Europskom parlamentu u općem proračunu Europske unije. Odobrena sredstva dostatna su da osiguraju puno i neovisno djelovanje Tijela. Nacrt proračunskog plana Tijela ~~je javan~~ se objavljuje i direktor ga podnosi Europskom parlamentu. Europski parlament na direktora Tijela prenosi dužnosti dužnosnika za ovjeravanje u vezi s navedenim odobrenim sredstvima.

8. Na Tijelo se primjenjuje Uredba Vijeća br. 1.³⁴

Usluge prevodenja potrebne za rad Tijela i Registra pruža Prevoditeljski centar za tijela Europske unije.

9. Tijelo i dužnosnik za ovjeravanje Europskog parlamenta razmjenjuju informacije potrebne za izvršavanje svojih dužnosti na temelju ove Uredbe.

10. Direktor svake godine podnosi ~~godišnje~~ izvješće o radu Tijela Europskom parlamentu, Vijeću i Komisiji. Tijelo ta izvješća objavljuje na svojim internetskim stranicama.

11. Sud Europske unije ispituje zakonitost odluka Tijela u skladu s člankom 263. UFEU-a i nadležan je u sporovima koji se odnose na naknadu štete koju uzrokuje Tijelo, u skladu s člancima 268. i 340. UFEU-a. Ako Tijelo ne donese odluku kad se to ovom Uredbom od njega zahtijeva, pred Sudom Europske unije može se pokrenuti postupak zbog ~~propusta~~ propuštanja djelovanja u skladu s člankom 265. UFEU-a.

Članak 8.7

Registar europskih političkih stranaka i zaklada

1. Tijelo uspostavlja i vodi Registar europskih političkih stranaka i europskih političkih zaklada. Registar sadržava repozitorij za informacije koje europske političke stranke dostavljaju na temelju članka 5. stavka 2. Informacije iz Registra dostupne su na internetu u skladu s člankom 36.32.

2. Kako bi se osiguralo ~~valjano~~ pravilno funkcioniranje Registra, Komisija ima ovlasti donositi delegirane akte, u skladu s člankom 40.36 i u okviru područja primjene relevantnih odredbi ove Uredbe, u vezi s o :

- (a) informacijama i ~~popratnom~~ popratnom dokumentacijom koje čuva Tijelo, a za koje je Registar previđeni nadležni ~~čuvar~~ repozitorij , što uključuje ~~statute~~ statute europskih političkih stranaka ili europskih političkih zaklada, sve ostale dokumente podnesene dostavljene kao dio zahtjeva za registraciju u skladu s člankom 9.8 stavkom 2., sve dokumente primljene od država članica sjedišta iz članka 18.15 stavka 2. te informacije o identitetu osoba koje su članovi tijela ili obnašaju dužnosti s ovlastima

³⁴ Uredba Vijeća br. 1. od 15. travnja 1958. o određivanju jezika koji se koriste u Europskoj ekonomskoj zajednici (SL 17, 6.10.1958., str. 385/58).

administrativnog, financijskog ili pravnog zastupanja ~~na koje se upućuje u~~ iz članka ~~4. stavka~~ 1. točke (f) i članka ~~6.5. prvom~~ stavka ~~1. točke~~ (g);

- (b) dokumentacijom iz Registra iz točke (a) ovog stavka za koju Registar treba biti nadležan za potvrđivanje zakonitosti kako je utvrdi Tijelo u skladu sa svojim ovlastima na temelju ove Uredbe, ~~Tijelo nije nadležno za provjeru~~ poštuje li europska politička stranka ili europska politička zaklada eventualne obveze ili uvjete koje je država članica sjedišta odredila toj stranci ili zakladi na temelju članaka 4. i ~~6.5. odnosno~~ i članka ~~17.14.~~ stavka 2. ~~a~~ povrh obveza i uvjeta na temelju ove Uredbe.

3. Komisija provedbenim aktima detaljno razrađuje sustav registracijskih brojeva koji Registar treba primjenjivati i standardne izvatkedak iz Registra koje Registar treba davati trećim stranama na zahtjev, uključujući sadržaj ~~pisama~~ dopisa i dokumenata. Ti izvatici ne smiju uključivati druge osobne podatke osim identiteta osoba koje su članovi tijela ili obnašaju dužnosti s ovlastima administrativnog, financijskog ili pravnog zastupanja iz članka 4. stavka 1. točke (f) i članka ~~6.5. prvoe~~ stavka ~~1.~~ točke (g). Ti ~~se~~ provedbeni akti donose ~~se~~ u skladu s postupkom ispitivanja iz članka ~~41.37.~~

Članak ~~9.8.~~

Zahtjev za registraciju

1. Zahtjev za registraciju podnosi se Tijelu. Zahtjev za registraciju europske političke zaklade podnosi se samo ~~putem~~ preko europske političke stranke kojoj je podnositelj zahtjeva formalno pridružen.

2. Uz zahtjev se prilaže:

- (a) dokumente koji dokazuju da podnositelj ispunjava uvjete propisane člankom 3., uključujući tipiziranu službenu izjavu u obliku utvrđenom u Prilogu I;
- (b) statut stranke ili zaklade koji ~~sadržava~~ odredbe iz članaka 4. i ~~6.5.~~, uključujući relevantne priloge, a prema potrebi i izjavu države članice sjedišta iz članka ~~18.15.~~ stavka 2.

3. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte, u skladu s člankom ~~40.36.~~ i u okviru područja primjene relevantnih odredbi ove Uredbe, o .

- (a) ~~za utvrđivanje~~ utvrđivanju eventualnih dodatnih informacija ili popratnih dokumenata u vezi sa stavkom 2. potrebnih kako bi se Tijelu omogućilo puno provođenje dužnosti ~~u skladu s ovom Uredbom~~ na temelju ove Uredbe , a u vezi s ~~djelovanjem~~ radom Registra;
- (b) ~~za izmjenu~~ izmjeni tipizirane službene izjave iz Priloga I. u pogledu podataka koje podnositelj zahtjeva, prema potrebi, treba popuniti kako bi se osiguralo ~~a~~ da se čuva dovoljno ~~a~~ količina informacija o potpisniku, njegovoj ~~dužnosti~~ mandatu ~~a~~ i europskoj političkoj stranci ili europskoj političkoj zakladi koju je ovlašten zastupati za potrebe izjave.

4. Dokumentacija podnesena Tijelu kao dio zahtjeva odmah se objavljuje na internetskim ~~međ~~ stranicama ~~iz~~ članka ~~36.32.~~

Članak ~~10.9.~~

Razmatranje zahtjeva i odluka Tijela

1. Tijelo razmatra zahtjev kako bi utvrdilo ispunjava li podnositelj zahtjeva uvjete za registraciju iz članka 3. i ~~sadržava~~ li statut odredbe iz članka 4. i ~~6.5.~~

2. Tijelo donosi odluku o registraciji podnositelja zahtjeva, osim ako utvrdi da podnositelj zahtjeva ne ispunjava uvjete za registraciju iz članka 3. ili da statut ne ~~sadržava~~ odredbe iz članka 4. i ~~6.5.~~

Tijelo svoju odluku o registraciji podnositelja zahtjeva objavljuje u roku od mjesec dana od primitka zahtjeva za registraciju ili, ako se primjenjuju postupci utvrđeni člankom ~~18.15.~~ stavkom 4., u roku od četiri mjeseca od primitka zahtjeva za registraciju.

Ako je zahtjev nepotpun, Tijelo traži od podnositelja zahtjeva da bez odgode ~~podnese~~ dostavi sve tražene dodatne informacije. Rokovi utvrđeni u drugom podstavku počinju teći tek ~~nakon~~ ~~što~~ od datuma na koji Tijelo primi potpun zahtjev za registraciju.

3. Tipizirana službena izjava iz članka ~~9.8.~~ stavka 2. točke (a) smatra se dovoljnom da Tijelo potvrdi da podnositelj zahtjeva ispunjava uvjete navedene u članku 3. stavku 1. ~~točki (e)~~ točkama (d) i (e) odnosno članku 3. stavku 2. ~~točki (e)~~ točkama (c) i (d), ~~koji god ovisno što se primjenjuje.~~

4. Odluka Tijela o registraciji podnositelja zahtjeva objavljuje se u *Službenom listu Europske unije* zajedno sa statutom stranke ili zaklade. Odluka Tijela o odbijanju registracije podnositelja zahtjeva objavljuje se u *Službenom listu Europske unije* zajedno s detaljnim razlozima za odbijanje.

5. Tijelo se obavještava o svakoj izmjeni dokumenata ili statuta ~~podnesenih~~ dostavljenih kao dio zahtjeva za registraciju u skladu s člankom ~~9.8.~~ stavkom 2. te ono zatim ažurira registraciju u skladu s postupcima utvrđenima u članku ~~18.15.~~ stavicima 2. i 4., *mutatis mutandis*.

6. Ažurirani popis stranaka članica europske političke stranke, priložen statutu stranke u skladu s člankom 4. stavkom 2., šalje se Tijelu svake godine. Sve izmjene ~~uslijed~~ zbog kojih europska politička stranka možda više ne ~~zadovoljava~~ ispunjava uvjete utvrđene člankom 3. stavkom 1. točkom (b) ~~dostavljaju~~ priopćuju se Tijelu u roku od četiri tjedna od ~~navedenih~~ svake takve izmjenea.

Članak 11.10.

Provjera usklađenosti s uvjetima i zahtjevima registracije

1. Ne dovodeći u pitanje postupak utvrđen stavkom 3. ovog članka , Tijelo redovito provjerava ~~da~~ pridržavaju li se registrirane europske političke stranke i europske političke zaklade i dalje ~~pridržavaju~~ uvjeta za registraciju iz članka 3. i ~~uvjeta~~ odredbi o upravljanjua utvrđenih u članku 4. stavku 1. točkama (a), (b) ~~i (d) do (f)~~, (d), (e) i (f) te članku ~~5. prvom~~6. stavku 1. točkama od (a) do (e) i (g).

2. Ako Tijelo ustanovi da više nisu ispunjeni svi uvjeti registracije ili ~~uvjeti~~ odredbe o upravljanjua iz stavka 1., uz iznimku uvjeta iz članka 3. stavka 1. točke (de) i članka 3. stavka 2. točke (c), o tome obavještava predmetnu europsku političku stranku ili zakladu.

3. →₁ Europski parlament, na vlastitu inicijativu ili nakon zaprimanja obrazloženog zahtjeva skupine građana, podnesenog u skladu s relevantnim odredbama svojeg Poslovnika, ili Vijeće ili Komisija mogu Tijelu podnijeti zahtjev da se provjeri ispunjava li pojedina europska politička stranka ili europska politička zaklada uvjete utvrđene člankom 3. stavkom 1. točkom (de) i člankom 3. stavkom 2. točkom (c). U takvim slučajevima i u

slučajevima iz članka ~~19.16.~~ stavka 3. točke (a), Tijelo od odbora neovisnih uglednih osoba ~~osnovanog~~ ~~iz~~ članka ~~14.11.~~ traži mišljenje o tom pitanju. Odbor daje svoje mišljenje u roku od dva mjeseca. ←

~~Ako~~ ~~Kada~~ ~~se~~ Tijelo ~~upozna~~ ~~s~~ činjenicama ~~koje~~ ~~bi~~ ~~mogle~~ ~~moгу~~ izazvati sumnju u ~~poгledu~~ usklađenosti ~~pojedine~~ ~~određene~~ europske političke stranke ili europske političke zaklade s uvjetima utvrđenima člankom 3. stavkom 1. točkom (~~de~~) i člankom 3. stavkom 2. točkom (c), ono obavještava Europski parlament, Vijeće i Komisiju kako bi se bilo kojoj od tih institucija omogućilo podnošenje zahtjeva za provjeru iz prvog podstavka. Ne dovodeći u pitanje prvi podstavak, Europski parlament, Vijeće i Komisija ~~objavljuju~~ ~~iznose~~ svoju namjeru u roku od dva mjeseca od primitka ~~predmetne~~ ~~obavijesti~~ tih informacija.

↓ 2019/493 članak 1. stavak 2.
(prilagođeno)

Postupci utvrđeni u prvom i drugom podstavku ne ~~započinju~~ pokreću se unutar razdoblja od dva mjeseca prije izbora za Europski parlament. To se vremensko ograničenje ne primjenjuje u pogledu postupka iz članka ~~12.10.a~~

↓ 1141/2014 (prilagođeno)
⇒ novo

Uzimajući u obzir mišljenje odbora, Tijelo odlučuje hoće li predmetnu europsku političku stranku ili europsku političku zakladu brisati iz Registra. Odluka Tijela mora biti valjano obrazložena.

Odluka Tijela o brisanju iz Registra na temelju ~~nepoštovanja~~ neispunjavanja uvjeta utvrđenih člankom 3. stavkom 1. točkom (~~de~~) ili člankom 3. stavkom 2. točkom (c) može se donijeti isključivo u slučaju očitog i ozbiljnog kršenja tih uvjeta. Ona podliježe postupcima iz stavka 4.

4. Odluka Tijela o brisanju europske političke stranke ili zaklade iz Registra zbog očitog i ozbiljnog kršenja uvjeta utvrđenih člankom 3. stavkom 1. točkom (~~de~~) ili člankom 3. stavkom 2. točkom (c) ~~dostavlja~~ priopćuje se Europskom parlamentu i Vijeću. Odluka stupa na snagu samo ako Europski parlament i Vijeće u roku od tri mjeseca ~~nakon što im je ta odluka dostavljena na nju~~ od priopćenja te odluke Europskom parlamentu i Vijeću ~~ne iznesu~~ podnesu nikakav ~~prigovor~~ ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Tijelo da neće ~~iznijeti~~ podnijeti prigovor. U slučaju prigovora Europskog parlamenta i Vijeća europska politička stranka ili zaklada ostaje registrirana.

Europski parlament i Vijeće mogu ~~iznijeti~~ podnijeti prigovor na odluku samo zbog razloga povezanih s ocjenom ~~usklađenosti~~ ispunjenosti uvjeta za registraciju iz članka 3. stavka 1. točke (~~de~~) i članka 3. stavka 2. točke (c).

Predmetna europska politička stranka ili europska politička stranka obavještava se o tome da su na odluku Tijela o brisanju iz Registra uloženi prigovori.

Europski parlament i Vijeće ~~usvajaju~~ donose stajalište u skladu s vlastitim pravilima o donošenju odluka utvrđenima u skladu s Ugovorima. Svi prigovori moraju biti valjano obrazloženi te se objavljuju.

5. Odluka Tijela o brisanju europske političke stranke ili europske političke zaklade iz Registra na koju nije uloženi prigovor u okviru postupka iz stavka 4. s detaljnim

obrazloženjem brisanja iz Registra ~~☒~~ ⇒ priopćuje se predmetnoj europskoj političkoj stranci ili zakladi i ~~☒~~ objavljuje se u *Službenom listu Europske unije*, zajedno s detaljnim razlozima za brisanje iz Registra ~~☒~~ Odluka ~~☒~~, a stupa na snagu tri mjeseca nakon te objave ⇒ proizvodi učinke od priopćenja u skladu s člankom 297. UFEU-a ~~☒~~.

6. Europska politička zaklada automatski gubi svoj status kao takva~~☒~~ u slučaju brisanja europske političke stranke kojoj je pridružena iz Registra.

↓ 2019/493 članak 1. stavak 3.
(prilagođeno)

~~Članak 12.10.a~~

Postupak provjere povezan s kršenjima pravila o zaštiti osobnih podataka

1. Nijedna europska politička stranka ili europska politička zaklada ne smije namjerno utjecati ni pokušavati utjecati na ishod izbora za Europski parlament iskorištavanjem kršenja primjenjivih pravila o zaštiti osobnih podataka koje počinu fizička ili pravna osoba.

2. Ako je Tijelo upoznato s odlukom nacionalnog nadzornog tijela u smislu članka 4. točke 21. Uredbe (EU) 2016/679 ~~Europskog parlamenta i Vijeća~~³⁵ kojom se utvrđuje da je fizička ili pravna osoba prekršila primjenjiva pravila o zaštiti osobnih podataka i ako iz te odluke proizlazi ili ako se na temelju opravdanih razloga smatra da je kršenje povezano s političkim aktivnostima europske političke stranke ili europske političke zaklade u kontekstu izbora za Europski parlament, Tijelo upućuje predmet odboru neovisnih uglednih osoba ~~osnovanom~~ ~~☒~~ iz ~~☒~~ ~~člankom 11.~~ članka 12. ove Uredbe. Tijelo se prema potrebi može povezati s predmetnim nacionalnim nadzornim tijelom.

3. Odbor iz stavka 2. daje mišljenje o tome je li predmetna europska politička stranka ili europska politička zaklada namjerno utjecala ili pokušala utjecati na ishod izbora za Europski parlament iskorištavanjem tog kršenja. Tijelo zahtijeva mišljenje bez nepotrebne odgode, a najkasnije mjesec dana nakon što bude upoznato o odluci nacionalnog nadzornog tijela. Tijelo određuje odboru kratak, razuman rok za davanje mišljenja. Odbor svoje mišljenje daje u tom roku.

4. Uzimajući u obzir mišljenje odbora, Tijelo u skladu s člankom ~~30.27.~~ stavkom 2. točkom (a) podtočkom vii. odlučuje o tome hoće li predmetnoj europskoj političkoj stranci ili europskoj političkoj zakladi izreći financijske sankcije. Odluka Tijela mora biti valjana obrazložena, posebno u pogledu mišljenja odbora, te se mora objaviti što je brže moguće.

5. Postupkom iz ovog članka ne dovodi se u pitanje postupak iz članka ~~11.10.~~

↓ novo

~~Članak 13.~~

Izvjешćivanje o političkom oglašavanju

³⁵ ~~Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL L 119, 4.5.2016., str. 1.)~~

Tijelo svake godine sastavlja i objavljuje izvješće o aktivnostima političkog oglašavanja europskih političkih stranaka. To izvješće sadržava činjenični sažetak izvješća za relevantnu izvještajnu godinu koja su europske političke stranke objavile u skladu s člankom 5. stavkom 4. i sve odluke nacionalnih regulatornih tijela imenovanih na temelju članka 5. stavka 6. ili nadzornih tijela iz članka 5. stavka 7. kojima se utvrđuje da je europska politička stranka prekršila članak 5. ove Uredbe.

↓ 1141/2014 (prilagođeno)
→₁ 2019/493 članak 1. stavak 4.
⇒ novo

Članak 14.

Odbor neovisnih uglednih osoba

1. ~~Ovine se osniva~~ Odbor neovisnih uglednih osoba osnovan Uredbom (EU, Euratom) br. 1141/2014 ~~se~~ Sastoji se od šest članova, od kojih po dvoje imenuju Europski parlament, Vijeće i Komisija. Članovi odbora odabiru se na temelju njihovih osobnih i profesionalnih kvaliteta. Ne smiju biti članovi Europskog parlamenta, Vijeća ili Komisije, te ne smiju imati bilo kakav izborni mandat, ni biti dužnosnici ili drugi službenici Europske unije ili aktualni ili bivši zaposlenici europske političke stranke ili europske političke zaklade.

Članovi odbora neovisni su u obavljanju svojih dužnosti. ~~Oni n~~ Ne smiju tražiti ni primati upute od bilo koje institucije ili vlade ili bilo kojeg drugog tijela, ureda ili agencije te se moraju suzdržavati od bilo kakvog djelovanja koje nije u skladu s prirodom njihovih dužnosti.

Članovi odbora mijenjaju se unutar šest mjeseci nakon kraja prve sjednice Europskog parlamenta nakon svakih izbora za Europski parlament. Mandat članova ne može se obnoviti.

2. Odbor donosi svoj poslovnik. Predsjednik odbora bira se među njegovim članovima u skladu s tim poslovnikom. Europski parlament osigurava tajništvo i financiranje odbora. Tajništvo odbora djeluje pod isključivim nadzorom odbora.

3. →₁ Kada Tijelo to zatraži, odbor daje mišljenje o sljedećem:

(a) svim mogućim očitim i ozbiljnim kršenjima vrijednosti na kojima se temelji Unija, kako su navedene u članku 3. stavku 1. točki ~~(de)~~ i članku 3. stavku 2. točki (c), a koje počini europska politička stranka ili europska politička zaklada;

(b) tome je li europska politička stranka ili europska politička zaklada namjerno utjecala ili pokušala utjecati na ishod izbora za Europski parlament iskorištavanjem kršenja primjenjivih pravila o zaštiti osobnih podataka.

U slučajevima iz prvog podstavka točaka (a) i (b) odbor može zatražiti bilo koji odgovarajući dokument ili dokaz od Tijela, Europskog parlamenta, predmetne europske političke stranke ili europske političke zaklade, drugih političkih stranaka, političkih zaklada ili ostalih dionika te može zatražiti saslušanje njihovih predstavnika. U slučaju iz prvog podstavka točke (b) nacionalno nadzorno tijelo iz članka ~~12.10.a~~ surađuje s odborom u skladu s mjerodavnim pravom. ←

Odbor u svojim mišljenjima ~~odbor~~ punu pozornost ~~obraća na~~ posvećuje temeljnom pravu na slobodu udruživanja i potrebu osiguravanja ~~političke~~ višestranačja u Europi.

Mišljenja odbora objavljuju se bez odgođene.

POGLAVLJE III.

PRAVNI STATUS EUROPSKIH POLITIČKIH STRANAKA I EUROPSKIH POLITIČKIH ZAKLADA

Članak ~~15.12.~~

Pravna osobnost

Europske političke stranke i europske političke zaklade imaju europsku pravnu osobnost.

Članak ~~16.13.~~

Pravno priznavanje i sposobnost

Europske političke stranke i europske političke zaklade pravno su priznate i imaju pravnu sposobnost u svim državama članicama.

Članak ~~17.14.~~

Mjerodavno pravo

1. Europske političke stranke i europske političke zaklade uređene su ovom Uredbom.
2. Za pitanja koja nisu uređena ovom Uredbom ili koja su samo djelomično njome uređena te za one aspekte koje ona ne pokriva, europske političke stranke i europske političke zaklade uređene su mjerodavnim odredbama nacionalnog prava države članice u kojoj imaju sjedište.

Aktivnosti koje europske~~a~~ političke~~a~~ stranke~~a~~ i europske~~a~~ političke~~a~~ zaklade~~a~~ provode u drugim državama članicama uređene su odgovarajućim nacionalnim pravima tih država članica.

3. Za pitanja koja nisu uređena ovom Uredbom ili mjerodavnim odredbama u skladu sa stavkom 2. ili ~~kada~~ ako su pitanja samo djelomično uređena njima, za one aspekte koje ~~oni~~ ne pokrivaju, europske političke stranke i europske političke zaklade uređene su odredbama svojih statuta.

Članak ~~18.15.~~

Stjecanje europske pravne osobnosti

1. Europska politička stranka i europska politička zaklada stječu europsku pravnu osobnost na dan objave odluke Tijela o registraciji u *Službenom listu Europske unije* ~~odluke Tijela o registraciji~~, u skladu s člankom 10.9.

2. Ako to zahtijeva država članica u kojoj podnositelj zahtjeva za registraciju kao europske političke stranke ili europske političke zaklade ima ~~svoje~~ sjedište, ~~podnesen~~ ~~će~~ zahtjevu podnesenom sukladno u skladu s člankom 9.8. ~~biti popraćen izjavom~~ prilaže se izjava te države članice kojom se potvrđuje da je podnositelj zahtjeva ~~zadovolje~~ ispunio sve odgovarajuće nacionalne zahtjeve za ~~prijavu~~ podnošenje zahtjeva te da ~~su~~ je njegov~~i~~ statut~~i~~ u skladu s mjerodavnim pravom iz članka 17.14. stavka 2. prvog podstavka.

3. Ako podnositelj zahtjeva ima pravnu osobnost ~~u okviru~~ ☒ na temelju ☒ prava države članice, stjecanje europske pravne osobnosti u toj se državi članici smatra pretvorbom nacionalne pravne osobnosti u ~~onu koja joj slijedi~~, europsku pravnu osobnost ☒ kao njezinu sljednicu ☒. Potonja ~~će~~ u potpunosti ~~zadržati~~ ☒ zadržava ☒ sva ~~već~~ postojeća prava i obveze ~~prethodno postojeće~~ ☒ bivšeg ☒ nacionalnog pravnog subjekta ~~koje, kao takvo,~~ prestaje postojati ☒ kao takav ☒. Predmetna država članica ne smije primijeniti ~~otežavajuće uvjete~~ ☒ mjere ☒ zabrane u kontekstu takve pretvorbe. Podnositelj zahtjeva zadržava ~~svoje~~ sjedište u predmetnoj državi članici ~~sve dok se objave odluke~~ u skladu s člankom ~~10.9.~~ ~~ne objavi~~.

4. Ako ~~tako~~ zahtijeva država članica u kojoj ~~se nalazi sjedište~~ podnositelja zahtjeva ~~ima sjedište~~, Tijelo određuje datum objave iz stavka 1. tek nakon savjetovanja s tom državom članicom.

Članak ~~19.16.~~

Prestanak europske pravne osobnosti

1. Europska politička stranka ili europska politička zaklada gubie ~~svoju~~ europsku pravnu osobnost ⇒ od trenutka priopćenja odluke u skladu s člankom 11. stavkom 5. ⇐ ~~stupanjem na snagu odluke Tijela o brisanju iz Registra kako je objavljena u Službenom listu Europske unije. Odluka stupa na snagu tri mjeseca nakon takve objave osim ako predmetna europska politička stranka ili europska politička zaklada zahtijeva kraće razdoblje.~~

2. Europska politička stranka ili europska politička zaklada briše se iz Registra odlukom Tijela:

- (a) kao posljedica odluke ~~usvojene donesene~~ u skladu s člankom 10. stavicima ~~od~~ 2. do 5.;
- (b) pod okolnostima predviđenima u članku ~~11.10.~~ stavku 6.;
- (c) na zahtjev predmetne europske političke stranke ili europske političke zaklade; ~~ili~~
- (d) u slučajevima iz ~~ovog članka~~ stavka 3. prvog podstavka točke (b).

3. Ako europska politička stranka ili europska politička zaklada u znatnoj mjeri ne ispunie odgovarajuće obveze ~~u okviru~~ ☒ na temelju ☒ nacionalnog prava ~~koje je~~ mjerodavnog prema članku ~~17.14.~~ stavku 2. prvom podstavku, država članica u kojoj se nalazi sjedište Tijelu može uputiti obrazloženi zahtjev za brisanjem iz Registra u kojem su točno i iscrpno navedena nezakonite radnje i ~~odgovarajući~~ ☒ konkretni ☒ nacionalni zahtjevi koji se nisu poštovali. U takvim slučajevima~~3~~ Tijelo:

- (a) za pitanja koja se isključivo ili ~~u većoj mjeri~~ ☒ pretežno ☒ odnose na elemente koji utječu na poštovanje vrijednosti na kojima je utemeljena ~~Europska Unija,~~ ~~prema~~ ~~kako su navedene~~ u članku 2. UEU-a, pokreće postupak provjere u skladu s člankom ~~11.10.~~ stavkom 3. ☒ ove Uredbe ☒ . Također se primjenjuje članak ~~11.10.~~ stavci 4., 5. i 6. ☒ ove Uredbe ☒ ;
- (b) za sva ostala pitanja i kada je obrazloženim zahtjevom predmetne države članice potvrđeno da su sva nacionalna pravna sredstva iscrpljena, odlučuje izbrisati predmetnu europsku političku stranku ili europsku političku zakladu iz Registra.

Ako europska politička stranka ili europska politička zaklada u znatnoj mjeri ne ispunie odgovarajuće obveze ~~u okviru~~ ☒ na temelju ☒ nacionalnog ~~zakona~~ ☒ prava ☒ mjerodavnog prema članku ~~17.14.~~ stavku 2. drugom podstavku i ako se pitanja isključivo ili ~~u većoj mjeri~~ ☒ pretežno ☒ odnose na elemente koji utječu na poštovanje vrijednosti na

kojima je utemeljena ~~Europska Unija~~, prema kako su navedene u članku 2. UEU-a, predmetna država članica može uputiti zahtjev Tijelu u skladu s odredbama prvog podstavka ovog stavka. Tijelo postupa u skladu s ~~ovim stavkom~~ prvim podstavkom točkom (a) ovog stavka.

U svim slučajevima, Tijelo djeluje bez nepotrebnog ~~odlaganja~~ odgode. Tijelo obavještava predmetnu državu članicu i predmetnu europsku političku stranku ili europsku političku zakladu o ~~praćenju~~ daljnjim mjerama na temelju obrazloženog zahtjeva za brisanjem iz Registra.

4. Tijelo određuje datum objave iz stavka 1. nakon savjetovanja s državom članicom u kojoj se nalazi sjedište europske političke stranke ili europske političke zaklade.

5. Ako predmetna europska politička stranka ili europska politička zaklada stekne pravnu osobnost ~~u okviru~~ na temelju prava države članice u kojoj ima svoje sjedište, takvo se stjecanje u toj državi članici smatra pretvorbom europske pravne osobnosti u nacionalnu pravnu osobnost kojom se u potpunosti zadržavaju ~~već~~ postojeća prava i obveze ~~prethodno postojećeg~~ bivšeg europskog pravnog subjekta. Predmetna država članica ne primjenjuje ~~uvjete~~ mjere zabrane u kontekstu ~~takvog prijenosa~~ takve pretvorbe .

6. Ako europska politička stranka ili europska politička zaklada ne stekne pravnu osobnost ~~prema~~ na temelju prava države članice u kojoj ima svoje sjedište, ona ~~se likvidira~~ prestaje postojati u skladu s mjerodavnim pravom te države članice. Predmetna država članica može zatražiti da prije ~~likvidacije~~ prestanka postojanja predmetna stranka ili zaklada stekne nacionalnu pravnu osobnost u skladu sa stavkom 5.

7. U svim situacijama iz stavaka 5. i 6., predmetna država članica osigurava da se uvjet neostvarivanja dobiti iz članka 3. u potpunosti poštuje. Tijelo i dužnosnik za ovjeravanje Europskog parlamenta ~~može~~ mogu se s tom državom članicom ~~postići sporazum~~ dogovoriti o načinima prestanka europske pravne osobnosti, posebno kako bi ~~se osiguralo~~ povrat svih sredstava primljenih iz općeg proračuna Europske unije i ~~naplata~~ financijskih sankcija izrečenih u skladu s člankom ~~30.27.~~

POGLAVLJE IV.

ODREDBE O FINANCIRANJU

Članak ~~20.17.~~

Uvjeti financiranja

1. Europska politička stranka koja je registrirana u skladu s uvjetima i postupcima utvrđenima ovom Uredbom, koju u Europskom parlamentu zastupa najmanje jedan od njezinih članova i koja nije u jednoj od situacija za isključenje iz članka ~~136.106.~~ stavka 1. ~~Financijske uredbe~~ Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 , može se prijaviti za financiranje iz općeg proračuna Europske unije u skladu s odredbama i uvjetima koje je u pozivu na dodjelu doprinosa objavio dužnosnik za ovjeravanje Europskog parlamenta.

2. Europska politička zaklada koja je pridružena europskoj političkoj stranci koja je u skladu sa stavkom 1. ispunjava uvjete za prijavu za financiranje, registrirana u skladu s uvjetima i postupcima utvrđenima ovom Uredbom i koja nije u jednoj od situacija za isključenje iz članka ~~136.106.~~ stavka 1. ~~Financijske uredbe~~ Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 , može se prijaviti za financiranje iz općeg proračuna Europske unije

u skladu s odredbama i uvjetima koje je u pozivu na podnošenje prijedloga objavio dužnosnik za ovjeravanje Europskog parlamenta.

3. U svrhu utvrđivanja prihvatljivosti za financiranje iz općeg proračuna Europske unije u skladu sa stavkom 1. ovog članka i člankom 3. stavkom 1. točkom (b) te radi primjene članka ~~22.49.~~ stavka 1. član Europskog parlamenta smatra se članom samo jedne europske političke stranke koja je, kada je to relevantno, ona stranka kojoj je pridružena njezina nacionalna ili regionalna politička stranka na ~~krajnji datum~~ zadnji dan roka za podnošenje ~~a~~ prijava za financiranje.

↓ 2018/673 članak 1. stavak 6.
(prilagođeno)
⇒ novo

4. Financijski doprinosi ili bespovratna sredstva iz općeg proračuna Europske unije ne smiju premašiti ~~90~~ 95 % godišnjih nadoknadivih rashoda navedenih u proračunu europske političke stranke ni ~~95%~~ prihvatljivih troškova europske političke zaklade. Europske političke stranke mogu upotrijebiti bilo koji neiskorišteni dio doprinosa Unije dodijeljenih za podmirivanje nadoknadivih rashoda u financijskoj godini nakon njihove dodjele. U skladu s ~~Financijskom uredbom~~ Uredbom (EU, Euratom) 2018/1046 osigurava se povrat iznosa koji nisu iskorišteni nakon te financijske godine. Financijski doprinosi u godini izbora za Europski parlament mogu pokrivati 100 % nadoknadivih rashoda europske političke stranke.

↓ 1141/2014

5. U okviru ograničenja iz članaka ~~24.24.~~ i ~~25.22.~~, rashodi nadoknadivi financijskim doprinosima uključuju administrativne rashode i rashode povezane s tehničkom pomoći, sastancima, istraživanjem, prekograničnim događanjima, studijama, informacijama i publikacijama, kao i rashode povezane s kampanjama.

Članak ~~21.18.~~

Prijava za financiranje

1. Kako bi primila financiranje iz općeg proračuna Europske unije, europska politička stranka ili europska politička zaklada, koja ispunjava uvjete iz članka ~~20.17.~~ stavka 1. ili 2., podnosi prijavu Europskom parlamentu nakon njegova poziva na dodjelu doprinosa ili podnošenje prijedloga.

↓ 2019/493 članak 1. stavak 5.
(prilagođeno)
⇒ novo

2. U trenutku prijave ~~e~~ Europska politička stranka i europska politička zaklada ~~moraju se, u vrijeme prijave, pridržavati~~ ispunjavaju obveze navedene u članku ~~26.23.~~ ~~moraju biti registrirane u Registru~~ ~~Od datuma prijave do kraja financijske godine ili do kraja aktivnosti za koju su dodijeljeni doprinosi ili bespovratna sredstva~~ ostaju registrirane u Registru i ~~te~~ ne smiju ~~podlijevati nijednoj~~ smije im biti izrečena nijedna od sankcija predviđenih člankom ~~30.27.~~ stavkom 1. i člankom ~~30.27.~~ stavkom 2. točkom (a) ~~;~~ ~~podtočkama v., vi. i vii.~~ podtočkama od v. do ix.

↓ 2018/673 članak 1. stavak 7.
(prilagođeno)

~~2.3.~~ Europska politička stranka uključuje u svoju prijavu dokaz da su njezine stranke članice iz EU-a tijekom ~~cijeli~~ 12 mjeseci prije ~~konačnog datuma~~ zadnjeg dana roka za podnošenje prijave na svojim internetskim stranicama u skladu s člankom 4. stavkom 1. točkom (i) u pravilu ~~na jasno vidljiv način prilagođen korisnicima~~ imale objavljen politički program i logotip europske političke stranke.

↓ novo

4. Europska politička stranka uključuje u svoju prijavu dokaz da poštuje članak 4. stavak 1. točku (j) i da su njezine stranke članice na svojim internetskim stranicama tijekom 12 mjeseci prije trenutka podnošenja prijave neprestano imale objavljene informacije o rodnoj zastupljenosti među kandidatima na zadnjim izborima za Europski parlament te o promjenama rodne zastupljenosti među njihovim članovima Europskog parlamenta.

5. Europska politička stranka uključuje u svoju prijavu dokaz da poštuje članak 5., da održava ažuriranu politiku upotrebe političkog oglašavanja i da ju je provodila tijekom 12 mjeseci prije zadnjeg dana roka za podnošenje prijave.

↓ 1141/2014 (prilagođeno)

~~6.3.~~ Europska politička zaklada ~~mora~~ uključuje u svoju prijavu ~~uključiti~~ svoj godišnji program rada ili akcijski plan.

~~7.4.~~ Dužnosnik za ovjeravanje Europskog parlamenta donosi odluku u roku od tri mjeseca nakon zaključenja poziva na dodjelu doprinosa ili poziva na podnošenje prijedloga te u skladu s ~~Financijskom uredbom~~ Uredbom (EU, Euratom) 2018/1046 odobrava odgovarajuća odobrena sredstva i njima upravlja.

~~8.5.~~ Europska politička zaklada može se prijaviti za financiranje iz općeg proračuna Europske unije samo ~~putem~~ preko europske političke stranke kojoj je pridružena.

Članak ~~22.19.~~

Kriteriji za ~~dodjeljivanje i raspodjelu~~ dodjelu i raspodjela financiranja

↓ 2018/673 članak 1. stavak 8.
(prilagođeno)

1. Odgovarajuća odobrena sredstva koja su na raspolaganju europskim političkim strankama i europskim političkim zakladama kojima su u skladu s člankom ~~21.18.~~ dodijeljeni doprinosi ili bespovratna sredstva dijele se na godišnjoj osnovi prema sljedećem ključu raspodjele:

- (a) 10 % sredstava dijeli se među europskim političkim strankama korisnicama u jednakim dijelovima;
- (b) 90 % dijeli se među europskim političkim strankama korisnicama razmjerno njihovu udjelu ~~njihovih članova~~ zastupnika izabranih u Europski parlament.

Isti se ključ raspodjele primjenjuje na dodjelu financiranja europskim političkim zakladama na temelju njihove pridruženosti nekoj europskoj političkoj stranci.

↓ 1141/2014 (prilagođeno)

⇒ novo

2. Raspodjela iz stavka 1. temelji se na broju izabranih ~~članova Europskog parlamenta~~ zastupnika u Europskom parlamentu ~~ujedno~~ koji su ~~ujedno~~ članovi europske političke stranke koja se prijavljuje za dodjelu sredstava na ~~krajnji datum~~ zadnji dan roka za podnošenje prijave za financiranje, uzimajući u obzir članak ~~20.17.~~ stavak 3.

~~Nakon tog datuma, sve promjene vezane za taj broj~~ Promjene tog broja nakon tog datuma ne utječu na udio u financiranju koji ~~imaju~~ europske političke stranke ili europske političke zaklade ~~imaju~~. ~~To Time se~~ ne dovodi u pitanje zahtjev iz članka ~~20.17.~~ stavka 1. ~~prema kojemu~~ da europsku političku stranku u Europskom ~~p~~Parlamentu mora predstavljati najmanje jedan njezin član.

Članak ~~23.20.~~

Donacije i doprinosi i vlastita sredstva

1. Europske političke stranke i europske političke zaklade mogu primati donacije fizičkih ili pravnih osoba u ~~visini~~ vrijednosti do 18 000 EUR ~~godišnje i na godinu~~ po donatoru.

2. Europske političke stranke i europske političke zaklade ~~dužne su u skladu s člankom 23.~~ pri podnošenju svojih godišnjih financijskih izvještaja u skladu s člankom 26. ~~također podnijeti~~ dostavljaju i popis svih donatora s njihovim donacijama, pri čemu ~~trebaju navesti~~ navode prirodu i visinu pojedinačnih donacija. Ovaj se stavak ~~također odnosi~~ primjenjuje i na doprinose stranaka članica europskih političkih stranaka i organizacija članica europskih političkih zaklada.

Za donacije fizičkih osoba ~~koje premašuju iznos od~~ čija vrijednost premašuje 1 500 EUR ~~i donacije koje iznose~~ , ali nije veća od 3 000 EUR ~~ili manje~~, predmetna europska politička stranka ili europska politička zaklada navodi jesu li odgovarajući donatori dali prethodni pisani pristanak za objavu u skladu s člankom ~~36.32.~~ stavkom 1. točkom (e).

3. ~~U skladu sa stavkom 2.~~ Tijelo se svaki tjedan u pisanom obliku i u skladu sa stavkom 2. obavještava o donacijama koje su europske političke stranke i europske političke zaklade primile , kao i o rashodima financiranima iz tih donacija, ~~u razdoblju od~~ unutar šest mjeseci prije izbora za Europski parlament.

4. ~~U skladu sa stavkom 2.~~ Tijelo ~~mora~~ se odmah u pisanom obliku i u skladu sa stavkom 2. ~~biti obaviješteno~~ obavještava o pojedinačnim donacijama vrijednosti veće od 12 000 EUR koje su europske političke stranke i europske političke zaklade prihvatile, ~~a čiji je iznos veći od 12000 EUR.~~

↓ novo

5. Europske političke stranke i europske političke zaklade od donatora traže da dostave informacije potrebne za njihovu pravilnu identifikaciju za sve donacije vrijednosti veće od 3 000 EUR. Dobivene informacije europske političke stranke i europske političke zaklade prosleđuju Tijelu na njegov zahtjev.

Tijelo sastavlja obrazac koji se koristi za potrebe prvog podstavka.

~~6.5.~~ Europske političke stranke i europske političke zaklade ne smiju primati:

- (a) anonimne donacije ili doprinose;
- (b) donacije iz proračuna klubova zastupnika u Europskom parlamentu;
- (c) donacije bilo kojeg tijela javne vlasti iz države članice ili treće zemlje, ili bilo kojeg poduzeća nad kojim takvo tijelo javne vlasti može izravno ili neizravno izvršavati prevladavajući utjecaj na temelju vlasništva, financijskog sudjelovanja u njemu ili pravila kojima je ono uređeno ~~koja ga uređuju~~; ili
- (d) donacije ~~svakog~~ bilo kojeg privatnog subjekta čije se sjedište nalazi u trećoj zemlji ili pojedinaca iz treće zemlje koji nemaju pravo glasovanja na izborima za Europski parlament.

~~7.6.~~ ~~Svaka~~ donacija ~~koja~~ prema ovoj Uredbi ~~nije~~ dopuštena ~~moraju~~ se u roku od 30 dana od dana na koji je europska politička stranka ili europska politička zaklada primila donaciju:

- (a) vratiti donatoru ili ~~svakoj~~ bilo kojoj osobi koja djeluje u njegovo ime djeluje; ~~ili~~
- (b) ako kada vraćanje donacije nije moguće, ~~o njoj treba obavijestiti~~ prijaviti Tijelu i Europskom ~~parlamentu~~.

Ako se donacija prijavi na temelju prvog podstavka točke (b), dužnosnik za ovjeravanje Europskog parlamenta utvrđuje iznos dugovanja i odobrava ~~osiguravanje~~ povrata u skladu s odredbama ~~predviđenima~~ utvrđenima u člancima ~~78. i 79.~~ od 98. do 100. ~~Financijske~~ ~~uredbe~~ Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 . Sredstva se unose kao opći prihod u dio općeg proračuna Europske unije koji se odnosi na Europski parlament.

8. Tijelo provodi provjere ako ima razloga smatrati da je bilo koja donacija odobrena protivno ovoj Uredbi. U tu svrhu može zatražiti dodatne informacije od europske političke stranke ili europske političke zaklade i njezinih donatora.

~~9.7.~~ Dopušteni su doprinosi ~~koje europskim političkim strankama daruju njihovi članovi~~ članova europske političke stranke ⇒ koji imaju sjedište u državi članici ili su građani države članice ili pripadaju strankama članicama sa sjedištem u zemlji članici Vijeća Europe ⇐ . Ukupna ~~vrijednost~~ ~~takvih~~ doprinosa članova ne smije premašivati 40 % godišnjeg proračuna ~~te~~ europske političke stranke. ⇒ Vrijednost doprinosa stranaka članica koje imaju sjedište u zemlji izvan Unije ne smije premašiti 10 % ukupnih doprinosa članova. ⇐

~~10.8.~~ Dopušteni su doprinosi ~~koje europskoj političkoj zakladi daruju njezini članovi~~ članova europske političke zaklade ⇒ koji imaju sjedište u državi članici ili su građani države članice ili pripadaju organizacijama članicama sa sjedištem u zemlji članici Vijeća Europe ⇐ i doprinosi europske ~~političke~~ stranke ~~kojoj je ona pridružena~~.

☒ Ukupna ~~☒~~ vrijednost ~~ovih~~ doprinosa ~~☒~~ članova ~~☒~~ ne smije premašivati 40 % godišnjeg proračuna te europske političke zaklade i ne smije ~~☒~~ potjecati iz sredstava koja je u skladu s ovom Uredbom neka od europskih političkih stranaka ☒ europska politička stranka ☒ primila iz općeg proračuna Europske unije. ⇒ Vrijednost doprinosa organizacija članica koje imaju sjedište u zemlji izvan Unije ne smije premašiti 10 % ukupnih doprinosa članova. ↩

Teret dokazivanja leži na europskoj političkoj stranci o kojoj je riječ, a koja je dužna u svojim računima jasno prikazati ~~porijeklo~~ podrijetlo sredstava upotrijebljenih za financiranje njezine pridružene europske političke zaklade.

~~11.9.~~ Ne dovodeći u pitanje stavke ~~8.7.~~ i ~~9.8.~~, europske političke stranke i europske političke zaklade mogu prihvatiti doprinose građana koji su njihovi članovi do ~~iznosa u visini od~~ ☒ vrijednosti od ~~☒~~ 18 000 EUR ~~godišnje i na godinu~~ po članu ~~kada ti doprinosi dolaze od dotičnog člana u njegove~~ ☒ pod uvjetom da član doprinose daje u svoje ~~☒~~ ime.

Granična vrijednost iz prvog podstavka ne primjenjuje se ako je dotični član ujedno i izabrani zastupnik u Europskom parlamentu, nacionalnom parlamentu ili regionalnom parlamentu ili regionalnoj skupštini.

~~12.10.~~ Svaki doprinos koji nije dopušten na temelju ove Uredbe vraća se u skladu sa stavkom ~~7.6.~~

↓ novo

13. Vrijednost vlastitih sredstava europske političke stranke ili europske političke zaklade ostvarenih vlastitim gospodarskim aktivnostima ne smije premašiti 5 % godišnjeg proračuna te europske političke stranke ili europske političke zaklade.

↓ 1141/2014 (prilagođeno)

~~Članak 24.21~~

Financiranje kampanja u kontekstu izbora za Europski parlament

1. Podložno drugom podstavku, financiranje ~~koje europske političke stranke prime~~ ☒ europskih političkih stranaka ~~☒~~ iz općeg proračuna Europske unije ili bilo kojeg drugog izvora ~~može~~ se koristiti za financiranje kampanja koje europske političke stranke vode u kontekstu izbora za Europski parlament na kojima one ili njihovi članovi sudjeluju kao što je utvrđeno u članku 3. stavku 1. točki ~~(f)~~.

U skladu s člankom 8. Akta o izboru članova Europskog parlamenta neposrednim općim izborima³⁶, financiranje i moguće ograničavanje izbornih troškova za sve političke stranke, kandidate i treće strane, uz njihovo sudjelovanje, na izborima za Europski parlament u svakoj je državi članici uređeno nacionalnim odredbama.

↓ novo

2. Financiranje europskih političkih stranaka i europskih političkih zaklada iz općeg proračuna Europske unije ili bilo kojeg drugog izvora može se koristiti za financiranje kampanja za referendum ako se te kampanje odnose na provedbu Ugovorâ Unije.

³⁶ SL L 278, ~~08.10.1976.~~, str. 5.

~~3.2.~~ Europske političke stranke u svojim godišnjim financijskim izvještajima jasno ~~moraju naznačiti~~ naznačuju rashode ~~vezane za kampanje~~ povezane s kampanjama iz stavaka 1. ⇒ i 2. ⇐

Članak 25.22.

Zabrana financiranja

1. Neovisno o članku ~~2421~~ stavku 1., financiranje ~~koje europske političke stranke prime~~ europskih političkih stranaka iz općeg proračuna Europske unije ili bilo kojeg drugog izvora ne smijeu se koristiti za izravno ili neizravno financiranje ostalih političkih stranaka, osobito nacionalnih stranaka ili kandidata. Te nacionalne političke stranke i kandidati i dalje se uređuju nacionalnim pravilima.

2. Financiranje ~~koje europske političke stranke prime~~ europskih političkih stranaka iz općeg proračuna Europske unije ili bilo kojeg drugog izvora ne smijeu se koristiti u bilo koje druge svrhe osim za financiranje njihovih zadaća navedenih u članku 2. točki 4. i podmirivanje rashoda izravno ~~vezanih za ciljeve određene~~ povezanih s ciljevima utvrđenima u njihovim statutima u skladu s člankom ~~6.5.~~ Osobito se ne smijeu koristiti za izravno ili neizravno financiranje izbora, političkih stranaka ili kandidata ili drugih zaklada.

~~3. Financiranje koje europske političke stranke i europske političke zaklade prime iz općeg proračuna Europske unije ili bilo kojeg drugog izvora ne smiju se koristiti za financiranje kampanja za referendum.~~

POGLAVLJE V.

KONTROLA I SANKCIJE

Članak 26.23.

Računi i obveze izvješćivanja i revizije

1. Najkasnije šest mjeseci nakon zaključenja financijske godine europske političke stranke i europske političke zaklade obvezne su podnijeti Tijelu, s primjerkom za dužnosnika za ovjeravanje Europskog parlamenta i nadležnu nacionalnu kontaktnuu točku u državi članici u kojoj se nalazi njihovo sjedište:

- (a) svoje godišnje financijske izvještaje i pripadajuće napomene u kojima navode sve prihode i rashode te imovinu i obveze na početku i na kraju financijske godine, u skladu s mjerodavnim pravom u državi članici u kojoj imaju sjedište ~~i njihovim godišnjim izjavama na temelju međunarodnih računovodstvenih standarda kako je određeno u članku 2. Uredbe (EZ) br. 1606/2002 Europskog parlamenta i Vijeća;~~
- (b) izvješće vanjske revizije o godišnjim financijskim izvještajima, koje ~~potvrđuje~~ obuhvaća pouzdanost tih financijskih izvještaja te zakonitost i pravilnost njihovih prihoda i rashoda, a koje je izradilo neovisno tijelo ili stručnjak; ‡
- (c) popis donatora i uplatitelja te njihovih donacija ili doprinosa prijavljenih u skladu s člankom ~~23.20.~~ stavcima 2., 3. i 4.

2. ~~Kad~~~~Ako~~ su rashode ~~izvršile~~ ostvarile europske političke stranke zajedno s nacionalnim političkim strankama ili europske političke zaklade zajedno s nacionalnim političkim zakladama ili ostalim organizacijama, u godišnje financijske izvještaje iz stavka 1. uključuje se dokaz o rashodima koje su europske političke stranke ili europske političke zaklade ~~napravile~~ ostvarile izravno ili ~~putem tih~~ uz posredovanje trećih strana.

3. Neovisna vanjska tijela ili stručnjake ~~na koje upućuje stavak 1. točka (b)~~ iz stavka 1. točke (b) odabire, ovlašćuje i plaća Europski parlament. Oni ~~su~~ moraju biti propisno ovlašteni za reviziju računa ~~u okviru~~ na temelju prava mjerodavnog u državi članici u kojoj se nalazi njihovo sjedište ili poslovni nastan.

4. Europske političke stranke ili europske političke zaklade pružaju sve informacije koje zatraže neovisna tijela ili stručnjaci u svrhu provođenja revizije.

5. Neovisna tijela ili stručnjaci obavješćuju Tijelo i ~~nadležnog službenika~~ dužnosnika za ovjeravanje Europskog parlamenta o bilo kakvoj sumnji na nezakonite radnje, prijevaru ili korupciju koje bi mogle ugroziti financijske interese Unije. Tijelo i dužnosnik za ovjeravanje Europskog parlamenta o tome obavješćuju predmetne nacionalne kontaktne točke.

Članak 27.24.

Opća pravila o kontroli

1. ~~Kontrolu nad europskim političkim strankama ili europskim političkim zakladama u vezi s ispunjavanjem zahtjeva u okviru ove Uredbe izvršava se u suradnji s Tijelom, dužnosnikom za ovjeravanje Europskog parlamenta i nadležnim državama članicama.~~ Kontrolu ispunjavaju li europske političke stranke i europske političke zaklade obveze na temelju ove Uredbe provode, u suradnji, Tijelo, dužnosnik za ovjeravanje Europskog parlamenta i nadležne države članice.

2. Tijelo izvršava provodi kontrolu ispunjenja obveza europskih političkih stranaka i europskih političkih zaklada koje proizlaze iz ove Uredbe, posebno u vezi s člankom 3., člankom 4. stavkom 1. točkama (a), (b) ~~te (d) do (f)~~, (d), (e) i (f), člankom ~~6.5.~~ stavkom 1. točkama od (a) do (e) i (g), člankom ~~10.9.~~ stavcima 5. i 6. te člancima ~~23.20., 24.21. i 25.22.~~

Dužnosnik za ovjeravanje Europskog parlamenta izvršava provodi kontrolu ispunjenja obveza europskih političkih stranaka i europskih političkih zaklada u vezi povezanih s financiranjem Unije na temelju ove Uredbe i u skladu s ~~Financijskom uredbom~~ Uredbom (EU, Euratom) 2018/1046 . ~~U izvršavanju~~ Pri provedbi takvih kontrola, Europski parlament poduzima potrebne mjere u području sprečavanja i borbe protiv prijevera koje utječu na financijske interese Unije.

3. Kontrolau koju izvršava provode Tijelo i dužnosnik za ovjeravanje Europskog parlamenta iz stavka 2. ne obuhvaća obveze koje za europske političke stranke i europske političke zaklade proizlaze iz mjerodavnog nacionalnog prava iz članka ~~17.14.~~

4. Europske političke stranke i europske političke zaklade pružaju informacije koje zatraže Tijelo, dužnosnik za ovjeravanje Europskog parlamenta, Revizorski sud, Europski ured za borbu protiv prijevera (OLAF) ili države članice i koje su potrebne za provedbu kontrole za koju su oni, ~~u okviru~~ na temelju ove Uredbe, zaduženi.

Na zahtjev i za potrebe kontrole usklađenosti s člankom ~~23.20.~~, europske političke stranke i europske političke zaklade Tijelu pružaju informacije ~~u vezi s~~ o doprinosima pojedinačnih članova i njihovu identitetu~~om~~. Štoviše, prema potrebi, Tijelo od europskih političkih stranaka može zatražiti potpisane izjave o potvrdi od članova koji obnašaju izabrane mandate u svrhu

kontrole usklađenosti s ~~uvjetima~~ uvjetom iz članka 3. stavka 1. točke (b) prvog podstavka podtočke i.

Članak 28.25

Izvršenje i kontrola u vezi sa financiranjem Unije

1. Odobrena sredstva za financiranje europskih političkih stranaka i europskih političkih zaklada utvrđuju se u okviru godišnjeg postupka donošenja proračuna i ~~provode izvršavaju~~ u skladu s ovom Uredbom i ~~Financijskom uredbom~~ Uredbom (EU, Euratom) 2018/1046 .

Uvjete za doprinose i bespovratna sredstva utvrđuje dužnosnik za ovjeravanje Europskog parlamenta u ~~svom~~ pozivu na dodjelu doprinosa i pozivu ~~na~~ podnošenje prijedloga.

2. Kontrola financiranja primljenog iz općeg proračuna Europske unije i ~~njihovim korištenjem~~ njegove upotrebe provodi se u skladu s ~~Financijskom uredbom~~ Uredbom (EU, Euratom) 2018/1046 .

Kontrola se također provodi na temelju godišnjeg ovjeravanja vanjskog neovisnog revizora u skladu s člankom ~~26.23~~ stavkom 1.

3. Revizorski sud izvršava svoje revizorske ovlasti u skladu s člankom 287. UFEU-a.

4. Sve dokumente ili informacije koje su Revizorskom sudu potrebne radi izvršavanja njegove zadaće na zahtjev mu dostavljaju europske političke stranke i europske političke zaklade koje primaju financiranje u skladu s ovom Uredbom.

5. Odlukom ili sporazumom o doprinosima i bespovratnim sredstvima izrijeком se predviđa revizija europske političke stranke koja je primila doprinos ili europske političke zaklade koja je primila bespovratna sredstva iz općeg proračuna Europske unije. Reviziju, na temelju ~~evidencije~~ dokumentacije ili na licu mjesta, provode Europski parlament i Revizorski sud.

6. Revizorski sud i dužnosnik za ovjeravanje Europskog parlamenta ili bilo koje drugo vanjsko tijelo koje je dužnosnik za ovjeravanje Europskog parlamenta za to ovlastio, mogu na licu mjesta provesti potrebne kontrole i provjere kako bi potvrdili zakonitost rashoda i pravilnu provedbu odredaba odluke ili sporazuma o doprinosima i bespovratnim sredstvima, a u slučaju europskih političkih zaklada, pravilnu provedbu programa rada ili djelovanja. Europska politička stranka ili europska politička zaklada koja je u pitanju ~~dužne su dostaviti~~ dostavlja sve dokumente ili informacije potrebne za provedbu ~~tove~~ zadaće.

7. ~~Europski ured za borbu protiv prijevara (OLAF)~~ smije provoditi istrage, uključujući kontrole i istrage na licu mjesta, u skladu s odredbama i postupcima utvrđenima Uredbom (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća³⁷ te Uredbom Vijeća (Euratom, EZ) br. 2185/96³⁸, s ciljem utvrđivanja je li ~~u skladu s ovom Uredbom~~ došlo do prijevare, korupcije ili bilo koje druge nezakonite radnje ~~koja je naštetila financijskim interesima Unije vezanima za doprinose ili bespovratna sredstva~~ na štetu financijskih interesa Unije povezanih

³⁷ Uredba (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. rujna 2013. o istragama koje provodi Europski ured za borbu protiv prijevara (OLAF) i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1073/1999 Europskog parlamenta i Vijeća te Uredbe Vijeća (Euratom) br. 1074/1999 (SL L 248, 18.9.2013., str. 1.).

³⁸ Uredba Vijeća (Euratom, EZ) br. 2185/96 od 11. studenoga 1996. o provjerama i inspekcijama na terenu koje provodi Komisija s ciljem zaštite financijskih interesa Europskih zajednica od prijevara i ostalih nepravilnosti (SL L 292, 15.11.1996., str. 2.).

s doprinosima ili bespovratnim sredstvima na temelju ove Uredbe . Dužnosnik za ovjeravanje Europskog parlamenta može, ako je to potrebno, na temelju rezultata istrage donijeti odluku o povratu sredstava.

Članak 29.26.

Tehnička podrška

Cjelokupna tehnička podrška koju europskim političkim strankama pruža Europski parlament temelji se na načelu jednakog postupanja. Tehnička ~~se~~ podrška pruža se pod uvjetima ne manje povoljnima od uvjeta pod kojima se drugim vanjskim organizacijama i udrugama mogu ~~dodijeliti~~ pružati slične pogodnosti, a ostvaruje se uz račun i plaćanje.

Članak 30.27.

Sankcije

1. U skladu s člankom 19.46. Tijelo odlučuje ~~iz Registra brisati~~ sankcionirati europsku političku stranku ili europsku političku zakladu brisanjem iz Registra u sljedećim situacijama:

- (a) ako je ~~protiv~~ stranke ili zaklade ~~koja je~~ u pitanju u jednoj od situacija za isključenje iz članka 136. stavka 1. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 ~~bila izrečena pravomoćna presuda (res judicata) zbog nezakonitih radnji štetnih za financijske interese Unije kao što je utvrđeno člankom 106. stavkom 1. Financijske uredbe;~~

↓ 2018/673 članak 1. stavak 9.
točka (a)

- (b) ako se utvrdi ~~da~~, u skladu s postupcima iz članka 11.40. stavaka od 2. do 5., ~~da~~ više ne ispunjava jedan uvjet ili više njih utvrđenih u članku 3. stavcima 1. ili 2.;

↓ 2018/673 članak 1. stavak 9.
točka (b) (prilagođeno)

- ~~(c)~~ ako se odluka o registraciji predmetne stranke ili zaklade temelji na netočnim ili obmanjujućim informacijama za koje je odgovoran podnositelj zahtjeva ili ako je takva odluka posljedica prijevare; ~~ii~~

↓ 1141/2014 (prilagođeno)
⇒ novo

- ~~(d)~~ ako zahtjev države članice za brisanjem iz Registra zbog ozbiljnog neispunjavanja obveza iz nacionalnog prava ispunjava zahtjeve iz članka 19.46. stavka 3. točke (b).

2. Tijelo izriče financijske sankcije u sljedećim situacijama:

- (a) nemjerljiva kršenja:

- (i) u slučaju nepoštovanja zahtjeva iz članka 10.9. stavaka 5. ili 6.;
- ii. u slučaju neispunjavanja preuzetih obveza i ~~nepridržavanja informacija~~ neusklađenosti s informacijama koje je pružila europska politička

stranka ili europska politička zaklada u skladu s člankom 4. stavkom 1. točkama (a), (b) ~~te (d) do (f)~~, (d), (e), (f), ⇨ (i) i (j) ⇨ ~~te~~ člankom ~~6.5.~~ stavkom 1. točkama (a), (b), (d) i (e);

- iii. u slučaju ~~da se ne dostavi popis~~ nedostavljanja popisa donatora i njihovih donacija u skladu s člankom ~~23.20.~~ stavkom 2. ili ~~se ne prijave donacije~~ ~~neprijavljivanja donacija~~ u skladu s člankom ~~23.20.~~ stavcima 3. i 4.;
- iv. ako europska politička stranka ili europska politička zaklada prekrši obveze ~~navedene~~ utvrđene u članku ~~26.23.~~ stavku 1. ~~†~~ ☒ ili ☒ članku ~~27.24.~~ stavku 4.;
- v. ako je ~~protiv europske političke stranke ili europske političke zaklade europska politička stranka ili europska politička zaklada bila izrečena pravomoćna presuda (res judicata) zbog nezakonitih radnji štetnih za financijske interese Unije kao što je utvrđeno člankom 106. stavkom 1. Financijske uredbe~~ ⇨ u jednoj od situacija za isključenje iz članka 136. stavka 1. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 ⇨;
- vi. ~~ako kada~~ je europska politička stranka ili europska politička zaklada ~~koja je~~ u pitanju u bilo kojem trenutku ~~s namjerom~~ namjerno propustila dostaviti informaciju ili je ~~s namjerom~~ namjerno dostavila ~~neispravnu~~ ☒ netočnu ☒ ili ~~krivu~~ ☒ obmanjujuću ☒ informaciju ili kada tijela ovlaštena ovom Uredbom za provođenje revizije ili kontrole primatelja financijskih sredstava iz općeg proračuna Europske unije utvrde nepravilnosti u godišnjim financijskim izvještajima koje se smatraju značajnim izostavljanjem ili pogrešnim prikazivanjem stavki u skladu s međunarodnim računovodstvenim standardima definiranim u članku 2. Uredbe (EZ) br. 1606/2002³⁹;

↓ 2019/493 članak 1. stavak 6.
točka (a)

- vii. ako se u skladu s postupkom provjere predviđenim člankom ~~12.10.a~~ utvrdi da je europska politička stranka ili europska politička zaklada namjerno utjecala ili pokušala utjecati na ishod izbora za Europski parlament iskorištavanjem kršenja primjenjivih pravila o zaštiti osobnih podataka;

↕ novo

- viii. u slučaju nedostavljanja dokaza o upotrebi logotipa i objavi političkih programa u skladu s člankom 21. stavkom 3.;
- ix. u slučaju nedostavljanja dokaza o rodnoj zastupljenosti u skladu s člankom 21. stavkom 4.;

↓ 1141/2014 (prilagođeno)
⇨ novo

(b) mjerljiva kršenja:

³⁹ ~~Uredba (EZ) br. 1606/2002 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. srpnja 2002. o primjeni međunarodnih računovodstvenih standarda (SL L 243, 11.9.2002., str. 1.).~~

(i) ako je europska politička stranka ili europska politička zaklada prihvatila donacije i doprinose koji nisu dopušteni na temelju članka ~~23.20.~~ stavka 1. ili 5., osim ako su ispunjeni uvjeti iz članka ~~23.20~~ stavka ~~7.6.~~;

ii. u slučaju nepoštovanja zahtjeva iz članaka ~~24.21.~~ i ~~25.22.~~

3. Dužnosnik za ovjeravanje Europskog parlamenta može ~~europskoj političkoj stranci ili europskoj političkoj zakladi onemogućiti buduće financiranje Unije u razdoblju~~ europsku političku stranku ili europsku političku zakladu isključiti iz budućeg financiranja Unije na najviše pet godina, ili najviše 10 godina u slučajevima ponovljenog kršenja u petogodišnjem razdoblju, ~~kada~~ ako je proglašena krivom za kršenja navedena u stavku 2. točki (a) podtočkama v. i vi. Time se ne dovode u pitanje ovlasti dužnosnika za ovjeravanje Europskog parlamenta navedene u članku ~~204. n~~ ~~231.~~ ~~Financijske uredbe~~ Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 .

4. Za potrebe stavaka 2. i 3., ~~na europsku političku stranku ili europsku političku zakladu primjenjuju~~ europskoj političkoj stranci ili europskoj političkoj zakladi izriču se sljedeće financijske sankcije:

(a) ~~Kada je riječ o nemjerljivim kršenjima~~ u slučajevima nemjerljivih kršenja, fiksni postotak godišnjeg proračuna predmetne europske političke stranke ili europske političke zaklade kako slijedi .

i. do 5 % ~~iii~~

ii. od 5 % do 10 % ~~7,5 %~~ u slučaju istodobnih kršenja; ~~iii~~

iii. od 10 % do 15 % ~~20 %~~ u slučaju kada je predmetno kršenje ponovljeno kršenje; ~~iii~~

↓ novo

iv. od 15 % do 20 % u slučaju daljnjih ponovljenih kršenja;

↓ 1141/2014 (prilagođeno)

⇒ novo

v. trećina ~~navedenih~~ postotaka utvrđenih u točkama od i. od iv. ako je europska politička stranka ili ~~europsko političko tijelo~~ europska politička zaklada dobrovoljno prijavila ~~prekršaj~~ Tijelu i ako je službeno pokrenuta istraga, čak i u slučaju istodobnog kršenja ili ponovljenog kršenja, a stranka ili zaklada ~~koja je~~ u pitanju ~~je~~ poduzela ~~je~~ primjerene korektivne mjere; ~~iii~~

vi. 50 % godišnjeg proračuna predmetne europske političke stranke ili europske političke zaklade iz prethodne godine ako je ~~protiv nje bila izrečena pravomoćna presuda (res judicata) zbog nezakonitih radnji štetnih za financijske interese Unije kao što je utvrđeno~~ u jednoj od situacija za isključenje iz ~~člankom 106. stavkom~~ članka 136. stavka 1. ~~Financijske uredbe~~ Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 .

(b) ~~u~~ slučajevima mjerljivih kršenja, fiksni postotak ~~nepropisno~~ primljenih ili neprijavljenih nepropisnih iznosa u skladu sa sljedećom ljestvicom, ~~uz~~ ~~maksimalnih~~ do najviše 10 % godišnjeg proračuna predmetne europske političke stranke ili europske političke zaklade:

- i. 100 % ~~nepropisno~~ primljenih ili neprijavljenih nepropisnih iznosa ako ~~je riječ o iznosima koji ti iznosi~~ ne premašuju 50 000 EUR; ~~iii~~
- ii. 150 % ~~nepropisno~~ primljenih ili neprijavljenih nepropisnih iznosa ako je riječ o iznosima iznad 50 000 EUR, ali nižima od 100 000 EUR; ~~iii~~
- iii. 200 % ~~nepropisno~~ primljenih ili neprijavljenih nepropisnih iznosa ako je riječ o iznosima iznad 100 000 EUR, ali nižima od 150 000 EUR; ~~iii~~
- iv. 250 % ~~nepropisno~~ primljenih ili neprijavljenih nepropisnih ako je riječ o iznosima iznad 150 000 EUR, ali nižima od 200 000 EUR; ~~iii~~
- v. 300 % ~~nepropisno~~ primljenih ili neprijavljenih nepropisnih iznosa ako je riječ o iznosima iznad 200 000 EUR; ~~iii~~
- vi. trećina ~~iznad navedenih~~ postotaka utvrđenih u točkama od i. od v. ako je europska politička stranka ili europska politička zaklada dobrovoljno prijavila kršenje Tijelu i/ili ako je dužnosnik za ovjeravanje Europskog parlamenta službeno pokrenuo istragu, a stranka ili zaklada ~~koja je~~ u pitanju ~~je~~ poduzela ~~je~~ prikladne korektivne mjere.

Za primjenu ~~iznad navedenih~~ postotaka navedenih u prvom podstavku svaka se donacija ili svaki doprinos razmatraju pojedinačno.

5. ~~Svaki puta kada~~ Kada europska politička stranka ili europska politička zaklada počini istodobna kršenja ove Uredbe, ~~primjenjuju~~ izriču se samo sankcije ~~predviđene~~ utvrđene za najozbiljnija kršenja, osim ako je drukčije ~~predviđeno~~ propisano stavkom 4. točkom (a) prvim podstavkom.

6. Sankcije utvrđene ovom Uredbom podliježu ~~zastari nakon isteka~~ roku zastare od ~~pet~~ ⇒ deset ⇐ godina od datuma ~~kada je izvršeno predmetno kršenje~~ počinjenja predmetnog kršenja ili, u slučaju trajnih ili ponovljenih kršenja, od datuma prestanka ~~zadnjeg~~ tih kršenja.

↓ 2019/493 članak 1. stavak 6.
točka (b)

7. Ako je odluka nacionalnog nadzornog tijela iz članka ~~12.10.a~~ stavljena izvan snage ili ako je prihvaćen pravni lijek protiv te odluke, pod uvjetom da su iscrpljena sva pravna sredstva na nacionalnoj razini, Tijelo na zahtjev predmetne europske političke stranke ili europske političke zaklade preispituje svaku sankciju izrečenu u skladu sa stavkom 2. točkom (a) podtočkom vii.

↓ 2018/673 članak 1. stavak 10.

Članak ~~31.27.a~~

Odgovornost fizičkih osoba

Ako Tijelo izrekne financijsku sankciju u situacijama iz članka ~~27.30.~~ stavka 2. točke (a) podtočaka v. ili vi., ono može, za potrebe povrata u skladu s člankom ~~34.30.~~ stavkom 2., utvrditi da je fizička osoba koja je član upravnog, upravljačkog ili nadzornog tijela europske političke stranke ili europske političke zaklade ili koja ima ovlasti zastupanja, odlučivanja ili

kontrole u pogledu europske političke stranke ili europske političke zaklade isto tako odgovorna za kršenje u sljedećim slučajevima:

- (a) u situaciji iz članka ~~30.27.~~ stavka 2. točke (a) podtočke v. ako se u presudi iz te odredbe i fizička osoba smatra odgovornom za predmetne nezakonite radnje;
- (b) u situaciji iz članka 27. stavka 2. točke (a) podtočke vi. ako je fizička osoba isto tako odgovorna za predmetno postupanje ili nepravilnosti.

↓ 1141/2014

Članak ~~32.28.~~

Suradnja između Tijela, dužnosnika za ovjeravanje Europskog parlamenta i država članica

1. Tijelo, dužnosnik za ovjeravanje Europskog parlamenta i države članice dijele informacije putem nacionalnih kontaktnih točaka i redovito se međusobno obavješćuju o pitanjima ~~vezanima za~~ koja se odnose na odredbe o financiranju, kontrolama i sankcijama.
2. Također se dogovaraju oko praktičnih pitanja u vezi s tom razmjenom informacija, uključujući objavu povjerljivih informacija ili dokaza i suradnju među državama članicama.

↓ novo

3. Tijelo i dužnosnik za ovjeravanje Europskog parlamenta redovito razmjenjuju mišljenja i informacije o tumačenju i provedbi ove Uredbe

↓ 1141/2014 (prilagođeno)
→₁ 2018/673 članak 1. stavak 11.
točka (a)
⇒ novo

~~4.3.~~ Dužnosnik za ovjeravanje Europskog parlamenta obavješćuje Tijelo o svim nalazima koji bi mogli dati povoda izricanju sankcija ~~u okviru~~ ☒ na temelju ☒ članka ~~30.27.~~ stavaka od 2. do 4. kako bi se Tijelu omogućilo poduzimanje odgovarajućih mjera. ⇒ Odluku o izricanju sankcija Tijelo donosi u roku od [šest mjeseci]. ⇐

~~5.4.~~ Tijelo obavješćuje dužnosnika za ovjeravanje Europskog parlamenta o ~~svakoj odluci~~ svim odlukama koju je donijelo u vezi sa sankcijama kako bi mu omogućilo poduzimanje prikladnih koraka ~~u okviru Financijske uredbe~~ ☒ na temelju Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 ☒.

Članak ~~33.29.~~

Korektivne mjere i načela dobrog upravljanja

1. ⇒ U cilju potpunog ispunjavanja obveza iz članka 38. ⇐ ~~prije donošenja~~ konačne odluke ☒ Tijela ☒ ~~u vezi sa~~ o sankcijama iz članka ~~30.27.~~ Tijelo ili dužnosnik za ovjeravanje Europskog parlamenta dužni su omogućiti predmetnoj europskoj političkoj stranci ili europskoj političkoj zakladi da uvede mjere potrebne za popravljavanje situacije u razumnom roku, koji ~~ne bi trebao biti duži~~ ☒ u pravilu nije dulji ☒ od mjesec dana. Tijelo ili dužnosnik za ovjeravanje Europskog parlamenta posebno omogućuju ispravljanje

~~službeničkih i aritmetičkih~~ administrativnih i računskih pogrešaka, dostavljanje dodatnih dokumenata ili ~~pružanje dodatnih~~ informacija, po potrebi, ili ispravljanje manjih pogrešaka.

2. Ako europska politička stranka ili europska politička zaklada nije poduzela korektivne mjere unutar roka iz stavka 1., donosi se odluka o odgovarajućim sankcijama iz članka ~~30.27.~~

3. Stavci 1. i 2. ne primjenjuju se na uvjete ~~navedene~~ utvrđene u članku 3. stavku 1. točkama od (b) do (~~f~~) i u članku 3. stavku 2. točki (c).

Članak ~~34.30.~~

Povrat

1. Na temelju odluke Tijela o brisanju iz Registra europske političke stranke ili europske političke zaklade, dužnosnik za ovjeravanje Europskog parlamenta povlači ili ukida svaku važeću odluku ili svaki važeći sporazum ~~koji su u tijeku~~ o financiranju Unije, osim u slučajevima predviđenima člankom ~~19.16.~~ stavkom 2. točkom (c) i člankom 3. stavkom 1. točkama (b) i (~~f~~). Također osigurava povrat svih financijskih sredstava Unije, uključujući sva nepotrošena sredstva Unije ~~od~~ iz prethodnih godina.

2. $\rightarrow_1$ Europska politička stranka ili europska politička zaklada kojoj je izrečena sankcija zbog kršenja navedenih u članku ~~30.27.~~ stavku 1. i članku ~~30.27.~~ stavku 2. točki (a) podtočkama v. i vi. više iz tog razloga ne ispunjava zahtjeve iz članka ~~21.18.~~ stavka 2. Kao posljedica toga dužnosnik za ovjeravanje Europskog parlamenta raskida sporazum o dodjeli doprinosa ili bespovratnih sredstava ili odluku o financiranju Unije na temelju ove Uredbe te ~~osigurati~~ osigurava povrat nepropisno plaćenih iznosa na temelju sporazuma ili odluke o dodjeli doprinosa ili bespovratnih sredstava, uključujući sva neiskorištena sredstva Unije iz prethodnih godina. Dužnosnik za ovjeravanje Europskog parlamenta isto tako osigurava povrat prekomjerno isplaćenih iznosa na temelju sporazuma ili odluke o dodjeli doprinosa ili bespovratnih sredstava od fizičke osobe u pogledu koje je donesena odluka u skladu s člankom ~~31.27.a.~~, po potrebi uzimajući u obzir iznimne okolnosti koje se odnose na tu fizičku osobu. $\leftarrow$

↓ 2018/673 članak 1. stavak 11.
točka (b) (prilagođeno)

U slučaju takvog raskida uplate dužnosnika za ovjeravanje Europskog parlamenta ograničavaju se na nadoknadive rashode europske političke stranke ili prihvatljive troškove europske političke zaklade do datuma ~~stupanja na snagu~~ od kojeg odluka ~~e~~ o prestanku proizvodi učinke .

↓ 1141/2014 (prilagođeno)
⇒ novo

Ovaj se stavak primjenjuje na slučajeve iz članka ~~19.16.~~ stavka 2. točke (c) i članka 3. stavka 1. točaka (b) i (~~f~~).

POGLAVLJE VI.

ZAVRŠNE ODREDBE

~~Članak 35.31.~~

Informiranje građana

~~Podložno~~ Ovisno o člancima ~~24.21.~~ i ~~25.22.~~ i ~~njihovim~~ te vlastitim statutima i ~~unutarnjim internim~~ postupcima, europske političke stranke u kontekstu izbora za Europski parlament mogu poduzeti sve odgovarajuće mjere kako bi obavijestile građane Unije o udruživanjima nacionalnih političkih stranaka, kandidata i predmetnih europskih političkih stranaka.

~~Članak 36.32.~~

Transparentnost

1. Na internetskoj stranici uspostavljenoj u tu svrhu Europski parlament, ~~pod ovlašt~~ na temelju ovlaštenja ~~njegovog~~ svojeg dužnosnika za ovjeravanje ili Tijela, u otvorenom i strojno čitljivom formatu, objavljuje sljedeće podatke:

- (a) ~~nazive imena~~ i statute svih registriranih europskih političkih stranaka i europskih političkih zaklada, zajedno s dokumentima ~~podnesenima dostavljenima~~ u sklopu njihovih zahtjeva za registraciju u skladu s člankom ~~9.8.~~, najkasnije četiri tjedna nakon što je Tijelo donijelo svoju odluku i te, nakon toga, sve izmjene o kojima je ~~Tijelo obaviješteno~~ u skladu s člankom ~~10.9.~~ stavcima 5. i 6. ~~Tijelo obaviješteno~~;
- (b) popis zahtjeva koji nisu odobreni, zajedno s dokumentima ~~podnesenima dostavljenima~~ uz te zahtjeve, u sklopu zahtjeva uključujući zahtjev za registraciju ~~prema članku 8. u skladu s člankom 9.~~ te razloge odbijanja najkasnije četiri tjedna nakon što je Tijelo donijelo svoju odluku;
- (c) godišnje izvješće s tablicom iznosa ~~isplaćenih~~ svakoj europskoj političkoj stranci i europskoj političkoj zakladi za svaku financijsku godinu za koju su primljeni doprinosi ili ~~isplaćena~~ bespovratna sredstva iz općeg proračuna Europske unije;
- (d) godišnje financijske izvještaje i izvješća vanjske revizije iz članka ~~26.23.~~ stavka 1. te završna izvješća o provedbi programa rada ili djelovanjima europskih političkih zaklada;
- (e) imena donatora i njihovih donacija koje su europske političke stranke i europske političke zaklade prijavile u skladu s člankom ~~23.20.~~ stavcima 2., 3. i 4., uz iznimku donacija fizičkih osoba čija vrijednost ne premašuje ~~iznos od~~ 1 500 EUR na godinu po donatoru i koje se prijavljuju kao „manje donacije”. Donacije fizičkih osoba čija je godišnja vrijednost ~~između~~ premašuje 1 500 EUR i , ali nije veća od 3 000 EUR ne objavljuju se bez prethodnog ~~danog~~ pisanog pristanka odgovarajućeg donatora. Ako ~~nije dano takvo~~ prethodno odobrenje ~~nije dano~~, takve se donacije ~~smatraju „manjim donacijama”~~ prijavljuju kao „manje donacije” . Ukupni iznos manjih donacija i broj donatora po kalendarskoj godini također se objavljuju;
- (f) doprinose iz članka ~~23.20.~~ stavaka ~~9.7.~~ i ~~10.8.~~ koje su europske političke stranke i europske političke zaklade prijavile u skladu s člankom ~~23.20.~~ stavkom 2., uključujući identitet stranaka ~~članica~~ ili organizacija članica koje su te doprinose dale;

↓ novo

(g) u razdoblju od šest mjeseci prije izbora za Europski parlament, tjedna izvješća primljena na temelju članka 23. stavka 3.

↓ 1141/2014 (prilagođeno)

(~~h~~) detalje i razloge svih konačnih odluka koje je Tijelo donijelo ~~u skladu s člankom 27. na temelju članka 30.~~, uključujući, ~~gdje ako~~ je to relevantno, mišljenja koja je donio odbor neovisnih uglednih osoba u skladu s člancima ~~11.10. i 14.11.~~, uz uvažavanje Uredbe ~~(EU) 2018/1725(EZ) br. 45/2001~~;

(~~ih~~) detalje i ~~razloga za sve konačne odluke~~ razloge svih konačnih odluka koje je dužnosnik za ovjeravanje Europskog parlamenta donio u skladu s člankom ~~30.27.~~;

↓ 2018/673 članak 1. stavak 12.
točka (a)

(~~j~~) opis tehničke podrške pružene europskim političkim strankama;

↓ 2018/673 članak 1. stavak 12.
točka (b) (prilagođeno)

(~~k~~) izvješće Europskog parlamenta o ~~procjeni~~ evaluaciji primjene ove Uredbe i o financiranim aktivnostima iz članka ~~42.38.~~;

↓ 2018/673 članak 1. stavak 12.
točka (c)

(~~l~~) ažurirani popis zastupnika u Europskom parlamentu koji su ujedno članovi neke europske političke stranke.

↓ 1141/2014 (prilagođeno)

2. Europski parlament objavljuje popis pravnih osoba koje su članovi jedne od europskih političkih stranaka ~~i koji je priložen statutu stranke~~ u skladu s člankom 4. stavkom 2. ~~priložen statutu stranke~~ i ažuriran u skladu s člankom ~~10.9.~~ stavkom 6., kao i ukupni broj pojedinačnih članova.

3. Osobni podaci ne objavljuju se na internetskoj stranici kako je navedeno u stavku 1. osim ~~u slučajevima koji su u skladu sa stavkom~~ ako se objavljuju na temelju stavka 1. točakama (a), (e) ili (~~h~~).

4. Europske političke stranke i europske političke zaklade ~~dužne su~~ daju, u javno dostupnoj izjavi o privatnosti osobnih podataka, ~~pružiti~~ potencijalnim članovima i donatorima informacije koje se zahtijevaju ~~u skladu s člankom 13.10. Uredbe (EU) 2016/679~~ ~~Direktive 95/46/EZ~~ i obavijestiti ih te ih obavješćuju o tome da će Europski parlament, Tijelo, OLAF, Revizorski sud, države članice ili vanjska tijela ili stručnjaci koje su ta tijela ovlastila ~~obradivati~~ njihove osobne podatke ~~obradivati~~ u svrhe revizije i provođenja kontrole te o uvjetima pod kojima se njihovi osobni podaci objavljuju na internetskoj stranici iz stavka 1.

prema uvjetima iz ovog članka. U primjeni članka ~~15.11.~~ Uredbe (EU) 2018/1725 ~~(EZ) 45/2001~~ dužnosnik za ovjeravanje Europskog parlamenta ~~dužan je uključiti~~ uključuje iste informacije u pozive na dodjelu doprinosa ili podnošenje prijedloga iz članka ~~21.18~~ stavka 1. ove Uredbe.

Članak ~~37.33.~~

Zaštita osobnih podataka

1. Pri obradi osobnih podataka u skladu s ovom Uredbom, Tijelo, Europski parlament i odbor neovisnih uglednih osoba iz članka ~~14.11.~~ dužni su ~~pridržavati~~ pridržavaju se Uredbe ~~(EZ) br. 45/2001~~ (EU) 2018/1725. Za potrebe obrade osobnih podataka smatra ih se voditeljima obrade u skladu s člankom ~~2. stavkom (d)~~ 3. točkom 8. te u Uredbe.

2. Pri obradi ~~divljanju~~ osobnih podataka u skladu s ovom Uredbom europske političke stranke i europske političke zaklade, države članice pri provođenju kontrole nad aspektima ~~vezanima uz~~ povezanim s financiranjem europskih političkih stranaka i europskih političkih zaklada u skladu s člankom ~~27.24.~~ te neovisna tijela ili stručnjaci ovlašteni za reviziju računa ~~prema članku 23. stavku~~ u skladu s člankom 26. stavkom 1. ~~imaju obvezu pridržavati~~ pridržavaju se Uredbe (EU) 2016/679 ~~Direktive 95/46/EZ~~ i nacionalnih odredaba donesenih na temelju nje. ~~U svrhe~~ Za potrebe obrade osobnih podataka smatra ih se voditeljima obrade u skladu s člankom ~~4.2. stavkom (d)~~ točkom 7. te ~~Direktive~~ uredbe.

3. Tijelo, Europski parlament i odbor neovisnih uglednih osoba iz članka ~~14.11.~~ osiguravaju da se ~~u skladu s ovom Uredbom~~ osobni podaci koje su prikupili na temelju ove Uredbe ne koriste ~~ni u bilo~~ koju drugu svrhu osim ~~radi~~ za osiguravanje zakonitosti, pravilnosti i transparentnosti financiranja europskih političkih stranaka i europskih političkih zaklada te članstva europskih političkih stranaka. ~~Dužni su u skladu s člankom 32. Sve~~ osobne podatke prikupljene u ~~ovtu~~ svrhu ~~izbrisati~~ brišu najkasnije 24 mjeseca nakon objave njihovih relevantnih dijelova u skladu s člankom 36.

4. Države članice i neovisna tijela ili stručnjaci ovlašteni za reviziju računa ~~obvezni su koristiti se osobnim podacima~~ osobne podatke koje prime upotrebljavaju samo radi provođenja kontrole financiranja europskih političkih stranaka i europskih političkih zaklada. ~~U skladu s člankom 28., nakon prijenosa osobnih podataka dužni su ih izbrisati~~ Te osobne podatke brišu u skladu s mjerodavnim nacionalnim pravom nakon prijenosa na temelju članka 32.

5. Osobne se podatke može čuvati i nakon ~~vremenskih~~ rokova utvrđenih stavkom 3. ili predviđenih mjerodavnim nacionalnim pravom iz stavka 4. ako je takvo čuvanje potrebno za pravne ili upravne postupke ~~vezane za~~ povezane s financiranjem europske političke stranke ili europske političke zaklade ili ~~za~~ članstvom europske političke stranke. Svi takvi osobni podaci brišu se najkasnije sedam dana nakon datuma zaključenja navedenih postupaka konačnom odlukom ili nakon ~~riješnja svih~~ bilo kakvih revizija, žalbi, sporova ili zahtjeva.

6. Voditelji obrade iz stavaka 1. i 2. ~~dužni su provoditi~~ provode odgovarajuće tehničke i organizacijske mjere kako bi ~~se~~ osobne podatke zaštitilo od slučajnog ili nezakonitog uništenja, slučajnog gubitka, izmjene ili neovlaštenog objavljivanja ili pristupa, osobito kada obrada takvih podataka uključuje njihov prijenos preko mreže, te od svih ostalih nezakonitih oblika obrade.

7. Europski nadzornik za zaštitu podataka odgovoran je za praćenje i osiguravanje ~~poštovanja i zaštite temeljnih prava i sloboda fizičkih osoba od strane Tijela, Europskog parlamenta i odbora~~ da Tijelo, Europski parlament i odbor neovisnih uglednih osoba iz članka ~~14.11.~~ tijekom obrade osobnih podataka ~~u skladu s ovom Uredbom~~

☒ na temelju ove Uredbe poštuju i štite temeljna prava i slobode fizičkih osoba ☒ . Ne dovodeći u pitanje nijedno pravno sredstvo, svaki ispitanik smije podnijeti pritužbu Europskom nadzorniku za zaštitu podataka ako smatra da su ☒ mu ☒ Tijelo, Europski parlament ili odbor u postupku ☒ zbog ☒ obrade njegovih podataka prekršili njegovo pravo na zaštitu osobnih podataka.

8. Europske političke stranke i europske političke zaklade, države članice i neovisna tijela ili stručnjaci ovlašteni za reviziju računa ~~prema ovoj Uredbi~~ ☒ na temelju ove Uredbe ☒ smatraju se odgovornima u skladu s mjerodavnim nacionalnim pravom za svaku štetu koju ~~prema ovoj Uredbi~~ prouzroče tijekom obrade osobnih podataka ☒ na temelju ove Uredbe ☒ . Države članice osiguravaju primjenu učinkovitih, proporcionalnih i odvraćajućih sankcija za kršenje ove Uredbe, ~~Uredbe (EU) 2016/679~~ ~~Direktive 95/46/EZ~~ i nacionalnih odredaba koje su na temelju nje usvojene donesene, a osobito za zlouporabu osobnih podataka.

↓ 2018/673 članak 1. stavak 13.
(prilagođeno)

Članak 38.34

Pravo na saslušanje

Prije donošenja odluke koja može negativno utjecati na prava europske političke stranke, europske političke zaklade, podnositelja zahtjeva iz članka ~~9.8~~ ili fizičke osobe iz članka ~~31.27.a~~ Tijelo ili dužnosnik za ovjeravanje Europskog parlamenta saslušava predstavnike dotične europske političke stranke, europske političke zaklade, ili podnositelja zahtjeva ili ☒ dotičnu fizičku osobu ☒ ~~fizičke osobe~~. Tijelo ili Europski parlament navode razloge za donošenje svoje odluke.

↓ 1141/2014 (prilagođeno)
⇒ novo

Članak 39.35

Pravo žalbe

Odluke donesene na temelju ove Uredbe mogu biti predmet sudskog postupka pred Sudom Europske Unije u skladu s odgovarajućim odredbama UFEU-a.

Članak 40.36

~~Delegiranje ovlasti~~ ☒ Izvršavanje delegiranja ovlasti ☒

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima ~~ovim člankom~~ u ovom članku.

2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz ⇒ članka 5 stavaka 2. i 4., ⇐ članka ~~8.7~~ stavka 2. i članka ~~9.8~~ stavka 3. a dodjeljuje se Komisiji na ⇒ neodređeno ⇐ ☒ vrijeme ☒ ~~razdoblje od pet godina~~ ☒ počevši ☒ od ~~24. studenoga 2014.~~ ⇒ [datuma stupanja na snagu ove Uredbe] ⇐ . ~~Komisija sastavlja izvješće o delegiranju ovlasti najkasnije devet mjeseci prije kraja petogodišnjeg razdoblja. Delegiranje ovlasti automatski se produžuje za razdoblja jednakog trajanja, osim ako se Europski parlament ili Vijeće tom produženju ne usprotive najkasnije tri mjeseca prije kraja svakog razdoblja.~~

3. Europski parlament ili Vijeće ~~moгу u bilo kojem~~ u svakom trenutku ~~moгу~~ opozvati delegiranje ovlasti iz ~~⇒ članka 5. stavaka 2. i 4., ⇐ članka 8.7. stavka 2. i članka 9.8. stavka 3.~~ Odlukom o ~~poništenju~~ opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. ~~Poništenje proizvodi učinke dan nakon~~ Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji datum naveden u spomenutoj odluci. ~~Ono~~ ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.

4. Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.

~~5.4.~~ Čim donese delegirani akt, Komisija ga ~~istovremeno priopćava~~ istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.

~~6.5.~~ Delegirani akt donesen ~~u skladu s člankom 7. stavkom 2. i člankom 8. stavkom 3.~~ na temelju ~~⇒ članka 5. stavaka 2. i 4., ⇐~~ članka 8. stavka 2. ili članka 9. stavka 3. stupa na snagu samo ako ~~se tomu ne usprotive~~ ni Europski parlament ni Vijeće u roku od dva mjeseca ~~po obavještanju Europskog parlamenta i Vijeća o tom aktu~~ od priopćenja tog akta Europskom parlamentu ili Vijeću na njega ne podnesu nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće ~~izvijestili~~ obavijestili Komisiju ~~da se ne protive~~ da neće podnijeti prigovore . Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

Članak 41.37.

Postupak ~~u odboru~~ odbora

1. Komisiji pomaže ~~odbor~~ ... [ime odbora] osnovan... [upućivanje na pravni akt kojim je odbor osnovan] . Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.

2. Pri upućivanju ~~Kod upućivanja~~ na ovaj stavak, primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.

↓ 2018/673 članak 1. stavak 14.
(prilagođeno)
⇒ novo

Članak 42.38.

~~Objenjivanje~~ Evaluacija

~~Nakon savjetovanja s Tijelom~~ Europski parlament, ~~nakon savjetovanja s Tijelom,~~ ~~⇒ [najkasnije godinu dana od izbora za Europski parlament] ⇐~~ ~~do 31. prosinca 2021. te~~ ~~poslije toga svakih pet godina~~ objavljuje izvješće o primjeni ove Uredbe i o financiranim aktivnostima. U izvješću se, prema potrebi, navode moguće izmjene koje treba unijeti u statute i sustave financiranja.

U roku od najviše ~~šest mjeseci~~ ~~⇒ godinu dana~~ ⇐ nakon objavljivanja izvješća Europskog parlamenta Komisija predstavlja izvješće o primjeni ove Uredbe ~~⇒ s, prema potrebi,~~ priloženim prijedlogom izmjene ove Uredbe. ⇐ U izvješću Komisije ~~u kojemu će se~~ posebna pozornost ~~pridati~~ posvećuje se ~~učincima u pogledu~~ posljedicama ove Uredbe na položaje malih europskih političkih stranaka i europskih političkih zaklada. ~~Izvješću se prema potrebi prilaže zakonodavni prijedlog izmjene ove Uredbe.~~ ⇐ Izvješće

Komisije, međutim, ne obuhvaća evaluaciju zahtjeva u pogledu političkog oglašavanja iz ove Uredbe, koji čine dio izvješća iz članka 19. Uredbe (EU) 2022/xx [o transparentnosti i ciljanju u političkom oglašavanju]. ↩

↓ 1141/2014 (prilagođeno)

~~Članak 43.39.~~

Učinkovita primjena

Države članice donose odgovarajuće odredbe radi osiguranja učinkovite primjene ove Uredbe.

~~Članak 40.~~

Stavljanje izvan snage

~~Uredbu (EZ) br. 2004/2003 stavlja se izvan snage s učinkom od datuma stupanja na snagu ove Uredbe. Ona se, međutim, nastavlja primjenjivati u vezi s aktima i obvezama vezanima uz financiranje političkih stranaka ili političkih zaklada na europskoj razini za proračunske godine 2014., 2015., 2016. i 2017.~~

↓ 2018/673 članak 1. stavak 15.

~~Članak 44.40.a~~

Prijelazna odredba

- ~~1. Odredbe ove Uredbe koje se primjenjuju prije 4. svibnja 2018. nastavljaju se primjenjivati u pogledu akata i obveza povezanih s financiranjem europskih političkih stranaka i europskih političkih zaklada na europskoj razini za financijsku godinu 2018.~~
- ~~2. Odstupajući od članka 18. stavka 2.a dužnosnik za ovjeravanje Europskog parlamenta prije odlučivanja o prijavi za financiranje za financijsku godinu 2019. traži dokaz iz članka 18. stavka 2.a samo za razdoblje od 5. srpnja 2018.~~
- ~~3. Europske političke stranke registrirane prije 4. svibnja 2018. najkasnije do 5. srpnja 2018. dostavljaju dokumente kojima se potvrđuje da ispunjavaju uvjete utvrđene u članku 3. stavku 1. točkama (b) i (ba).~~
- ~~4. Tijelo briše europsku političku stranku i njezinu pridruženu europsku političku zakladu iz Registra ako predmetna stranka u roku utvrđenom stavkom 3. ne dokaže da ispunjava uvjete utvrđene člankom 3. stavkom 1. točkama (b) i (ba).~~

↓ novo

1. Odstupajući od članka 5. stavka 4., do [pet godina nakon stupanja na snagu ove Uredbe] izvješće o provedbi politike upotrebe političkog oglašavanja obuhvaća političke oglase koje europska politička stranka objavi od [datum stupanja na snagu ove Uredbe]. Prvo se izvješće sastavlja do [godina dana nakon stupanja na snagu ove Uredbe].
2. Kad je riječ o zahtjevima za financiranje za prvu financijsku godinu nakon stupanja na snagu ove Uredbe, dužnosnik za ovjeravanje Europskog parlamenta dokazuje iz članka 21. stavaka 4. i 5. traži samo za razdoblje od šest mjeseci prije podnošenja zahtjeva.

↓ 2018/673 članak 1. stavak 15.
(prilagođeno)

Članak 45.

⊗ *Stavljanje izvan snage* ⊗

⊗ Uredba (EU, Euratom) br. 1141/2014 stavlja se izvan snage. ⊗

⊗ Upućivanja na uredbu stavljenju izvan snage smatraju se upućivanjima na ovu Uredbu i čitaju se u skladu s korelacijskom tablicom iz Priloga IV. ⊗

↓ 1141/2014 (prilagođeno)

Članak 46.

Stupanje na snagu i primjena

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

~~Komisija usvaja delegirane akte iz članka 7. stavka 2. i iz članka 8. stavka 3. točke (a) najkasnije do 1. srpnja 2015.~~

~~Ova se Uredba primjenjuje od 1. siječnja 2017. Tijelo iz članka 6. uspostavlja se, međutim, do 1. rujna 2016. Europske političke stranke i europske političke zaklade registrirane nakon 1. siječnja 2017. mogu se prijaviti za financiranje na temelju ove Uredbe za one aktivnosti koje započinju u proračunskoj godini 2018. ili nakon nje.~~

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu,

Za Europski parlament
Predsjednik

Za Vijeće
Predsjednik

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 25.11.2021.
COM(2021) 734 final

ANNEXES 1 to 4

PRILOZI

Prijedlogu

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

**o statutu i financiranju europskih političkih stranaka i europskih političkih zaklada
(preinaka)**

{SEC(2021) 577 final} - {SWD(2021) 359 final} - {SWD(2021) 360 final}

↓ 1141/2014 (prilagođeno)
⇒ novo

PRILOG I.

TIPIZIRANA IZJAVA KOJU ISPUNJAVA SVAKI PODNOSITELJ

Dolje potpisani, ~~u potpunosti ovlašten od strane~~ s punim ovlaštenjem [ime ~~naziv~~ europske političke stranke ili europske političke zaklade] ~~ovime~~ potvrđuje da se:

[ime ~~Naziv~~ europske političke stranke ili europske političke zaklade] ⇒ i njezini članovi sa sjedištem u Europskoj uniji ⇐ obvezuju ~~zadovoljiti~~ na ispunjavanje uvjeta za registraciju utvrđenie u članku 3. stavku 1. ~~točki (e)~~ točkama (d) i (e) ili članku 3. stavku 2. ~~točki (e)~~ točkama (c) i (d) Uredbe (EU, Euratom) [ove Uredbe] br. 1141/2014, tj. na poštovanje , osobito u svojem programu i aktivnostima, ~~poštovati~~ vrijednosti na kojima se temelji Europska unija, kako su navedene ~~je navedeno~~ u članku 2. Ugovora o Europskoj uniji, ~~osobito~~ odnosno poštovanje ljudskog dostojanstva, slobode~~u~~, demokracije~~u~~, jednakosti, vladavine~~u~~ prava i poštovanje ljudskih prava, uključujući prava pripadnika manjina.

↓ novo

[Ime europske političke stranke ili europske političke zaklade] obvezuje se i osigurati da se toga pridržavaju njezine stranke članice ili organizacije članice sa sjedištem u Uniji te da njezine stranke članice ili organizacije članice sa sjedištem izvan Unije poštuju ekvivalentne vrijednosti.

↓ 1141/2014 (prilagođeno)

Potpis ovlaštene osobe:

Naslov (gđa, g., ...), prezime i ime:	
Funkcija u organizaciji koja se prijavljuje ☒ podnosi zahtjev ☒ za registraciju ~~kao europska politička stranka/europska politička zaklade~~ ☒ europske političke stranke/europske političke zaklade ☒ :	
Mjesto/datum:	
Potpis:	

[PRILOG II.]**(1) Informacije o političkom oglašavanju koje europske političke stranke stavljaju na raspolaganje u repozitoriju za objave**

- poveznice na oglas kako je objavljen ili, prema potrebi, primjere zvučnih ili vizualnih materijala za oglašivačku kampanju;
- privremeni izvještaj o iznosima koje je europska politička stranka potrošila ili dodijelila za pripremu, plasiranje, objavu i diseminaciju političkog oglasa, kao i o stvarnim iznosima nakon što budu poznati;
- izvor financijskih sredstava koja se upotrebljavaju za određenu oglašivačku kampanju, uključujući pripremu, plasiranje, objavu i diseminaciju političkog oglasa;
- ako se upotrebljavaju tehnike ciljanja, svrhovite informacije o korištenim tehnikama, među ostalim iz točaka u Prilogu II. Uredbi (EU) 2022/xx [o transparentnosti i ciljanju u političkom oglašavanju].

(2) Informacije koje europske političke stranke stavljaju na raspolaganje na svojim internetskim stranicama

- zbirni godišnji podaci o vlastitoj upotrebi ciljanog političkog oglašavanja;
- popis kampanja u kojima je korišteno političko oglašavanje;
- godišnji iznosi potrošeni na političko oglašavanje u zadnjih pet godina;
- korišteni distribucijski kanali;
- poveznica na informacije koje europske političke stranke stavljaju na raspolaganje u repozitoriju za objave.]

PRILOG III.

Uredba stavljena izvan snage i popis njezinih naknadnih izmjena

Uredba (EU, Euratom) br. 1141/2014 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 317, 4.11.2014., str. 1.)

Uredba (EU, Euratom) 2018/673 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 114I, 4.5.2018., str. 1.)

Uredba (EU, Euratom) 2019/493 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 085I, 27.3.2019., str. 7.)

PRILOG IV.

KORELACIJSKA TABLICA

Uredba (EU, Euratom) br. 1141/2014	Ova Uredba
Članak 1.	Članak 1.
Članak 2. uvodna formulacija	Članak 2. uvodna formulacija
Članak 2. točke od 1. do 8.	Članak 2. točke od 1. do 8.
Članak 2. točka 8.a	Članak 2. točka 8.a
Članak 2. točka 9.	Članak 2. točka 9.
[...]	[...]
Prilog	Prilog I.
–	Prilog II.
–	Prilog III.
–	Prilog IV.

ZAKONODAVNI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJ

1. OKVIR PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

- 1.1. Naslov prijedloga/inicijative
- 1.2. Predmetna područja politike u strukturi ABM/ABB
- 1.3. Vrsta prijedloga/inicijative
- 1.4. Ciljevi
- 1.5. Osnova prijedloga/inicijative
- 1.6. Trajanje i financijski učinak
- 1.7. Predviđeni načini upravljanja

2. MJERE UPRAVLJANJA

- 2.1. Pravila praćenja i izvješćivanja
- 2.2. Sustav upravljanja i kontrole
- 2.3. Mjere za sprečavanje prijevara i nepravilnosti

3. PROCIJENJENI FINANCIJSKI UČINAK PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

- 3.1. Naslovi višegodišnjeg financijskog okvira i proračunske linije rashoda na koje prijedlog/inicijativa ima učinak
- 3.2. Procijenjeni učinak na rashode
  - 3.2.1. *Sažetak procijenjenog učinka na rashode*
  - 3.2.2. *Procijenjeni učinak na odobrena sredstva za poslovanje*
  - 3.2.3. *Procijenjeni učinak na administrativna odobrena sredstva*
  - 3.2.4. *Usklađenost s aktualnim višegodišnjim financijskim okvirom*
  - 3.2.5. *Doprinos trećih strana*
- 3.3. Procijenjeni učinak na prihode

ZAKONODAVNI FINACIJSKI IZVJEŠTAJ

1. OKVIR PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

1.1. Naslov prijedloga/inicijative

Prijedlog UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o izmjeni Uredbe (EU, Euratom) br. 1141/2014 o statutu i financiranju europskih političkih stranaka i europskih političkih zaklada

1.2. Predmetna područja politike

Temeljna prava, demokracija, političko sudjelovanje, unutarnje tržište

1.3. Prijedlog se odnosi na:

novo djelovanje

novo djelovanje nakon pilot-projekta/pripremnog djelovanja¹

produženje postojećeg djelovanja

spajanje jednog ili više djelovanja u drugo/novo djelovanje

1.4. Ciljevi

1.4.1. Opći ciljevi

U političkim smjernicama predsjednice von der Leyen i akcijskom planu za europsku demokraciju najavljene su mjere za povećanje transparentnosti plaćenog političkog oglašavanja i jasnija pravila o financiranju europskih političkih stranaka i zaklada u skladu s Uredbom (EU, Euratom) br. 1141/2014.

Evaluacijom Uredbe (EU, Euratom) br. 1141/2014 utvrđeno je da je Uredbom stvoren koristan pravni okvir za funkcioniranje europskih političkih stranaka i zaklada, no i da u njoj postoji niz nedostataka. Revizijom Uredbe (EU, Euratom) br. 1141/2014 želi se ukloniti te nedostatke kako bi se europskim političkim strankama i zakladama omogućilo ispunjavanje zadaće koja im je određena člankom 10. stavkom 4. UEU-a.

U izvješću Komisije o europskim izborima 2019. istaknuta je važnost povećane transparentnosti političkog oglašavanja kako bi se osigurali otpornost i integritet izbornih procesa u EU-u. Istaknuto je i da je preporuka iz paketa mjera za izbore iz 2018. u tom smislu provedena djelomično te da su potrebne daljnje mjere.

1.4.2. Posebni ciljevi

Europske političke stranke, osobito one manje, imaju teškoća s postizanjem stope sufinanciranja od 10 %, trenutačno propisane Uredbom (EU, Euratom) br. 1141/2014. Zbog toga će se njihova stopa sufinanciranja smanjiti i uskladiti sa stopom za europske političke zaklade, koja iznosi 5 %.

U godini u kojoj se održavaju izbori za Europski parlament stopa sufinanciranja za europske političke stranke bit će 0 % kako bi im se omogućilo da učinkovito pridonese stvaranju istinski europskog demokratskog prostora i sveeuropske političke rasprave.

Kako bi izbori za Europski parlament bili u skladu sa strogim demokratskim pravilima, Komisija predlaže određene izmjene Uredbe (EU, Euratom) br. 1141/2014 kako bi se

¹ Kako je navedeno u članku 58. stavku 2. točkama (a) ili (b) Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046.

postavili visoki standardi transparentnosti, ciljanja i isticanja. Želi omogućiti izricanje financijskih sankcija europskim političkim strankama i zakladama koje se ne pridržavaju visokih standarda transparentnosti, ciljanja i isticanja.

Trebalo bi uspostaviti repozitorij objava europskih političkih stranaka kojim bi upravljalo Tijelo za europske političke stranke i zaklade („Tijelo”) osnovano člankom 6. Uredbe (EU, Euratom) br. 1141/2014. Europske političke stranke dužne su se pobrinuti da za svaki objavljeni politički oglas građanima u repozitoriju budu na raspolaganju svrhovite i lako dostupne informacije koje obuhvaćaju iznos potrošen na oglašavanje i podrijetlo upotrijebljenih sredstava.

Tijelu je potrebno osigurati dostatne resurse kako bi u potpunosti ispunilo zadaće koje su mu dodijeljene postojećom Uredbom (EU, Euratom) br. 1141/2014 te nove zadaće predviđene ovim prijedlogom o preinaci. Za to je potrebno imati stabilan broj članova osoblja i ojačati ljudske resurse kojima Tijelo trenutačno raspolaže.

1.4.3. Očekivani rezultati i učinak

Navesti očekivane učinke prijedloga/inicijative na ciljne korisnike/skupine.

Prijedlogom se želi ukloniti postojeće nedostatke u Uredbi (EU, Euratom) br. 1141/2014 kako bi se europskim političkim strankama i zakladama olakšalo ispunjavanje zadaće koja im je određena člankom 10. stavkom 4. UEU-a i Uredbom 1141/2014, tj. doprinos stvaranju europske političke svijesti.

Želi se osigurati transparentno upravljanje i objava informacija o političkom oglašavanju europskih političkih stranaka, uključujući obveze objavljivanja informacija uz političke oglase te čuvanja i objavljivanja dodatnih informacija kako bi se zajamčila odgovornost u izbornom razdoblju.

1.4.4. Pokazatelji uspješnosti

Navesti pokazatelje za praćenje napretka i postignuća

Pokazatelj 1

Broj europskih političkih stranaka i zaklada koje su dobile manje sredstava EU-a od predviđenih zbog nemogućnosti postizanja stope sufinanciranja (po godini)

Pokazatelj 2

Broj transeuropskih kampanja koje su europske političke stranke provodile uoči izbora za Europski parlament

Pokazatelj 3

Pridržavanje standarda EU-a na temelju povratnih informacija Tijelu za političke stranke

Pokazatelj 4

Samoizvješćivanje europskih političkih stranaka o pridržavanju odgovarajućih pravila

1.5. Osnova prijedloga/inicijative

1.5.1. *Zahtjevi koje treba ispuniti u kratkoročnom ili dugoročnom razdoblju, uključujući detaljan vremenski plan provedbe inicijative*

Prethodno opisan sustav trebao bi biti uspostavljen znatno prije izbora za Europski parlament u svibnju 2024. kako bi se: i. europskim političkim strankama omogućilo uspješno vođenje kampanja i ii. odvratilo političke stranke od opisanog neprimjerenog djelovanja. Kako bi se to provelo u djelo te kako bi se osiguralo da je Tijelo u potpunosti sposobno obavljati sve svoje zadaće, potrebno je što prije osigurati dodatne ljudske resurse, i to u prvoj fazi preraspodjelom resursa koji su te zadaće obavljali prije osnivanja Tijela.

1.5.2. *Dodana vrijednost sudjelovanja Unije (može proizlaziti iz različitih čimbenika, npr. prednosti koordinacije, pravne sigurnosti, veće djelotvornosti ili komplementarnosti). Za potrebe ove točke „dodana vrijednost sudjelovanja Unije” vrijednost je koja proizlazi iz intervencije Unije i predstavlja dodatnu vrijednost u odnosu na vrijednost koju bi države članice inače ostvarile same.*

Ovaj se prijedlog odnosi na sustav europskih političkih stranaka i europskih političkih zaklada uspostavljen na europskoj razini. U skladu s Uredbom (EU, Euratom) br. 1141/2014 to su tijela s europskom pravnom osobnošću. Tijelo je isto tako tijelo s pravnom osobnošću u skladu s pravom Europske unije. Zato se prethodno navedeni ciljevi mogu postići samo djelovanjem na razini EU-a.

1.5.3. *Pouke iz prijašnjih sličnih iskustava*

Stopa sufinanciranja za europske političke stranke postupno je smanjena s 25 % (zakonska obveza 2003./2004.) na 10 % (izmjena Uredbe (EU, Euratom) br. 1141/2014 iz 2018.). Europske političke stranke, međutim, i dalje imaju teškoća s prikupljanjem vlastitih sredstava potrebnih za postizanje stope sufinanciranja.

Uredba (EU, Euratom) br. 1141/2014 sadržava obveze u pogledu transparentnosti financiranja i rashoda izbornih kampanja, što se objavljuje u godišnjim financijskim izvještajima. Tijelo daje i neke neobvezujuće preporuke, no ne provjerava provode li se one u praksi. Nadalje, u preporuci objavljenoj uz Komisijin paket mjera za izbore iz 2018. europskim političkim strankama preporučuje se poduzimanje koraka za objavu niza informacija o njihovom oglašavanju, uključujući tehnike ciljanja. Zbog toga tijekom izbora za Europski parlament 2019. europske političke stranke nisu ostvarile razinu transparentnosti preporučenu u paketu mjera za izbore iz 2018.

1.5.4. *Usklađenost s višegodišnjim financijskim okvirom i moguće sinergije s drugim prikladnim instrumentima*

Ovaj prijedlog ne bi podrazumijevao promjenu gornje granice administrativnih rashoda za institucije EU-a koja je utvrđena višegodišnjim financijskim okvirom.

1.5.5. *Ocjena različitih dostupnih mogućnosti financiranja, uključujući mogućnost preraspodjele*

Predloženo povećanje osoblja Tijela osigurat će se preraspodjelom postojećih resursa.

1.6. Trajanje i financijski učinak

- prijedlog/inicijativa **ograničenog trajanja**
- prijedlog/inicijativa na snazi od [DD/MM]GGGG do [DD/MM]GGGG
- financijski učinak od GGGG do GGGG

X neograničeno trajanje

provedba s početnim razdobljem od GGGG do GGGG

nakon čega slijedi redovna provedba

1.7. Predviđeni načini upravljanja²

X izravno upravljanje koje provodi Europski parlament putem Tijela

- izvršne agencije
- podijeljeno upravljanje** s državama članicama
- neizravno upravljanje** povjeravanjem zadaća izvršenja proračuna:
  - međunarodnim organizacijama i njihovim agencijama (navesti)
  - EIB-u i Europskom investicijskom fondu
  - tijelima iz članka 70. i 71.
  - tijelima javnog prava
  - tijelima uređenima privatnim pravom koja pružaju javne usluge u mjeri u kojoj daju odgovarajuća financijska jamstva
  - tijelima uređenima privatnim pravom države članice kojima je povjerena provedba javno-privatnog partnerstva i koja daju odgovarajuća financijska jamstva
  - osobama kojima je povjerena provedba određenih djelovanja u području ZVSP-a u skladu s glavom V. UEU-a i koje su navedene u odgovarajućem temeljnom aktu

Napomene

Tijelo se financira iz posebne glave proračuna (glava 5.) Europskog parlamenta. Broj i sastav osoblja navode se u proračunskim napomenama te glave. Dužnosti dužnosnika za ovjeravanje Europskog parlamenta delegirane su direktoru Tijela u skladu s člankom 6. točkom 7. Uredbe (EU, Euratom) br. 1141/2014.

² Informacije o načinima upravljanja i upućivanja na Uredbu (EU, Euratom) 2018/1046 dostupni su na internetskim stranicama BudgWeb: <https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

2. MJERE UPRAVLJANJA

2.1. Pravila praćenja i izvješćivanja

Navesti učestalost i uvjete.

Tijelo će i dalje izdavati godišnje izvješće o radu u skladu s člankom 6. Uredbe (EU, Euratom) br. 1141/2014. Europski parlament izvješćivat će o uključenim financijskim operacijama u okviru Unijina godišnjeg računovodstvenog ciklusa.

2.2. Sustavi upravljanja i kontrole

2.2.1. Obrazloženje načina upravljanja, mehanizama provedbe financiranja, načina plaćanja i predložene strategije kontrole

S obzirom na posebno ustrojstvo Tijela (koje je neovisno tijelo, no čiji je proračun dio proračuna Europskog parlamenta), predloženi koraci jedini su logični u svjetlu prethodno navedenih zahtjeva.

2.2.2. Informacije o utvrđenim rizicima i uspostavljenim sustavima unutarnje kontrole za ublažavanje rizika

Financijski rizici isti su kao i za bilo koji drugi dio administrativnih rashoda institucija EU-a i stoga bi u ovom slučaju bili obuhvaćeni postojećim sustavom unutarnje kontrole Europskog parlamenta.

2.2.3. Procjena i obrazloženje troškovne učinkovitosti kontrola (omjer troškova kontrole i vrijednosti sredstava kojima se upravlja) i procjena očekivane razine rizika od pogreške (pri plaćanju i pri zaključenju)

Ne predlaže se nikakav novi sustav unutarnje kontrole, a dodatno opterećenje koje navedene promjene predstavljaju za sustav unutarnje kontrole Europskog parlamenta nije znatno.

2.3. Mjere za sprečavanje prijevara i nepravilnosti

Navesti postojeće ili predviđene mjere za sprečavanje i zaštitu, npr. iz strategije za borbu protiv prijevara.

Postojeće odredbe Europskog parlamenta koje se odnose na njegove administrativne rashode primjenjivale bi se i na ovdje navedene rashode.

3. PROCIJENJENI FINANCIJSKI UČINAK PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

3.1. Naslovi višegodišnjeg financijskog okvira i proračunske linije rashoda na koje prijedlog/inicijativa ima učinak

Postojeće proračunske linije

Prema redoslijedu naslova višegodišnjeg financijskog okvira i proračunskih linija.

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	Proračunska linija	Vrsta rashoda	Doprinos			
			zemalja EFTA-e ⁴	zemalja kandidatkinja ⁵	trećih zemalja	u smislu članka 21. stavka 2. točke (b) Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046
7.	Dio I. – Europski parlament	dif./nedif.	NE	NE	NE	NE

³ Dif. = diferencirana odobrena sredstva; nedif. = nediferencirana odobrena sredstva.

⁴ EFTA: Europsko udruženje slobodne trgovine.

⁵ Zemlje kandidatkinje i, ako je primjenjivo, potencijalne kandidatkinje sa zapadnog Balkana.

3.2. Procijenjeni učinak na rashode

3.2.1. Sažetak procijenjenog učinka na rashode

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	7.	„Europska javna uprava”
---	-----------	-------------------------

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

		Godina N	Godina N+1	Godina N+2	Godina N+3	Godina N+4	Godina N+5	Godina N+6	Godina N+7	UKUPNO
Europski parlament										
○ Ljudski resursi		0,152	0,152	0,152	0,152	0,152	0,152	0,152	0,152	1,216
○ Ostali administrativni rashodi										
UKUPNO Europski parlament	Odobrena sredstva	0,152	0,152	0,152	0,152	0,152	0,152	0,152	0,152	1,216

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

		Godina N ⁶	Godina N+1	Godina N+2	Godina N+3	Godina N+4	Godina N+5	Godina N+6	Godina N+7	UKUPNO
UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 1.–7. višegodišnjeg financijskog okvira	Obveze	0,152	0,152	0,152	0,152	0,152	0,152	0,152	0,152	1,216
	Plaćanja	0,152	0,152	0,152	0,152	0,152	0,152	0,152	0,152	1,216

⁶ Godina N je godina početka provedbe prijedloga/inicijative. Umjesto „N” upisati predviđenu prvu godinu provedbe (na primjer: 2021.). Isto vrijedi i za ostale godine.

3.2.2. Procijenjeni učinak na odobrena sredstva [tijela]

Za prijedlog/inicijativu nisu potrebna odobrena sredstva za poslovanje.

Za prijedlog/inicijativu potrebna su sljedeća odobrena sredstva za poslovanje:

Odobrena sredstva za preuzimanje obveza u milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

Navedi ciljeve i rezultate ↓			Godina N	Godina N+1	Godina N+2	Godina N+3	Unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja učinka (vidjeti točku 1.6.)										UKUPNO			
	REZULTATI																			
	Vrsta ⁷	Prosječni trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Ukupni broj	Ukupni trošak
POSEBNI CILJ br. 1 ⁸ ...																				
– Rezultat																				
– Rezultat																				
– Rezultat																				
Međuzbroj za posebni cilj br. 1																				
POSEBNI CILJ br. 2...																				
– Rezultat																				
Međuzbroj za posebni cilj br. 2																				
UKUPNI TROŠAK																				

⁷ Rezultati se odnose na proizvode i usluge koji se isporučuju (npr.: broj financiranih studentskih razmjena, kilometri izgrađenih prometnica itd.).

⁸ Kako je opisan u odjeljku 1.4.2. „Posebni ciljevi...”.

3.2.3. Procijenjeni učinak na ljudske resurse Tijela

Resursi navedeni u nastavku jednaki su onima navedenima u prethodnom odjeljku 3.2.1.; ovdje se ponavljaju kako bi bilo jasno da su svi predmetni resursi namijenjeni Tijelu.

3.2.3.1. Sažetak

- Za prijedlog/inicijativu nisu potrebna administrativna odobrena sredstva.
 Za prijedlog/inicijativu potrebna su sljedeća administrativna odobrena sredstva:

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

	Godina N ⁹	Godina N+1	Godina N+2	Godina N+3	Godina N+4	Godina N+5	Godina N+6	Godina N+7	UKUPN O
--	--------------------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	------------

Dužnosnici / privremeno osoblje (razred AD)	0,152	0,152	0,152	0,152	0,152	0,152	0,152	0,152	1,216
Dužnosnici / privremeno osoblje (razred AST)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ugovorno osoblje									
Upućeni nacionalni stručnjaci									

UKUPNO	0,152	0,152	0,152	0,152	0,152	0,152	0,152	0,152	1,216
---------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Potrebe za administrativnim odobrenim sredstvima pokrit će se odobrenim sredstvima koja su već određena za upravljanje djelovanjem i/ili koja su preraspoređena unutar institucije te, prema potrebi, eventualnim dodatnim sredstvima koja se mogu dodijeliti nadležnoj instituciji u okviru godišnjeg proračunskog postupka uzimajući u obzir proračunska ograničenja.

Potrebe u pogledu osoblja (EPRV):

	Godina N ¹⁰	Godina N+1	Godina N+2	Godina N+3	Godina N+4	Godina N+5	Godina N+6	Godina N+7	UKUPN O
Dužnosnici / privremeno osoblje (razred AD)	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Dužnosnici / privremeno osoblje (razred AST)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ugovorno osoblje									

⁹ Godina N je godina početka provedbe prijedloga/inicijative. Umjesto „N” upisati predviđenu prvu godinu provedbe (na primjer: 2021.). Isto vrijedi i za ostale godine.

¹⁰ Godina N je godina početka provedbe prijedloga/inicijative. Umjesto „N” upisati predviđenu prvu godinu provedbe (na primjer: 2021.). Isto vrijedi i za ostale godine.

Upućeni nacionalni stručnjaci									
-------------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--

UKUPNO	1	1	1	1	1	1	1	1	1
---------------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------

Potrebe za ljudskim resursima pokrit će se osobljem institucija kojemu je već povjereno upravljanje djelovanjem i/ili koje je preraspoređeno unutar institucije te, prema potrebi, eventualnim dodatnim resursima koji se mogu dodijeliti nadležnoj instituciji u okviru godišnjeg proračunskog postupka uzimajući u obzir proračunska ograničenja.

3.2.4. *Usklađenost s aktualnim višegodišnjim financijskim okvirom*

X Prijedlog/inicijativa u skladu je s aktualnim višegodišnjim financijskim okvirom.

Prijedlog/inicijativa iziskuje reprogramiranje relevantnog naslova višegodišnjeg financijskog okvira.

Objasniti o kakvom je reprogramiranju riječ te navesti predmetne proračunske linije i odgovarajuće iznose.

[...]

Za prijedlog/inicijativu potrebna je primjena instrumenta fleksibilnosti ili revizija višegodišnjeg financijskog okvira¹¹.

Objasniti što je potrebno te navesti predmetne naslove i proračunske linije te odgovarajuće iznose.

[...]

3.2.5. *Doprinos trećih strana*

Prijedlogom/inicijativom ne predviđa se sudjelovanje trećih strana u sufinanciranju.

¹¹ Vidjeti članak 11. i 17. Uredbe Vijeća (EU, Euratom) br. 1311/2013 kojom se uspostavlja višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2014.–2020.

3.3. Procijenjeni učinak na prihode

- Prijedlog/inicijativa nema financijski učinak na prihode.
- Prijedlog/inicijativa ima sljedeći financijski učinak:
- na vlastita sredstva
  - na ostale prihode
  - navesti jesu li prihodi namijenjeni proračunskim linijama rashoda

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

Proračunska linija prihoda:	Odobrena sredstva dostupna za tekuću financijsku godinu	Učinak prijedloga/inicijative ¹²					Unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja učinka (vidjeti točku 1.6.)		
		Godina N	Godina N+1	Godina N+2	Godina N+3				
Članak									

Za razne namjenske prihode navesti odgovarajuće proračunske linije rashoda.

[...]

Navesti metodu izračuna učinka na prihode.

[...]

¹² Kad je riječ o tradicionalnim vlastitim sredstvima (carine, pristojbe na šećer) navedeni iznosi moraju biti neto iznosi, to jest bruto iznosi nakon odbitka od 20 % na ime troškova naplate.